

Străjer în calea furtunilor

Cadran militar buzoian

Anul VI, nr. 13, iunie 2013

EROILOR, FLORI ȘI RECUNOȘȚINȚĂ

Străjer în calea furtunilor

Adresa:

Buzău, str. Unirii nr. 140
Tel. 0735233264
www.fundatia-averescu.ro

Director: gl. mr. dr. Nicolae Ciucă

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor-șef:

lt. col. Romeo Feraru

Redactor-șef adjunct:

Emil Niculescu

Secretar de redacție:

col. (r) Constantin Dinu

Redactori:

col. Liviu Corciu

Viorel Frîncu

Departament economie:

lt. col. (r) Gherghina Oprîșan

Difuzare:

Plt. maj. Daniel Galavan

Corectură:

plt. adj. Sandu Popa

Tipar: EditGraph, Buzău

ISSN: 1843-4045

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate aparține exclusiv autorilor, conform art. 205-206 Cod penal. Reproducerea textelor și fotografiilor este permisă numai în condițiile prevăzute de lege. Manuscrisele nu se înapoiază.

Revista pune la dispoziția celor interesați spații de publicitate.

Numărul curent al revistei se găsește pe site-ul fundației, în format pdf.

Coperta 1

Grup de veterani de război din Buzău

Coperta 4

„Soldat cu scut” - Mihai Buculei
Tabăra de sculptură Măgura (1970).

S U M A R

- EDITORIAL -

- General maior dr. Nicolae Ciucă - *Eroilor, recunoștință și flori* (1)

- AGENDA FUNDAȚIEI -

- *Tradiția continuă. Concursul de istorie „1 Decembrie - Ziua Națională a României”* (2)

- *Un proiect în derulare: Armata în județul Buzău* (4)

- EVENIMENT -

- *Ziua Forțelor Terestre în garnizoana Buzău* (5)

- Cătălin Țintăreanu - *Jurnal de cazarmă: Cronica minut cu minut a unei zile de „armată ca pe vremuri”* (7)

- TEATRELE DE OPERAȚII -

- Colonel dr. Mircea Tănase - *Biserica românească din baza militară Kandahar, Afganistan* (13)

- ISTORIE, CULTURĂ -

- Emil Niculescu - *Din jurnalul buzoian al Elenei Negrescu. 1918, retragerea armatelor de ocupație* (21)

- Viorel Frîncu - *Declarație de dragoste din tranșeele Mărășeștilor* (25)

- Comandor dr. Marius-Adrian Nicoară, căpitan Daniel Stan - *Centenarele Aeronauticii Militare Române* (27)

- Profesor dr. Viorel Gheorghe - *Operațiuni informative sovietice pe teritoriul României înaintea declanșării „Operațiunii Barbarossa”* (II) (33)

- Colonel dr. Paul Rădulescu - *Infanteria română, arc peste timp* (39)

- Colonel Sorin Croitoru - *131 de ani de la apariția primei structuri cu responsabilități în domeniul recrutării resurselor umane pentru apărare* (43)

- Locotenent Alexandru Cristian - *Abordări economice în secolul XXI, întoarcere în istorie sau mers înainte?* (49)

- Elev Raluca-Maria Simedroni - *Vagabondajul, vechi sindrom de patologie medico-socială* (53)

- Elev Geani-Mihai Lupu - *„Les trois glorieuses” în „Memorii” de Adele de Boigne* (61)

- Locotenent Alexandru Cristian - *Sensul lecturii în lumea postmodernă* (69)

- *Raftul cu cărți* (71)

- Interviu cu căpitanul (rtr.) Nicolae Ioniță - *Un căpitan veteran, în preajma centenarului* (75)

- TEORIE MILITARĂ -

- Colonel dr. Vasile Cerbu - *Conceptul de aeromobilitate, o necesitate și pentru Forțele Terestre ale României* (79)

- Locotenent colonel Alexandru Teodorescu, locotenent colonel Dragoș Axinia - *Forțele speciale, armă de elită a Forțelor Terestre* (85)

- Locotenent colonel Dorian Luparu - *Nevoia de specialiști topogeodezi militari* (87)

- AREALUL BUZOIAN -

- Locotenent colonel Romeo Feraru - *Istorie și artă pe Valea Nișcovului* (89)

- MOZAIK BUZOIAN -

- *Tradiția și adevărul ca nobilă povară. Generalul parașutist Grigore Baștan* (91)

- *Întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Ciprian* (92)

- *Un sfârșit ce reprezintă un început* (93)

- *Sărbătoarea geniștilor* (94)

- *Școala altfel* (95)

- *Publicistica militarilor* (96)

- *Ziua Veteranilor de Război la Buzău* (98)

- *Noaptea muzeelor: De la piatră la praful de pușcă* (99)

Revista se difuzează structurilor militare din Buzău, asociațiilor partenere și instituțiilor publice interesate.

Eroilor, recunoștință și flori

De cel puțin trei ani, un grup de militari inimoși, cărora le pasă cu adevărat de tot ceea ce reprezintă valorile naționale, cele ale instituției militare, dragostea de țară și cinstirea celor dispuși să-și sacrifice bunul cel mai de preț pentru apărarea ei, sunt înfăptuitorii unor meritorii demersuri. Ei reprezintă militari din cadrul tuturor unităților din garnizoana Buzău, care se preocupă de punerea în lumină a tot ceea ce poate să semnifice și să rezoneze, pentru fiecare dintre noi, sintagma „*erou*”. *Ei* se implică nemijlocit în pregătirea, organizarea și desfășurarea tuturor activităților dedicate sărbătoririi Zilei Eroilor și Zilei Veteranilor. *Ei* sunt cei care conștientizează, poate mai mult decât noi ceilalți, importanța jertfei purtătorilor de arme trecuți în eternitate, făuritori ai unor glorioase pagini de istorie națională.

Nu am să descriu niciuna din aceste activități pe care ei le-au desfășurat și nici nu am să citez numele lor, pentru că, știu sigur, nu le-ar plăcea. Sunt oameni modești, pentru care contează mai mult bucuria de a înfăptui ceea ce își propun și mulțumirea de a-i vedea savurând *recunoștința* noastră pe cei care, încă, îi mai avem eroi în viață, precum și pe urmașii *eroilor* ce își fac somnul de veci în pământul pe care l-au iubit și pentru care s-au jertfit. Îmi dau seama că, pe măsură ce dezvolt acest subiect, am tendința să alunec spre a mă referi mai mult la cei care, astăzi, se ocupă de memoria eroilor, în detrimentul celor ce, cu adevărat, fac obiectul acestui număr al revistei și, implicit, al editorialului prezent. Sigur, acești oameni devotați merită un asemenea demers și, chiar mai mult decât atât, dar, de această dată, vom aduce prinosul nostru de *recunoștință* eroilor care nu mai sunt printre noi, celor care sunt modelele noastre morale, prin fapta cărora înțelegem adevăratul sens al spiritului celor dispuși la sacrificiul suprem, dar și celor care se întorc din teatrele de operații, unde luptă la fel de bine ca și înaintașii lor, fără a fi cu nimic mai prejos decât camarazii lor din celelalte armate ale statelor membre NATO.

Despre eroii care s-au jertfit nu putem să scriem sau să cuvântăm mai bine, ori mai relevant decât au făcut-o și încă o mai fac cei care au fost martorii acelor evenimente și constitue adevărate izvoare primare ale istoriei jertfelnice a ostașilor români, de-a lungul tumultoasei noastre existențe și mai ales în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. *Ei* înseamnă pentru noi eternitatea, *Ei* sunt făuritorii unor glorioase pagini din istoria națională, *Ei* sunt pilda de tărie sufletească, de frumusețe morală și, nu în ultimul rând,

de demnitate ostășească. Ce ne rămâne nouă de făcut?! Este deschisă o singură cale: aceea a exprimării și menținerii, vii și trainice, a *recunoștinței* permanente pentru tot ceea ce *Ei* simbolizează pentru poporul român pentru ca noi, astăzi, să ne putem manifesta în libertate și demnitate.

Militarii din garnizoana Buzău, care și-au asumat misiunea de promovare a acestor valori, au inițiat și desfășurat, în fiecare an, o întâlnire a celor mai tineri beneficiari ai jertfei eroilor noștri, cu cei ce au luptat și încă mai pot să mărturisească din jurnalul acțiunilor în care au fost direct implicați sau despre faptele camarazilor lor, pentru care slujirea idealurilor de libertate și independență ale ființei naționale au reprezentat crezul suprem. Trebuie să menționăm că toate aceste activități încep și se desfășoară după un format cumva tipizat, aproape ca un ritual, în care elevii aparținând Școlii „George Emil Palade”, din Buzău, oferă *flori* veteranilor de război. Firește, putem spune că aceste *flori pentru veterani* sau *flori la monumentul eroilor* nu reprezintă nimic ieșit din comun, că așa trebuie să se întâmple în orice situație similară, numai că aceste gesturi dau certitudinea că atașamentul pentru țară, dârzenia, simțul datoriei și al onoarei, puterea și curajul reprezintă repere comportamentale care vor fi păstrate și vor duse mai departe de *Ei* care acum poate nu le conștientizează îndeajuns, dar cresc cu ele și vor avea, la maturitate, roade.

Copiii nu perpetuează numai valorile înaintașilor noștri, *Ei* se înalță și cresc cu faptele de profesionalism, curaj și bărbăție ale militarilor din noua armată a României. Militarii, care au luptat în teatrele de operații din Afganistan, Irak și Balcanii de Vest, au demonstrat că nu ne-am îndepărtat de la valorile *Eroilor* noștri, că suntem capabili să ne asumăm misiunile ce ne revin în frontierele naționale, dar și în afara lor. Avem camarazi care și-au pierdut viața la mare depărtare de țară, sunt cei care au fost răniți și au rămas mutilați pe viață, precum și cei care s-au întors din misiune cu trăirea specifică ostașilor de-a fi făcut totul pentru a-și îndeplini datoria și a demonstra că merită să fie apreciați ca un nou contingent de veterani cărora, cândva, copiii de astăzi le vor aduce prinosul de *recunoștință* printr-un buchet de *flori*, în zarea altor ani, pentru *Eroii* de mâine, în aceeași zi, de Înălțare.

General maior Nicolae Ciucă,
președintele Fundației „Mareșal Alexandru Averescu”

Ajuns la ediția a IV- a, concursul de istorie, organizat cu sprijinul Consiliului Județean Buzău, s-a bucurat de participarea a 40 de elevi din 11 colegii naționale, licee și grupuri școlare din Pătârlagele, Râmnicu Sărat și Buzău. Acesta s-a desfășurat la 24 noiembrie 2012, la sediul Diviziei 2 Infanterie „Getica” și a constat în două probe: un chestionar cuprinzând 10 întrebări și un eseu.

Subiectele au fost stabilite din istoria românilor între anii 1821 și 1947, având ca bibliografie lucrarea regretatului profesor Florin Constantiniu, „O istorie sinceră a poporului roman”.

Juriul, format din locotenent colonel doctor Florin Șperlea - redactor șef la Observatorul Militar, profesor Mihaela Alexandru - inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar Județean – Buzău, profesor Sorin Turturică - muzeograf la Muzeul Național al Aviației Române și istoric doctor Manuel Stănescu, în urma evaluării lucrărilor individuale, a stabilit următorii câștigători:

Locul I - Alina Mădălina Moise, de la Colegiul Național „B.P. Hasdeu” din Buzău, cu nota 10 și felicitările juriului, locul II - Simona Ferentz tot de la Colegiul Național „B.P. Hasdeu” și locul III - Cosmin Gheorghe de la Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” din Buzău.

Cele trei mențiuni au fost obținute de Ionuț Neagu de la Liceul Teoretic „Radu Vlădescu” din Pătârlagele, Cristi Georgian Cucu de la Colegiul Național „B.P. Hasdeu” și Iaru Francisco Daniel de la Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul”.

Elevii și profesorii îndrumători au primit diplome de participare, numărul 12 al revistei fundației - „Străjer în calea furtunilor” și cărți de specialitate oferite de Fundația „General Ștefan Gușă”.

Programul activității a mai cuprins: expunerea locotenent colonelului Liviu Corciu – Pe urmele Regimentului 48 Infanterie - Buzău și vizitarea muzeului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, continuatoarea tradițiilor de luptă ale Armatei a 2-a.

Câștigătorii au fost premiați de către președintele Fundației „Mareșal Alexandru Averescu” – general de brigadă dr. Nicolae Ciucă, în cadrul manifestărilor desfășurate cu ocazia sărbătoririi Zilei Naționale a României, de 1 Decembrie, la Buzău.

Prin acest concurs, Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” și-a propus să mențină treaz interesul adolescenților pentru studierea și cunoașterea faptelor de vitejie ale înaintașilor noștri, care și-au pus amprenta în nenumăratele pagini de aur ale istoriei naționale.

Profesor dr. Viorel Gheorghe

Trebuie apreciat faptul că o instituție, precum armata, reușește să organizeze un foarte interesant concurs de istorie națională, adresat elevilor din liceele buzoiene. Într-o perioadă de elan globalist și european, cunoașterea istoriei naționale nu mai este deloc la modă, iar programele școlare actuale pun accentul pe conceptul de istorie integrată. De aceea, avem bucuria de a constata că mai există instituții care nu uită că istoria națională este temelia viitorului. Acest concurs reușește să adune de câțiva ani elevi buzoieni pasionați de istorie, oferindu-le un mediu propice de manifestare. Succesul acestui proiect se datorează unor oameni inimoși, care prin eforturi mari reușesc să păstreze vie flacăra conștiinței de neam. La prima vedere s-ar putea spune că un concurs de istorie nu poate rezolva carențele unei societăți aflate în derivă, cum este, din păcate, România astăzi. Nici nu ar avea cum. El are un alt merit, pregătește tinerii pentru performanță autentică și îi atrage spre studiul trecutului acestui popor. Elevii care s-au afirmat la acest concurs au confirmat și la concursurile naționale. Acest proiect trebuie continuat, în beneficiul elevilor buzoieni, comunității locale și chiar a Armatei.

Alina Mădălina Moise, eleva de nota 10

Confirmarea rezultatului deosebit obținut la concursul nostru s-a validat la Olimpiada Națională de Istorie care s-a desfășurat la Sibiu în perioada 1-4 aprilie 2013, unde Alina a obținut nota 10 și s-a clasat prima din cei 43 de elevi participanți. Este o încrederea a efortului depus încă din clasa a VIII-a, de când participă la concursurile naționale, unde a obținut premii în fiecare an.

A fost un nou tip de concurs pentru mine, care a necesitat, în mod normal, un alt fel de pregătire, în raport cu pregătirea pentru olimpiadă.

Domnul profesor Dan Solcan ne-a anunțat pe toți elevii despre concurs și ne-a întrebat dacă vrem să participăm, dându-ne informațiile legate despre acesta, site-ul fundației etc.

Spun că a fost un altfel de pregătire pentru că, de aceasta dată, m-am pregătit mai mult singură, fiind un concurs individual. Domnul profesor s-a asigurat că nu am avut nici o neînțelegere în ceea ce privește informațiile din carte și știam că pot apela oricând la dumnealui (din partea domnului profesor am avut un mare suport moral, știind deja cum lucrez și că pot să mă descurc în mare parte singură, iar încrederea și libertatea pe care mi le-a acordat nu mi-au făcut numai bine, m-am simțit mai sigură pe mine, pe ceea ce știam). Pregătirea a constat, în mare parte, în lectura capitolelor menționate în bibliografie, din cartea „O istorie sinceră a poporului român” de Florin Constantiniu și în realizarea unei scheme pentru fiecare capitol, în acest fel informațiile mi s-au înțipărit mai bine în minte. Totuși, era o parte de istorie cunoscută, studiată în alți ani școlari, iar particularităților apărute în carte le-am acordat o mare atenție. Am citit cartea cu mare plăcere, iar după concurs am citit-o în întregime.

Concursul a avut o organizare, din punctul meu de vedere, excelentă. Nu am alt etalon de comparație decât olimpiada națională și pot să spun ca organizarea a fost de nivelul unui concurs național. De asemenea, mi-a plăcut structura examenului, te plimba practic prin toată cartea și pri-

vea informații diferite decât cele care ne sunt predate în mod normal la școală. Eseul avea, deasemenea, o abordare specială, ce nu se baza pe reproducere, ci pe interpretare; erai pus, practic, să gândești ca un adevărat istoric și să analizezi evenimentul dintr-un anumit punct de

vedere (aici, cred că a fost vorba despre importanța și semnificația zilei de 23 august 1944).

A fost o experiență extrem de plăcută. Atmosfera a fost una caldă și primitoare, în ciuda cadrului formal. Organizatorii au fost deschiși și comunicativi, astfel eu, una, m-am simțit mai puțin stresată și mai relaxată, ajutându-mă în rezolvarea subiectelor. Interesantă mi s-a părut și vizitarea muzeului unității, nu știam că el există în oraș, dar mi-ar plăcea să îl revăd și să acord mai multă atenție exponatelor.

Am rămas cu amintiri frumoase, prieteni noi, descoperirea unei cărți pe care aș vrea să o recitesc, cunoașterea unor oameni extraordinari, experiența unui alt fel de concurs de istorie și, cum încă nu m-am hotărât ce facultate să urmez, cu gândul că aș putea să urmez o carieră militară.

**Câștigătorii concursului de istorie
„1 DECEMBRIE - ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI”**

Premiul I - 450 lei: **Alina Mădălina Moise** - Colegiul Național „B.P. Hasdeu” - Buzău

Premiul II - 350 lei: **Simona Ferentz** - Colegiul Național „B.P. Hasdeu” - Buzău

Premiul III - 200 lei: **Cosmin Gheorghe** - Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” - Buzău

Mențiune I - 100 lei: **Ionuț Neagu** - Liceul Teoretic „Radu Vlădescu” - Pătârlagele

Mențiune II - 80 lei: **Cristi Georgian Cucu** - Colegiul Național „B.P. Hasdeu” - Buzău

Mențiune III - 70 lei: **Francisco Daniel Iaru** - Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” - Buzău

Un proiect în derulare: Armata în județul Buzău

Un colectiv de cadre din Comandamentul 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” a avut, în urmă cu câțiva ani, inițiativa elaborării unei lucrări de referință privind prezența și evoluția instituției militare pe meleagurile buzoiene. O inițiativă lăudabilă, soldată cu adunarea unui important volum de material documentar, dar, din motive mai mult sau mai puțin obiective, nefinalizată încă sub forma unei cărți.

Situați într-o zonă de primă importanță strategică și economică, buzoienei, în virtutea unei vechi și frumoase tradiții, și-au îndeplinit cu responsabilitate obligațiile militare care le-au revenit, de-a lungul vremii, în cadrul sistemului de apărare a țării, numeroase fiind faptele lor de vitejie înscrise în cartea de istorie a neamului românesc.

Dată fiind poziționarea sa geografică, județul a găzduit garnizoanele unor structuri militare care au făcut istorie și care sunt puncte de reper în armata română. Poate și de aceea, în condițiile în care mediul de securitate contemporan a suferit mutații majore, iar organismul militar românesc a trebuit să fie adaptat rigorilor modernității, deși multe dintre unitățile militare din zonă au fost desființate sau transformate, prin reducerea substanțială a efectivelor, la Buzău funcționează o serie de structuri de primă importanță în actuala arhitectură de forțe a Armatei României.

Astfel, în actuala panoplie militară a județului sunt bine conturate Comandamentul Diviziei 2 Infanterie „Getica”, purtătoarea tradițiilor istorice ale Armatei a 2-a și

Comandamentului 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, Brigada de Informații Militare „Mareșal Alexandru Averescu”, cu unitățile din subordine, unele dintre ele cu o identitate de invidiat și cu o îndelungată existență în Buzău, Școala de Aplicație a Forțelor Aeriene „Aurel Vlaicu” de la Boboc, continuatoarea școlilor de aviație de la Buzău și Ziliștea-Boboc, Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”, transferată de la Mediaș pe platforma de la Boboc, structurile de forțe speciale și parașutiști din Crângul Buzăului, generate din Regimentul 60 Parașutiști „Băneasa-Otopeni”, batalioanele de transmisiuni și de geniu, purtătoare, de asemenea, ale tradițiilor de luptă ale unor regimente de armă de renume, unitatea de instrucție și asigurare topogeodezică. Lor li se adaugă celelalte formațiuni și structuri militare ale garnizoanei, piese vitale pentru funcționarea mecanismului complex al uneia dintre cele mai mari garnizoane ale țării (logistice, medicale, culturale, sportive etc.), dar și de prețuire și sprijinire a înaintașilor (asociații ale veteranilor de război, cadrelor militare în rezervă și în retragere etc.).

Nu trebuie uitat însă că în județ *au avut garnizoană* o serie de alte unități militare care, de asemenea, au făcut istorie, însă, sub imperativul restructurării forțelor armate, au rămas astăzi doar amintire. O amintire care dăinuie însă în memoria celor care au servit patria sub drapelul de luptă al acestora, dar și în memoria locuitorilor jude-

țului, solidari în sentimentul de mândrie al apartenenței la aceste locuri. Ar trebui reamintite aici regimamentele de infanterie și artilerie de la Buzău și Râmnicu Sărat, unitățile de protecție NBC de la Unguriu, unitățile de artilerie antiaeriană de la Râmnicu Sărat.

Reluarea acestei inițiative, de elaborare a unei lucrări colective, care să cuprindă în paginile ei istoria acestor unități, dar și scurtele biografii ale unora dintre cele mai ilustre personalități militare care s-au născut sau au activat, pentru o perioadă de timp, în acest județ, nu poate decât să întregească demersul de reconstituire și fixare în prezent, dar mai ales în posteritate a contribuției pe care a avut-o Armata la ridicarea și afirmarea, cu demnitate, a județului Buzău. Și pentru care merită, cu prisosință, încrederea societății civile.

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” și-a înscris, între obiectivele anului 2013, susținerea apariției acestei lucrări, atât în ceea ce privește elaborarea ei, cât și sprijinirea financiară a tipăririi ei. Au subscris acestei întreprinderi actuala echipă de conducere a Fundației, precum și membrii acesteia, mare parte dintre ei militari cu funcții de răspundere în unitățile din garnizoanele buzoiene, care și-au asumat și sarcina de a face parte din colectivul de elaborare a lucrării.

Să dorim succes colectivului care s-a angajat, cu responsabilitate, în această laborioasă acțiune, cu convingerea că, spre finalul anului, vom putea parcurge filele acestei necesare cărți care se anunță, de pe acum, deosebit de interesantă.

Ziua Forțelor Terestre în garnizoana Buzău

În fiecare an, la 23 aprilie, sărbătorim Ziua Forțelor Terestre, cărora le-a fost orânduită onoarea de a avea drept patron spiritual creștinesc, pe Sfântul Mare Mucenic Gheorghe – Purtătorul de Biruință.

Iconografia păstrează imaginea Sfântului Gheorghe călare pe un cal, străpungând cu sulița un balaur. Este vorba despre o legendă pioasă, în care Sfântul Gheorghe salvează cetatea Silena, din provincia Libiei, terorizată de un balaur. Aceasta imagine a sfântului a rămas în amintirea oamenilor ca model de curaj în luptă cu diavolul. Aceeași imagine a rămas și în ochii tuturor românilor, prin faptul că de-a lungul istoriei, românii s-au aflat sub semnul izbăvitor al Crucii și în puterea sabiei. Forțele Terestre se constituie în cea mai reprezentativă categorie de forțe din oștirea română, care a avut o contribuție decisivă în obținerea victoriilor pe câmpul de luptă.

Măreția istorică a Forțelor Terestre și a biruințelor lor izvorăște din vremuri străvechi, începând cu anonimii luptători pedestri și terminând cu militarii profesioniști din zilele noastre. Istoria forțelor terestre reprezintă o însumare a istoriilor armelor și specialităților ce au compus-o din totdeauna și o compun și în prezent: infanteria, artileria, vânătorii de munte, tancurile, rachetele și artileria antiaeriană, comunicațiile și informatica, cercetarea, geniul, apărarea CBRN și parașutiștii militari.

Denumite ca atare sau nu, forțele terestre au fost la români, dintotdeauna, nu numai cea mai numeroasă componentă a oștirii, dar și singura categorie de forțe capabilă să angajeze, să desfășoare și să desăvârșescă lupte, bătălii și operații, îndeplinind misiuni deosebit de grele, uneori fără sprijinul celorlalte componente ale armatei, situație mai frecvent întâlnită înainte de Primul Război Mondial.

Militarii din Forțele Terestre dovedesc, prin rezultatele foarte bune pe care le obțin zi de zi la toate categoriile de pregătire, că sunt demni continuatori ai glorioaselor tradiții de luptă moștenite și că au capacitatea și forța necesară pentru a-și îndeplini misiunile ordonate. Totodată, profesionalismul, curajul și calitățile morale și de luptă ale militarilor noștri se bucură de o unanimă recunoaștere în teatrele de operații.

Așadar, odată cu sărbătoarea închinată Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință, militarii din garnizoana Buzău au organizat activități de

cerebrare și sărbătorire dedicate acestui eveniment.

Militarii garnizoanei Buzău au organizat mai multe activități, fiind poate, cea mai vizibilă perioadă pentru militarii buzoieni în ultimii ani.

„Militarii buzoieni donează viață!”

Astfel, militarii buzoieni au demarat seria activităților prin campania de donare de sânge, când 60 dintre ei au donat sânge la Centrul de Transfuzie Sanguină din Buzău. Din bonurile de masă primite potrivit legii pentru sângele donat, militarii au cumpărat alimente pentru familii aflate în dificultate, din comuna Beceni. Acestea au primit produsele, direct de la militari, prilej cu care elevi cu rezultate foarte bune la învățătură, au primit 6 calculatoare.

La 30 aprilie, Asociația Soților de Cadre Militare din România – Filiala Buzău, cu sprijinul personalului din U.M. 02000 Buzău au oferit copiilor Grădiniței cu program normal din satul buzoian Dâmbroca, comuna Săgeata, pachete cu dulciuri și jucării. Totodată, au fost donate alimente neperisabile Fundației „Sfântul Sava” din Buzău.

Armata în școli

Cea de-a doua acțiune s-a desfășurat în perioada 15-17 aprilie, în liceele și școlile buzoiene unde militarii garnizoanei Buzău au promovat imaginea armatei printr-un proiect educațional „Armata în școli”, având ca scop formarea unor cunoștințe și atitudini pozitive în rândul elevilor de liceu și gimnaziu față de istoria armatei. În cadrul proiectului, elevilor Liceului Pedagogic „Spiru Haret”, Liceului Teoretic „Alexandru

Marghiloman” și ai Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Buzău le-au fost prezentate tradițiile de luptă ale unităților, oferta educațională dar au și luat cunoștință cu activitatea de zi cu zi a militarilor.

Totodată, le-au fost prezentate misiunile pe care militarii români le desfășoară în teatrele de operații.

„O zi de militar”

Un alt proiect unic pentru armata română dedicat tot Zilei Forțelor Terestre l-a constituit proiectul pilot „O zi de militar”, în care zece elevi din licee buzoiene și trei jurnaliști au experimentat viața de militar la Batalionul 3 Geniu, cu toate rigorile pe care le presupune regimul cazon. Proiectul „O zi de militar” a fost inițiat de Divizia 2 Infanterie „Getica”, cu scopul de a promova cariera militară printre liceeni. După experiența trăită printre militarii genști, adolescenții, care acum sunt în clasa a XII-a la mai multe licee din oraș, se gândesc serios să urmeze cursurile unei instituții de învățământ militar. Proiectul experimentat la Buzău ar putea fi urmat și de alte unități militare din țară.

Reîmpădurire

Cea de-a treia acțiune a constat într-o campanie de împădurire, prin plantarea a 6000 de puiți de salcâm la marginea localității Beceni, campanie inițiată de tot de Divizia 2 Infanterie „Getica”. La această acțiune bazată pe voluntariat au participat 100 de militari din garnizoana Buzău, avându-i alături pe generalul de brigadă dr. Nicolae Ciucă, comandantul Diviziei 2 Infanterie „Getica” și generalul de brigadă dr. Lucian Foca, comandantul U.M. 02000 și 40 de elevi de la Liceul Teoretic „Alexandru Marghiloman”, demonstrând încă o dată legătura vie dintre armată și societate, dându-ne și de această dată încrederea, că atitudinea de respectare a naturii este prezentă în rândul românilor.

În cadrul acțiunii, au participat peste 100 de militari și 40 de elevi, pe bază de voluntariat care, alături de reprezentanți ai administrației publice locale, au îmbogățit vegetația forestieră din apropierea comunei Beceni cu peste 6000 de puiți de salcâm.

Armata în mall

Continuând seria de activități dedicate sărbătoririi Zilei Forțelor Terestre, la inițiativa Diviziei 2 Infanterie „Getica”, duminica 21 aprilie, militari din garnizoana Buzău au prezentat buzoienilor la Complexul comercial Aurora Shopping Center, tehnica militară din dotarea unităților de geniu, comunicații și informatică, parașutiști și forțelor speciale.

La activitate au fost prezenți și doi câini specializați în depistarea dispozitivelor explozive și doi roboți folosiți la dezamorsarea acestora. Tot în cadrul acțiunii au fost expuse fotografiile din teatrele de operații precum și echipamente militare din dotarea forțelor terestre.

Acțiunea s-a desfășurat pe durata a cinci ore pe acorurile fanfarei militare a Diviziei 2 Infanterie „Getica”.

Simpozionul „Provocare, Respect, Recunoaștere, Profesionalism”

Garnizoana Buzău a aniversat pe 23 aprilie, Ziua Forțelor Terestre, categorie de forțe a Armatei României al cărei patron spiritual este Sfântul Mare Mucenic Gheorghe.

Activitățile au început la orele 10:00, la sediul comandamentului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, unde s-a desfășurat simpozionul dedicat Zilei Forțelor Terestre, Zilei Veteranilor și Zilei Infanteriei - „Provocare, Respect, Recunoaștere, Profesionalism”.

Au susținut comunicări: lt.col. Ionuț Șarpe – *Forțele terestre - trecut, prezent și viitor*, gl. bg. (rtr) Dumitru Radu – *Ziua Veteranilor de Război*, col. dr. Mircea Tănase – *Biserica românească din baza militară Kandahar, Afganistan*, lt.col. Alexandru Teodorescu – *Forțele speciale, armă de elită a forțelor terestre și col. dr. Paul Rădulescu – Infanteria română, arc peste timp*. La acest eveniment au răspuns invitației organizatorilor veterani de război, cadre militare în activitate, în rezervă și în retragere, reprezentanți ai instituțiilor de cultură buzoiene.

Spectacol artistic

Începând cu ora 18:00, în sala de festivități a Consiliului Județean Buzău s-a desfășurat un spectacol artistic la care au asistat veterani de război, cadre militare în activitate, rezervă și retragere și elevi din instituții de învățământ buzoiene. Spectacolul a cuprins un concert susținut de muzica militară a garnizoanei și două momente artistice susținute de elevi ai Liceului de Artă „Margareta Sterian” și ai Colegiului Național „B.P. Hasdeu”.

Un moment emoționat a fost prezentarea documentarului *Căzut la datorie*, în regia maestrului Gabriel Cobasnian, dedicat sublocotenentului post-mortem Narcis Șonei, căzut la datorie în aprilie 2005, pe timpul unei misiuni în Afganistan. Documentarul a fost răsplătit cu Marele Premiu al Festivalului Internațional de Film "Eserciti e Popoli" în Italia.

Mastru militar clasa I Iulian Cadulencu

Jurnal de cazarmă: Cronica minut cu minut a unei zile de „armată ca pe vremuri“

..... jurnalist Cătălin Țițăreanu, Opinia Buzău

La sfârșitul săptămânii trecute, (n.r. 17-18. 04. a.c.) în Garnizoana Buzău s-a derulat un proiect inedit în cadrul căruia 13 „civili” au avut ocazia să îmbrace pentru 24 de ore uniforma militară și să experimenteze regimul de viață cazon, cu toate rigorile sale, inclusiv programul de instrucție pe care îl parcurge obligatoriu fiecare militar, fie că era vorba de militari în termen, fie de militari profesioniști. Bineînțeles, totul s-a desfășurat pe „repede înainte”, însă, chiar și așa, pentru participanții care nu erau deloc familiarizați cu disciplina cazonă și mărșăluitul în bocanci, experiența nu a fost chiar floare la ureche.

Proiectul a fost organizat de către Divizia 2 Infanterie „Getica”, având ca scop, în primul rând, promovarea profesiei de militar în rândul tinerilor din anii terminali de liceu care se gândesc să urmeze o astfel de profesie. Totodată, în trupa de recruți au fost coopțați și câțiva jurnaliști care, pentru 24 de ore, au căpătat statutul de soldat, cu hainele civile închise la magazie, respectând întocmai programul de masă, instrucție și odihnă și deprinzând noțiunile de bază ale mânăuirii armeei. Am avut, astfel, ocazia de a trăi pe viu

una din cele 365 de zile sau aproape 500, înainte de decembrie 1989, pe care foștii recruți le numărau în ordine inversă atunci când își contabilizau AMR-ul („au mai rămas”) și, totodată o experiență de care personal m-am ferit până la momentul în care armata nu a mai fost obligatorie.

Haine noi din cap până-n picioare

Mânat, pe de-o parte, de dorința documentării pentru reportajul de față și pe de altă parte de curiozitatea de a vedea ce am pierdut sau ce n-am pierdut pentru că n-am făcut armata, mi-am făcut joi bagajele, înlocuind valiza din lemn cu un rucsac, am mai intrat o dată pe Facebook, să nu cumva să îi simt lipsa până a doua zi, și am pornit spre locul de adunare, grăbindu-mă să nu întârzii, pentru că în armată se pune mare preț pe punctualitate. Așa cum se întâlneau recruții în gară și își ciocneau valizele pe peron, noi ne-am întâlnit în fața comandamentului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, unde locotenent colonelul Toni Ene și maistrul militar Iulian Cadulencu, cei care au inițiat acest proiect și au răspuns implicit pentru lotul de recruți, ne-au urat „Armată ușoară” și ne-au invitat să ne urcăm în microbuzul ce avea să ne ducă la unitate. Am aflat apoi că vom face armata la geniști, unitatea aleasă fiind Batalionul 3 Geniu de la Mărăcineni. Acesta ar fi fost un mare avantaj pentru un recrutar din Buzău, pentru că era mare lucru să faci armata la doi pași de casă și nu la vreo unitate pe undeva pe unde „se agață harta-n cui”.

„Lasă vorba în formație!”

Odată intrat pe poarta unității, pe care mai intrasem în nenumărate rânduri în calitate de jurnalist, am avut de această dată un sentiment ciudat atunci când ni s-a ordonat direct „alinieră”, iar bagajele ne-au fost luate la control. Nu era vorba de o procedură exagerată de securitate, ci de semnalul că din acel moment începea viața de militar. Controlul bagajelor recruților era obligatoriu, așa că s-a procedat la fel și în cazul

nostru, după care am fost conduși în curtea unității, unde am făcut cunoștință cu colonelul Gruia Necoară, comandantul batalionului și cu ceilalți ofițeri din personalul unității. După momentul ceva mai protocolar al prezentărilor, tonul de adresare devine ceva mai ferm. Suntem anunțați că vom fi împărțiți pe două grupe, ceea ce se și întâmplă în momentul următor, fiecare grupă fiind dată în seama unui sergent-major, de ordinele căruia urma să ascultăm până la „liberare”.

Ne îndreptăm apoi spre infirmerie pentru controlul medical, iar tentativele de socializare sunt retezate cu ordinul ferm „lasă vorba în formație”. Lucrurile se complică și mai tare în momentul în care câțiva recruți se retrag la locul pentru fumat și își aprind câte o țigară, după primul fum atrăgându-le atenția că nu le-a dat nimeni permisiunea să fumeze, ordonându-li-se să stingă țigările și să treacă în formație.

Primul sfat pe care îl primim de la comandanții de grupă este să reținem locul pe care îl ocupăm în formație și să îi ținem minte pe colegii care sunt în față, în spatele, în stânga sau în dreapta noastră. Pare destul de simplu, însă în momentul în care ne-am văzut echipați în uniforme, a fost destul de dificil să ne recunoaștem unii pe ceilalți, toți fiind îmbrăcați la fel.

Urcăm apoi, aliniați, la dormitor, unde ne sunt repartizate paturile, fără a se ține seama de preferințele fiecăruia. După paturi, ni se distribuie echipamentul, constând în bocanci, cămașă, pantaloni, veston, beretă, centură și eșarfă, inclusiv izmene și papuci. Pe lângă acestea, fiecare primește o perie pentru bocanci, periuță de dinți, săpun, lamă de ras, pastă de ras și pastă de dinți. Absolut tot ce ține de viața civilă trebuie lăsat la magazie, pentru că atâta timp cât ești soldat, „armata de îmbracă, te încălță și îți dă tot ce ai nevoie”. Nu avem prea mult timp să ne admirăm uniformele noi, pentru că se ordonă „echiparea”, iar pentru aceasta avem la dispoziție mai puțin de 10 minute. Pentru cineva obișnuit să tragă pe el un tricou și o pereche de blugi, timpul pare suficient, dar atunci când trebuie să te echipezi respectând un anumit tipic, și când îți dai seama că

nu prea te încap pantalonii ori că mânecile vestonului îți atârnă până aproape de genunchi, echiparea devine o cursă contra-cronometru. Altă dată se făcea „la bățul de chibrit“, dar nouă ni s-a lăsat la dispoziție ceva mai mult timp.

Odată echipați, hainele civile sunt duse la magazie și acolo vor rămâne până la liberare, iar nouă ni se ordonă alinierea în curte pentru prima inspecție. Am aflat cu această ocazie că pantalonii trebuie bine băgați în bocanci, vestonul, indiferent cât e de cald, trebuie încheiat până sus, cu gulerul îndoit, mânecile bine strânse, iar bereta trebuie să fie „cu stema deasupra ochiului stâng“. După câteva retușuri, ținutele sunt regulamentare și putem trece la următoarea etapă.

Alergarea după masa de seară

Urmează apoi un instructaj despre modul de adresare către superiori, după care, deși nu am învățat să stăm bine în bocanci, suntem anunțați că urmează să ne primim armele. Emoțiile sunt mari, mai ales că asta urmează să se întâmple în cadrul unei ceremonii festive, de față cu comandantul și cu toți militarii unității. Obişnuit ca la astfel de festivități să mă aflu „de partea cealaltă“, am simțit un oarecare nod în gât când am realizat că de această dată s-a schimbat rolul. După câteva exerciții de mers în cadență, ne deplasăm pe platoul unității, unde militarii adevărați erau deja aliniați în formație, iar noi trebuia să ne aliniem în mijlocul lor. Sentimentul a fost unul straniu, mai ales că simțeam toți ochii ațintiți asupra noastră și eram conștienți că orice pas făcut greșit ar fi aras imediat atenția celor care „au armata în sânge“. Festivitatea nu are nimic regizat, totul este real, se intonează imnul, este adus drapelul unității, iar totul este luat foarte în serios. Pe rând, ni se strigă numele și trebuie să ieșim din formație și să ne deplasăm pentru a primi arma, comandantul de grupă instruindu-ne ca în acel moment fiecare să rostească „Servesc patria!“. Zis și

făcut, în câteva minute avem toți armele la picior, prilej excelent pentru o rundă de exerciții pentru a învăța cum trebuie ținută arma corect la piept și la picior.

Urmează câteva serii de comenzi „la stânga“, „la dreapta“, „drepti“ etc., până când toată lumea bagă la cap cum stă treaba cu răsucirea pe călcâi și pe vârf și cu arma care trebuie ținută astfel încât să fie în linie cu vârful bocancului drept. Că tot a venit vorba de bocanci, aceștia, fiind noi, încep să roadă gleznelor și gambele, așa că e de înțeles de ce întoarcerile la stânga și la dreapta au ieșit ca la carte abia după exerciții îndelungate, după ce au început „să se înmoaie“ bocancii.

Până la masa de seară am înțeles că totul se face doar la ordin și fiecare acțiune are alocat un interval de timp în care trebuie să te încadrezi. La masă am mers doar când am primit ordin, deplasarea s-a făcut în formație, și chiar spălatul pe mâine a fost „executat“ în ordine, pe grupe de câte doi. Bineînțeles că și masa a fost servită într-un interval limitat de timp, așa că nu prea a fost timp de socializare între două îmbucături.

Surprizele serii încă nu se terminaseră, așa că, după masa de seară, am fost anunțați că vom învăța o nouă comandă. Aceasta sună „la stânga, pas alergător, marș!“, vorbe la auzul cărora trebuie să te întorci spre stânga, să-ți îndoii brațele ca pentru fugă, iar când se rostește comanda „marș“, se începe alergarea. Așa că după o masa copioasă nimic nu a fost mai sănătos

decât o alergare în bocanci prin curtea unității, alergare care s-a prelungit până când toți cei din pluton au înțeles cum trebuie executată corect comanda.

Nici programul de seară nu a fost unul de voie, totul desfășurându-se după reguli stricte și sub supravegherea superiorilor. Astfel, după ceremonia coborârii drapelului, a urmat momentul curățării bocancilor, acțiune executată în formație de careu, iar periile pe bocanci fiind puse numai la comandă.

La dormitor, dezechiparea s-a făcut tot la comandă, iar uniformele au trebuit împăturite într-un anume fel și

așezate într-o anumită ordine la capul patului. Chiar și așternutul a fost pregătit pentru somn tot după niște reguli, iar deplasarea la spălător s-a făcut pe grupe, cu prosopul și săpunul în mâna stângă și periuța și pasta de dinți în mâna dreaptă.

Stingerea s-a dat cu goarna, la ușa dormitorului, la o oră la care, în oraș abia începea viața de noapte.

Test de anduranță în poligon

A doua zi, deșteptarea s-a dat la ora 6.30, primul ordin al zilei fiind ca, în 10 minute, toată lumea să fie echipată și gata de înviore. Am învățat cu această ocazie de ce în seara precedentă ni se ceruse să încheiem nasturii cămășii înainte de a o împacheta, echiparea cu acest accesoriu fiind astfel mai rapidă dimineață, nefiind necesară o nouă operațiune de încheiere a nasturilor. Oricum, odată ieșiți pe platou și aliniați în formație pentru înviore, mi-am dat seama că efortul echipării cu cămașa a fost inutil, pentru că înainte de începerea exercițiilor, s-a primit comanda „la bustul gol”. După o serie de exerciții în răcoarea dimineții și câteva ture de alergare prin curte, am fost anunțați că ziua ne-o vom petrece în poligonul de instrucție, dar mai întâi trebuie să ne pregătim pentru apelul de dimineață. Mai întâi, însă, patul trebuia făcut cu cearșaful bine întins „să sară banul pe el”, pătura

bine aranjată și efectele personale aranjate într-o ordine anume la capul patului și sub pat.

Odată aliniați în formație pentru apelul de dimineață, am simțit o ușoară agitație în rândul comandanților de grupă și comandantului de pluton, iar motivul l-am aflat curând. Urma să vină în inspecție generalul de brigadă dr. Mihai Tofan, loctiitorul comandantului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, iar totul trebuia să iasă ca la carte. Minute bune am repetat poziția de dreptți cu arma la piept și onorul, întrucât generalul Tofan sosea special pentru a trece în revistă plutonul de recruți. Deja, la nici 24 de ore de armată, ajungeam să dăm onorul unui general, o nouă dovadă că lucrurile erau luate foarte în serios. Inspecția s-a încheiat cu bine, la final generalul Mihai Tofan promițând că ne vom vedea și în poligon, la ședința de tragere.

Echipați ceva mai bine decât în seara precedentă, cu mască de gaze, lopată, baionetă și un port cu încărcătoare, pierdusem puțin din mobilitate însă am recăpătat-o după o nouă serie de exerciții, deplasându-ne inclusiv la micul dejun în pas alergător.

A urmat apoi îmbarcarea în camionul care trebuia să ne ducă la poligon, îmbarcare ce se face, de asemenea după o anumită regulă, respectând anumiți pași. Nici pe băncile din camion nu se stă oricum, ci în

ordinea pozițiilor din grupă, și cu arma ținută cu țeava în jos, sprijinită de podea.

În poligon, am parcurs pe repede înainte cam toate etapele de instrucție pe care le parcurgea un militar pe perioada stagiului, exersând timp de o oră salutul, poziția de dreptți, întoarcerile, făcând cunoștință cu tehnica din dotare și deprinzând noțiuni de bază pentru orientarea în teren cu busola și binoclul.

Proba de foc a constituit-o însă instrucția cu masca de gaze și completul de protecție NBC (nuclear, biologic, chimic). Am aflat cu această ocazie de ce toți care au trecut prin armată nu își aduc aminte cu mare plăcere de această etapă a instrucției. Deși într-o situație reală poate salva viața, masca de gaze este un accesoriu deloc comod, mai ales în cazul în care purtătorul este nevoit să facă și efort. Iar un militar pe câmpul de luptă, în situația unui atac cu gaze, face foarte mult efort. La scurt timp după echiparea cu masca de gaze transpirația curge șiroaie pe față, vaporii propriei respirații aburesc vizoarele dacă masca nu e foarte bine strânsă, iar orientarea devine din ce în ce mai dificilă. În plus, trebuie să ai și mare grijă ca bereta să nu alunece de pe creștetul capului. După instructajul de rigoare, toată lumea a primit ordinul de a-și pune măștile pe figură și a executa câteva genoflexiuni și câteva ture de alergare. A fost apoi pus în scenă și scenariul unui atac nuclear, așa că purtarea echipamentului de protecție a devenit imperios necesară. Acesta este un combinezon din mate-

rial cauciucat, care se îmbracă peste uniformă, fiind în prealabil necesară scoaterea centurii pe care se află baioneta, lopata și geanta cu încărcătoare, pentru ca aceasta să fie prinsă peste costum, iar accesoriile respective la îndemână. Imediat ce este îmbrăcat, costumul se transformă într-o adevărată saună la purtător, accesoriul ce trebuie asortat obligatoriu la acest costum fiind masca de gaze. Astfel echipați, am dat câteva ture în pas alergător printr-un nor de fum și apoi prin jurul poligonului, după care am făcut și o

poză de grup în care nimeni nu va fi capabil să se recunoască vreodată.

Odată încheiată instrucția NBC, s-a trecut la aprofundarea cunoștințelor despre explozibili și a modului de acțiune în cazul detonărilor controlate. Cu această ocazie, în poligon au bubuit și câteva explozii reale, pentru ca teoria să fie demonstrată cu exemple practice, genștii aruncând în aer mai multe bucăți din lemn, metal și stâlpi din beton.

Partea cea mai plăcută și cea mai așteptată din tot acest stagiu de 24 de ore a fost ședința de tragere, în cadrul căreia pistoalele mitralieră au fost folosite și în

alt scop în afară de acela de a fi purtate la picior sau de a fi ținute la piept în poziția de dreptți.

Mai întâi, pentru a putea trage cu muniție reală, a fost nevoie să cunoaștem cât mai bine arma, așa că unul dintre ofițerii instructori ne-a arătat cum se demontează și se reasamblează Kalasnikovul. Astfel, pentru prima dată am desfăcut piesă cu piesă o astfel de armă, și apoi, tot piesă cu piesă, am montat-o la loc. Entuziasmul mi-a fost tăiat însă în momentul în care am aflat că un militar profesionist trebuie să poată face manevrele respective legat la ochi. O altă etapă importantă a fost cea a instructajului privind precizia tragerii, urmată apoi de instructajul dinaintea ședinței de tragere propriu-zise.

Echipați cu căști de oțel și veste antiglonț, am luat apoi la ochi țintele, focurile de armă răsunând în poligon mai bine de o oră.

După ce am trecut cu bine de aceste etape, ne-am simțit deja priviți cu alți ochi, mai ales că începusem să deprindem un anumit automatism la auzul comenzilor, iar comandanții de grupă nu mai erau nevoiți să explice de fiecare dată ce trebuie făcut.

După masa de prânz servită în regim de campanie, în poligon, ne-am întors la unitate. .

Aici, păstrând aceeași disciplină, s-a predat armamentul și restul echipamentelor, după care hainele civile au fost eliberate din magazie, luând locul uniformelor. Oboseala acumulată pe parcursul zilei a început să se facă simțită abia după ce am ieșit pe poarta unității și am revenit în oraș, odată ajuns acasă aterizând direct în patul lăsat în dezordine din ziua precedentă, cu cearșaful șifonat și cu pătura atârând asimetric pe una dintre margini.

Biserica românească din baza militară Kandahar, Afganistan

----- Colonel dr. Mircea Tănase, Statul Major General

Prima biserică românească a fost construită în Afganistan, în baza militară Kandahar, în anul 2002, de către militarii craioveni din *Batalionul 26 Infanterie "Scorpionii Roșii"*, comandați de locotenent-colonelul Nicolae Ciucă și păstorii duhovnicește de preotul militar Gheorghe Nicolescu din Câmpulung-Muscel.

La începutul lui decembrie 2002, de Ziua Națională a României, IPS Teofan, Mitropolitul Olteniei, a însoțit o delegație a Ministerului

Apărării Naționale în teatrul de operațiuni Afganistan, prilej cu care a oficiat, alături de preotul militar Gheorghe Nicolescu, Sfânta Liturghie în biserica ridicată în tabăra militarilor români.

În anul 2005, după sosirea în teatrul de operațiuni Afganistan a *Batalionului 300 Infanterie* din Galați, sub comanda locotenent-colonelului Adrian Soci, s-a luat decizia de mutare a întregului personal într-o nouă dispunere, mai modernă, cu mai multe facilități.

Astfel, s-a luat în calcul și mutarea bisericii construită în anul 2002 de către militarii craioveni.

După stabilirea locului de construcție a bisericii, au fost nominalizate resursele necesare și echipa de lucru. Mult mai mare decât cea veche, noua biserică trebuia să se armonizeze cu noua arhitectură a câmpului românesc de la Kandahar.

Lucrările au început sâmbătă, 12 februarie 2005, la ora locală 10.30 (ora României 09.00), pe un teren

“tocmit, dar gol”, pe care s-a înălțat, în răstimpul a 43 de zile (12 februarie-26 martie), o frumoasă biserică, care a primit hramul *Sfântul Mare Mucenic Gheorghe*.

Biserica a fost construită după un model de locuință olandeză, pe fundamentații de beton, soluție aleasă datorită instabilității solului, afectat de apa de ploaie.

Samuel Smith, un sergent american de religie baptistă, care crede foarte mult în Dumnezeu, în valorile familiei și în onestitatea muncii, a întocmit proiectul după care a fost realizat acest lăcaș și a fost ajutat în opera de înălțare a acestuia de către militari din batalion, constituiți într-o echipă care, așa cum consemnează preotul Tudose, “i-au respectat cu sfințenie deciziile”.

Sâmbătă, 26 martie 2005, orele 19.00, Samuel Smith a bătut în cuie pragul de jos al ușii de la in-

trare, simbol la americani că lucrările s-au încheiat.

Pisania, așezată în interior, deasupra ușii de intrare, ne oferă informații suplimentare despre această biserică:

“Noi, cei 405 militari ai Batalionului 300 Infanterie “Sf. Andrei” din orașul Galați, am înălțat această Biserică cu hramul Sf. M. Mc. Gheorghe din dragoste pentru Dumnezeu și țara noastră, România.

Biserica a fost construită pe timpul participării Detașamentului românesc sub comanda maiorului Adrian SOCI, la misiunea “Enduring Freedom VI”, în perioada ianuarie-iulie 2005, asistența religioasă fiind asigurată de preotul maior Alexandru TUDOSE.

Slujba de sfințire a locului s-a săvârșit în ziua de vineri 2 februarie – ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI.

Ridicarea sfântului lăcaș a durat

43 de zile (de la 12 februarie la 26 martie) și a fost executată de o echipă de militari constructori, electricieni și tinichigii ai batalionului.

Planul Bisericii a fost conceput de SSG Samuel SMITH din 2-5 INF. BN., secondat de o echipă de genști și de constructori americani.

Pentru construcție s-a folosit materialul lemnos obținut din demontarea Bisericii din câmpul vechi, precum și din donații ale firmei KBR.

Slujba de sfințire a Bisericii s-a oficiat în ziua de duminică, 27 martie, de către preotul maior Alexandru TUDOSE, având binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Episcop Epifanie al Buzăului și Vrancei.

Binecuvântează, Doamne, pe ctitorii, donatorii, ostenitorii și lucrătorii Casei Tale!”

Biserica a primit, de asemenea, și foarte multe donații din țară, conștând în icoane, sfinte vase,

acoperăminte, Sfânta Cruce din altar epitafor, cărți pentru strană, clopote, toacă etc., toate rămase în inventarul Bisericii.

De altfel, într-o laudabilă premeditare, părintele Alexandru Tudose a adus la sosirea sa în Afganistan 14 icoane praznicale, donate de cadre din Comandamentul 2 Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” Buzău. Ar putea fi amintiți aici generalul-maior dr. Cornel Paraniac, comandantul acestei structuri, care a donat o icoană a Sfântului Sava de la Buzău, generalul de brigadă dr. Nicolae N. Roman, care a donat o icoană a Sfântului Nicolae, colonelul Vasile Scutaru – o icoană a Sfântului Vasile, locotenent-colonelul Adrian Soci, comandantul

Batalionului 300 Infanterie Galați, o icoană a Sfântului Andrei, familia preotului Alexandru Tudose, o icoană a sfinților militari Tiron și Stratulat, familia preotului Banu, o icoană a Sfântului Gheorghe, familia preotului profesor Mihai Milea, o icoană a Mântuitorului. De asemenea, Baza 15 Instrucție, existentă la vremea respectivă în Buzău, a donat o icoană reprezentându-i pe Sfinții Martiri Brâncoveni. Cunoștii pictori iconari Matei și Maria Cornelia Schinteie din Covasna au donat, în 2009, o frumoasă icoană „Sfântul Gheorghe omorând balaurul”.

Fotografiile a 17 dintre cei 18 militari care și-au dat viața în Afganistan în lupta contra terorismului sunt ele însele autentice icoane și sunt așezate la loc de cinste în biserică, iar

toți cei care îi trec pragul aduc un pios omagiu acestor eroi martiri ai neamului românesc.

Mandat de episcopul Buzăului și Vrancei, PS Epifanie Norocel, preotul Alexandru Tudose a oficiat sfințirea bisericii în data de 27 martie 2005, chiar de Paștele catolic. Aliații americani au manifestat un interes deosebit pentru această zămislire creștinească și, a doua zi, pe 28 martie 2005, preotul Anderson, capelanul forțelor speciale americane dislocate în Afganistan la vremea respectivă, a oficiat o slujbă împreună cu preotul Alexandru Tudose.

Biserica este un lăcaș primitor la orice oră pentru cei care activează în Baza Militară Kandahar, dar și pentru cei care o tranzitează, indi-

ferent de națiune sau religie, pentru rugăciune, vizitare, fotografiere sau filmare.

La scurt timp după sfințirea acestei biserici, presa din țară a consemnat această ctitorire și reverberațiile ei în sufletul ostașilor români: *“Inedita bisericuță din lemn, care poartă hramul Sfântului Gheorghe, în care s-a ținut slujba în Noaptea de Înviere, este mândria fiecăruia din cei 400 de militari români de la Kandahar. Poate și pentru că toți au muncit la construcție: unii au cărat lemne, alții le-au tăiat cum trebuie, alții le-au asamblat.*

Stilul arhitectonic aduce cu cel al mănăstirilor din Bucovina, însă poarta este absolut originală și are un simbol aparte, după cum afirmă căpitanul Paraschivescu: «Fațada exterioară este din lemne asamblate neregulat și semnifică faptul că în biserică intră oameni cu păcate diferite, iar cea interioară este

*plată, asta însemnând că cei care au păcătuit ies curați»”*¹.

Preotul Alexandru Tudose mărturisește: *“Aici am văzut o tânără femeie recrut american, rugându-se seara, în genunchi, cu arma la spate și cu ochii plini de lacrimi în fața altarului. Credincioșii copecți din Egipt au văzut cele 14 icoane de mărime praznicală care împodobesc biserica și s-au simțit ca în orice biserică din patria lor. Treceau foarte des pe la biserică, participau la slujbe, iar când eram singuri îmi cereau să iau epitrahilul și să-i binecuvântezez cu «holy water», aghiasmă”*.

Pentru că avea unde să-și mărturisească credința, locotenentul american Timothy Hanes, ortodox, a simțit o mare realizare că nu a trebuit să se deplaseze într-o altă bază militară din teatrul de operații unde există capela ortodoxă. Înainte de a pleca în misiune și-a făcut probleme serioase în acest

sens și a cerut comandantului lui să-l sprijine pentru a găsi o biserică și un preot ortodox.

Dar, cei mai numeroși vizitatori erau romano-catolicii americani. Comunitatea catolică din Kandahar mi-a acordat o plachetă în care și-au arătat recunoștința pentru suportul valoros acordat în operația ENDURING FREEDOM”.

Presa a relatat, de asemenea, și evenimentele mai puțin plăcute trăite de militarii români în baza militară din Kandahar, unde biserica românească a devenit un autentic reper:

“Militarii romani din Afganistan nu au avut parte de o slujbă de Înviere liniștită. O explozie a perturbat noaptea de Înviere a “Rechinilor Albi”, cantonați în Kandahar.

Slujba de Înviere a început la ora 23:30, ora României, în biserica din lemn de la baza militară din Kandahar, unde se află cantonați cei aproape 400 de militari de la

Batalionul 341 Infanterie – Rechinii Albi. Preotul a oficiat ceremonia și a dat lumină credincioșilor, atât români, cât și din alte state, veniți să se roage în Noaptea Sfântă. În jurul orei 00:50 (ora României), o explozie puternică produsă la mică distanță de zona în care se află cantonați Rechinii Albi a întrerupt însă Slujba de Înviere, militarii părăsind în fugă locașul chiar înainte de a se da alarma. În doar câteva secunde, Biserica a rămas aproape pustie. Părintele Dragoș Ciobanu a continuat slujba și a așteptat până la reîntoarcerea credincioșilor în biserică pentru a le da lumină.

Militarii români au stat în adăposturi mai puțin de o oră. Erau dezamăgiți că au trebuit să părăsească biserica atât de brusc, mai ales în noaptea de Înviere. A fost cel de-al treilea atac din zona bazei, în cele trei luni de când Rechinii Albi se află în misiune în Afganistan. După procedurile de verificare, militarii români s-au reîntors în biserică, iar preotul a reluat slujba. Comandanul Batalionul 341 – Infanterie Rechinii Albi, lt. col. dr. Vasile Vreme, a dat asigurări că niciun militar român, dar nici din alte tabere ale coaliției nu a fost rănit. Explozia celor două rachete de artilerie s-a produs într-o zonă marginașă a bazei, fără să producă victime sau alte distrugerii².

Aflat în vizită în teatrele de operații, președintele României, domnul Traian Băsescu, a poposit la Kandahar. A vizitat biserica și a urât militarilor români să se bucure de ea, prilej cu care a donat și o frumoasă icoană cu Sfântul Apostol Andrei, ocrotitorul spiritual al Batalionului 300 Infanterie.

Despre Samuel Smith – Samuel Cîtorul – preotul Alexandru Tudose consemnează: “Realizarea acestui minunat lăcaș spre care duc 4 artere principale din KAF s-a făcut prin realizarea unui proiect întocmit de americanul Samuel Smith, de religie baptistă, pe care l-am descoperit la capela americană.

În sprijinul lui și al nostru au venit mulți oameni cu suflet mare, unii datorită modestiei nu s-au arătat niciodată.

Samuel a gândit și a lucrat foarte multe nopți pentru biserica românilor, «în smerenie și inspirația lui Dumnezeu», așa cum mi-a mărturisit. Crede foarte mult în Dumnezeu, în valorile familiei și în onestitatea muncii.

Speră ca, prin venirea la Biserică, oamenii vor deveni mai buni. Muncește ca un apucat, iar când vrei să-l întrerupi îți răspunde “time is money”.

Foarte meticolos, un adevărat lider de echipă. Posedă un umor foarte fin, dar nu glumește atunci când este vorba de muncă. Băieții noștri care au făcut parte din echipa cîtorilor lucrători i-au respectat cu sfințenie deciziile, iar când totul era în regulă le spunea într-o frumoasă limbă românească: «bate cuie, bate cuie!».

În echipa lui de lucrători ai bisericii i-a avut de sprijin pe următorii militari ai batalionului:

1. Tâmplari: caporal Ionuț RĂCOȘANU, plutonier major Costică RUSU, maistru militar cls. I Nelu PĂLTINUȘ, sergent major Mihai CODREANU, fruntaș Marian

JEGU, fr. Cristian MARIN, fr. Daniel CIOCÎRLAN, fr. Marius TĂBĂCARU, fr. Costel PLESNICUTI, cap. Iulian OPREA, cap. Gelu LEFTER, cap. Valentin ENE, cap. Marian BOZA, cap. Sorin SÎRBU;

2. Tinichigii: m. m. cls. II Iulian IVANOV, sg. maj. Trandafir DRAGOȘ, fr. Aurel-Florin SEVASTIAN;

3. Electricieni: m. m. cls. I Gabriel-Franga POLLI, m. m. cls. II Gelu BORȘ, cap. Dinu ULUITU³.

Impresionant este faptul că Samuel Smith, arhitectul și constructorul acestei biserici, și-a vizitat în 2006 camarazii de front în România și s-a îndrăgostit definitiv nu numai de meleagurile noastre, ci și de o frumoasă româncă, și, după ce s-a botezat în religia ortodoxă la Brăila, în 2006, s-a căsătorit cu aceasta, în iulie 2007, la Câmpulung Moldovenesc. Au împreună doi copii.

NOTE:

1. Daniel Neamu, Biserica românească de la Kandahar, proiectată de un american, în ziarul Evenimentul Zilei, 3 mai 2005.

2. Emilia Sava, Sărbătoare cu bombe pentru militarii români din Kandahar, în ziarul Jurnalul Național, 25 aprilie 2006.

3. Preot Alexandru Tudose, Biserica din Kandahar, documentar.

Correspondențe din Kandahar

Sărbătoare cu bombe pentru militarii români din Kandahar

Militarii romani din Afganistan nu au avut parte de o slujba de Înviere liniștită. O explozie a perturbat noaptea de Înviere a „Rechinilor Albi”, cantonați în Kandahar.

Slujba de Înviere a început la ora 23:30, ora României, în biserica din lemn de la baza militară din Kandahar, unde se află cantonați cei aproape 400 de militari de la *Batalionul 341 Infanterie – Rechinii Albi*. Preotul a oficiat ceremonia și a dat lumină credincioșilor, atât români, cât și din alte state, veniți să se roage în Noaptea Sfântă. În jurul orei 00:50 (ora României), o explozie puternică produsă la mică distanță de zona în care se află cantonați Rechinii Albi a întrerupt însă Slujba de Înviere, militarii părăsind în fugă locașul chiar înainte de a se da alarma. În doar câteva secunde, Biserica a

rămas aproape pustie. Părintele Dragoș Ciobanu a continuat slujba și a așteptat până la reîntoarcerea credincioșilor în biserică pentru a le da lumină.

RACHETELE. Militarii romani au stat în adăposturi mai puțin de o oră. Erau dezamăgiți că au trebuit să părăsească biserica atât de brusc, mai ales în noaptea de Înviere. A fost cel de-al treilea atac din zona bazei, în cele trei luni de când Rechinii Albi se află în misiune în Afganistan. După procedurile de verificare, militarii români s-au reîntors în biserică, iar preotul a reluat slujba. Comandantul *Batalionul 341 Infanterie - Rechinii Albi*, lt. col. dr. Vasile Vreme, a dat asigurări că niciun militar roman, dar nici din alte tabere ale coaliției nu a fost rănit. Explozia celor două rachete de artilerie s-a produs într-o zonă marginală a bazei, fără să producă victime sau alte distrugerii.

DEPARTE DE CASA. Militarii *Batalionului 341 Infanterie – Rechinii Albi* au părăsit țara la 7 ianuarie și, încă din primele zile de la sosirea în baza de la Kandahar, au început numărătoarea inversă până la întoarcerea acasă. Le-a fost greu să se adapteze la fusul orar, dar și cu temperaturile foarte ridicate, de peste 40 de grade Celsius. Au prins o sărbătoare departe de cei dragi. Deși încearcă să evite gândurile care le trezesc dorul de casă, cu greu se pot stăpâni să le ocolească. În momentele libere se gândesc la vacanța scurtă, dar meritată, la munte, pe care o vor petrece după ce se întorc acasă. Visează la o terasă la care să stea liniștiți, fără teamă că oricând se poate întâmpla ceva rău, mai ales în timpul misiunilor. Deși cei mai mulți vin din zona litoralului românesc, niciunul nu se gândește la mare sau la plajă după zilele toride și praful din Afganistan.

Timpu liber este prețios în baza militară de la Kandahar. Rechinii Albi se relaxează jucând tenis sau volei, cântând la orgă sau muzicuță. Adeseori mai confruntă între ei socotelile, pentru a vedea câte zile le-au mai rămas până la revenirea alături de familie. Întâlnirile cu localnicii din Afganistan îi tulbură. Par mișcați de modul de trai al civililor din Kandahar, pe care îi văd săraci lipiți și fără ajutor. Sunt aici pentru a îndeplini o misiune de menținere a păcii și, pe zi ce trece, înțeleg tot mai mult datoria lor de a-și îndeplini sarcina. Și sunt mândri de acest lucru.

SFÂNTUL. Prima zi de Paști a început pentru militarii români de la Kandahar la peste 40 de grade

Celsius. Sărbătoarea este dublată în acest an de suprapunerea cu hramul Sfântului Gheorghe, ocrotitorul Forțelor Terestre Romane. Echipați de ceremonie, Rechinii Albi au defilat și au fost răsplătiți cu certificate de apreciere, primind urările președintelui Traian Băsescu și ale Comandamentului Ministerului Apărării Naționale, transmise de comandantul lor, lt. col. dr. Vasile Vreme. Și el a primit un dar din partea comandantului Comandamentului Operațional Întrunit, generalul de brigadă Ion Chirănescu, care i-a înmănat un tablou ce reprezintă Cazinoul din Constanța.

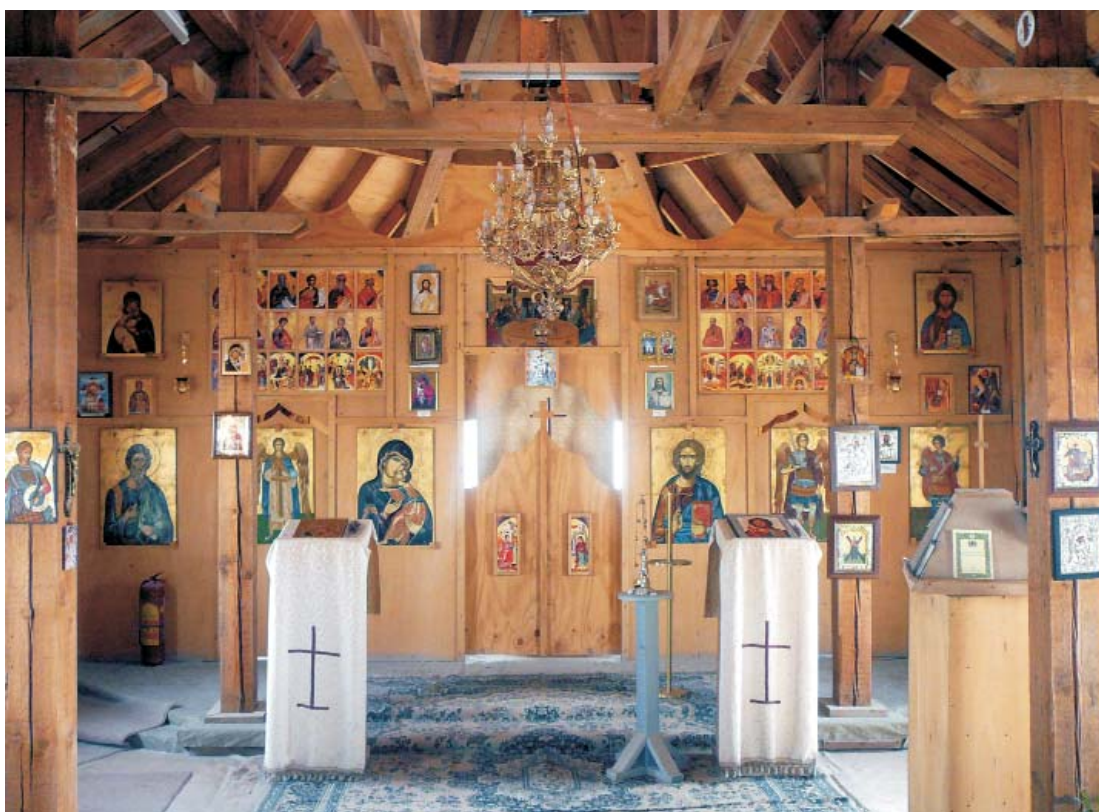
După ceremonial, militarii romani au fost invitați la masa festivă cu tradiționalele ouă roșii, miel și pască, bucate servite pe ritmuri de muzică populară românească. Rechinii Albi se vor întoarce acasă peste mai mult de doua luni.

Emilia Sava, *Jurnalul Național*, 25 aprilie 2006

Tabără românească din Kandahar, atacată în timpul slujbei de Înviere

În timpul slujbei de Înviere de la Kandahar, la care au participat cei 400 de militari constănțeni de la *Batalionul 341 Infanterie – „Rechinii Albi”*, baza românească a fost atacată de explozia a două rachete, a comunicat MApN, cu precizarea că nu s-au înregistrat victime sau pagube materiale.

Explozia a avut loc în noaptea de sâmbătă spre duminică, la ora 00:50, ora României, în timp ce la bise-

rica de lemn din baza de la Kandahar un preot militar oficia slujba de Înviere. La slujbă, pe lângă militarii români, participau și soldați din alte state, de religie ortodoxă.

Potrivit comandantului batalionului, lt. col. dr. Vasile Vreme, citat de Mediafax, cele două rachete de artilerie au lovit baza coaliției, dar, în urma verificărilor, s-a stabilit că niciun militar român sau din alt stat, din baza de la Kandahar, din Afganistan, nu a fost rănit și nu s-a înregistrat nicio distrugere materială.

Imediat după explozie, a fost dată alarma și toți militarii români adunați la biserică din baza de la Kandahar au ieșit din lăcașul de cult și s-au adăpostit în buncăre.

„Am anunțat forțele aliate. Pentru moment nu se cunoaște originea tirului de artilerie“, a mai spus lt. col. dr. Vasile Vreme, precizând că slujba a fost reluată după aproape o oră, timp în care s-au făcut verificări.

Militarii au revenit în biserică pentru a lua lumină și apoi au mers în dormitoare, duminică ei ospătându-se la o masă de Înviere cu tradiționalele ouă, miel, cozonac și sarmale făcute de un bucătar priceput din bază și participând la o ceremonie dedicată Zilei Forțelor Terestre.

Potrivit sursei citate, acesta este cel de-al treilea atac asupra bazei în ultimele trei luni de când Rechinii Albi se află în misiune în Afganistan.

Biserica din Kandahar, ce poartă hramul Sf. Gheorghe, a fost construită anul trecut și a fost proiectată de un arhitect american. Zilele trecute, a fost montată clopotnița bisericii, construită în baza din Afganistan, clopotul bătând pentru prima oară în Joia Mare.

Comandantul *Batalionului 341 Infanterie Rechinii Albi*, lt. col. Vasile Vreme, a declarat că, de la preluarea misiunii în Kandahar, în luna ianuarie, au existat și momente delicate pentru militarii săi. El a spus că, în comparație cu exercițiile la care au participat în țară pentru a se pregăti pentru această misiune de menținere a păcii, în teatrul de operații, efortul depus este de trei ori mai mare.

Potrivit lui Vasile Vreme, militarii romani au avut parte atât de incidente în baza de la Kandahar, cât și în afara ei și au ținut cu bine piept unor atacuri cu o mașină capcană și cu o mină antitanc.

Referindu-se la cei doi militari romani răniți în timpul unui astfel de incident și care au fost tratați la un spital din Germania, lt. col. Vreme a spus că aceștia s-au întors alături de colegii lor și că în maximum trei săptămâni se vor recupera în totalitate.

Rechinii Albi din Topraisar participă în Afganistan la operațiunea „*Enduring Freedom*“. Ei se află acolo din luna decembrie pentru o misiune de șase luni, timp în care au drept principal obiectiv apărarea obiectivelor strategice din Afganistan.

Afrodita Cicovschi, *Curierul Național*, 25. 04.2005

Într-un mediu de conflict, oamenii manifestă o deschidere mai mare față de comunicare

*Sunt recunoscător în fața lui Dumnezeu pentru că, în cele șase luni, am trăit experiențe extraordinare, am întâlnit oameni deosebiți, trup și suflet pentru credință, mărturisirea preotului maior Ciprian Rus, cel care i-a consiliat sufletește pe bistrîțenii de la *Batalionul 812 Șoimii Carpaților*. Credința și armata își dau mâna pentru pace și liniște. Biserica din Kandahar, construită de români, singura biserică ortodoxă din Afganistan, rămâne mărturia prezenței românești pe tărâm afgan. Chiar dacă noi nu mai avem români la Kandahar, biserica de acolo rămâne un reper, spunea preotul maior Ciprian Rus. Cel care i-a urmat în misiune, preotul maior Gheorghe Grigore, de la *Batalionul 33 Vânători de Munte Posada*, aflat la prima experiență într-un teatru de operații, afirma că slujba păstorilor de suflete într-un mediu de conflict nu este diferită de cea din țară, doar că oamenii manifestă o deschidere mai mare față de comunicare.*

Locotenent Constantin Piștea, *Observatorul Militar*, 31 septembrie 2007

Din jurnalul buzoian al Elenei Negrescu

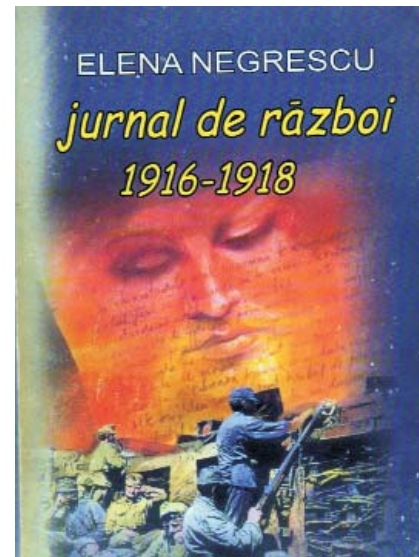
1918, retragerea armatelor de ocupație

Emil Niculescu, Cercul Militar Buzău

O mărturisire deosebită, atentă, veridică și, uneori, patetică a calvarului ce l-a îndurat Buzăul pe timpul ocupației germane o constituie volumul Elenei Negrescu, *Jurnal de război. 1916-1918. Descrierea războiului de o refugiată. Notele unei românce care a suferit pentru țara ei*, Editura „Detectiv”, 2006, 270 p. Autoarea a fost soția contraamiralului Nicolae Negrescu (1864-1942), fost cursant al Școlii Navale din Brest, fost comandant al Flotei de Operațiuni de pe Dunăre, în 1916; destituit din funcție, în decembrie 1916, pentru a nu fi evacuat escadra la Odessa, ci pe brațul Chilia și pe Prut, decizie ce s-a dovedit, mai târziu, salutară. După încheierea păcii, contraamiralul va tipări volumul *Rolul marinei în războiul pentru întregirea neamului și recompensa finală (Icoane și documente de război)*, 1920, și *Comment on fit la guerre sur le Danube* (1938). Elena, era fiica medicului buzoian G. D. Constantinescu, înscris la școala lui Carol Davila (1856), licențiat la Paris (1869), ajuns la gradul de maior, până în 1890, cum este specificat pe cartolina ieșită din atelierul fotografului Carl Bömches. (Cristina Constantin, *Artiști fotografi europeni din secolul al XIX-lea*, Buzău, Editura „Alpha MDN”, 2010.); încă medic, la Râmnicu Sărat, în timpul bătăliei Râmnicului (decembrie 1916), s-a întors la Buzău, după înfrângerea aliaților.

Elena s-a căsătorit, în 1898, cu ofițerul de marină. Pe 13 noiembrie 1916 Elena Negreacu se refugiază, din București, în urbea natală, unde va ține un jurnal, ce, nota Viorel Domenico, *este pătruns de un tragism sfâșietor, iar stilul – i se adresează soțului tandru și dojenitor, reținut – face din această lucrare un model de literatură-document, pentru că ceea ce fascinează este sinceritatea, buna credință, utopia comunicării*. (Viorel Domenico, *Un autor enigmatic, fascinant*, în: „Viața armatei”, nr.9, 1996, p.11). Despre o parte a jurnalului (1916-1917), am scris în paginile acestei reviste (E.N., *Jurnalul de război al Elenei Negrescu „Roter Adler” în vizită la „Albatros”*, an I, nr.1, august 2007, p.54-57).

Anul 1918, la Buzău, nu începe sub cele mai bune auspicii. În condițiile solidarizării populației din toate clasele împotriva invadatorilor, a sărăcirii și extinderii bolilor, existau și buzoieni, notabilități și înainte și în timpul ocupației și după război, care prosperau, așa cum află Elena Negrescu, pe 2 ianuarie 1918, după al doilea revelaion petrecut sub ocupație germană. Seara a venit domnul Teodoru, care mi-a spus că larca și Ioanițescu fac afaceri strălucite bănești pe spinarea populației românești. Amândoi erau furioși pe mine că mă plânsesem autorităților germane de ei. Puțin îmi pasă, am să mă mai plâng.

Încă din 7 decembrie 1916, când Marele Cartier mai era la Buzău, înainte de a se retrage la Bârlad, Radu Rosetti, pe atunci maior, constată un anume non combat, un defetism al reprezentanților locali: *Vine la mine o delegație a cetățenilor din Buzău alcătuiți (sic!) din domnia larca, Cătuneanu și alții și condusă de prefectul Dunca (Dunka, n.m.). Delegația cere să nu se deie o bătălie în preajma Buzăului. O trimit la generalul Denikin și Averescu, acesta din urmă sosit dimineața cu trenul său special în gara Buzău*¹. Ulterior, C.C. larca (1885-1940) devine primar al urbei, pe timpul ocupației.

Jurnaliera are, deci, de dus un „război” și cu autoritățile buzoiene, rămase să „medieze” între spolitori și spoliați, simulând că și-ar ajuta conaționali.

Acceeași „sursă” depune mărturie asupra cameleonismului acestora, altunde, la 2 februarie: *Aici a avut loc un banchet la care au fost poftiți larca și Ioanițescu. Aflu că amândoi s-au sărutat cu nemții. Ce degradare morală să se bucure de succesul dușmanilor noștri!*, pentru ca, la 10 martie, ofițerul german Leuthauzer, de la serviciul pașapoarte, ai cărui părinți erau la curtea lui Wilhelm al II-lea, să îi confieze autoarei însemnărilor, despre aceeași, poate și alții, o im-

presie deloc măgulitoare: *A descris auto-ritățile noastre, rămase la Buzău, în culori triste, spunând că au dat dovadă de calități morale cât mai josnice.*

Marghiloman observa, și el, de la București, la 24 ianuarie 1918, șovăielile lui Iarca, ce nu marșă nimic din proprie inițiativă, așteptând indicații „de la centru”: *Iarca de la Buzău. Au fost conferințe politice la Stere. Sunt stăpâniți toți de aceeași teamă a unei acțiuni. Ar vrea să aibă părerea mea. Răspund că atât timp cât nu voi avea o precizie privind la Dobrogea, nu mă leg la nimic².*

Vasile Th. Canticov, rămas în Bucureștii ocupați, va nota în memoriile sale, impresia „traseiști”, în limbaj actualizat, pe care cei doi oameni politici buzoieni, Iarca și Ioanițescu i-o creaseră, cât și explicația părăsirii vechii lor poziții: *Cine era în primăvara anului 1918 Ionel Brătianu? Marele Brătianu, Marele Pontif, singurul guvernator prezent și viitor al României, deținătorul apetisantului sac cu grăunțe, favoruri și concesiuni, icoanele sfinte a oricui s-a rugat în bisericuța liberală.(...)*

Azi omul viitorului apare d. Alexandru Marghiloman, în mâna lui trece sacul și icoanele. Pricepeți de ce viitorul României, după acești domni, stă în mâna d-lui Marghiloman?

*Ce pepinieră de mameluci încercați, pentru viitorul parlament al d-lui Marghiloman?*³

După război, când Marghiloman a intrat într-un con de umbră, după ce fusese, în timpul ocupației, după propria-i formulare, „câinele credincios al tronului”, administrația sa buzoiană se va dezice de conservatori și va dezerta către alte partide: Constantin Iarca, venit de la liberali, se va întoarce la cei trădați, iar Pompiliu Ioanițescu, fost takist (conservator-democrat) va vira către Partidul Național Român (1920), viitorul Partid Țărănesc⁴. Din păcate, moartea timpurie a lui

Ioanițescu, gazetar, adică, și el, un „câine de pază al democrației”, l-a scutit de ulterioare translații politice.

Conștienți că Pacea de la Buftea este una conjuncturală, provizorie, locuitorii Buzăului, aflat sub ocupația Puterilor Centrale, încercau sentimentul că nu vor întârzia să sosească și vremuri mai bune. Încă după armistițiul de la Focșani, se instalase un fel de voaletă mai transparentă, cetățenii se puteau interesa de soarta celor căzuți în captivitate, cum notează, la 6 ianuarie 1918, Elena Negrescu: *Azi am fost cu Sofia Zottu, la un ofițer, Friedland, de care auzisem că știe ce prizonieri sunt la unguri și la nemți. Ne-am interesat de Gugu, săracu, și ne-a spus că este prizonier la unguri.*

Departate de soțul pus „la dispoziție”, se străduiește, prin toate mijloacele, să fie „la curent” cu evoluția evenimentelor, utilizând, față de depozitarii informațiilor, ofițeri nemți, seducția ospitalității, cum se întâmplă pe 10 ianuarie: *Ca să aflu știri despre rege, am chemat pe Vogel pe la noi. Zis și făcut. I-am dat două pahare de vin, care au contribuit la dezlegarea limbii. Am aflat, din nenorocire, numai știri rele. Că rușii li s-au predat lor, cedându-le și 200 de tunuri cu cai cu tot, plus o mare cantitate de material de război. La Brăila ai noștri se bat cu maximaliștii. Cine or mai fi și ăștia?* La 17 ianuarie s-au reluat negocierile de pace sovieto-germane de la Brest-Litovsk, definitivitate la 3 martie prin semnarea păcii de către Rusia sovietică, adică maximalistă.

Același ofițer german va pleca, pe 13 februarie, pe front, lăsând un pachet sigilat și o legătură de jurnale vechi nemțești și ungurești, pe care m-a rugat să le păstrez până la plecarea lui acasă. Nu mă privește defel ce are în pachetul sigilat, dar în jurnalele vechi nu garantez că nu-mi voi băga nasul; curiozitatea politică a jurnalerei nu

Doctorul militar G.D. Constantinescu

avea frontiere.

Pe 16 februarie, veștile devin mai optimiste decât previziunile momentelor: *Aflu din ziarele ce le răsfoiesc că germanii sunt furioși pe Wilson care ne garantează o Românie Mare. Ba încă văd că ar fi vorba chiar de Basarabia, la care nimeni nu s-ar fi gândit, de vreme ce eram aliați cu rușii;* confirmarea acestui fapt se va întâmpla la 27 martie când, la Chișinău, în prezența lui Marghiloman, se va proclama unirea de veci a provinciei de peste Prut cu patria mamă.

La sfârșitul lui februarie, ofițerii germani din garnizoană îi confirmă sosirea a două regimente române din Moldova care vor intra în carantină; întâmplarea îi înlesnește o viitoare revanșă: *Am învățat copiii să iasă la poartă și să strige: “Ura Mărăști și Mărășești!” Nu prea coincide cu situația a trei sferturi de țară, aproape ocupată, dar e o răz bunare.*

Armistițiul de la Focșani, a avut, totuși, asupra buzoienilor benefice efecte morale, prin anumite clauze, ce permiteau ostașilor români să meargă în permisie la familiile lor din teritoriul ocupat, fapt înregistrat la 8 martie 1918 de jurnal: *Azi, după masă am întâlnit în oraș sol-*

dați români. Am intrat îndată într-o tutungerie și le-am dat țigări. Ne-au spus că ofițerii din regat le spun mereu că pacea nu este definitivă și că se va revizui. Dar ceea ce îmi place este că trec foarte mândri pe lângă ofițerii germani, pe care-i sfidează chiar. Pe această linie, la 30 ianuarie, se notifică existența unui zvon din zona liberă a țării: Gherman a spus astăzi băieților că se vorbește pretutindeni în Moldova că Marghiloman, care a fost la Berlin, caută să convingă guvernul să nu renunțe cu nici un chip la Dobrogea și că e mai bine să se reziste până la unul, dar cel puțin să cădem cu onoare. Sub realitatea cenușie, apăsătoare a regimului de ocupație, mocneau, încă, alimentate, paradoxal, chiar de unii care erau taxați de germanofili și „tădători, cum era Alexandru Marghiloman, scânteile speranței.

Pentru a preîntâmpina defetismul armatei, greu încercată în cei patru ani de război, ocupanții germani instituiseră curți marțiale ce, se pare, funcționau cu anumită asprime. Un polonez, ofițer în armata Kaiserului, aflat în gazdă în casa doctorului Constantinescu, este silit să fie martor la scenă compromițătoare pentru el, ca militar; Marioara, sora Elenei, cumpărase o carte poștală cu Hindenburg, pe care l-a scuipat în fața lui. Speriat și roșu ca un rac, și-a pus mâinile în cap, s-a ridicat și ne-a rugat să nu mai spunem ceea ce s-a petrecut în prezența lui că-l împușcă imediat fără judecată.

Nemulțumirea populației era amplificată și de scăzutul nivel de trai, administrația germană „ticăloșită”, spre a folosi o expresie reciclată de viața politică de azi, lăsa aprovizionarea buzoienilor pe mâna unor speculanți interpuși, spre a-și asigura venituri suplimentare necuvenite: Scumpătatea de aici – nota, la 6 aprilie 1918, soția contraamiralului – întrece orice imaginație din cauză că ovreii umblă pretutindeni prin sate și

Contraamiralul Nicolae Negrescu, comandantul escadrei românești de Dunăre în primul război mondial

cumpără sau rechiziționează tot ce se găsește de mâncare, pentru nemți și bulgari.

Cu puțin chiar înaintea păcii de la Bufta (27 aprilie 1918), pe care și nemții o vedeau destul de formală, fiindcă nu se așteptau, cum nici nu s-a întâmplat, ca guvernul de la Iași să se lepede de Antanta, se iau măsuri de restricție în ceea ce privește comunicarea, care, pentru o intelectualitate și clasă superioară, în majoritate francofonă, se făcea în limba generalului Foch, adversarul lui Hindenburg: Astăzi, (22 aprilie, n.m.), nemții au publicat o ordonanță în care se oprește corespondența în franțuzește, așa că mi-au înapoiat-o pe a mea printr-un curier special și cu condică în care să iscălesc de primire.

Dacă Armindeniul nu a putut fi sărbătorit datorită acțiunii profilactice germane, care nu agreea mari adunări de oameni, existau și alte prilejuri de a se manifesta încrederea în izbânda dreptății, semn că ocupantul nu o mai putea controla

totul, ca în faza inițială. Jurnalul Elenei Negrescu, care este și o „fișă de temperatură” a opiniei publice locale, pe perioada „vremelnice” cotropiri străine. Dacă, în 1916, biserica Banu fusese transformată în grajd pentru caii învingătorilor, pe 22 mai 1918, jurnaliera va merge în pelerinaj la mânăstirea Rătești, unde va depune un pomelnic pentru slujba de pomenire. Ceremonialul monahal de Paști legitima, în zăriștea ortodoxiei, un sentiment național, acela al renașterii speranțelor în viitorul României: După masa de seară, pe la 7 și jumătate a început slujba. La început o maică toca pe un disc încercuind biserica, conform uzului schitului. Era foarte frumos să privești cum din fiecare chilie ieșeau surori și maici cu mâinile încrucișate și se îndreptau spre biserică. Slujba a ținut până la 11 și jumătate noaptea. Toate maicile, între 100 și 120, se rugau pentru ai noștri și pentru triumful țărișoarei noastre „cotropită de dușman”. Nădejdea creștină a constituit unul dintre contraforții rezistenței sub ocupația străină și a contribuit la erodarea acesteia, chiar la modul nonviolent care îi este caracteristic, însuflând ideea că triumful forței este vremelnic în fața justiției divine, a celui Dumnezeu „al popoarelor”. Trebuie consemnat că, în 1916, din opt biserici, doar „Cuvioasa Paraschiva” a rămas lăcaș de cult pentru protestanții germani. Dar și faptul că episcopul de Buzău Dionisie al II-lea Climescu (1894-1921), așa cum a spus în necrologul ce i l-a alcătuit arhimandritul Scriban, a fost singurul din cei 3 episcopi ai Munteniei, care a stat în eparhie în timpul năvălirii germane din 1916. Era mulțumit de sine însuși că a stat în slujba sa și mărturisea cu plăcere în Casa Bisericii, în 1917, că ununii i-au adus laude pentru faptul de a nu-și fi părăsit postul la vreme de urgie.⁵

Intuind provizoria stare de fapt și, prezumat, al revanșei istorice a

României, forțele de ocupație adoptă o atitudine dură față de jandarmii din județul Buzău, de exemplu, în luna august 1918, arestează 3 jandarmi șefi de secții, 18 plutonieri șefi de posturi și 17 jandarmi în termen, pentru că au executat ordinul 4460 al Regimentului 8 infanterie.⁶

Evoluția Antantei pe fronturile europene, defectiunea unor alianțe, duc la griparea trupelor de ocupație, la o stare resentimentară față de buzoieni, observată și de fiica doctorului Constantinescu, locatară pe bulevardul Elisabeta nr. 36, care notează, la 24 septembrie 1918, o scenă de la poșta locală: *Într-un colț stăteau doi nemți care tunau și fulgerau împotriva noastră: „Trebuie să-i stălcim sub călcâi ca pe oomidă făcătoare de rele”. Noi eram acele omizi. „Azi nu i-am mai fi văzut ridicând capul semeți. A mai venit pe capul nostru și abdicarea regelui Ferdinand, Boris, fiul lui, se va retrage din alianță ceea ce ne va produce mare încurcătură”.* Ieșirea din frontul Puterilor Centrale a Bulgariei, prin abdicarea regelui Ferdinand de Saxa-Corburg, după zece ani, în favoarea urmașului său, accelera prăbușirea Germaniei și Austro-Ungariei, totul rămânând o chestiune de timp. Sub imperiul acestor schimbări, contraamiralul Nicolae Negrescu, unul dintre nedreptățiții de mare carură ai conducerii noastre militare din 1918, a început, în 26 septembrie, cum cum consemnează jurnalul soției sale un memoriu în speranța să i se facă dreptate. *Eu nu-l descurajez, dar convingerea mea intimă și tacită este că, deși dreptatea lui nu este contestată de nimeni, vor face, dacă se poate să o îngroape definitiv, iar nu să o scoată la lumină.*

Într-un viitor război, generația tânără de pe timpul acela când își va da seama cum se răstoarnă valorile în țara noastră, cum sunt răsplățiți cei bravi, cei care și-au făcut cu prisosință datoria, cu riscul vieții lor, va căuta să tragă o experiență,

procedând în consecință, iar țara va suferi și mai rău..

La părțile sedentare să alergați, dragi copii, ușieri și șoferi de miniștri, acolo să vă asigurați pielea și gloria, și onorurile și decorațiile și avansări vertiginoase. Această „laudație” către lichele, anticipând „apelul” lui Gabriel Liiceanu, era determinată de o veche și perpetuabilă lipsă de respect a valorilor, a modelelor.

Căderea liberă a „centalilor” e confirmată de presa internațională, care are în Elena Negrescu o avidă cititoare, dar și de zvonurile locale: *Azi (4 octombrie, n.m.) am aflat în oraș că Bulgaria a fost ocupată de aliați, că soldații nemți nu mai vor să lupte și amenință cu revolta. Cei care fug sunt împușcați fără nici o milă, deși văd și ei că nu mai este nimic de făcut. Și generalul Ludendorff și mareșalul Hindenburg sunt de părere să se intervină pentru pace. „Atâta timp cât este mai imperios necesar pentru poporul german să se scutească de pierderi nefolositoare”. Cei mai ordonați soldați ai Europei, cum erau cotați, dau semne de cedare și par doritori să se termine războiul, și la Buzău: *Pe la sfârșitul lui octombrie 1918, dezagregarea mașinii germane de război începuse pretutindeni. La Buzău se răspândesc manifeste oglindind „neînțelegerea între ofițeri și trupă”, iar pe străzi se văd „soldați germani rupând galoanele ofițerilor proprii”⁷.**

Ultima însemnare din jurnalul Elenei Negrescu, datată 28 octombrie 1918, este contaminată de entuziasm, o decompresare, după aproape unsprezece luni trăite, în Buzău, sub ocupație: *Nemții dau bir cu fugiții. Pacea va fi dictată de aliați.*

Ura!

Trăiască România Mare!

Bătrâna vorbă că „la noi adevărul umblă cu capul spart” se va verifica, încă odată prin soarta familiei Negrescu, care, în pofida atâtor calități, va fi una din victimele unei

conjuncturi istorice și a unor autorități (civile și militare) care nu aveau, uneori, scrupule nici în privința meritocrației. La lectura ultimului volum al contraamiralului, (9 mai 1938) generalul Radu R. Rosetti, cel care fusese, în timpul bătăliei de la Mărășești, cu gradul de locotenent-colonel, comandantul Batalionului 72, va nota: *Sciere clară, adevărată, dar scrisă de unul care se crede nedreptățit. Ies la iveală intrigile și certurile dintre șefii marinei noastre, cum și certurile cu rușii și misiunea franceză, jalnicile stări și fapte care au micșorat mult acțiunea flotei noastre.*⁸

De un patetism reținut, dramatic în multe din paginile sale, uneori sceptic, inteligent și de fină intuiție și observație psihologică, jurnalul de război al Elenei Negrescu vădește o nobilă conduită, prin asumarea unui destin, de multe ori, ingrat, înfruntat cu demnitate și spirit de sacrificiu; din categoria literatură-document este o prețioasă mărturie a unui timp tensionat, pendulând între deznădejde și speranță, înfrângerii și victorie.

Note:

1. Generalul Radu R. Rosetti, *Mărturie (1916-1918)*, Editura „Modelism”, 1997, p. 160.

2. Alexandru Marghiloman, *Notițe politice*, Vol.3, Institutul de Arte Grafice „Eminescu”, 1927, p. 312.

3. Vasile Th. Cancicov, *Impresiuni și păreri personale din timpul războiului României*, Vol.2, (f.e.), 1921, p. 78-79.

4. George Vioreanu, *Aspecte din istoria partidelor politice la Buzău, în perioada 1918-1928*, în: *Mousaios. Studii și comunicări*, Muzeul județean Buzău, 1981, p. 105; 107.

5. Gabriel Cocora, *Episcopia Buzăului*, Editura Episcopiei, 1983, p. 187-188.

6. *Cronica jandarmeriei române*, Buzău, Editura „Vega”, 2003, p. 62.

7. Dimitrie Ionescu, *Istoria orașului Buzău*, Editura „Litera”, 1979, p.201.

8. Radu R. Rosetti, *Pagini de jurnal*, Editura „Adevărul”, 1993, p. 54.

Scrisori de pe front

Declarație de dragoste din tranșeele Mărășeștilor

Viorel Frîncu, Biblioteca Județeană "V. Voiculescu" Buzău

Bătălia de la Mărășești, desfășurată în perioada 24 iulie/6 august - 21 august/3 septembrie 1917, soldată cu pierderi importante din partea Armatei 1 române - 610 ofițeri, 26800 subofițeri, gradați și soldați -, dar și a Armatei 9 germane - circa 47000 de militari (morți, răniți și prizonieri -, a fost una dintre cele mai complexe operațiuni militare de apărare și menținere a liniei frontului, în Primul Război Mondial, în care un rol determinant l-a avut eroismul și faptele de arme ale ostașilor români, îndemnați de legendara expresie a generalului Eremia Georgescu „Pe aici nu se trece!”. „Prin rezistența viguroasă a trupelor româno-ruse la Mărășești și Oituz, inamicul a fost forțat să renunțe la ofensivă, eșuând în încercarea de a ocupa Moldova și de a scoate România din război. Totodată, statul român își continua existența, la fel și speranța românilor într-un deznodământ favorabil al războiului”.

Printre cei care au luptat pentru aceste deziderate s-au numărat și numeroși militari buzoieni și râmniceni, înrolați fiind în unitățile Diviziei a V-a Infanterie, fie în alte structuri ale Armatei Române.

Caracteristic ostașului român, în vremuri de grea cumpănă, precum acesta, este faptul că a înregistrat toate aceste evenimente, sub diferite forme, în așa numitul folclor de cătănie, o modalitate de exprimare a stărilor sufletești prin care a trecut, un adevărat „Jurnal de război”.

Pe de altă parte, de data aceasta comună tuturor ostașilor de pretutindeni, momentele cruciale trăite în tranșeele teatrelor de război, sunt exprimate în acele scrisori trimise de pe front celor dragi.

Sian Price, o specialistă în istorie din Marea Britanie, a întocmit o colecție de 70 de scrisori emoționante, scrise de soldați familiilor lor înainte să moară. Pentru a se documenta, Sian a călătorit timp de trei ani în diferite țări și a citit peste 30.000 de misive scrise de cei care nu s-au mai întors vreodată de pe front.

Pentru a găsi cele mai dureroase mărturii, „care-ți sfâșie inima”, autoarea a vizitat muzeele, bibliotecile și arhivele militare din Marea Britanie, Australia, Japonia, Germania, Franța, Statele Unite ale Americii, Africa de Sud, Italia, Canada și Noua Zeelandă. Cele

mai vechi exemplare datează din secolul al XVII-lea, iar cele mai recente au fost trimise în 2007 de soldații americani familiilor lor, aflați pe frontul din Afganistan.

„Tema comună a acestor scrisori este dragostea. Aproape toate epistolele din ultimii 300 de ani exprimă dragostea expeditorului pentru cineva, fie că este vorba de soție, mamă sau copii”, a mărturisit Sian Price jurnaliștilor.

De pildă, iată ce a scris, într-o zi, soldatul Toma Berbecu, aflat în tranșeele Mărășeștilor, iubitei sale Mărgărita, fata popii din satul Mărăcineni, județul Buzău:

Mărășești, la 2 Sep. 1917

Mărgărita, Neică!

Mai întâi de toate doresc, ca micile mele rânduri, să te găsească sănătoasă, căci veselă și

fericită știu că nu vei fi, atâta timp, cât eu nu mai sunt lângă tine, iar nemții vă stau prin case, vă batjocoresc și vă ia totul. Roagă-te draga mea la bunul Dumnezeu, să se roage toți ai noștri, să faceți mă-tăanii la icoana Maicei Domnului ca să ne ajute, să-i putem birui, să-i curățim de pe pământul strămoșesc, iar noi să venim pe la casele noastre, că tare ni-i dor de voi. Când plec la luptă, mă gândesc la tine, când cos hainele etc. tot la tine și iar la tine mă gândesc. Cred că și tu faci la fel. Ce n'aș da să sbor în noaptea aceasta până la fereastra casei tale, să mă uit, ce faci, cum te rogi... dar nu se poate, nu se poate, ... Sunt departe... departe...

Nu mai sunt la hora din sat unde te jucam, te strângeam și te pupam... Nu mai sunt pe Valea Dadului după fragi și după mure, nici în deal la «Lac», după alune ori lângă șira de pae a popi, ținându-te de mijloc, vorbindu-ți în gușuliță și pupându-ți ochișorii și gurița.

Nu mai sunt cu tine la șezători, la cărat păpușoiul, când svârleam cu cucuruzul în tine și tu în mine...

Nu mai sunt la coasă, tu la strâns de fân, când, pe la nămiezi, ne tolăneam pe iarba la umbra tufanului din Poiana Părului, iar cucul, mierla și privighetoarea ne cânta de dragoste la amândoi.

Nu mai sunt cu tine la muiat ori la

scos cânepa din baltă. Și acum pare că te văd, ce fricoasă erai de broaște, de șerpi și de lipitori, când intrai în apă. Eu rămâneam mai pe urmă și mă uitam cu drag, când ridicai fusta și cămașa, câte o leacă... câte o leacă, până din sus de genunchi, să nu se ude. Ah, Mărgărîto, ți-aș fi mâncat picioarele cele albe și frumoase.

Nu mai sunt cu oile pe dealul Dadului să-ți cânt din fluer, să zic din frunză, tu să rotești și să horești ca o porumbiță, să te culci și s'adormi cu capul pe piciorul meu... apoi să te pup... să te pup... până te-i trezi.

Nu mai suntem amândoi... nu mai suntem. Acum mi's departe, departe de tine, sunt în tranșee,

fată, în luptă cu dușmanul. Doar 30 de pași ne desparte. Le cânt din mitralieră, le cânt toată ziua și toată noaptea, și-i fac să adoarmă pe vecie. De altfel, o ducem bine cu ofițerii, sunt buni, mâncare avem, băutură avem, lucru berechet, numai fete frumoase ca tine nu sunt p-aci... De! poate și mai bătrâne, tot n'ar fi de rău. Ne-ar prinde bine, când d'un an de zile, chipuri de-ale voastre printre noi nu este.

Mai scrie și tu Mărgărîto, dacă e cineva să-ți facă cartea.

Mult te doresc, copilă, mult... mult. Să știi, că de-o vrea bunul D-zeu să vin cu bine în satul meu, la 3 zile mă însor cu tine.

Termin cu părere de rău, că nu sunt mai mic, să intru în acest plic, când l-ai desfăcut, să sai să te pup.

Al tău, dacă va scăpa cu zile,
Toma Berbecu (zis Ciungu)
Compania 3-a, Bat. I Reg. 2
Grăniceri. (Pe front)

BIBLIOGRAFIE

1. George Marcu (coord.), *Enciclopedia bătlilor din istoria românilor*, Editura Meronia, București, 2011;
2. Revista *Grănicerul* 1921, nr. 20-21, p. 9.

Centenarele Aeronauticii Militare Române

----- Comandor dr. Marius-Adrian Nicoară, Căpitan Daniel Stan
Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu”

- (1 aprilie 1913 - adoptarea „*Legii de organizare a Aeronauticii Militare*,”;
- iunie - iulie 1913 – participarea la cel de-Al Doilea Război Balcanic;
- 13 septembrie 1913 tragicul accident aviatic a lui Aurel Vlaicu).

Deși aeronautica a apărut relativ recent în plan mondial, (aerostația la sfârșitul secolului XIX, iar aviația la începutul secolului XX), aceasta a cunoscut o dezvoltare impresionantă într-un timp relativ scurt, devenind un factor important al progresului și civilizației umane, provocând mutații social-culturale, economice și tehnice de mari proporții, devenind armă de temut în conflictele militare.

Există o vocație pentru zbor a românilor, pentru aeronautică în general. Miturile și legendele lor fac trimiteri consistente la preocupări pentru acest domeniu.¹

Nu puțini au fost românii ce și-au imaginat, mai întâi prin imitarea zborului păsărilor sau insectelor,² apoi aparate de zbor mai ușoare decât aerul (în 1806 Cuparenco) și au gândit la întrebuințarea lor în scopuri militare (după zborul Balonului Mihai Bravul din 20 iunie 1874).

Odată cu progresul științei, românii au dat pionieri ce au deschis calea aparatelor de zbor mai grele decât aerul. Traian Vuia a realizat primul avion ce a rulat, decolat și aterizat cu propriile sale mijloace, la 18 martie 1906. Aurel Vlaicu a proiectat, construit și pilotat primul aeroplan al Armatei Române, ce a zburat la 17 iunie 1910. Henri Coandă a proiectat și realizat primul avion cu reacție, prezentându-l și zburându-l la Paris în toamna anului 1910. Hermann Oberth a gândit teoria zborurilor interplanetare, prezentată pentru prima dată în lume în lucrarea de licență de la Cluj în anul 1923.³

I. 1 aprilie 1913 - adoptarea „*Legii de organizare a Aeronauticii Militare*,”

Consacrarea Aeronauticii Militare Române s-a realizat prin adoptarea „*Legii de organizare a Aeronauticii Militare*,” emisă în anul 1913, act normativ care a pus bazele a ceea ce astăzi numim Forțele Aeriene Române (F.A.R.). Această lege a generat adoptarea

Traian Vuia la bordul aparatului VUIA I, cu care a realizat primul zbor mecanic complet din lume – 18 martie 1906, Issy-les-Moulineaux.

de către Ministerul de Război a unei serii de măsuri importante, destinate să asigure cadrul organizatoric și funcțional al activității aeronautice în țara noastră. Efectele acestor demersuri s-au văzut în timp, prin perfecționarea tehnicii și a regulilor de zbor, dar mai ales prin contribuția la păstrarea independenței, suveranității și integrității statului român, realizări ce au presupus numeroase jertfe de sânge.

Așadar acest act normativ a fost votat exact la un an după înființarea Școlii Militare de Pilotaj, la 1 aprilie 1913, punând bazele aeronauticii militare, ca armă de

sine stătătoare în România a fost elaborată după ce au fost consultați piloții Școlii Militare de Pilotaj de la Cotroceni. Dezbătută în Parlamentul României, legea privind organizarea aeronauticii militare a fost votată de ambele camere și sancționată prin înaltul Decret Regal nr. 3199 din 20 aprilie 1913 și publicată în Monitorul Oficial.

Prin această lege se înființa „*Serviciul de aeronautică militară*,” care avea următoarele atribuții:

- studierea, procurarea, construirea și întrebuințarea „*aparaturilor de navigațiune ce s-ar putea utiliza în armată*”;

- administrarea și mobilizarea unităților din subordine, pe măsură ce acestea urmau să se constituie;

- instruirea personalului navigant și tehnic.

Sub aspect organizatoric, Serviciul era format din două secții (*Aviație și Aerostație*) și se subordona inspectorului general al Geniului, care devenea acum „*Inspectorul general al Geniului și al Aeronauticii*”.

Aurel Vlaicu în aparatul model 1911 (Vlaicu II).

De asemenea, „*Legea de organizare a Aeronauticii Militare*” stabilea statutul personalului din aeronautică, recunoscându-se pentru prima dată calitatea de personal navigant, cu drepturile aferente.

Legea mai prevedea că piloții, aeronauții și tehnicii, formau „*Corpul aeronauților permanenți*.” Foarte important era și faptul că, prin textul legii se introducea acordarea brevetelor de piloți militari, fixându-se două clase de brevete: brevetul de pilot și brevetul de pilot superior. La terminarea cursurilor școlii și după trecerea probelor de zbor, elevii obțineau brevetul de pilot. Îmbogățindu-și cunoștințele, după numai 3 luni, obțineau cel de-al doilea brevet și treceau în corpul aeronauților permanenți, pe baza unui angajament de trei ani.

În acest context activitatea de zbor a fost reluată la Cotroceni cu o intensitate sporită. noii elevi reușind să execute singuri la bord zboruri deasupra Bucureștiului. În ziua de 11/24 august 1913, locotenentul av. Nicolae Capșa a executat raidul București – Constanța, în 2

ore și 2 minute, iar între 16 - 29 august acest valoros pilot a stabilit recordul național de înălțime zburând cu avionul la 4025 m.

Este deci legea ce a consacrat în timp o nouă categorie de forțe armate, Aeronautica Militară, alături de Trupele de Uscat și Marina Militară – cele trei categorii de forțe ale Armatei României, destinate apărării țării în cazul unei agresiuni militare străine. Ea a luat ființă după model european, ca structură distinctă, Aeronautica Militară Regală Română, fiind compusă inițial din Aerostație (înființată în 1893) și Aviație Militară (apărută la 17 iunie 1910). Acestea au cumulat pe rând: un aerodrom cu infrastructură completă necesara activității de zbor (Chitila 1910), învățământul militar aeronautic (la 1 aprilie 1912, pentru piloți și observatori aerieni, moștenire preluată astăzi de Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „*Aurel Vlaicu*” din istoricul Ziliștea – Boboc, Buzău), Artileria Antiaeriană (la 15 august 1916), Serviciul Medical Aeronautic (în 1918), Institutului Meteorologic (în 1924), primului Sistem de Observare a Spațiului Aerian (în 1929), Parașutistii (în 1937), Ofițerii de stat major de aviație (1940), Geniul, Logistica și Transmisiunile aeronautice (din 25 ianuarie 1941), Radiolocația (din 1942), Navigatorii/Controlorii de Trafic Aerian și Meteorologii (din 1950), Rachetele Antiaeriene (din 1959), primul zbor românesc în spațiul cosmic (al căpitanului ing. Dumitru Prunariu între 14 - 22 mai 1981), nenumăratele activități desfășurate cu succes alături de partenerii și aliații din N.A.T.O. (după decembrie 1989).

II. Campania Aeronauticii Militare Române în cel de-Al Doilea Război Balcanic din anul 1913

Evenimentele istorice derulate în Peninsula Balcanică între ani 1912 – 1913, au depășit granițele unui conflict local. Războaiele balcanice au constituit testul cel mai sever al alianței României cu Austro – Ungaria, realizată prin tratatul secret din anul 1883. Victoria rapidă și decisivă a Bulgariei și a aliaților săi, Grecia și Serbia, asupra Turciei în primul conflict balcanic din 1912, a stârnit îngrijorare la București, pentru că amenința să tulbure echilibrul de putere în zonă, Bulgaria dorind să-și mărească teritoriul în defavoarea vecinilor săi.

La sfârșitul lunii iunie, guvernul de la București, condus de Titu Maiorescu, a decretat mobilizarea armatei, în ziua de 22 iunie/3 iulie 1913, întrucât Bulgaria și-a atacat foștii aliați din Primul Război Balcanic. România a declarat război Bulgariei, aeronautica participând cu aerostația și aviația militară.

Aerostația a pus la dispoziție compania din componerea regimentului de geniu. Compania de aerostație a fost dislocată în localități de pe malul românesc al Dunării, având misiunea de a supraveghea granița, misiune pe care a îndeplinit-o cu succes, ridicând pe-

riodic în diferite localități aerostate de supraveghere, observând eficient spațiul aerian apropiat.

Aviația a pus la dispoziția Marelui Cartier General Român, toate forțele sale, concentrate în Școala Militară de Pilotaj de la Cotroceni și la aerodromul Băneasa. Acestea au fost active cu materialul lor volant, executând pentru prima dată misiuni de război specifice aeronauticii: legătură, recunoaștere și observație aeriană, cu cele două secții:

- Secția I aviație, Școala Militară de Pilotaj, cu un total de 7 ofițeri și 5 aparate de zbor, respectiv 3 Bristol și 2 H. Farman, dislocate pe aerodromul de la Corabia, trecând apoi Dunărea la dispoziția Corpului 2 Armată și executând misiuni de luptă care au totalizat 10 ore și 25 minute;

- Secția a II - a aviație, Liga Națională Aeriană, cu 13 aparate de zbor, respectiv 11 monoplane Bleriot și 2 biplane M. Farman, care ulterior s-au împărțit în 2 escadrile, Escadrila nr. 1 atașată la Corpul 1 Armată de la Craiova cu terenul de zbor la Segarcea în Dolj și Escadrila nr. 2 la Bechet, din care ulterior s-a format și Escadrila nr. 3 de rezervă.

Prima misiune de război a aviației române, a fost executată pe 24 iunie 1913 de către pilotul cpt. aviator (av.) Constantin Fotescu și observatorul cpt. Ion Arion. Ulterior piloții români au executat numeroase misiuni de informații în folosul trupelor terestre române. O altă misiune a avut loc la 13 iulie, când un echipaj format din lt. Nicolae Capșa (pilot) și cpt. Ion Arion (observator aerian) a survolat și a fotografiat Sofia.

La 1/14 august 1913 aviația a primit ordinul să se întoarcă la București. Pentru misiunile executate aviatorii români au primit laude și au fost citați prin ordinul de zi. Comandantul Corpului I Armată scria în ordinul de zi: „... Terminându-se activitatea Escadrilei a II-a de aviațiune, atașată pe lângă acest comandament, îndeplinesc o datorie de conștiință, aducându-vă viile mele mulțumiri pentru zelul neobosit și foloasele reale aduse pe timpul acțiunilor militare... Prin curajul, îndemânarea, iscusința, munca devotată și camaraderescă depusă de escadrilă, Corpul de Armată a putut fără greutate să ia măsurile dictate de împrejurări și să înainteze cu siguranță și hotărâre pe teritoriul inamic. Foloasele trase în împrejurările arătate, ne-au condus la convingerea că, aeroplanele, întrebuințate cu dibăcie, sunt de folos remarcabil în război, ele trebuie să precedeze cele mai înaintate elemente ale armatei, spre a o lumina la vreme“

Participarea aviației la cel de-Al Doilea Război Balcanic, a fost unul din primele teste pe plan mondial în care aviația și-a demonstrat practic și convingător utilitatea aeronauticii în acțiuni de război, prin misiuni de recunoaștere (inclusiv fotografii aeriene) dar și ca mijloc de difuzare a unor materiale de propagandă, adresate populației civile adverse.

De altfel, oficiosul sofiot „Vecerna Posta” recunoștea că: „...românii posedă câteva aeroplane și câțiva ofițeri bine instruiți, piloți care la manevrele din anul acesta au operat foarte reușit. Afară de aceasta, românii mai au și o școală specială pentru pregătirea piloților”. Iată primele efecte, primele aprecieri internaționale ale școlii și aviației militare. De altfel, chiar reușitele misiunilor de recunoaștere și observare au făcut ca trecerea Dunării și marșul energic către Sofia să fie o reușită, deoarece informațiile dublate de fotografii aeriene, au arătat realitatea tactic operativă a frontului româno - bulgar. Datorită acestor informații valoroase armata română a ajuns rapid la Sofia și a urgentat încheierea celui de-al Doilea Război Balcanic.

Conduita exactă și eficientă a aviației române în acest conflict, este și astăzi exemplul elocvent al valorificării imediate a puterii aeriene în putere armată, fundament de politică internațională ce a așezat România pe prim planul actorilor geopolitici din centrul și sud-estul Europei, pacea încheindu-se la București.

Avionul "COANDĂ 1910", primul avion reactiv din lume, expus la Salonul Aeronautic de la Paris în anul 1910.

Aurel Vlaicu (6/19 noiembrie 1882-13 septembrie 1913) – pionier al aviației românești și mondiale

Aurel Vlaicu s-a născut în comuna Bințiinți (astăzi Aurel Vlaicu) de lângă Orăștie. A urmat cursurile școlii primare din localitatea natală, colegiul reformat al liceului calvin din Orăștie și apoi gimnaziul de stat din Sibiu. După terminarea liceului în anul 1902, Aurel Vlaicu a urmat cursurile Școlii Politehnice din Budapesta, iar din toamna anului 1903 Școala Politehnică din Munchen, absolvită cu diplomă de licență în 1907.

A realizat planorul „Aurel Vlaicu 1909” („Gândacul”) cu care a efectuat o serie de zboruri, la unul din ele a luat-o în carlingă și pe sora sa Valeria, care a devenit

astfel prima femeie din lume care a zburat cu planorul.

La 24 octombrie 1909, Aurel Vlaicu a venit la București pentru a obține sprijinul guvernului român în vederea realizării unui avion de concepție proprie. Aici cu ajutorul lui Octavian Goga, a fost angajat ca inginer la Arsenalul Armatei. Din luna noiembrie 1909, a început să realizeze piesele componente ale avionului, aparatul fiind gata de zbor la începutul lunii iunie 1910 când a început probele și a fost realizat zborul din 17 iunie 1910 (care a însemnat nașterea aviației militare române), Aurel Vlaicu ocupă un loc de cinste în perioada eroică a aviației, care a premers și a făcut posibilă cucerirea oceanului aerian, câștigat prin inventivitatea, strădania și curajul de care a dat dovadă.

Ca „salarial civil” al armatei, a participat cu aeroplanul său la manevrele din toamna anului 1910.

Între timp, neobositul Aurel Vlaicu a construit un nou aparat cu sprijinul ministrului învățământului, Spiru Haret, la Școala Superioară de Arte și Meserii din București. Acest nou aparat „Aurel Vlaicu No. II” a fost terminat în primăvara anului 1911. Cu mândrie, Aurel Vlaicu a folosit acest aparat la serbările organizate la Blaj de Societatea ASTRA din Sibiu și a efectuat mai multe zboruri demonstrative în diferite localități în țară.

Pentru a-și face cunoscută invenția și în străinătate, Aurel Vlaicu a participat cu avionul său la Concursul Internațional de Navigație, organizat între 23 – 30 iunie 1912 în localitatea Aspen, de lângă Viena. Aici ca singur reprezentant al României, a obținut cinci premii datorită cărora țara noastră s-a clasat pe locul trei, după Franța cu 12 participanți și Austro - Ungaria cu 17 participanți.

Succesul îi surâdea lui Vlaicu. Mai nădăjduia un singur lucru, zborul peste munți, pentru a stabili o punte aeriană între românii dintre cele două flancuri ale Carpaților. De aceea în ziua de 31 august (13 septembrie) 1913 dimineața, cu o zi înainte de serbările de la Orăștie, auzind că și aviatorii Capșa și Zorileanu voiau să facă un astfel de zbor, de teamă ca să nu treacă altcineva Carpații înaintea sa, a hotărât să facă acest zbor. În plus, știa că la Orăștie îl vor aștepta prietenii, cunoscuții, bințițenii.

Și-a anunțat prietenii din București, i-a luat de acasă și au plecat împreună cu două autoturisme la Cotroceni. De aici, după cum se înțeleseseră mai demult, Magnani și Silișteanu au plecat înaintea de a decola Vlaicu, luând cu ei un rezervor de benzină, pentru a-l alimenta înainte de a traversa munții.

În dreptul kilometrului 73 (deci dincolo de Ploiești) cei doi au găsit un teren pentru aterizare. Locul, o arătură, se găsea la 300 - 400 m. de șoseaua Ploiești - Câmpina. Pe la orele trei după-amiază, ajutat de Miron și de Nedelcu, Vlaicu a scos aeroplanul din hangar, l-a verificat cu de-amănuntul, controlându-i fiecare comandă în parte și fiecare conductă.

A decolat la ora 15 și 20 de minute, îndreptându-se spre Ploiești, peste care l-a survolat pe la ora 16.00, a făcut câteva viraje deasupra orașului și s-a îndreptat spre Câmpina, în lungul șoselei. La circa 13 km după Ploiești îl așteptau Magnani și Silișteanu, arătându-i prin semne direcția în care să aterizeze pe terenul ales de ei. Vlaicu a trecut de acest loc cu vreo 300 m, a virat pe dreapta și a aterizat perpendicular pe direcția indicată de prietenii lui, care nu înțelegeau motivul.

ȘCOALA MILITARĂ DE AVIAȚIUNE DE LA COTROCENI

SUS : VEDEREA BĂNGĂRELOR ȘI FLOTA AERIANĂ. — LA MIJLOC : GRUPUL OFIȚERILOR AVIATORI :

1. Lt. Foteșcu 2. Lt. Istrăte, 3. Lt. Zavricescu, 4. Cpt. Iorgulescu, 5. Maior Măcri, 6. Cpt. Ionescu, 7. Lt. Caranda, 8. Lt. Radulian, 9. Lt. Popovici, mecanic, 10. Lt. Adamovici, 11. Subt.-Lt. Ionescu
12. Subt.-Lt. Popescu, 13. Lt. Părvulescu, 14. Lt. Sturza, 15. Lt. Căbăneanu, 16. Lt. Capșa, 17. Lt. Boianău, 18. Lt. Popovici

Fot. „Duratzo”

Școala Militară de Aviațiune de la Cotroceni infiintata la 1 aprilie 1912.

"N-aveam cum să aterizez de-a lungul arăturii, căci aș fi avut vîntul în coastă".

După alimentarea aeroplanului, Vlaicu a așteptat sosirea lui Miron și a lui Nedelcu, cărora li se stricase mașina. Vlaicu s-a hotărât să plece. S-a urcat în carlingă, iar Magnani a învățat de elice. Cîteva detunături și motorul a început să funcționeze normal.

Era hotărât ca întîlnirea să se facă la Brașov la Hotelul Continental.

Avionul a fost îndreptat de-a lungul câmpului, dar nu s-a desprins de pămînt. Vlaicu s-a dat jos, a reparat șurubul care fixa cablul frînei de la roata din spate a avionului; apoi a intrat în carlingă, le-a făcut semn cu mâna amicilor săi și a decolat, desprinzându-se de pămînt și urcând spre crestele munților.

Imediat după decolarea lui Vlaicu, Magnani și Silișteanu au plecat în urmărirea lui.

Luând înălțime Vlaicu a trecut de Cîmpina și a urcat spre munți. La un moment dat, aeroplanul, ca și cum ar fi rămas fără pilot, a început să oscileze, înclinându-se cînd într-o parte, cînd într-alta, pentru ca deodată să vireze brusc și să coboare înapoi, spre satul Bănești.

Drama s-a produs în cîteva minute, de la cîteva sute de metri deasupra solului, în locul în care astăzi se află monumentul de la Bănești.⁴

Pentru tot ceea ce reprezintă astăzi acest mare inventator român, Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene de la Ziliștea-Boboc, Buzău, îi poartă și cinstite numele.

Tradiție și continuitate

Așadar, treptat rolul și misiunile armelor care alcătuiesc în prezent F.A.R., aviația, radiolocația, artileria și rachetele antiaeriene, s-au întrepătruns și s-au diversificat, această categorie de forțe devenind indispensabilă pentru realizarea misiunii de apărare a spațiului aerian, participând încă din zorii existenței lor la toate faptele de arme ale țării, prin acțiuni de o excepțională valoare politică, militară și de morală, desfășurând acțiuni aeriene de nivel strategic, operativ sau tactic (în: cel de-al Doilea Război Balcanic – 1913, Primul Război Mondial – 1916/1918; cel de Întregire Națională – 1919; cel de-al Doilea Război Mondial - 1941 – 1945;). În cadrul acestora, aeronautica a contribuit prompt cu întreaga forță a capacității sale militare, depășind greutățile de moment și conjunctură, grație unei conduceri viguroase și a unor execuții magistrale, de o perfectă geometrie aeriană, a unui personal disciplinat, bine antrenat și instruit, cu un înalt spirit patriotic, ce a scris istoria glorioasă a F.A.R., în lupte purtate cu încredințare și stoicism.

Au fost parcurse așadar toate treptele artei militare aeronautice, de la apariția principiilor doctrinare, la Doctrina Douhet, practica doctrinară franceză interbe-

Legea pentru Organizarea Aeronauticii Militare.

lică, cea germană a Blitzkrieg – ului clasic (în perioada Bătăliilor Aeriene din Est, 22 iunie 1941 – 23 august 1944), a Doctrinei Militare Sovietice ((în perioada Bătăliilor Aeriene din Vest, 23 august 1944 – 9 mai 1945) și ulterior în combinație cu doctrina militară națională „Războiul întregului popor pentru apărarea patriei”, până în decembrie 1989), revenindu-se în matca modernă a principiilor doctrinare occidentale de valorificare eficientă a Puterii Aeriene pe coordonatele aerospațiile.

Experiența de război a personalului aeronautic, calitatea comandanților și mobilitatea unităților au suplinit deseori numărul prea mare de obiective de rezolvat și numărul mic de mijloace de luptă, F.A.R. probându-și cu succes eficiența și funcționalitatea, demonstrând dacă mai era nevoie prin faptele de arme săvârșite și jertfele umane aduse în aceste conflicte, că sunt un model organizatoric de succes, demn de urmat, suplu, permanent adaptat realităților social economice și politice, cu personal aeronautic recunoscut, chiar și de adversari, pentru calitățile sale de excepție.

După decembrie 1989, participând la misiunile interne și internaționale ce fac onoare statului român. F.A.R. sunt un furnizor greu de cuantificat al securității naționale și internaționale, de educație și cultură modernă, părtașă la faptele și realitățile țării pe care o slujește.

Astăzi, după 100 de ani, Statul Major al Forțelor Aeriene (S.M.F.A.), este structura care continuă activitatea Aeronauticii Militare Române, structură de concepție, comandă și execuție, care asigură conducerea F.A.R. pe timp de pace, în situații de criză și de război, pentru realizarea, menținerea și ridicarea gradului de operaționalizare a structurilor militare subordonate la nevoie, în vederea trecerii lor sub autoritatea comandamentelor care au responsabilitatea planificării și conducerii acțiunilor militare.

Misiunea principală a S.M.F.A. este generarea, mobilizarea, structurarea, echiparea, operaționalizarea și regenerarea forțelor componente aeriene a sistemului național de apărare, realizarea suportului logistic necesar desfășurării acțiunilor militare de către acestea, iar la ordin, asumarea conducerii componente aeriene a operației întrunite și a acțiunilor aeriene independente.

Misiunile F.A.R. pe timp de pace, sunt definite pentru a realiza menținerea integrității spațiului aerian național și protejarea unor obiective vitale împotriva atacurilor aeriene, și sunt realizate prin funcțiile de supraveghere aeriană și de poliție aeriană, pentru menținerea securității spațiului aerian național.

În situații de criză și de război, F.A.R. își amplifică acțiunile pentru apărarea populației, a obiectivelor vitale și a trupelor, împotriva atacurilor aeriene, provocând pierderi maxime forțelor aeriene inamice, prin uzură și participarea la crearea unei situații aeriene favorabile.

Subsistemul de forțe cuprinde ansamblul structurilor specializate pentru misiuni de apărare aeriană, din Forțele Aeriene, Forțele Terestre și Forțele Navale, destinate pentru localizarea, urmărirea și identificarea mijloacelor aeriene, precum și pentru interceptarea și combaterea mijloacelor aeriene ostile.

Putem observa că, grație unui mare efort organizatoric și financiar, prestat de către statul român și conducerea armatei, Aeronautica Militară Română, a dispus și dispune de structurile și mijloacele necesare pentru a sta la loc de frunte în rândul categoriilor de forțe ale Armatei Române, alături de Trupele de Uscat și Marina Militară.

La toate acestea trebuie să adăugăm aprecierea pentru contribuția de esență, operativitatea și profesionalismul pe care această categorie de forțe le-a dovedit în misiunile realizate în cadrul Alianței Nord Atlantice, Uniunii Europene și Organizației Națiunilor Unite, în cele îndeplinite în țară sau peste hotare, în teatrele de operații din Afganistan, Irak și în alte zone ale lumii.

Cu prilejul Centenarului Aeronauticii Militare,⁵ ne exprimăm gândurile de apreciere și îi omagiem pe toți cei care au contribuit la constituirea F.A.R., la prosperitatea și longevitatea categoriei de forțe, privind

spre trecut cu respect, cu responsabilitate în prezent și spre viitor cu încredere, dorind Aeronauticii Militare Române moderne. mult succes în activitățile viitoare, care să fie cel puțin la înălțimea tradiției sale seculare.

NOTE:

¹ În țara noastră sunt binecunoscute poveștile despre Greuceanu, legenda salturilor eliberatoare cu planoare, ale haiducului Grigore Pinte (1660 – 1703), cele legate de înălțarea Mănăstirii Curtea de Argeș, a Bisericii Trei Ierarhi din Iași, a Turnului din Mediaș, a cetății Deva sau a Bisericii săsești din Bistrița, precum și relatările despre planoarele: lui Constantin Nestor (1766 la Deva, conform ziarului „La Republique”); a beizadelei Grigore Sturdza (1875 în „Iașii de odinioară” scrisă de R. Șuțu); sau „Balonul țăranilor din satul Săracu” (1803, descris de poemul grecului I. Villara și confirmat de editorul său Gheorghe Vavaretas)

² Printre pionierii aeronauticii sunt români care au realizat *ornitoptere* și *entomoptere*, minivehiculele și microvehiculele pentru zbor (aerodine) cu aripi batante, care imită zborul păsărilor, respectiv al insectelor.

³ În România printre precursorii amintim:

a) pentru aerostate cea mai documentată întâmplare s-a petrecut în 1818, când în prezența domnitorului Caragea, a avut loc, pe Dealul Spirii din București, prima lansare a unui balon cu aer cald („Beșica lui Caragea o bășică din pânză de Brașov”), fără pasageri. A fost printre primele încercări de navigație cu un balon cu aer încălzit. În anul 1880, căpitanul Gheorghe Ghițescu-Varlaam, din Dorohoi, a conceput un balon liber, prevăzut cu cârmă și a ținut 28 de conferințe pe tema acestui tip de vehicule. Căpitanul. Gheorghe Ferekide, în anul 1883, a prezentat în Franța un balon dirijabil de forma unui bob de linte, ce clama o tehnologie superioară celei existente în acea vreme.

b) pentru aviație - constructori de planoare: *Constantin Bălăceanu Stolnici* (1849 - 1934) *Ion Romanescu* (1895-1918) - constructori de avioane și elicoptere: *Rodrig Goliescu*; *Corneliu Marinescu*; *Henri August Ion Paulat*, *Dumitru (Tache) Brumărescu*, *Ion Stroescu*, *George (Gogu) Constantinescu*;

c) rachete în trepte: Conrad Haas – părintele acestora. - 1529

⁴ Gheorghiu, ing C: Constantin, „Aurel Vlaicu, viața și opera”, Editura Militara, București, 1973, passim p. 232 – 247.

⁵ În cadrul manifestărilor prilejuite de aceste centenare, la Editura Curtea Veche din București, este în curs de editare, albumul *Aeronautica Militară Română*, 440 p., autori fiind gl. mr. dr. Victor Strîmbeanu, cdor. dr. Marius-Adrian Nicoară, mr. Mircea Barac, cpt. Daniel Stan, Adrian Sultănoiu, Sorin Turturică, unde se regăsesc și alte informații cu detaliile și ilustrațiile aferente.

Operațiuni informative sovietice pe teritoriul României înaintea declanșării „Operațiunii Barbarossa” (II)

----- Prof. dr. Viorel Gheorghe

O altă metodă folosită de N.K.V.D. pentru transmiterea informației de la agenții din România este pusă în evidență la sfârșitul lui decembrie 1940. Atunci este descoperit Sucharovschi N. fost conductor de tren, pensionar. Acesta a venit de multe ori la București folosindu-se de permisul său CFR de unde ridica corespondența secretă de la agenții rezidenți transportând-o apoi în zona de nord a Moldovei.⁴⁶

La începutul lunii decembrie 1940, sovieticii au trecut în România aproximativ 15 fete, majoritatea românce, cu vârstă de maximum 25 de ani, cu misiuni informative. Acestea urmasse la Cernăuți un curs de spionaj și aveau ca scop culegerea de informații despre: concentrări de trupe române la frontieră, apariția trupelor germane, identificarea și semnalarea depozitelor, etc. Aceste fete trebuiau să se angajeze ca servitoare la ofițeri superiori sau șefi de autorități și țineau legătura prin curieri cu N.K.V.D.–ul. Ele au intrat în țară între 1-10 decembrie 1940 prin zona Dorohoi, Tereblecea și Frăutăuți. Pentru o mai bună „camuflare”, N.K.V.D.-ul le-a trecut prin puncte de frontieră. Niciuna dintre ele nu avea acte, dar toate au prezentat aceeași legendă: părinții lor au fost uciși de sovietici, ele au fost violate, agresate etc.⁴⁷

Spre finalul anului 1940, serviciile românești reușesc să anihileze unul din cei mai periculoși agenți sovietici, pe numele său Lowi Emerich. Povestea sa este foarte interesantă fiind printre puținii care au intrat în serviciul spionajului sovietic din proprie inițiativă. Se născuse la 6 mai 1923 la Oradea și era de origine etnică evreu și de religie mozaică. După terminarea liceului fiind lipsit de orice mijloc material, părinții săi fiind decedați, în iunie 1940 se hotărăște să plece în Basarabia ocupată.⁴⁸ În acest scop pleacă la București pentru a se informa de posibilitățile de plecare în URSS. Pentru că nu era născut în Basarabia nu putea să ceară în mod oficial plecarea peste Prut. De aceea a apelat la Legația Sovietică de la București. Timp de trei săptămâni face cereri insistente pentru a trece în Basarabia. În cele din urmă, în mod absolut incredibil, Legația Sovietică de la București îi procură un buletin de identitate fals din care rezulta că este

născut la Cernăuți. Mai mult ca sigur rezidenta N.K.V.D. de la Legație fusese impresionată.

La 1 august 1940, cu aceste acte false asupra sa se prezintă la Galați Comisiei de repatriere care funcționa în port și cere să fie trecut în Basarabia. Cererea sa este acceptată și este trecut în Basarabia împreună cu alte persoane.

Ajuns la Ismail este imediat invitat la sediul N.K.V.D. de locotenentul major Maximov la o discuție. Cu mare surprindere ofițerul N.K.V.D. și-a dat seama că Lowi Emerich practica toate sporturile inclusiv automobilismul și tirul și că vorbea foarte bine româna., rusa, germana, franceza și maghiara.⁴⁹ Pentru o mai multă siguranță a mai fost testat și de alți ofițeri N.K.V.D. și anume Maslov, Ivonoiu și o femeie care părea șefa lor. La 4 august 1940 are o nouă întâlnire cu Maximov și discută probleme politice mai ales legate de comunism, iar Lowi Emerich își uimește încă odată anchetatorul. Concluzia acestuia a fost că Lowi Emerich este un element prețios pentru N.K.V.D. În ziua următoare Maximov și ceilalți i-au propus lui Lowi Emerich să intre în slujba spionajului sovietic, propunere acceptată fără rețineri.⁵⁰

După o perioadă scurtă dar intensă de instrucție, Lowi Emerich a primit misiunea. El trebuia să se întoarcă în România la Focșani unde să stabilească numărul unităților și comandamentelor aflate aici etc. Maximov i-a atras atenția că odată trecut în România să fie foarte atent. Numele său de cod era „R.V. 84”.⁵¹

La 7 august 1940 este trecut înapoi în România. În zorii zilei de 8 august ajunge la Tulcea, i-a autobuzul până la Galați și apoi trenul până la București după care pleacă la Oradea. De ce Oradea și nu Focșani rămâne o enigmă, dar nu este exclus ca el să fi fost implicat în anumite planuri sovietice legate de Transilvania.⁵²

La 10 septembrie 1940, Lowi Emerich cu alte acte false se prezintă cu mare curaj la Comisia de Repatriere din Portul Galați și la 11 septembrie 1940 trece din nou în Basarabia în mod oficial. Este dus la Ismail de grănicerii sovietici și îi raportează lui Maximov de îndeplinirea misiunii.⁵³

În Basarabia el este curier special la Biroul Maiorului Ostrovski de la N.K.V.D. –ul din Tiraspol iar după aceea supraveghează construirea fortificațiilor de pe malul stâng al Prutului. La Ismail a aflat că N.K.V.D.-ul reușise să-și implanteze agenți la Tipografia Marelui Stat Major și la Institutul Cartografic din Brașov.⁵⁴ La 12 noiembrie 1940 este chemat de urgență de Maximov care îi spune că are mare nevoie de un om de încredere pentru o misiune în România, **pentru că aproape toți agenții trimiși în ultimul timp au fost capturați de către serviciile românești.** Lowi Emerich acceptă. El trebuia să meargă la Călărași să-l contacteze pe rezidentul N.K.V.D. din localitate și anume pe Alexandru Rădulescu, funcționar la Tribunalul Călărași, Secția a II-a care urma să-i înmâneze mai multe hârtii cu carater militar și săi comunice mai multa informații. După aceea trebuia să meargă la Galați și Constanța pentru a identifica unitățile germane aflate aici și numele comandanților. Până la 15 decembrie 1940, el era așteptat în Basarabia.⁵⁵

Din păcate pentru el, Lowi Emerich trecut în noaptea de 14-15 noiembrie 1940 peste Prut se rătăcește și după două nopți și o zi este prins de o patrulă de grăniceri români la Cap-Vlădeni. Exploatat de către SSI, în urma informațiilor primite, acest serviciu hotărăște să-l înlocuiască pe Lowi Emerich cu un agent propriu, care să-i continue acestuia misiunea, cu scopul de a demasca noi agenți N.K.V.D. Substituirea a reușit, iar Alexandru Rădulescu i-a înmănat așa-zisului agent N.K.V.D. un plic care conținea date și informații militare referitoare la zona Focșani și despre Regimentul 28 Fortificații, Regimentul 1 Artilerie Grea, Regimentul 10 Putna, Brigada 2 Fortificații, Regimentul 9 Dorobanți, Regimentul 46 Infanterie, Regimentul 27 Dorobanți, Regimentul 20 Artilerie, Regimentul 5 Cavalerie, Regimentul 28 Infanterie și despre un Comandament Superior German. Acest plic trebuia trimis unui oarecare „Petrescu”, identificat ulterior de SSI ca agentul N.K.V.D. recrutat din Ismail.⁵⁶

Contactul dintre falsul agent sovietic și Alexandru Rădulescu a avut loc la 22 ianuarie 1941. După arestarea acestuia, organele românești au trecut la interogare. S-a aflat astfel că Alexandru Rădulescu devenise agent sovietic, în urma unui șantaj al sovieticilor. La 28 iunie 1940 a fost concentrat în Basarabia la Regimentul 28 Infanterie. Nereușind, din anumite motive, să se retragă în timp util, a fost prins de sovietici și obligat de aceștia să lucreze pentru N.K.V.D. S-a reîntors la unitatea sa pe 9 iunie 1940, dar nu a anunțat contrainformațiile militare românești. A fost desconcentrat abia pe 4 ianuarie 1941.⁵⁷

Acest caz de spionaj, prezentat fără prea multe detalii, deși și acestea sunt foarte interesante, ridică mai multe probleme. În primul rând pune în evidență faptul că sovieticii au recurs la toate mijloacele pentru a recruta noi agenți. În al doilea rând interesul sovieticilor pentru fortificațiile și unitățile militare din zona Focșani-Galați dar și pentru Dobrogea rămânea foarte mare. Încă o dată trebuie relevată obstinarea sovieticilor pentru aceste zone și se ridică firesc întrebarea care era natura acestui interes. Afecta zona fortificată defensivă de la curbură Carpaților securitatea Uniunii Sovietice sau dimpotrivă era un obstacol în calea unor planuri doar de Moscova știute? În al treilea rând trebuie pusă în evidență ușurința cu care ofițeri ai Armatei Române au acceptat să-și trădeze țara, punând în pericol siguranța na-

țională. Este greu de crezut că un ofițer român, recrutat în condiții inumane, amenințat și șantajat, odată revenit la unitatea sa, nu anunță contrainformațiile militare.

Sfârșitul anului 1940 a pus punct final și carierei altor agenți sovietici care acționau în România. Unul dintre aceștia era Bolias Vasile, născut la 10 iunie 1897 în comuna Cucuteni, județul Iași, român ortodox. Retragerea din Basarabia l-a găsit la Bălți unde era maseor la Baia Comunală. Deși avea dreptul să treacă în România, nu a făcut acest lucru, ba mai mult cere noilor autorități acordarea cetățeniei sovietice. Acest lucru a atras atenția N.K.V.D.-ului care l-a găsit apt pentru misiuni informative în România.⁵⁸ La finele lunii decembrie 1940 N.K.V.D.-ul din Bălți îi încredințează detaliile misiunii. El trebuia să ajungă la Epureni-Iași la preotul Ursuleac pentru a afla date despre preotul Boris Lupașcu repatriat din Basarabia și care de patru luni nu mai contactase N.K.V.D.-ul.⁵⁹

În data de 30 decembrie 1940 Bolias Vasile, însoțit de un agent N.K.V.D. evreu de origine, este trecut peste Prut. Ajunge la Iași la un nepot al său și timp de 10 zile verifică dacă este sau nu urmărit de serviciile românești. În cele din urmă, la 10 ianuarie 1941 pleacă pe jos la Epureni pentru a-l găsi pe preotul Ursuleac. Pe acesta nu-l găsește, dar primește informațiile necesare de la soția preotului după care se reîntoarce la Iași unde este imediat arestat de poliție și predat SSI-ului. Preotul Ursuleac era în realitate un agent SSI infiltrat în rețelele N.K.V.D.-ului.⁶⁰

Dacă Bolias Vasile a lucrat de bună voie pentru spionajul sovietic, într-un alt caz se vede că N.K.V.D.-ul nu ezita să recurgă la cele mai abjecte metode pentru a recruta noi agenți, mai ales atunci când rețelele sale informative erau mereu anihilate. Popescu Petre locuia în comuna Straja, județul Rădăuți. În august 1940, fiul său Popescu Gheorghe de 16 ani pe când păzea o turmă de oi a fost răpit de pe teritoriul românesc de grăniceri sovietici. Disperat, tatăl său după trei zile de așteptare, aflând unde se găsește fiul său trece frontiera, dar este imediat capturat de organele N.K.V.D.-ului, dus la Ciudei și anchetat. În timpul anchetei i se spune că dacă va lucra pentru spionajul sovietic fiul său va fi eliberat.⁶¹ Popescu Petre acceptă și primește misiunea să meargă la Rădăuți și în comunele de frontieră unde să afle numărul unităților militare, unde sunt făcute tranșee și fortificații, câți grăniceri sunt la un pichet etc. Popescu Petre trece frontiera și în ziua următoare aduce informațiile cerute spre marea satisfacție a sovieticilor. Impresionați, aceștia îi cer să plece într-o nouă misiune la Mărgeneanca, Suceava, Volovăț și Putna pentru a culege date despre trupele românești și pentru a afla dacă sunt aici unități de tancuri sau artilerie grea.

Popescu Petre trece din nou frontiera și se întoarce abia după 5 săptămâni, pe 5 octombrie 1940. De data aceasta i se reproșează că informațiile nu au suficientă acuratețe. Este trimis încă o dată în misiune la Câmpulung pentru a lua contactul cu alte rețele informative N.K.V.D. La Câmpulung ia legătura cu doi agenți N.K.V.D. și anume Ducaș și Mironuic, în realitate oameni ai SSI-ului. Aceștia îi încredințează o scrisoare pentru Dumitrașkievici de la N.K.V.D.-ul de la Crasna, care cuprindea informații fabricate.⁶² La Câmpulung, Popescu Petre a rămas o săptămână, după care, însoțit de doi agenți N.K.V.D., sergenți în armata română pe numele lor Felibogza Lazăr și Bândiu Nicolae merg la Crasna unde

i-au legătura cu Dumitrașkievici, după care se reîntorc în România.

Ajuns acasă, Popescu Petre este căutat de Duceac, care îi cere să meargă cu el la Suceava într-o misiune. Aici este însă arestat și interogat de serviciile românești după care a fost dus la Rădăuți. Lui Popescu Petre i se cere să lucreze și pentru serviciile românești la care acesta acceptă. Pe moment i se cere să nu părăsească zona. Inițial se conformează, dar pe 19 noiembrie 1940 trece frontiera și îl contactează pe Dumitrașkievici spunându-i că a fost recrutat și de serviciile românești. Este dus la Cernăuți unde prezintă încă o dată această problemă. Lucrătorii N.K.V.D. acceptă ca fiind plauzibile cele relatate, dar îi cere să plece în România și să-i identifice pe agenții români care treceau în URSS și pe ofițerii care îi coordonau. La 23 noiembrie 1940, imediat după trecerea frontierei, este arestat de organele militare și înaintat SSI-ului.⁶³ Acest om a fost obligat practic să trădeze pentru a-și salva fiul. O iluzie care în cele din urmă l-a costat foarte scump.

Nu toți românii recrutați de N.K.V.D. au acceptat să-și trădeze neamul. Au fost și cazuri de agenți sovietici care de la prima misiune au intrat în contact cu serviciile românești. Așa au procedat Vasile Grecu din comuna Chițcani-Orhei și Ioan Corcodel din comuna Ulmi-Lăpușna. După ocupare Basarabiei cei doi au fost arestați de către autoritățile sovietice sub acuzația de speculă. Alternativa la închisoare sau deportare era acceptarea recrutării de către N.K.V.D., variantă preferată de cei doi. Au urmat cursurile școlii de spionaj de la Chișinău, iar înainte de a pleca în misiune instrucțiunile le-au primit la Hotelul „Palace” din Chișinău, camera 29, din partea unui colonel, doi căpitani, un locotenent și doi sublocotenenți. Misiunea lor consta în a se deplasa în garnizoanele Tecuci și Bârlad și acolo pe orice cale trebuiau să intre în posesia unor documente germane susstrate pe cât posibil de la militarii din misiunea germană. Li s-a dat de înțeles că Moscova dorea de urgență o dovadă a existenței trupelor germane între Siret și Prut, în zona centrală și sudică a Moldovei.⁶⁴

De la Chișinău până la Prut au fost conduși de căpitani Poliatov și Vladimirov, împreună cu un locotenent și un sublocotenent. Pentru îndeplinirea misiunii au primit 30.000 lei, un ceas mare de mână, o busolă și un pistol automat Mauser cu 20 de cartușe. Au trecut Prutul în noaptea de 25 spre 26 decembrie 1940, prin dreptul comunei Golăiești, județul Iași. Ajunși aici s-au dus la casa locuitorului Ion Ghe. Gogoasă, după care s-au predat singuri postului de jandarmi. Au fost înaintați imediat Biroului 2 din cadrul Corpului 4 Armată.⁶⁵

Această misiune părea a fi de maximă importanță pentru sovietici. Cei doi fuseseră pregătiți timp mai îndelungat, iar misiunea le-a fost încredințată de ofițeri cu rang înalt. Obsesia sovieticilor pentru zona Focșani-Galați rămânea în continuare puternică. Prezența aici a unor unități germane interesa în cel mai înalt grad conducerea superioară de la Moscova. Se temeau oare sovieticii pentru securitatea lor sau aveau alte motive de îngrijorare? Din punct de vedere militar un atac german din sudul Moldovei era o aventură mai mult decât riscantă. Astăzi știm, aceste unități germane sosite în România în toamna lui 1940, aveau ca misiune protecția zonei petroliere Prahova. Probabil și sovieticii intuiau acest lucru și aveau din această cauză un alt tip de probleme.

În toamna anului 1940 serviciile sovietice au avut și alte preocupări pe teritoriul României. La 20 noiembrie 1940, Inspectoratul General al Jandarmeriei atenționa unitățile din toată țara că N.K.V.D.-ul a început să introducă pe teritoriul României în zonele cu populație evreiască semnificativă, armament și muniții. Acestea erau trecute prin anumite puncte din nordul Bucovinei sau camuflate în bagajele refugiaților veniți din Transilvania și Maramureș. Alte puncte de trecere erau și la granița cu Bulgaria. Vapoarele sovietice aduceau armele și munițiile până în portul Varna, după care cu ajutorul unei rețele bine organizate erau trecute în România.⁶⁶

Această acțiune era destul de amplă și cu ramificații nebanuite. La 12 februarie 1941, SSI-ul confirma într-o notă informativă implicarea Legației Sovietice de la București. Un număr restrâns de lucrători din cadrul personalului acestei instituții primise ordin de la Moscova de a face tot posibilul pentru a-i înarma pe comuniștii români. SSI-ul avea informații că armele au fost aduse prin nord-vestul și nordul României. Acestea erau ascunse în portierele mașinilor, în valizele diplomatice sau chiar trimise prin curieri diplomatici. Până la sfârșitul lunii ianuarie 1941, peste 1500 de revolvere de tip „Nagant”, calibrul 7,65 mm au fost trecute de sovietici în România.⁶⁷ Din această cauză, dar și ca urmare a altor informații, la 18 februarie 1941, la sugestia Ministerului Afacerilor Externe dar și a lui Grigore Gafencu, generalul Ion Antonescu a dat ordin ca tot personalul Legației Sovietice din București „să fie urmărit de aproape în toate deplasările (...) discret și cu tact”. Se răspundea astfel și la permanenta supraveghere a Legației României de la Moscova de către N.K.V.D.⁶⁸

Aducerea acestor arme și muniții în România de către un stat precum Uniunea Sovietică, folosind pentru acest lucru inclusiv serviciile diplomatice, este mai mult decât neobișnuită. Care era motivul pentru care anumiți evrei și comuniștii erau înarmați? Aveau cumva misiunea de a destabiliza țara în anumite momente? Câte din aceste arme au fost folosite în timpul rebeliunii legionare? De fapt, o parte din răspunsuri au apărut după 22 iunie 1941, dar într-un context probabil diferit decât și-ar fi dorit sovieticii. Pericolul era însă real și a obligat Marele Stat Major să adopte câteva măsuri de siguranță. La 2 aprilie 1941, acesta emitea ordinul strict secret Nr. 220.010/B în care arăta: „Unele incendii petrecute în ultimul timp precum și unele încercări de a se trece la acte de sabotaj arată în mod evident că organizațiile politice extremiste legionare și comuniste precum și agenții unor puteri străine continuă să activeze urmărind slăbirea forței de rezistență a statului. Ca atare, toate Comandamentele trebuie să prevadă dispozițiunile date referitoare la siguranța internă și să precizeze continuu aplicarea lor cu toată seriozitatea. Între aceste măsuri trebuie să se dea o deosebită importanță dispozițiilor care prevăd: A. Toți ofițerii să fie continui înarmați (chiar atunci când ies în civil); B. Ofițerii superiori și generalii în special trebuie să-și ia măsuri de siguranță la domiciliu (...); C. Comandamentele și toate unitățile trebuie să urmărească și să asigure o pază suficientă și bine executată a localului în care se găsesc. D. O verificare continuă a întregului personal. E. Un control amănunțit al întregului local pentru a preveni introducerea de arme sau material exploziv...”⁶⁹

La cumpăna dintre anii 1940-1941, sovieticii au intensificat și acțiunile de influențare a opiniei publice atât în mediul

rural cât și în cel urban, răspândind numeroase zvonuri alarmiste pentru a induce o stare de neliniște și îngrijorare. Inspectoratul Regional de Jandarmi Galați cu ordinul de informații Nr. 43/1940 cerea ca „acești agenți care răspândesc știri de asemenea natură trebuie neapărat identificați, prinși și dați pe mâna justiției pentru a li se aplica sancțiunile prevăzute de legi și regulamente”. În același ordin se dădea un zvon ca exemplu de cât de periculoase pot fi acestea: „Astfel s-a constatat că circulă zvonul: rușii intenționează să ocupe orașele Galați și Brăila pentru a înființa o bază navală și una aeriană (...) în curând Moldova va fi ocupată de trupele URSS, iar restul țării va fi ocupat de Germania (...) în București Comandamentul Militar German a dat o lovitură de stat și a arestat pe conducătorul statului.”⁷⁰

Comuniștii s-au dovedit a fi cei mai activi în lansarea diferitelor zvonuri. Șeful Serviciului Siguranță din Inspectoratul Regional de Poliție București, C. Arghir, arăta în nota confidențială Nr. 82 din 10 ianuarie 1941 că „Suntem informați că membrii mișcării clandestine comuniste au primit instrucțiuni din partea conducerii respective că în cadrul propagandei desfășurate printre muncitori să se arate acestora că situația economică din România se înrăutățește din zi în zi iar prezența trupelor germane în țară și atitudinea Guvernului Român față de Uniunea Sovietică face ca izbucnirea unui conflict armat cu URSS să devină inevitabil. Pe de altă parte elementele comuniste au primit dispoziții să facă propagandă printre muncitori ca aceștia să nu se prezinte la unități când sunt chemați iar în cazul când vor fi trimiși pe front să nu lupte, ci să se predea trupelor sovietice”.⁷¹

Această notă a Siguranței conține două referiri foarte precise la un viitor război cu Uniunea Sovietică. În condițiile din ianuarie 1941 era total exclus ca România să declanșeze un conflict armat cu URSS-ul. Un asemenea război nu-l putea începe decât Uniunea Sovietică. Comuniștii aveau deci ca misiune, printre altele, tocmai subminarea moralului soldaților, mai ales a acelor care erau muncitori de profesie, care trebuiau să se predea trupelor sovietice. Motivația unor asemenea acte poate fi discutabilă: URSS știa de planurile germane și își lua astfel măsuri de apărare, poate fi o explicație, dar nu foarte solidă sau dimpotrivă URSS-ul era cel care pregătea anumite acțiuni cu caracter militar împotriva României. A doua variantă pare a fi mult mai probabilă și este într-un fel confirmată de alte acțiuni ale comuniștilor din perioada următoare.

La sfârșitul lunii februarie Direcția Generală a Poliției era în posesia unor informații potrivit cărora: „membrii mișcării clandestine din capitală, originari din Moldova, au primit cuvânt de ordine din partea conducătorilor respectivi să plece la locurile lor de origine și să activeze în cadrul organizațiilor comuniste locale. Această măsură a fost luată în vederea întăririi organizațiilor comuniste și a pregătirii maselor muncitorești din Moldova în vederea apropiatului conflict germano-sovietic, cu scopul de a ușura operațiunile militare ale URSS-ului, prin producerea de defecțiuni în spațiile frontului de rezistență antisovietic”.⁷²

Acest document este foarte interesant prin ceea ce spune dar și prin ceea ce sugerează. Astfel, pentru Moscova, un conflict cu Germania era inevitabil încă din iarna 1940-1941. Documentul nu spune acest lucru în mod explicit, dar putem aprecia că sovieticii se gândeau la un conflict început de ei și nu de germani. Pe de altă parte, autoritățile de la București

știau astfel, din perspectivă sovietică, că un război sovieto-german este foarte probabil și iminent.

Intensificarea acțiunilor informative sovietice s-a produs și din cauza venirii trupelor germane în România. N.K.V.D.-ul a depus eforturi considerabile pentru a identifica unitățile germane și locul lor de dislocare precum și misiunile ce le aveau de îndeplinit. Această schimbare în tactica sovieticilor este prezentată și de C. Arghir, șeful Siguranței din Inspectoratul Regional de Poliție București, în nota informativă confidențială Nr. 133 din 17 ianuarie 1941. Referindu-se la rezultatul anchetării agenților și curierilor sovietici, C. Arghir preciza: „S-a stabilit că dintre preocupările mai de seamă ale sovieticilor în România se remarcă interesul ce-l depun pentru culegerea de informații militare, privind dislocări de trupe germane, numărul unităților, numele și prenumele comandanților, circulația trenurilor și coloanelor militare cum și navigația vaselor de război la Constanța și pe Dunăre, situația fortificațiilor, apărarea antiaeriană, poduri noduri de cale ferată și șosele naționale”. SSI-ul preciza la începutul lunii februarie 1941 că la Chișinău a fost înființată o școală de teroriști. Patru indivizi care s-au pregătit la această școală au fost trecuți la începutul lunii februarie în România, „cu ordin precis de a comite asasinat asupra ofițerilor germani, pentru a provoca tulburări.”⁷³

În urma acestor anchete s-a constatat o schimbare în pregătirea și recrutare curierilor sovietici. Aceștia au primit și o pregătire care să le permită realizarea unor acte de terorism. Era dat ca exemplu curierul sovietic Filipov Pavel, care avea ordin ca la trecerile peste frontieră să atace ofițerii care erau singuri și care aveau serviete sau port-harturi și să-i depoziteze de acestea și de actele personale. Curierii sovietici mai aveau instrucțiunea ca în drumul care-l fac să memoreze cu mare precizie toate podurile și dacă erau condiții prielnice să le fotografieze.⁷⁴ Le era strict interzis să descindă la hoteluri sau case particulare ci doar la locuințele femeilor de moravuri ușoare. Atunci când plecau în misiune, primeau indicații precise asupra distanțelor dintre orașe, a timpului în care trebuie să străbată anumite distanțe și a stațiilor de tren sau autobuz unde erau mai puține riscuri. Fiecare curier primea sume de bani considerabile, necesare diferitelor cheltuieli, revolver, busolă, lanternă și acte de identitate false. Erau trecuți frontiera cu ajutorul grănicerilor sovietici care îi conduceau circa 2 km în interiorul teritoriului românesc.⁷⁵

În prima parte a anului 1941, acțiunile sovietice de spionaj sunt la fel de numeroase. Organele românești sunt și ele foarte active, reușind să identifice și să anihileze mai multe rețele. Printre cei identificați s-au numărat, din păcate și mulți basarabeni. Tichon Gheorghe din comuna Jucica Veche-Cernăuți era în slujba N.K.V.D.-ului participând la arestarea legionarilor, dar și a persoanelor care au fost în slujba statului român.⁷⁶ Alexandru Velicinski, refugiat din Basarabia, făcea parte din serviciul de informații al Legației Sovietice de la București. Se deplasa prin țară de unde trimitea informații prin intermediul curierilor O.G.P.U. Informațiile sale se refereau mai de seamă la mișcarea legionară, la refugiații basarabeni și bucovineni și la informații cu caracter militar.⁷⁷ Inginerul Dumbravă, agronom originar din Târgu-Lipnic, Soroca, fost translator la Comisia mixtă româno-sovietică de la Otaci fusese recrutat de N.K.V.D. și urma să fie trimis în România. Fostul sublocotenent din

Armata Română, Nicolae Valasenkov, din Grupul de vânători moto-mecanizat Teiuș era și el în Basarabia unde fusese recrutat de GRU și se aștepta sosirea lui în România pentru a organiza grupe teroriste. Kokinekis Alexandru, grec de origine, era unul din cei mai activi și periculoși agenți N.K.V.D. din România. Acțiunea în toată țara având numeroase acte false.⁸⁰

Identificarea, urmărirea și anihilarea rețelelor sovietice de spionaj a creat probleme chiar și Legației Sovietice de la București. La 29 ianuarie 1941, Siguranța într-o notă informativă afirma că „... în urma rapoartelor trimise la Moscova (...) parte din personalul birourilor de informații ale Legației, va fi rechemat deoarece a fost identificat și pus sub supraveghere de către autoritățile române”.⁸¹

Pentru a obține cât mai multe informații despre România, reprezentanții spionajului sovietic de la Legația din București au căutat să colaboreze cu alte servicii de informații străine. O asemenea colaborare a fost stabilită cu Serviciul de Informații al Turciei. În acest sens la 7 aprilie 1941, Mihailov, consilier la Legația Sovietică l-a vizitat pe ambasadorul turc Tanricier căruia i-a propus colaborarea pe plan informativ. Ambasadorul Turciei a acceptat spunând că ei au agenți la Gurile Dunării. De asemenea i-a prezentat lui Mihailov date despre populația turcească ce trăia pe litoralul românesc al Mării Negre.⁸² A doua zi cele două părți au hotărât ca schimbul de informații să fie făcut între Mihailov și V. Stoianoglu, interpret la Legația Turciei și agent în Serviciul de Informații Turc.⁸³

Este interesantă și o altă informație venită de la Legația Sovietică. Mihail Sovov, în mod oficial corespondent al agenției de presă sovietice „TASS” dar și unul din rezidenții spionajului sovietic era foarte interesat de destinația trupelor ce erau concentrate. Aflat într-un cerc intim, el a afirmat că recent, colegul său, corespondentul agenției „Reuters” i-a declarat că de fapt România sub aparența unei concentrări face de fapt o mobilizare trimițând numeroase unități spre frontiera răsăriteană, informație pe care a transmis-o și la Londra. În continuare, Mihai Sorov ar fi spus, conform notei informative Nr. 57.305 din 8 februarie 1941 că „nu este vorba de o propagandă engleză ci de un comunicat al unui agent responsabil făcut centralei sale. Înțeleg că știrea nu este verosimilă, căci în conjunctura internațională de azi ar fi o nebulie concentrarea trupelor române la frontiera sovietică.”⁸⁴

Probabil că la Moscova nu se gândea neapărat așa. Trimiterea de agenți și curieri în România a continuat chiar și prin metode mai puțin uzitate atunci, dar devenite clasice în lunile de război. Astfel, între 1-5 aprilie 1941, aviația sovietică a încălcat zilnic teritoriul românesc, mai ales în nordul Dobrogei. După cum se menționa într-un document emis de Biroul 2 al Regiunii a 2-a Aeriană la 12 aprilie 1941 „astfel de aterizări ale avioanelor străine, purtând semne românești sau germane pentru a induce în eroare unitățile noastre, în situația actuală sunt posibile”. Aceste avioane puteau aduce pe teritoriul României agenți capabili de acte de terorism, sabotaj și spionaj.⁸⁵

Teama autorităților române era întemeiată. Erau multe asemenea evenimente petrecute în lunile precedente, iar în perioada următoare ele s-au intensificat.

În ziua de 13 mai 1941, soldații de la pichetul de grăniceri Dămideni-Botoșani au capturat un agent sovietic trecut cu barca peste Prut. Era vorba de Ilie Durganiuc din Bălți trimis cu misiuni de spionaj. În seara zilei următoare, jandarmii de la postul Românești-Botoșani au capturat pe câmp în apro-

piera Prutului un individ dovedit ulterior ca agent sovietic.⁸⁶

O acțiune mult mai periculoasă s-a înregistrat la Tătărani-Huși. În ziua de 27 mai 1941 la orele 14, caporalul Rădeanu Teodor și soldatul Lazăr Vasile din Bateria 286 Pândă a Regimentului 2 Artilerie Antiaeriană se găseau la postul lor de observație de la Primăria comunei Tătărani împreună cu primarul când au văzut doi bărbați străini de localitate și suspecti. Din acest motiv caporalul i-a legitimat. Pentru că actele nu erau în concordanță cu ce spuneau cei doi, aceștia au fost poftiți în clădirea Primăriei pentru un control suplimentar. La percheziție au constatat că cei doi erau înarmați. Caporalul Rădeanu a reușit să smulgă pistolul din mâna unuia. Soldatul Lazăr, după ce și-a armat pușca, a încercat să iasă din Primărie urmat imediat de caporal și primar, situația devenind periculoasă. Caporalul a reușit să arunce două grenade în sediul primăriei dar cei doi spioni între timp au spart un geam și au ieșit pe acolo. Intenția celor doi era de a fugi, numai că militarii români, cu mult curaj, i-au urmărit și în cele din urmă au reușit să-i rănească și astfel să-i prindă. Asupra celor doi spioni, care erau ruși, au fost găsite pistoale, o hartă, o busolă Bezarad și 9.000 lei.⁸⁷

În preajma declanșării „Operațiunii Barbarosa”, autoritățile românești au luat ample măsuri pentru protecția contrainformativă. Privind retrospectiv, putem afirma că în această luptă pentru informații, România nu a fost un element lipsit de importanță, dimpotrivă serviciile de informații sovietice au trebuit să depună eforturi considerabile pentru a avea date și informații relevante. Este greu astăzi de estimat, cercetarea în domeniu fiind încă la început, cât de eficiente au fost serviciile de informații sovietice în România. Oricum, luând în considerare și evoluțiile ulterioare zilei de 22 iunie 1941 un lucru este sigur, sovieticii au încercat din toate puterile să-și păstreze rețelele informative din România aplicând numeroase metode, unele în premieră, care se vor regăsi din plin în anii Războiului Rece. Una din aceste metode aplicată în România și reluată apoi în operațiunile KGB-ului din Anglia și SUA din anii 50-60, a fost trimiterea unui număr uriaș de agenți, fără prea mare pregătire dar care trebuiau capturați. Serviciile de contrainformații credeau astfel că activitatea lor este foarte eficientă. În realitate, acești agenți sacrificai fără milă, cu bună știință, trebuiau să țină departe serviciile de securitate de adevăratele rețele. Această metodă aplicată în România nu a avut însă darul de a păcăli serviciile românești dintr-un motiv foarte simplu. Agenții noștri infiltrați în URSS au informat din timp și foarte la obiect numele agenților care urmau să fie trimiși de sovietici în România, misiunea acestora, locul în care trebuiau parașutați etc.

Atât cât știm astăzi din cercetarea arhivelor românești, rezultă că serviciile informative și contrainformative ale României au fost eficiente, luptându-se fără menajamente cu cele mai puternice servicii secrete din lume. Ele au oferit conducerii de la București date pertinente despre adversarii țării precum și despre intențiile acestora. Cât din aceste informații au fost valorificate sau nu de conducere este deja o altă chestiune.

NOTE:

⁴⁶ *Ibidem*, f. 285 Arh. Naț. Buzău, *Fond Legiunea de Jandarmi Râmnicu Sărat*, dosar 4/1940, f. 110

⁴⁷ Idem, *Fond Poliția Oraș Buzău*, dosar 10/1941, f. 20. Două din aceste agende au fost descoperite în vara lui 1941 la Buzău încercând să obțină informații cu caracter militar de la elevii școlilor de aviație din zonă.

⁴⁸ A.N.I.C., *Fond Direcția Generală a Poliției*, dosar 153/1941, f. 217

⁴⁹ *Ibidem*, f. 218

⁵⁰ *Ibidem*, f. 219

⁵¹ *Ibidem*, f. 219

⁵² *Ibidem*, f. 220

⁵³ *Ibidem*, f. 221

⁵⁴ *Ibidem*, f. 223

⁵⁵ *Ibidem*, f. 224

⁵⁶ *Ibidem*, f. 225

⁵⁷ *Ibidem*, f. 229

⁵⁸ *Ibidem*, f. 232

⁵⁹ *Ibidem*, f. 233

⁶⁰ *Ibidem*, f. 135

⁶¹ *Ibidem*, f. 191

⁶² *Ibidem*, f. 192

⁶³ *Ibidem*, f. 193. Detalii despre aceste acțiuni sovietice de spionaj vezi la : Viorel Gheorghe, *România și URSS. Războiul invizibil*, în Revista Jandarmeriei, Anul XI, Nr. 19 și 20, 2001, idem, *Acțiuni sovietice de spionaj în România în anii celui de-al doilea război mondial*, în *Omagiu istoricului Valeriu Florin Dobrinescu*, Focșani, 2003, Alexandru Gaiță, Viorel Gheorghe, *Acțiuni informative și contrainformative la Buzău (1940-1941)*, în *Mousaios*, VI, Buzău, 2001

⁶⁴ A.N.I.C., *Fond Ministerul de Război. Cabinetul Ministrului*, dosar 164/1928-1944, f. 2

⁶⁵ *Ibidem*, f. 65. Nu toți cei care treceau în mod fraudulos frontiera erau agenți sovietici. Mulți fugeau de represiunea stalinistă. De exemplu, în noaptea de 25-26 noiembrie 1940, Vasile Bărbăcaru fost agent la cultura de tutun din Cuhurești-Soroca a fost nevoit să treacă în România pentru a-și salva viața, lăsând însă în Basarabia soția și doi copii. În noaptea de 5-6 decembrie 1940, au trecut Prutul pe la Gălăești-Iași, pe niște baloane umplute cu aer, Teodor Smulea de 16 ani și Naghi Alexandru de 18 ani de loc din Târgu Călărași-Lăpușna. Cei doi fuseseră arestați și duși la muncă în Caucaz, dar pe drum în Ucraina au reușit să fugă de sub pază, au trecut Nistrul înnot, au traversat Basarabia și în cele din urmă au ajuns în România (*Ibidem*, f. 3)

⁶⁶ Arh. Naț. Buzău, *Fond Poliția orașului Buzău*, dosar 21/1941, f. 105

⁶⁷ *Ibidem*, f. 156

⁶⁸ *Ibidem*, f. 160

⁶⁹ Idem, *Fond Școala de Subofițeri de Navigație Piloți*, dosar 1/1941-1943, f. 102

⁷⁰ Idem, *Fond Legiunea de Jandarmi Râmnicu-Sărat*, dosar 9/1940,f.1. De altfel sovieticii nu s-au limitat doar la lansarea de zvonuri. De exemplu, în noaptea de 23-24 octombrie 1940, un avion sovietic a violat spațiul aerian românesc aruncând numeroase manifeste la curbură Carpaților (*Ibidem*, f. 3)

⁷¹ Idem, *Fond Poliția Orașului Buzău*, dosar 10/1941, f. 36

⁷² *Ibidem*, dosar 21/1941, f. 269

⁷³ *Ibidem*, f.117

⁷⁴ *Ibidem*, dosar 10/1941, f. 198

⁷⁵ *Ibidem*, f. 199

⁷⁶ Idem, *Fond Legiunea de Jandarmi Râmnicu-Sărat*, dosar 4/1940, f. 112

⁷⁷ *Ibidem*

⁷⁸ *Ibidem*, f. 114

⁷⁹ *Ibidem*, f. 197

⁸⁰ *Ibidem*, f. 160

⁸¹ A.N.I.C., *Fond Direcția Generală a Poliției*, dosar 153/1941, f. 180

⁸² *Ibidem*, f. 248. Serviciile românești de informații știau datorită agenților săi de la Istanbul cu mult timp înainte de venirea unor agenți turci. De exemplu, Inspectoratul General al Jandarmeriei, cu ordinul Nr. 41/1941, la finele lunii martie 1941 arăta că în săptămânile următoare sunt așteptați să vină în România următorii agenți turci: Osman Arion, Sali Zendeli și Asan Pranadala. Toți vorbeau la perfecție limba română și trebuiau să culegă informații cu caracter militar. Cei trei lucrau pentru Siguranța turcească.

⁸³ *Ibidem*, f. 249. Un alt personaj interesant care făcea spionaj la București era Peter Mihailenco, corespondentul agenției japoneze de știri „Domei”. Acesta fusese identificat de SIS-ul britanic ca fiind agent atât al germanilor cât și al sovieticilor. La 9 aprilie 1941 a făcut o vizită la Legația SUA din București unde împreună cu Clayce Huston a stabilit și relații de colaborare cu americanii și englezii.

⁸⁴ *Ibidem*, f. 194

⁸⁵ Arh. Naț. Buzău, *Fond Școala de Subofițeri de Navigație Piloți*, dosar 1/1941/1943, f. 27

⁸⁶ *Ibidem*, f. 108

⁸⁷ *Ibidem*, dosar 6/1941-1943, f. 3

Infanteria română, arc peste timp

Colonel dr. Paul Rădulescu, Divizia 2 Infanterie „Getica”

Demersul științific de față nu are pretenția și nici nu se dorește a fi o „Istorie a Infanteriei române”, ci un pios omagiu adus memoriei nesfârșitelor jertfe de sânge aduse de infanteriștii români, din trecut și din prezent, pentru apărarea valorilor naționale fundamentale ale țării, pentru creșterea prestigiului Armatei Române în rândul armatelor moderne.

Afirmația lui Nicolae Bălcescu - precursorul gândirii militare românești, că **“Pedestrimea, această armă a bătăliei era disprețuită în Europa când românii simțiră importanța ei și își organizează pedestrima lor”**, stă drept argument că, infanteria împreună cu celelalte genuri de arme și specialități militare, este legată, indisolubil, de istoria poporului român. Impresionați de rolul precumpănitor al infanteriei pe câmpul de luptă unii teoreticieni militari au numit-o nu fără temeii **“REGINA BĂTĂLIEI”**. Alții au numit-o **“zeița victoriei”** sau **“infanteria-planeta, iar celelalte arme sateliții ei”**.

Infanteria a străbătut istoria odată cu poporul român, contribuind decisiv la apărarea spațiului etnic, de care strămoșii noștri s-au simțit indestructibil legați, considerându-l un loc sacru, dat lor de Dumnezeu pentru viațuire.

Începuturile istoriei strămoșilor poporului român, a geto-dacilor ca parte a neamurilor trace și a romanilor se pierd în negura timpului. Mărturii ale istoriei, îndeosebi ale

arheologiei, relevă existența acestora încă de la începutul mileniului al II-lea, î.Hr. Geto-dacii, strămoșii autohtoni, sunt descriși în izvoarele și documentele istorice ca fiind bărbați de statură potrivită, mândri, robuști, bine legați, sănătoși și viguroși. Aceștia locuiau în case de lemn grupate în sate, unele așezări fiind înconjurate cu șanțuri și valuri de pământ sau întărite cu blocuri de piatră și bârne în scop de apărare și erau iscusiți luptători.

Despre existența unei armate a uniunii tribale getice din spațiul nord-dunărean se vorbește încă din anul 335 î.Hr., când marelui Alexandru Macedon i s-au opus, la nord de Dunăre, o armată de aproximativ 10.000 de pedestrași. Componenta principală a sistemului militar dacic o constituia țărănimea, categorie socială preponderentă, care alcătua „oastea cea mare”

Structura organizatorică a armatelor lui Burebista și Decebal era constituită din armele de bază: pedestrima - cea mai numeroasă, cavaleria și „mașinile de luptă”. Principala forță armată a geto-dacilor și mai apoi a țărilor române a fost pedestrima, folosită atât în câmp deschis, cât și în zone muntoase și pentru apărarea cetăților. Pedestrimea era organizată în cete comandate de un tarabostes.

De remarcat că pentru instruirea trupelor, atât Burebista, cât și Decebal au folosit inclusiv instructori romani. Armamentul pedestrimii geto-dacilor s-a perfecționat continuu odată cu dezvoltarea mijloacelor de producție și cu acumularea experienței dobândite în lupte. Columna lui Traian oferă informații grăitoare cu privire la înzestrarea armatei geto-dace din

perioada războaielor daco-romane, ale cărei arme principale erau: arcul și praștia - pentru lupta la distanță, cosorul de luptă (sica), securea (toporul), sabia curbă (falces), lancea și sulilele - pentru lupta corp la corp. Oastea geto-dacă folosea ca principale mijloace de protecție pieptare, scuturi și coifuri.

Primele mari conflicte, menționate de sursele istorice, în care au fost angrenați geto-dacii au fost războaiele cu romanii din anii 101-102 și 105-106, când la cârma Imperiului Roman se afla Marcus Ulpius Traianus despre care Dio Cassius scria că **“era un om cu totul deosebit, mai ales prin simplitatea moravurilor sale”**.

În evul mediu pedestrima română a cunoscut o evoluție complexă, sinuoasă și contradictorie, în strânsă dependență cu dezvoltarea socioeconomică și condițiile de la fronturile țării. În Moldova, formațiunile militare, în compunerea cărora pedestrima era predominantă, au fost atestate începând din secolul XI, cu prilejul luptelor

duse de ruteni și pecenegi, împotriva regelui polon Boleslav. Un loc aparte în istoriografia formațiunilor militare aparținătoare unor comunități moldovene, îl ocupă cea referitoare la formațiunea teritorială din secolul XIII, constituită în regiunea Bârladului, cu reședința în târgul cu același nume.

O concluzie evidentă referitoare la această perioadă o reprezintă aprecierea conform căreia constituirea și consolidarea statelor feudale românești au creat condiții prielnice pentru dezvoltarea formațiunilor militare autohtone. Coloana vertebrală a oștirilor feudale și factor decisiv în obținerea multor biruințe a fost **„oastea cea mare”** sau **„oastea de țară”**, așa cum era denumită în Moldova, bazată pe ridicarea în masă la arme, pentru înfrângerea invadatorilor. Aceasta era formată prin ridicarea la luptă a tuturor celor apti să poarte arme și exista cu caracter de permanență doar **„oastea cea mică”**, constituită din cete boierești și din oastea voievodului, insufi-

cientă numeric pentru apărarea țării.

Perioada de glorie militară a oștirilor lui Mircea cel Bătrân, Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Iancu de Hunedoara și Ioan Vodă cel Cumplit a contribuit la afirmarea rolului important al pedestrimii pe câmpurile de bătălie. Sub conducerea marilor domnitori și conducători de oști, pedestrima română a luptat și a contribuit decisiv la apărarea intereselor fundamentale ale națiunii române, la existență pe aceste meleaguri strămoșești.

Nu de puține ori voievozii și domnitorii români, în funcție de nevoile luptei împărțeau pedestrima în grea și ușoară. Principalele arme ale oștirii din vremea lui Basarab I, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare sau Mihai Viteazul erau: **pedestrima** - cea mai numeroasă, **cavaleria** și **artileria**. Infanteria era constituită din următoarele categorii: infanteria ușoară (constituită din lăncieri, sulitași, luptători cu arme de foc individuale și arbalete) și infanteria grea (formată din luptători

înzestrați cu săbii scurte, scuturi, căști de fier, cămăși de zale). Cea mai veche structură militară cu caracter permanent este Steagul, numit uneori și Sută, care avea efective de 60-70 de oameni. La nivel de județ exista Căpitănia. Comandantul suprem, care decreta mobilizarea oștirii era voievodul care putea delega temporar puterea pe timpul luptelor Marelui Spătar (în Țara Românească) respectiv Hatmanului (în Moldova).

Celelalte structuri militare aveau în frunte logofeți (în Moldova) și pârcălabi (în Țara Românească). Dorobanții erau comandanți de Marele Agă, iar călărașii de Marele Căpitan. Alte categorii de oșteni erau conduse de diferiți dregători de la curte: vătăfii, căpitani, iuzbașii, hotnogii, ceaușii, chihaietele și stegarii.

Principalele mijloace de luptă din dotarea pedestrimii medievale românești au fost: arcul cu săgeți, arbaleta, praștia, sulita, măciuca

(ghioaga), halebarda, săbia, seceră cu coadă lungă, coasa, toporul. Mai târziu cu secolul al XV-lea au apărut și armele de foc numite puști, bombardă manuală sau pixis manuală. Începând cu secolul al XVI-lea au fost întrebunțate arcebuzele și muschetele. Ca echipamente de protecție pedestrima folosea platoșe, cămăși cu zale și coifuri metalice (boierii și o parte din curteni), cei mai mulți folosind o îmbrăcăminte specială din in.

Un moment de referință în devenirea istorică a armii l-a reprezentat Tratatul de la Adrianopol, încheiat la 2 septembrie 1829 în urma războiului ruso-turc, țările române au primit dreptul de a avea și organiza un număr de gărzii înarmate permanent, ceea ce însemna de fapt armata permanentă. Astfel, la 30 aprilie 1830 s-au pus bazele constituirii Infanteriei Române Moderne, ca armă de sine stătătoare prin hotărârea „formării în Valahia a șase batalioane

pedestrima și șase escadroane călărima a străzii pământenești”, din care s-au înființat 3 Regimente Mixte la București, Ploiești și Craiova. În același timp, în Moldova, la Iași, s-au constituit un batalion de pedestrima și un escadron de călărima care au format, mai târziu, Regimentul Mixt.

Administrația Principatelor Române a fost încredințată generalului Pavel Kisellef, în timpul căruia au fost elaborate Reglementele Organice, puse în aplicare în 1831, în Muntenia și în 1832 în Moldova.

Un rol important în devenirea infanteriei l-a avut Alexandru Ioan Cuza, în anul 1866, ca urmare a reorganizării inițiate de acesta, armata Principatelor Unite dispunea de șapte regimente de infanterie și de trei batalioane de vânători, cu un total de 80 companii. Vechiul armament de infanterie, degradat și învechit a fost înlocuit cu arme noi de proveniență franceză.

În această perioadă modernizarea instituției militare a vizat și învățământul militar. Acesta s-a dezvoltat corespunzător cerințelor vremii. Înființarea Școlii Militare de Infanterie și Cavalerie, care și-a deschis cursurile în București în prezența domnitorului Cuza pe 20 septembrie 1862, a reprezentat începutul învățământului specific în armă.

De-a lungul existenței Armatei Române, infanteria ocupă locul principal, fiind arma cea mai veche, cea mai numeroasă ca efective, cu cea mai mare contribuție și cu cele mai grele jertfe de sânge în lupta pentru apărarea gliei strămoșești, pentru libertatea, independența și unitatea națională a poporului român.

Infanteria s-a bucurat permanent de un imens și binemeritat prestigiu, câștigat printr-o istorie glorioasă prin participarea la toate marile bătălii din istoria poporului român. Patriotismul infanteriștilor a fost confirmat pe deplin de jertfele de sânge care au asigurat apăra-

rea leagănelui strămoșesc.

Întreaga evoluție a infanteriei române a fost strâns legată de Războiul de Independență din anul 1877 și cele două conflagrații mondiale care au urmat. Se poate aprecia că aceste trei războaie, cu perioadele premergătoare și ulterioare lor, constituie etape distincte în existența infanteriei, fiecare marcând progrese evidente în procesul evolutiv al acesteia.

Infanteria a participat cu toate forțele sale în Războiul de Independență din 1877-1878. Din totalul de 57.000 militari ai Armatei de Operații, procentul de reprezentare al infanteriei pe teatrul de acțiuni militare a fost de peste 80%. În consecință, infanteria a plătit cel mai mare tribut de sânge, procentul pierderilor fiind de 91,9% din totalul pierderilor înregistrate.

La intrarea României în Primul Război Mondial infanteria mobilizată la 15 august 1916 totaliza 20 de divizii cu 366 batalioane, ceea ce a constituit aproximativ 80% din forțele care au participat la Războiul de reîntregire a neamului.

Odată cu reorganizarea Armatei Române din anul 1917, s-a adoptat principiul de a se organiza și înființa numai atâtea mari unități și unități de infanterie, câte se puteau dota cu armamentul și tehnica militară existente, asigurându-se efectivele și armamentul impuse de un război de durată. S-a avut în vedere ca cele 10 divizii de infanterie rămase în urma reorganizării, să aibă o structură organizatorică identică, iar forța lor combativă să fie comparabilă cu cea a diviziilor inamicului.

În perioada interbelică, în cadrul procesului de modernizare și înzestrare a infanteriei, s-a trecut la înlocuirea armamentului uzat și cu caracteristici tehnico-tactice depășite cu armament nou la acea dată.

La 22 iunie 1941, infanteria română s-a angajat în epopeea reîntregirii graniței de est a țării cu

12 divizii de infanterie ale căror efective oscilau între 13.000-15.000 militari. La acțiunile militare din est, între 22 iunie 1941 și 23 august 1944 în cadrul celor două armate române (3 și 4) au acționat 21 divizii de infanterie, reprezentând peste 2/3 din forțele trupelor de uscat angajate în luptă.

După 23 august 1944, infanteria română a avut o contribuție hotărâtoare la operația de acoperire din 11-20 septembrie 1944; zdrobirea ofensivei inamicului din Podișul Transilvaniei, Crișana și Banat și eliberarea părții de nord-vest a României; la acțiunile de luptă desfășurate pe teritoriul Ungariei (operațiile "Debrețin" și "Budapesta") în perioada 7 octombrie 1944 - 15 ianuarie 1945. Reușita acțiunilor de luptă desfășurate pe teritoriul Cehoslovaciei (operațiile de pe râurile Hron și Morava, de la Zvolen-Banska Bistrica, pentru cucerirea munților Tatra și Carpații Albi) în perioada 18 dec. 1944 - 12 mai 1945.

După cel de-Al Doilea Război Mondial, infanteria și-a perfecționat structurile organizatorice, înzestrarea luptătorilor, subunităților, unităților și marilor unități cu armament și tehnică de luptă moderne din producția internă.

Arma Infanterie, armă cu tradiții la români, este cea din care s-au constituit specialitățile militare vânători de munte, parașutiști, cercetare și mai nou poliția militară, este o contribuție decisivă la dezvoltarea ideii și conceptului de „armată terestră”, ca parte integrantă și majoritară a Armatei României. Având în vedere noile realități ale câmpului de luptă modern, infanteria română parcurge un complex proces de transformare. Acest proces vizează toate palierele: resurse umane, concepție de instrucție, dotare și înzestrare cu sisteme de luptă în concordanță cu nevoile actuale ale luptătorului și cu cerințele de capabilități ale structurilor militare de infanterie.

Urmând un lung proces evolutiv

fiesc, s-a acumulat o bogată experiență pe linia reorganizării infanteriei sub toate aspectele. În prezent, această armă este concepută și organizată potrivit principiilor luptei armate moderne și doctrinei noastre militare, astfel încât să constituie o forță credibilă și descurajantă, arma cu cea mai mare pondere în Forțele Terestre Române.

Avem convingerea că în prezent modernizarea Armatei României, în raport cu realitățile și cerințele spațiului de luptă integrat modern, are efecte benefice asupra acestei importante arme, care va continua să se mențină și să se dezvolte ca forță capabilă să îndeplinească cu succes întregul spectru de misiuni încredințate.

Astăzi, infanteria reprezintă componenta principală a Forțelor Terestre și are misiunea de a executa operații decisive, independent sau în cooperare cu celelalte arme, în orice zonă și pe orice direcție. În prezent această armă este organizată și pregătită astfel încât să constituie o forță credibilă și descurajantă, capabilă să îndeplinească cu succes misiunile încredințate. Chiar dacă astăzi coordonatele războiului modern ultra digitizat s-au schimbat, infanteria rămâne armă de bază în ceea ce privește controlul și cucerirea spațiului de luptă integrat, contribuind decisiv la obținerea victoriei.

Sacrificiile și memoria infanteriștilor „eroi” din cele mai vechi timpuri și până în prezent, care și-au dat viața pentru apărarea ființei neamului românesc și pentru afirmarea intereselor sale naționale ne impun respect, recunoștință veșnică și în același timp datoria de a-i evoca permanent, cu orice prilej, în momentele solemne desfășurate cu ocazia aniversărilor zilei armei sau a altor evenimente importante.

Centrul Militar Județean

131 de ani de la apariția primei structuri cu responsabilități în domeniul recrutării resurselor umane pentru apărare

----- Colonel Sorin Croitoru, Centrul Militar Județean Buzău

Organele militare teritoriale constituie o componentă importantă a armatei, care execută în principal activități de recrutare-încorporare și de mobilizare a armatei.

Un punct de referință în evoluția acestora îl constituie anul 1830, an în care a fost elaborat pentru fiecare principat câte un act normativ care cuprindea printre altele și dispozițiuni referitoare la efectuarea recrutării.

Astfel, a apărut „*Legiuirea pentru recrutarea miliției pământene a Valahiei*”, conform căreia tinerii necesari pentru unitățile de miliție erau recrutați prin înrolări de bunăvoie și la neajungeri, prin chemări obligatorii. Durata serviciului militar era stabilită la 6 ani în ambele principate. Se întocmeau tabele de evidență pe baza registrelor de nașcuți din fiecare plasă. Activitatea de recrutare propriu zisă era organizată și condusă de Ministerul de Interne.

Unirea Principatelor Române a pus problema uniformizării principiilor recrutării. Una din reglementările de bază stabilite în această etapă a fost aceea a obligativității îndeplinirii serviciului militar de către toți cetățenii români de sex

masculin. Măsura luată de Al. I. Cuza de a înlocui sistemul de recrutare existent, cu obligativitatea tragerii la sorți (serviciului militar) de către toți tinerii, indiferent de clasa socială de care aparțineau, a avut o influență pozitivă în rândurile populației.

La 5 decembrie 1864 este adoptată „*Legea pentru recrutarea armatei*”, aceasta stabilind noi principii, dintre care cel mai important este implicarea Ministerului de Război în efectuarea repartiziilor numărului de recruți pe districte, pe baza tabelelor întocmite și în funcție de necesarul de completat al unităților. De asemenea, noua lege prevedea că fiecare putea executa îndatorirea de executare a serviciului militar fie personal, fie prin substituție sau înlocuire. Îndeplinirea serviciului militar era considerată ca obligativitate patriotică și ca urmare, nici un tânăr nu era admis în funcții publice, de stat, până la împlinirea vârstei de 29 de ani, dacă nu justifica faptul că a satisfăcut obligația tragerii la sorți.

În perioada 1864 - 1913, sarcina de pregătire și efectuare a recrutării tinerilor a revenit consiliilor de revizie, compuse din prefect, ca

președinte, un membru al consiliului județean și un ofițer numit de către domn, prin decret. S-a creat, totodată, un organ specializat, de sine stătător, care să se ocupe de efectuarea recrutării și încorporării - birou de recrutare - *care funcționa în fiecare județ și era subordonat regimentului de infanterie din localitatea de reședință a județului.*

Primele elemente militare teritoriale în armata română au fost „depozitele de recrutare”, atribuțiile acestora fiind exercitate de comandanții batalioanelor de infanterie, dislocate în fiecare județ.

În anii 1907-1908 iau ființă cercurile de recrutare, subordonate regiunilor militare, care preiau atribuțiile teritoriale de la regimentele de infanterie. Fiecare regiune militară se împărțea în cercuri de recrutare.

În anul 1913, a apărut o nouă lege pentru recrutarea armatei care reglementează mai bine această activitate. Centralizarea situațiilor cu rezultatul recensământului fiecărei plăși sau circumscripții polițienești, precum și ascultarea plângerilor se făcea de către o comisie, cu o compunere diferită, prezidată de delegatul militar. Ca

urmare a înființării cercurilor de recrutare s-au constituit *consilii de recrutare* cu o altă componentă decât cea anterioară cât și *consilii de revizie ale recrutării*, ca organ superior al consiliilor de recrutare.

Cercurile de recrutare au funcționat în fiecare județ, în subordinea regiunilor militare, până în anul 1943 când au primit denumirea de „cercuri teritoriale”, denumire care s-a păstrat până în anul 1949 când s-au înființat comisariatele militare.

II. Funcționarea structurilor militare teritoriale, pe raza județului Buzău după Unirea Principatelor și până la încheierea celui de Al Doilea Război Mondial, rezultată din documente:

*De la 1866 și până la 1891 inclusiv Cercul a avut denumirea de „Depozit de Recrutare” și aparținea de Regimentul 8 Dorobanți cu reședința în orașul Buzău.*¹

Prin *Înaltul Decret nr. 2195/26.11.1876*, referitor la reorganizarea regimentelor de dorobanți, se stabilea crearea (prin restrângerea la 2 a numărului de județe și a ariei de recrutare afectat fostelor regimente de dorobanți) *Regimentului 8 Dorobanți*, organizat pe 2 batalioane, cu reședința la Buzău, fiindu-i repartizate, pentru încorporarea și concentrarea efectivelor și pentru dislocarea subunităților sale, numai teritoriile județelor Buzău și Ialomița.

„...În baza decretului N° 35, (Monitorul Oastei din 1876), acest batalion de Dorobanți devine Regimentul VIII și în ziua de 31 ianuarie 1877, Generalul Zefcar îl proclamă de constituit sub comanda colonelului St. Șișman”²

Legea nr. 1677/ 08 iunie 1882, „asupra organizării comandamentelor armatei”, stabilește la cap. II „Compoziția și recrutarea regională a corpurilor de armată” stabilind responsabilitățile *biroului de recrutare* – recrutare, încorporare, dar și ținerea registrelor cailor și trăsuri-

rilor (*„Legea de rechizițiuni”*). La Buzău acest birou funcționează în cadrul Regimentului 8 Dorobanți al cărui comandant era „un ofițer superior sau un căpitan, sub-privighierea comandantului regimentului” (Monitorul Oastei nr. 19/1882).

Din anul 1908 „biroul de recrutare” devine „cerc de recrutare” în cadrul *Batalionului 8 rezervă*, al cărui comandant era și comandant al cercului. În efectuarea operațiunilor de recrutare și mobilizare, acesta era „ajutat de un șef al biroului de recrutare și mobilizare” (conform art. 38, 39 din *Legea nr. 917/29.03.1908* pentru organizarea armatei – Monitorul oficial nr. 1 din 01 aprilie 1908).

De la 01.04.1914 prin Înaltul Decret nr. 1444/01.04.1914 înființându-se Regimentul 48 Infanterie (rezerva Regimentului 8 Infanterie), comanda cercului a fost preluată de comandantul regimentului, care în felul acesta exercita atât atribuții de ordin operativ cât și atribuții de administrare militară a teritoriului.

La data intrării României în primul război mondial, Regimentul 48 Infanterie deplasându-se în zona de operații, comanda cercului – rămas la Buzău – a fost preluată de șeful Biroului de recrutare, mobilizare și rechiziții (conform art. 39 din *Legea nr. 917/29.03.1908* pentru organizarea armatei și Registrul istoric). Cercul a mai fost încadrat cu 6 subofițeri de administrație.

Conform ordinului Marelui Stat Major nr. 4183/1916 urmând ca Regimentul 48 Infanterie să se disloce în garnizoana Țifești, județul Putna, Cercul de Recrutare pe această zi (24 octombrie 1916) s-a constituit în unitate aparte, scoțând oamenii din subzistența Regimentului 48 Infanterie și hrănindu-i singur.

Conform ordinului Marelui Stat Major nr. 7074/12.11.1916, cu începere din 18.11.1916 cercul a fost evacuat în satul Țifești, județul Putna. Împreună cu personalul și

arhiva cercului (încărcată în 44 căruțe) au fost evacuați 640 milițieni și 3844 recruți ctg. 1919-1920.

5 decembrie 1916 – „S-a primit de Regimentul 48 Infanterie pe lângă care era alipit Cercul de Recrutare Buzău ordin de dislocare acestui Regiment în Satele: Găiceanca, Popești, Bălănești, Vultureni, Rugetul, Ghionoia, Măzărcaia și Belciumeasa 16 Km Nord-Vest de Podul Turcului.”³

În noua garnizoană, cercul s-a aflat sub comanda și în administrarea Regimentului 48 Infanterie, pe care ulterior l-a urmat în dislocările sale succesive pe teritoriul Moldovei în anii 1917 și 1918.

17 Ianuarie 1917 – „Sa primit ordinul Brigadei 26 Infanterie N° 647/1917 pentru începerea operațiunilor de Recrutare în conformitate cu ordinul Circular N° 33 a tinerilor din Contingentele 1919 și 1920 de la Regimentele 8 și 48 Infanterie.”

3 Martie 1917 – „Cercul de Recrutare Buzău a fost inspectat de Domnul General Ionescu Fluor Claudiu Comandantul Diviziei 5^a Teritorială.”

21 Februarie 1918 – „Prin Înaltul Decret N° 346 din 20.11.1918 Căpitanul Petrov Ioan Comandantul Cercului de Recrutare Buzău a fost înaintat Maior în Condițiunilor art. 74 din RIR pe ziua de 1 Septembrie 1917.”

25 Martie 1918 – „Prin ordinul Marelui Stata Major N° 20828 cu începere de la 25 Martie 1918 Regimentul 48 Infanterie cu Cercul de Recrutare Buzău trec sub ordinele Diviziei 13^a.”

2 Iunie 1918 – „Maiorul Petrov Ioan sa numit Comandant al Cercului de Recrutare Buzău.”

3 Iunie 1918 – „Prin ordinul Ministerului de Răsboiu N° 21292/1918 se ordonă a lua măsuri în vederea plecării Cercului de Recrutare în garnizoana de reședință iar până atunci Cercurile de Recrutare să se deplaseze în garnizoana Adjud și în împrejurimi.”⁴

În garnizoana de reședință (Buzău), cercul s-a reîntors în ziua de 24.06.1918 continuându-și activitatea.

25 Iunie 1918 – „*Sa debarcat arhiva Cercului și sau instalat birourile în Strada N.I. Constantinescu N° 7 local destinat de Comandatura Germană. Aici Cercul a stat până la 15 Decembrie 1918.*”

16 Decembrie 1918 – „*Birourile Cercului s-au mutat în fostul local Cazarma Regimentului 48 Infanterie.*”

25 Decembrie 1918 – „*Cercul s-a alipit la Regimentul 48 Infanterie sosit în garnizoana Buzău. Comanda Cercului a fost luată de Colonel Botez Alexandru, iar Maior Petrov a rămas Șef al Biroului de Recrutare.*”⁵

Cu începere din 01.10.1920, „conform ordinului Marelui Stat Major N° 366 înființându-se Comandamentul pe lângă Corpul de Armată”⁶ Cercul de Recrutare Buzău s-a organizat independent de Regimentul 48 Infanterie, trecând în subordinea directă a Comandamentului III teritorial, înființat la acea dată.

1 Mai 1921 – „*Colonel Vasilescu Grigore este mutat Comandant al Cercului, ordinul Marele Stat Major N° 59076. De la această dată Cercul de Recrutare a luat ca ființă ca corp aparte*”⁷

16 Iunie 1921 – „*Prin ordinul circular al Marelui Stat Major N° 3000/1922 s-a stabilit pentru Cercul de Recrutare Buzău efectivul în ofițeri reangajați oameni de trupă.*”

Doi ani mai târziu, cercul a fost trecut în subordinea Comandamentului 5 teritorial. Din data de 01.05.1928, conform reîmpărțirii teritorial-militare ordonată de Marele stat major cu nr. 445/29.12.1927, în scopul de a îmbunătăți colaborarea între cercurile de recrutare și autoritățile administrative și polițienești, prin desființarea cercurilor interjudețene Mircea, Urziceni și Slobozia, Cercul de recrutare Buzău și-a extins activita-

tea pe întregul teritoriu al județului cu același nume.

În funcție de populația județului (peste 300.000 locuitori) s-a stabilit ca acest cerc să fie de categoria I.

Modificările periodice aduse structurii cercului de recrutare nu au afectat existența și atribuțiile compartimentelor de bază, esențiale pentru desfășurarea activităților:

- biroul recrutare: luarea în evidență militară a tinerilor încorporabili („recensământul”), stabilirea aptitudinilor acestora pentru serviciul militar, repartizarea lor pe arme și încorporarea. Scutirile de serviciu militar (dispensele) erau acordate de consiliile de recrutare ale fiecărui contingent;

- biroul mobilizare și rechiziții: pregătirea lucrărilor de mobilizare pentru formațiuni sanitare, de lucrători de etape și de pază a lucrărilor de artă, ținerea evidenței mutațiilor survenite în situația unor militari sau rezerviști, viza anuală a livretelor, efectuarea recensământului anual al bunurilor rechiziționabile, repartizarea lor pe unități pentru nevoile de mobilizare, efectuarea de rechiziții în caz de mobilizare, urmărirea dezertorilor, a tinerilor neprezenți la recrutare, încorporare sau concentrări;

- biroul mobilizarea teritoriului și statistică: recensământul resurselor economice și umane ale județului, evidența căilor de comunicație, aplicarea regulamentului de mobilizare a stabilimentelor industriale și exploatărilor agricole, aplicarea regulamentului de încadrare a autorităților civile în caz de mobilizare, întocmirea planului de evacuare a populației și resurselor economice din teritoriile vecine cu frontiera spre interior, în caz de război, și a planului de apărare pasivă.

În anii 1939-1940 și pe întreaga durată a celui de Al Doilea Război Mondial, pe lângă lucrările de recrutare, evidența mutațiilor și lăsări la vatră, cercul a efectuat lucrări masive de mobilizare, concentrare

și rechiziționări de bunuri și populație: în perioada 22.03. - 01.04.1939, rechiziții pentru unitățile concentrate, în 06.11.1939 - concentrarea Centrului de informații județean Buzău și a posturilor de pândă, concentrarea Echipei de subzistență nr.136 - în 27.02.1940 și în 25.05.1940 - concentrarea Centrului de strângere a rechizițiilor Buzău și a celor 7 subcentre de pe teritoriul județului.

Cercul a fost concentrat în 25.05.1940 conform ordinului Marelui Stat Major nr. 3393/22.05.1940 și mobilizat în perioada 29.06. - 16.11.1940 (Înaltele Decrete nr. 2135 și 3790/1940). La mobilizare au fost reînființate gestiunile administrative și respectiv „biroul administrativ”, iar titulatura biroului III a fost schimbată în „biroul III teritorial, statistic și exploatare”.

La 22.06.1941, prin Înaltul Decret nr. 1798/1941, ca și toate celelalte comandamente, mari unități, unități și formațiuni ale armatei române, Cercul de recrutare Buzău a trecut la organizarea de război cu un efectiv de 16 ofițeri, 23 subofițeri și 62 trupă. La 01.12.1941, conform ordinului nr. 15359/1941 al Marelui Stat Major, cercul a trecut la organizarea de pace.

La 22.06.1942, prin Legea nr. 505/1942 asupra recrutării armatei, în nomenclatura Ministerului Apărării Naționale, titulatura de „cerc de recrutare” a fost schimbată în „cerc teritorial”. Modificarea nu a afectat organizarea și atribuțiile Cercului Teritorial Buzău.

În perioada 26.08.1944 - 10.09.1944, în conformitate cu ordinul Marelui Stat Major nr. 250/25.08.1944, transmis în copie cu ordinul Comandamentului Etapelor nr. 53227/26.08.1944, cercul a fost evacuat în garnizoana Găești. Cercul revenind în Buzău în ziua de 10.09.1944, conform ordinului Comandamentului 5 teritorial nr. 314642/04.09.1944.

Cercul teritorial Buzău a fost des-

ființat la data de 01.05.1950, prin intrarea în vigoare a Decretului nr. 93/20.04.1950 al Prezidiului Marii Adunări Naționale, privind înființarea comisariatelor militare.

Atribuțiile fostului cerc au fost preluate de către Comisariatul militar județean Buzău.

III. Comisariatul Militar Buzău: 1950 – 1968

Comisariatul Militar al Regiunii Buzău a luat ființă la data de 20.10.1950, conform ordinului Marelui Stat Major nr. 123252 din 18.10.1950, de înființare a comisariatelor militare de regiuni, raioane și orașe, corespunzător împărțirii administrativ teritoriale a țării.

Comisariatele militare fiind subordonate Ministerului Forțelor Armate, din toate punctele de vedere, își desfășurau activitatea după directivele, deciziile, instrucțiunile și ordinele acestuia, având următoarele atribuții:

- organizarea și ținerea evidenței rezerviștilor și resurselor materiale din economia națională, precum și studierea acestor resurse în vederea folosirii lor pentru nevoile armatei;

- organizarea și ținerea evidenței tinerilor încorporabili, pregătirea acestora în vederea încorporării, încorporarea la chemare și selecționarea rezerviștilor pentru concentrări;

- pregătirea și executarea mobilizării resurselor în oameni, auto, potrivit directivelor și ordinelor Ministerului Forțelor Armate;

- sprijinirea organizațiilor locale în activitatea cu caracter de apărare ce se desfășura cu populația din zonă;

- selecționarea tinerilor pentru școlile militare.

Organizarea și efectivele comisariatelor militare se stabileau în raport de mărimea teritoriului afectat, precum și cantitatea resurselor ce le aveau în evidență.

În subordinea *Comisariatul Militar al Regiunii Buzău* au fost în-

ființate: *Comisariatul Militar Oraș Buzău* și următoarele comisariate de raion: Buzău, Beceni, Cislău, Mizil, Pogoanele și Rîmnicu Sărat.

Spre deosebire de „comisariatul militar de raion sau oraș”, care era organ de execuție, „comisariatul militar de regiune” era un organ de conducere, îndrumare și control asupra comisariatelor din subordine.

În urma unor modificări făcute în împărțirea administrativ-economică a țării, Marele Stat Major a dispus, prin ordinul nr. 00177548 din 07.07.1952, reorganizarea comisariatelor militare. *Comisariatul Militar al Regiunii Buzău și Comisariatul Militar al Orașului Buzău au fost desființate*. Teritoriul și documentele de evidență aparținând *Comisariatul Militar al orașului Buzău* au fost preluate de către *Comisariatul Militar al Raionului Buzău*.⁸

IV. Drumul parcurs de Centrul Militar Județean Buzău din 1968 până în prezent

În urma organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România, stabilită prin Legea nr. 2 / 16.02.1968, prin Ordinul ministrului Forțelor Armate ale R.S.R. nr. M-10 / 17.02.1968 se înființează centrele militare teritoriale/județene și se desființează comisariatele militare și statele majore ale apărării de luptă antiaeriană. Astfel, a luat ființă Centrul Militar Județean Buzău cu indicativul U.M. 02519 Buzău, prin comasarea Comisariatului Militar Raion Buzău, Comisariatului Militar Raion Rîmnicu-Sărat, Comisariatului Militar Raion Cislău și o parte din Comisariatul Militar Raion Mizil, subordonat inițial prim adjunctului ministrului Forțelor Armate și șef al Marelui Stat Major.

Garnizoana de reședință a fost stabilită în municipiul Buzău, în 3 clădiri proprietate I.G.C. Buzău din strada Bistriței nr.45 și strada Crizantemelor nr.2.

Începând cu 20.08.1969, Centrul Militar Județean Buzău se subor-

donează Comandamentului Militar Teritorial Bacău.

În organigrama de organizare erau prevăzute structura de comandă și 8 birouri. Efectivele inițiale au fost de 84 lucrători din care 57 de militari și 27 civili.

Începând cu anul 1973 statul major al A.L.A. iese din organica centrului militar județean și își desfășoară activitatea în subordonarea directă a Consiliului popular al județului Buzău, mai târziu transformându-se în Protecția Civilă.

De-a lungul timpului instituția, în consens cu evoluția societății și a mediului politico-militar internațional, a suferit unele modificări structurale care au adus după sine și modificări ale ariei și domeniilor de responsabilitate.

Evoluția social-politică a României din perioada următoare a dus la apariția Legii 14 / 1972 și Legii 46 / 1996, legi în care a fost prevăzut că toți bărbații, cetățeni români, au dreptul și obligația să apere țara iar serviciul militar este menținut obligatoriu (cu anumite excepții), iar în activitatea Centrului Militar Județean a fost implicată mai mult comunitatea locală, prin includerea în cadrul consiliilor de specialitate a delegaților Consiliului Județean, ai Poliției, ai medicilor civili și prin suportarea cheltuielilor aferente de la bugetul local.

După evenimentele din decembrie 1989, începând cu 11.01.1990 conform ordinului ministrului M.Ap.N. nr. M 3/ 09.01.1990, Centrul Militar Județean Buzău se transformă în Comandamentul Militar Județean Buzău luând în subordine statul major al Gărzilor Patriotice (ulterior Naționale) și statul major al Apărării Civile. În această formulă a funcționat până la 03.06.1994 când redevine Centrul Militar Județean.

În perioada 1990 – 11.2008 Centrul Militar Județean Buzău a funcționat, pe rând, în subordinea Comandamentului Militar Teritorial Bacău, Corpului 1 Armată Teritorial

București, Centrului Militar Zonal Brăila, iar din 2007 până în prezent în subordinea Centrului Militar Zonal Vrancea.

La data de 15.01.2007, odată cu desființarea serviciului militar obligatoriu și trecerea la serviciul militar pe bază de voluntariat, Centrul Militar Județean Buzău preia ca structură, responsabilități și spații Biroul de Informare Recrutare (structură executivă a sistemului de promovare, recrutare și selecție a resurselor umane pentru apărare) care pînă în acel moment fusese subordonat Statului Major General.

Recrutarea reprezenta activitatea de verificare amănunțită a tânărului din punct de vedere medical, psihologic și al situației școlare și socio-profesionale. Se executa la împlinirea vârstei de 19 ani.

Încorporarea reprezenta activitatea de reverificare sumară a stării de sănătate și de retestare psihologică care se finaliza cu un ordin de prezentare la unitate. În anii 1968-1990, datorită structurii orga-

nizatorice a armatei rezultată din conceptul doctrinar al războiului întregului popor, cifrele de încorporare erau foarte mari; practic un contingent recrutat urma să fie încorporat aproape în întregime. Anual se încorporau aproximativ 3.000 recruți.

Vechea activitate de recrutare devine, pe timp de pace, prin Legea nr.395/2005 și Legea nr.446/2006 activitate de luare în evidență a tinerilor ca cetățeni încorporabili.

Pe parcursul existenței sale Centrul Militar Județean Buzău a recrutat peste 180.000 tineri și a încorporat peste 120.000 recruți care s-au instruit în toate armele și specialitățile militare în unități ale Ministerului Apărării Naționale și a celorlalte instituții cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale.

Centrul Militar Județean Buzău a asigurat unitățile militare din zona de responsabilitate în medie cu 30.000 rezerviști și 2.700 mijloace

auto și tehnică de construcții. Pe parcursul redimensionării organismului militar aceste cifre s-au diminuat treptat începând cu anul 1995. În prezent, aceste cifre reprezintă mai puțin de 25% din cifrele inițiale.

Din anul 1968 și până în prezent, C.M.J. Buzău a participat la executarea unui număr de 7 antrenamente majore de mobilizare cu aducere de rezerviști și concentrare de 30 de zile (aprox. 15.000 rezerviști), rechiziții de mijloace tehnice timp de 5 zile (aprox. 900 autovehicule), și la peste 800 de aplicații și antrenamente de stat major, organizate la nivelul Statului Major General, Comandamentului Militar Teritorial Bacău și Centrelor Militare Zonale Vrancea și Brăila, fiind apreciat de fiecare dată cu calificative maxime.

Activități semnificative:

Conform ordinului M.St.M. nr. 003823 din 30.04.1969, începând cu data de 07.05.1969 s-a executat un exercițiu de concentrare cu aducerea rezerviștilor și autovehi-

culelor din economia națională pentru U.M. 01258 Râmnicu Sărat. S-au chemat pentru concentrare un număr de 1044 rezerviști pe timp de 30 zile și 136 autovehicule pe timp de 5 zile.

Pe data de 31.07.1970 se cheamă din rezervă un număr de 7 ofițeri, 6 subofițeri și 51 gradați și soldați pentru verificare medicală în vederea trimiterii la concentrare de 30 zile în perioada 01-30.08.1970 la U.M.01671 Buzău conform ordinului C.T. Bacău nr. 00596 din 20.07.1970.

În baza ordinului M.F.A. nr. C.M. 00851/1971 la C.M.J. Buzău s-a executat în ziua de 14.04.1971 exercițiul de mobilizare, la care

monstrativ pe țară, cu cercetare de Apărare Locală Antiaeriană. La acest exercițiu tactic au participat un număr de 130 oameni (șefii statelor majore de Apărare Locală Antiaeriană Județene, ofițeri chi-miști din statele majore de Apărare Locală Antiaeriană Județene, ofițeri de la Armata a II-a și a III-a, ofițeri din comandamentele de armă și personal cu funcții de răspundere din ministere, organe centrale și întreprinderi);

În zilele de 07 și 08 decembrie 1972 s-a executat aplicația tactică a gărzilor patriotice în cooperare cu detașamentele de tineret. Aplicația a fost condusă de către statul major al C.M.J. Buzău;

care au participat ofițerii C.M.J. Buzău, ofițeri din partea C.T. Bacău și C.M.J. Iași;

În perioada 17.11-20.11.1982 în cadrul pregătirii militare și de specialitate a cadrelor C.M.J. Buzău, s-a executat un exercițiu tactic cu tema - Detașamentul tactic „Crâng” în lupta de apărare a unei localități și zone industriale - și un exercițiu de mobilizare parțială secretă la postul de miliție din comuna Poșta Câlnău. În ultima zi a convocării s-a vizitat Regimentul Mecanizat din orașul Râmnicu Sărat, unde a fost prezentată tehnica din dotare;

În conformitate cu ordinul B2/0755-M din 29.09.1994, în cadrul județului Buzău s-a executat un exercițiu de mobilizare real pentru 3 indicative aparținând U.M. 01258 Râmnicu Sărat cu trimiterea resurselor umane și materiale în locurile de prezentare, începând cu data de 10.10.1994 orele 10.00. Pentru trimiterea resurselor la unitate în municipiul Buzău s-au instalat cinci locuri de adunare și toate sediile de sectoare, rechiziționându-se autovehicule de la S.C. GETAX Buzău. Pentru transportul rezerviștilor din municipiul Buzău la U.M. 01258 Râmnicu Sărat a fost folosit autocamionul DAC din dotarea unității, iar pentru transportul rezerviștilor din județ s-au rechiziționat temporar un număr de trei autobuze de la STAC S.A. Buzău și S.C. STIMA Pogoanele. La terminarea exercițiului, calificativul acordat C.M.J. Buzău privind completarea a fost „FOARTE BINE”.

NOTE:

¹ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

² Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzău - 1892

³ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

⁴ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

⁵ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

⁶ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

⁷ Registrul Istoric RIJO-1, nr. 1178

⁸ Note istorice CMR Ploiești

s-au chemat rezerviști și autovehicule, mai puțin mașinile pentru construcții și pentru drumuri. Acestea au fost repartizate la U.M. 01415 Râmnicu Sărat și U.M. 01654 Buzău pentru asigurarea a 15 indicative;

Conform ordinului M.F.A. nr. 003851 din anul 1971, la C.M.J. Buzău în zilele de 12-14.05.1971 s-a executat exercițiul de mobilizare sub formă de concentrare, chemându-se rezerviștii și autovehiculele repartizate pentru U.M. 01661 Măgura, pentru indicativele 1856 și 1068.

În perioada 31.05.1972 la 02.06.1972 în județul Buzău s-a executat un exercițiu tactic de-

În perioada 23 - 26.05.1979 la C.M.J. Buzău s-a executat exercițiul de mobilizare parțială sub formă de concentrare VULTUR 1979 în baza ordinului M.St.M. nr. C.M. 0337M din 18.05.1979. La acest exercițiu au fost chemați rezerviști, astfel: 294 ofițeri, 32 maiștri militari, 195 subofițeri și 1603 gradați, 1971 soldați precum și un număr de 344 autovehicule. Perioada de concentrare este: 30 zile pentru ofițeri, maiștri militari și subofițeri, 15 zile pentru gradați soldați, 2-5 zile pentru autovehicule;

În perioada 18-22.1982 la C.M.J. Buzău s-a executat aplicație tactică și antrenament de mobilizare, la

Abordări economice În secolul XXI, întoarcere În istorie sau mers înainte?

----- Locotenent Alexandru Cristian, Colegiul Național de Apărare

În istoria umanității greșelile au avut un rol fundamental, fiecare eroare a dat naștere unei întâmplări sau unui fapt măreț. O greșeală sau un pur destin istoric au dus la descoperirea continentului american, tot o greșeală, dar cu altfel de consecințe, a fost arderea din temelii a legendarei și magnificei Biblioteci din Alexandria. Așadar, greșeala, proprie naturii umane, modelează istoria. Dar ce ne facem atunci când greșelile sunt benevole sau au o mare doză de inconștiență? Marile greșeli ale oamenilor au fost dintotdeauna, cele care au provocat mult rău semenilor, egoismul este o parte intim legată de entitatea biologică înzestrată cu rațiune, omul.

Sfârșit de capitalism sau de neoliberalism?

Vârsta de aur a capitalismului s-a sfârșit, clama victorios Ignacio Ramonet, unul dintre liderii mișcării anti-globalizare. Dar, în marșul victorios al cuvintelor, a uitat să ne explice ce a dus exact la acest final, am putea spune, tragic. După mulți economiști și gânditori, această criză economică va trimite la coșul de gunoi această formă de organizare a societății, poate cea mai reușită din istorie. Argumentele sunt multiple și inunda piața: goană după câștig facil, un cult al profitului, meritat sau nu, o dictatură a piețelor. Ramonet ne învață că cinismul liberal este în floare, în aceste momente de triplă criză mondială¹. Perfidia neoliberală este reprezentată de privatizarea beneficiilor și de socializarea pierderilor, autorul recitând astfel victorios dezastrul erei neoliberale sălbatice. Neoliberalismul are la bază o concepție evoluționistă² a liberalismului clasic, și anume că omul acceptă lumea așa cum este, se adaptează, am putea spune, în mers cu procesul de evoluție sau involuție a societății. Cealaltă viziune, cea raționalistă, este că omul cu puterea rațiunii poate modela și construi societatea. De a lungul istoriei aceste abordări s-au întrepătruns și au dat naștere neoliberalismului, o abordare din ambele perspective, care respectă libertatea conștiinței și libertatea de a participa activ în societate. Gânditorul spaniol își aruncă filipicele împotriva capitalismului,

prezentându-l ca un rău absolut, cauzator a tot ce se întâmplă malefic pe glob, de la boli grave și netratabile la încălzirea globală și reducerea stratului de ozon. Un nou concept este atacat și anume: fundamentalismul de piață, care își impune legile ei meschine asupra guvernelor. Globalizarea neoliberală a adus la o inversare de roluri și anume piețele financiare conduc și guvernele gestionează, îl citez aici pe autor. Am o mare reținere față de cele spuse, orice om este conștient de puterea piețelor, dar se uită ușor că la baza piețelor stă tocmai statul liberal care le-a permis dezvoltarea, ori singura entitate politică cu monopol legitim asupra violenței interne este statul. De aici rezultă că statul poate desființa oricând piața. Acest fenomen este specific statelor totalitare, și a fost experimentat în istorie. Autorul mai susține că în principiul neoliberal, economia prevalează politica, este de sorginte pur marxistă. Ceea ce nu explică el este că economia, în viziunea marxistă, este planificată în cele mai mici amănunte, pe când în liberalismul economic spontanitatea respectiv inovația este forța motrice a economiei. Criza a fost produsă de o iraționalitate și de o îngustime economică greu de crezut la o economie așa de bine conturată cum este cea americană. Un factor principal a fost cheltuirea și nevoia de cheltuire. Georges Bataille, filosof economic francez, este cel care a dat definiția consumului. După acesta consumul se împarte în: consum sau cheltuire necesară și consum irațional sau cheltuire neproductivă. Primul tip de consum este pentru a asigura minimul existențial și continuarea productivității, al doilea este reprezentat de lux exprimat prin jocuri, spectacole, războaie. Cel de pe urmă duce nu numai la secătuirea economică dar și la epuizarea moral-fizică a individului. Consumul irațional este cauza crizei din 2007, acordarea de credite unor oameni fără venit sau slujbe sigure.³ Inițiativa a fost bună chiar umană, dar lipsa de previziune și pura ignoranță a băncilor a produs această multiplă criză. Ca o scurtă concluzie, sfârșit de capitalism sau neoliberalism....?

Globalizarea - efect dorit sau un hazard

Procesul care început odată cu disoluția U.R.S.S. și demantelarea Tratatului de la Varșovia este globalizarea. Ce înseamnă mai exact? O succintă definiție ar fi unitatea în diversitate. Unitatea economică în diversitatea cultural-politică a omenirii. Ramonet un artizan al antiglobalizării susține că acest proces a dus la crearea omului global. Un om lipsit de cultură, identitate, de nevoia de a-l cunoaște pe celălalt, cu alte cuvinte un biet atom în interacțiune cu alți atomi, o masă amorfă reprezentată de o cultură globală de sorginte americană. Mercantilizarea culturii este o altă consecință gravă, ca și ruperea rădăcinilor tradiționale din interiorul oricărui om; nu mai trăim în țări cu diferite culturi sau organizări politice, ci într-un mare sat global ce promite fericire aproape edenică, o reîntoarcere la timpurile genezei. Mecanismul globalizării este economia, iar vectorul promovării este noua tehnologie a informațiilor. Putem afirma că autostrăzile virtuale sau ale comunicării leagă globul cum au legat diverse spații în istorie căile maritime sau căile ferate. Comerțul este electronic, acum orice produs din orice parte a globului îl poți vedea sau achiziționa instant. Ramonet susține că mercantilizarea a atacat și cuvintele, gândurile sau chiar sufletele oamenilor. Cred că, în noul secol, *homo oeconomicus* se va împleti cu *homo cogitans*. Economia și gândirea vor fi baza noului veac, o economie liberă, neplanificată și un om care este o trestie gânditoare, după celebra expresie a lui Blaise Pascal.

Globalizarea este efectul datorat piețelor, acestea sunt într-o puternică interdependență, de asemenea este și un pic de hazard în această uniune ce are în comun banul. Banul este o față a lui Ianus, i s-au atribuit părți extrem de pozitive și extrem de negative, întotdeauna a trăit în zona extremelor. Moneda în concepția economistului Friedrich von Hayek, este unul dintre cele mai puternice instrumente de obținere a libertății inventate de om. Este perfect adevărat, dar poate reprezenta și instrumentul malefic, mefistotelic creat de om. În privința globalizării există un mare pericol, pe care Hayek ni-l subliniază, posibila crearea a unui for economic internațional, care să planifice nu să regleze economia. O autoritate, spune amintitul, care dirijează întregul sistem economic este cel mai puternic monopolist inimaginabil, astfel se poate ajunge la dictatura pieței și la înlănțuirea aurită a omului.⁴ Banul înseamnă avere; în concepția lui Max Weber există două tipuri de averi, bună sau rea.⁵

Planificarea este dușmanul principal al libertății, libertatea economică fără libertatea politică nu există, aceasta este concepția hayekiană a Marii Societăți.⁶ Un sistem internațional planificat poate atrage ură și invidie din partea unor state mai mici și mai puțin dezvoltate. Această digresiune am făcut-o pentru că mulți

economiști avertizează asupra pericolului unui for economic mondial. Un for economic poate exista, spune Hayek, dar acesta să regleze mecanismele pieței și să vegheze la bună desfășurare. Un for central cu scopul planificării, drămuiește materiile prime, repartizează piețe, efortul spontan trebuie aprobat de autoritatea centrală, scrie Hayek în "Drumul către servitute". Capitalismul este libertatea de a întreprinde, susține Bataille, eu cred că este și libertatea de a câștiga, în mod cinstit, tot ce ne poate oferi piața, fără a trișa regula de aur a libertății, și anume ești liber dacă îi lași și pe ceilalți să fie liberi. Pericolul major al globalizării economice este crearea unui for central de planificare economică, îl putem evita numai ascultând principiile clasice ale liberalismului economic.

Producția și riscul de conflict

O cauză majoră a marilor conflații mondiale este proasta gestiune a economiilor. Surplusul economic, excedentul trebuie bine canalizat pentru a nu-l folosi la scopuri mai puțin nobile. Bataille spune că pericolul de război este o producție exuberantă, exportul devine dificil, iar ieșirea din această încălzire economică este răcirea ei prin încălzirea conflictelor inter-umane, război. O industrie pletorică poate fi înăbușită prin consumul de război. Soluția evitării unei conflații, în cazul unei producții excesive este darul.⁷ Acesta mai susține că produsul sau bogăția în exces duce la cheltuieli neproductive, una de risc major pentru umanitate este războiul, o risipire de capital dar și de energie vitală. Capitalismul global trebuie să aibă o viziune holistică, să se modeleze după lume, trebuie să fie un sistem al darului integrat, darul să fie o investiție primă. O concepția interesantă, ușor utopică, dar demnă de luat în seamă, producția, la nivelul actual, a atins sume record, trebuie gestionată această uriașă producție, pentru a evita încălzirea viitoare a omenirii, și evitată situația din timpul Marii Depresiuni, bineînțeles că acest pericol este viitor, acum omenirea se confruntă cu o criză majoră din alte motive.

Războiul forma cea mai violentă de manifestare a relațiilor dintre societățile umane, forma ultimă de conflict, are la originea sa mulți factori, printre care și proasta viziune asupra statelor. Relațiile internaționale dintre națiuni, organizate și, mai ales, percepute precum corporațiile comerciale, sunt, în mod inevitabil, o sursă de ciocniri și invidie între națiuni întregi, afirmă Hayek. Ura și invidia duc la o competiție acerbă pentru piețe de desfacere, materii prime și alte produse. Aceste ciocniri incipiente, mai întâi la nivel pur economic, pot degenera în ciocniri mai violente cu un caracter militar. Competiția este benefică, aduce în prim plan inovația, întreprinderea, spontaneitatea, o viziune clară a gândirii prin compararea cu alte moduri și viziuni de a raționa. Dar, când filonul competițional

este dominat de resentimente de o crasă dorință de a-l zdrobi pe celălalt, atunci el își schimbă forma elegantă și ajunge să fie o junglă unde conduce doar instinctul primar și brutal al supraviețuirii. Trebuie să spijinim o competiție cu obiective clare și nu cu scopuri absconse și pline de un jalnic ocultism și un important obscurantism.

Sfârșitul istoriei economice?

Cel mai surprinzător paradox din istorie stă la temelia nașterii liberalismului economic, un viciu. Adam Smith, părintele economiei moderne, susține că egoismul propriu omului a dat naștere Marii Societăți. Omul egoist muncește cu mult spor și multă râvnă pentru el, dar această muncă, cumulată la nivel societal, crește bogăția. Astfel, un vicu a dat naștere celui mai fiabil sistem economic gândit de om. Economiiștii clasici (Smith, Ricardo, Malthus, J.St.Mill) au susținut că valoarea este o calitate intrinsecă a mărfurilor, este valoarea costului procesului de producție, consumul unui anumit volum de muncă. David Ricardo s-a distanțat de această teorie și a dat naștere teoriei valoare-muncă, munca este izvorul întregii valori. Această teorie, care stă la baza teoriei economice marxiste, a avut o parte însemnată în declinul liberalismului economic în sec XIX. Fiziocrații vedeau bogăția în natură, mercantiliști în stat, Adam Smith a stipulat că bogăția este obținută de individ în contactul cu mediul înconjurător, astfel a promovat individualismul economic, din el s-a dezvoltat ulterior cel politic. "Mâna invizibilă" este instrumentul care distribuie valorile de care omul are nevoie, reglează mecanismele și repară disfuncțiile pieței. Eșecul acestei mâni invizibile s-a observat în secolul XX prin apariția organizațiilor. Această concepție este buna în esență, teorema bunăstării economice, dar, în practică, este mult prea greu de aplicat odată cu evoluția complexității societății.

Declinul liberalismului economic dar și politic este reprezentat de John Stuart Mill, un gânditor intim legat de socialism. El zice că societatea poate subordona distribuția bogăției, poate hotărâ regulile pe care aceasta le consideră mai bune. Mill schimbă și paradigma socială liberală, de la un individualism atomist la un colectivism moderat. Se apropie și de socialismul fabian, individualismul poate reduce inegalitățile sociale. Socialiștii moderați sunt dihotomici în doctrina economică, și anume liberalism aplicat în producție, socialism în repartiție. În secolul XIX se dezvoltă și teoria economică marxistă unde "plusvaloarea" are un loc de căpătâi, pe scurt aceasta înseamnă câștigul imoral, datorat proprietății asupra mijloacelor de producție. În sânul mișcărilor liberale, în secolul al XIX -lea, s-au găsit și elemente socialiste, revendicări cu o clară intenție și anume egalitatea și redistribuire echitabilă a bogăției. Peste un veac liberalismul economic

a fost revitalizat de școala economică austriacă, cunoscută sub numele de Școala de la Viena. Fondatorul acesteia este Carl Menger, cel care se interoga de unde vine fenomenul monetar în istoria lumii. Mari reprezentanți ai Școlii sunt Friedrich Hayek, Ludwig von Mises, Murray Rothbard. Contribuția este importantă prin legile care explică piața liberă, mecanismul prețului este cel care reglează piața prin informații, fluxul monetar în exces poate crea inflație, creșterea ofertei de bani sau devalorizarea mijloacelor de schimb.⁸ Abținerea de la consum duce la o formare de capital ce stă la baza creșterii ulterioare a bogăției la nivel intern și ulterior a bogăției la nivel global. Paralel, în Germania, mai exact în 1931, s-a dezvoltat școala ordoliberală care are patru piloni principali ce se găsesc puternic conturați în teoriile sale: libertatea, proprietatea, concurența și piața.

Ultima perioadă importantă și de ciocnire fructuoasă de idei este cea a epocii interbelice, unde cultul lui John Maynard Keynes a atins culmi paroxistice. Teoria sa, care a ajutat economia americană să se refacă, dar să și cucerească și supremația sunt cheia acestei deificări în economie. Activismul statal este fundamentul organizării economice, autoritățile au o vastă arie de posibilități în sistemul economic al unui stat. Guvernul trebuie să asigure o singură cerință și anume un sistem unitar monetar stabil și fără prea mari fluctuații. Analiza macroeconomică a lui Keynes a cunoscut eșecul, în anii 1970. Perioada de după Al Doilea Război Mondial este cunoscută în economie ca epoca de Aur keynesiană. Statul paternalist a lui Keynes părea uitat și aruncat la coșul de gunoi al istoriei, dat uitării. Economiiștii care au urmat s-au confruntat în teorii clasice, neoclasice, neo-keynesiene, post-keynesiene ignorând cu bună știință un paradox al istoriei, un lucru uitat oricând își poate face apariția la un anumit moment, o ciclicitate greu de crezut în ciuda progresului societății umane. După criza economică, cartea de aur a economiei, prăfuită, a fost curățată și scoasă din nou în văzul public, statul a intervenit puternic în sistemul privat: injecții de lichidități, pachete fiscale chiar naționalizări. Toți și-au adus aminte de Keynes, deși însuși marele economist către sfârșitul vieții nu mai credea în ideile sale.⁹ După Keynes, mulți au proclamat, sfârșitul istoriei economice, oare într-adevăr așa este? Este o revenire la teoria macroeconomică? Având în vedere complexitatea lumii și evoluția surprinzătoare a acesteia, cu certitudine nu putem afirma nimic, putem afirma doar că paradigma economică se va schimba și de la capitalismul „sălbatic” la capitalismul din zilele noastre au fost multe transformări. Provocarea globală va fi existența unei piețe globale, cu o mâna invizibilă adaptată noilor cerințe, însă, fără un for central de planificare sau un stat paternalist. Putem afirma, ca și

Fukuyama, că, da, este sfârșitul evoluției teoriilor economice dar nu și al economiei, care, mondializându-se, va fi incapabilă să-i fie găsită o teorie care să o îngrădească sau să o conceptualizeze. Probabil, teoria viitorului va fi piața unică și fluxul intern al acesteia, dispărând termenul de internațional.

John Kenneth Galbraith sau înțelepciunea pieței

Cel mai înțelept dintre economiștii secolului XX, așa este denumit de mulți economiști marele economist american de origine canadiană. Epoca de aur keynesiană era reprezentată de dorința marelui economist de a atinge punctul maxim al nivelului de ocupație al forței de muncă. Istoria economică a asistat la eșecul teoriei, dar și la o posibilă reactualizare, la înfrângerea terapiei de șoc economice sau a consensului de la Washington. Neoclasicismul economic este reprezentat de sinteza macro-teoriei keynesiene și a micro-teoriei pre Keynes. Să fim mai exacti revirimentul teoriei lui Keynes i se datorează lui James Tobin, laureat al Premiului Nobel în 1981 și autor al celebrei taxe Tobin¹ Guvernul american a declarat recent că pentru a impulsiona economia și a o reconstrui, va apela la teoriile lui Tobin.

Galbraith, văzut de mulți mai mult ca un sociolog, a susținut că speranța economiei se află în trecut și în viitor. Trebuie să corectăm greșelile care au produs mult rău omenirii. Un avertisment serios pe care mulți gânditori, din păcate, nu l-au luat în seamă este matematizarea economiei, oamenii sunt văzuți ca niște atomi, electroni fără suflul vital și elan spiritual. Viziunea sa, socio-economică reiese din faptul că omul nu trebuie văzut ca o marfă, ci ca o ființă ce are sentimente, gânduri, pasiuni și de ce nu, vicii. O altă temă importantă este puterea și raportarea sa la societate. Puterea poate fi uzitată pentru a face mult rău prin dorința de a câștiga venituri nenaturale, cum spune Galbraith. Piața este văzută ca un zeu nemilos, omul având cătușe de aur¹¹, el trebuie să evite încătușarea luptând pentru libertatea sa.

După anii 1990, în special după 2000, Premiile Nobel au fost atribuite mai mult unor economiști cu o formație de psihologi, i-am putea numi psiho-economiști, prin teoriile lor behavioriste despre consum, prin studierea comportamentului irațional al cumpărătorului. De ce comportament irațional? Pentru că mintea omului este modelată de Piață, piața știe întotdeauna de ce nevoi și ce așteptări are omul. Galbraith susține că bunurile publice sunt mai bune și mai importante decât cele private, și militează pentru o ideologie publică dar și o mai intensă acțiune publică.

De ce este un înțelept? Pentru că nu a redus la nivel de consumator irațional, de animal rațional, omul, ci l-a ridicat deasupra nevoilor sale și deasupra pieței. Omul își achiziționează un bun care să-i fie util, nu

de dragul unei reclame sau condus de un instinct tenebros și irațional. Este impulsionat de voința de a cumpăra acel bun, cu scopul de a-și maximiza investiția dar a fi și fericit, este o concepție pur utilitaristă. Fericirea mea, ca om, nu trebuie să atace sau să distrugă fericirea altuia. Înțelepciunea pieței la Galbraith este, de fapt, înțelepciunea consumatorului și rațiunea sa clară și echilibrată.

Scurt epilog

Un lucru este cert și vechi de când omenirea, nu putem ști cu certitudine ce se va întâmpla în viitor, dar semnalele de alarmă sunt prezente. Nu trebuie să ne lăsăm purtați de valul globalizării și să uităm că la baza fericirii și prosperității noastre stă libertatea. Nu trebuie să ne reîntoarcem pe drumul servitului, e necesar să avem o piață globală, liberă, decentă și respectuoasă față de noi dar și de nevoile noastre. Intimitatea și libertatea omului nu au preț, cine îl plătește se întoarce în feudalism și robie.

NOTE:

¹ După cum bine știm criza financiară, declanșată în august 2007, a fost declanșată prin acordarea de credite și ipoteci îndoielnice (subprime), a fost urmată de o criză economică, energetică și alimentară.

² Viziune specifică liberalismului anglo-saxon, cu origini în gânditorii scoțieni cum ar fi David Hume. Cealaltă este caracteristică liberalismului francez, cu rădăcini în gândirea raționalistă carteziană, ca reprezentat principal îl avem pe Montesquieu.

³ În engleză termenul complet al acestei politici de creditare este, Home Loans for No Income No Job.

⁴ Lanțurile poleite cu aur, o sintagmă a lui Tom Friedmann, pentru a sublinia pericolul dictaturii pieței.

⁵ Averele bune sunt cele cheltuite pentru binele și dezvoltarea societății, cea rea este cheltuită prin lux și risipire irațională, pe efemere plăceri.

⁶ Marea Societate, societate complexă, avansată din punct de vedere economic și industrial, ce are la bază aceste două libertăți, economică și politică.

⁷ În concepția bataillană, darul este produsul pe care îl obținem în exces, un produs economic. Nemaivăd nevoie de el trebuie ca să evităm riscul unui război, îl putem da unor societăți mai puțin dezvoltate. Darul este ca obiect, ca uitare de sine, o renunțare la egoismul nostru primordial. Un exemplu de dar este reprezentat de Planul Marshall, o investiție mare, cel mai mare dar din istoria economică a omenirii.

⁸ Pentru informații mai aprofundate recomand cartea "Economia în șapte lecții", scrisă de Ludwig von Mises, publicată la Editura Institutului Ludwig von Mises din România.

⁹ Într-un interviu acordat lui Hayek, Keynes a recunoscut că ideile sale sunt anacronice.

¹⁰ Taxa Tobin este o taxă pusă pe toate tranzacțiile în valută, taxele cu străinătatea, la nivel global. Valoarea acesteia este de 0.1%, cu acești bani obținuți se pot declanșa o serie de programe de ajutor și de dezvoltare a societăților mai sărace, aceste fonduri urmând a fi administrate de O.N.U.

¹¹ Este aici vorba tot de o expresie plastică a lui Tom Friedmann, referitor la tirania pieței și fundamentalismul acesteia.

Vagabondajul, vechi sindrom de patologie medico-socială

..... Elev Raluca-Maria Simedroni , Colegiul Național „I.C. Brătianu” Hațeg
 Profesor coordonator Alina Bratu

Articolul își propune o problematică complexă- *problematica vagabondajului*, abordată și abordabilă de către domenii diferite, a intrat și în sfera istoricului destul de recent.

Chestiunea sau mai degrabă problema vagabondajului, deși foarte veche și probabil de o vârstă cu omul, rămâne nerezolvată până în prezent și va fi, fără îndoială, întotdeauna, una dintre problemele cele mai stringente și de actualitate.

Totodată, această problemă socială a vagabondajului, fiind un vechi sindrom de patologie medico-socială prin cauzele și efectele ei, nu poate fi abordată în complexitatea sa fără a depăși granițele istorice, așa încât prezenta lucrare abordează vagabondajul din punct de vedere istoric, făcând o paralelă trecut-prezent, folosindu-se însă și de constatări medicale, sociale și psihologice.

Vagabondajul

a fost, trebuie spus, și va fi, de altfel, întotdeauna, una dintre problemele cele mai stringente care s-au pus și se pun din ce în ce mai mult în ultimul timp în fața opiniei publice, însărcinate să vegheze la salubritatea publică, operă utilă de dreptate și solidaritate socială.¹

Vagabondul nu este infractor, nu este nici cerșetor și nu este nici

măcar *homeless*. Vagabondul este... altceva. În general, în discuțiile despre vagabondaj, vagabondul este identificat cu una dintre ipostazele enumerate mai sus și cu asta, de obicei, se crede că s-a clarificat problema: vagabondul e acea persoană fără adăpost care pentru a supraviețui practică cerșetoria și recurge chiar și la fapte penale, dovedindu-se infractor.²

O astfel de definiție a vagabondului nu numai că nu spune mare lucru despre vagabondaj, dar lasă adevărata problemă cu totul în afara discuției. Într-un limbaj oarecum formal, pentru a sublinia toate intersecțiile, incluziunile și exclușiunile noțiunii, dar adecvat pentru a clarifica oarecum problema, se poate spune: *nu toți cerșetorii sunt vagabonzi; nu toți vagabonzii*

sunt cerșetori; unii cerșetori sunt vagabonzi și unii vagabonzi sunt cerșetori. De asemenea, nu toți infractorii sunt vagabonzi și nici toți vagabonzii nu sunt infractori; la fel, unii infractori sunt vagabonzi și unii vagabonzi sunt infractori. După cum se poate observa în urma acestor propoziții, despre care toată lumea va fi de acord că sunt adevărate fără a fi necesară vreo demonstrație riguroasă, rămâne întotdeauna o parte din totalul vagabonzilor care nu sunt nici cerșetori nici infractori - asta înseamnă nu că nu au recurs niciodată la aceste acte (infracționale, cerșetorie), ci doar că ei nu pot fi definiți în funcție de aceste criterii.

Problema este mai complicată atunci când vine vorba de lipsa locuinței. S-ar părea că absența unei locuințe stabile face parte chiar din esența definiției vagabondului. Dar oare rezistă această părere la o privire mai atentă, mai pătrunzătoare? Revenind la modul de abordare utilizat în precedentul paragraf, putem formula: *toate persoanele fără adăpost sunt în situație de vagabondaj* și reciproca ei: *toți vagabonzii sunt persoane fără adăpost*. Aceste două propoziții sunt amândouă la fel de adevărate, sau altfel spus, dacă una este infirmată, cade și cealaltă și fără îndoială că, cel puțin la prima vedere, ele sunt cât se poate de adevărate.

Dacă o persoană nu are o locuință, devine, automat, vagabond? Dar dacă o persoană e vagabond, atunci, în mod necesar, nu are locuință? Oare? Dacă s-ar găsi măcar un singur vagabond care să nu fie fără adăpost, adică căruia să nu-i fie refuzat un anume spațiu de viață sau care să-și poată permite din punct de vedere financiar un asemenea loc, ar mai fi această afirmație adevărată? Nu, pentru că ar fi un singur vagabond care nu ar fi o persoană fără locuința și care, deși poate perceput ca o ciudățenie, ca o oază de anormalitate, ar trebui totși explicat.³

Totuși, dacă vagabondul nu poate fi definit ca fiind cerșetor, infractor sau homeless, dar, totuși, nu de puține ori folosește cerșetoria și infracțiunea ca mod de satisfacere a nevoilor zilnice (nevoia de droguri, nevoia de mâncare, nevoia de plecare etc.) și nu de puține ori ajunge în situația de a nu avea adăpost; atunci ce este vagabondajul?

E timpul să ne îndreptăm atenția către o sursă autorizată care să ne "lumineze" în legătură cu vagabondajul. Într-un dicționar de neologisme (în DEX nu există explicație a acestui termen) găsim următoarea definiție:

vagabond, -ă *adj., s. m. f.* (om, animal) care rătăcește fără rost; (cel) care nu are domiciliu, ocupație, existență stabilă.

(*fig.*) nestatornic, inconstant.

(om) de nimic, fără căpătâi. (<fr. *vagabond*, lat. *vagabundus*)

vagabondă *vb. intr.*

1. a rătăci fără țintă, a trăi ca (un) vagabond.

2. (*fig.*; despre gânduri, imaginație) a trece, fără încetare, de la un lucru la altul. (<fr. *vagabonder*)

vagabondaj *s.n.* vagabondare. starea celui care vagabondează. (<fr. *vagabondage*)

Dicționarele generale (de exemplu *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, sau dicționarele de neologisme) explică semantica unui anume cuvânt dintr-o perspectivă general-lingvistică, dar într-o abordare ce se vrea științifică este nevoie de definiții mai complexe, definiții date de dicționare specializate, de exemplu dicționare de sociologie, psihologie etc., în funcție de sfera în care se plasează problema în discuție.

Dacă ne îndreptăm atenția spre un dicționar de psihologie ales la întâmplare găsim următoarele⁴:

"Vagabondaj -

- Activitate de părăsire a domiciliului, școlii, locului de muncă.

- Deoarece cei implicați în această conduită nu au surse de

venituri, comit delikte și sunt considerați persoane parazitare (fără profesie). Legislația tuturor țărilor prevede diferite măsuri pentru vagabondaj, inclusiv cel al minorilor, pentru care există instituții speciale de reeducare.

- În unele cazuri vagabondajul este o caracteristică psihică ce in-

dică o nestructurare a sinelui și o franjurare decentrată a personalității, dificultăți de identificare și de constituire a identității și integrării în grupuri mici, inclusiv familiale. În multe cazuri vagabondajul are la bază tensiuni mari în mediul și spațiul de viață al tinerilor-sau fuga de evenimente cu consecințe grave ce se evită pentru moment prin vagabondaj.

- Din optica psihopatologică vagabondajul, numit și poriomanie, constă în impulsul psihopatic de a schimba locuri. Vagabondajul poate dura zile, săptămâni. Statu-

sul de indentificare este precar din punct de vedere moral și fizic (nu se schimbă, nu se spală, nu are obișnuințe civilizate)

- Este încă frecvent la tineri pu-beri și adolescenți. Copiii străzii sunt gruparea cea mai expresivă a vagabondajului.”

Această definiție este una destul de riguroasă, și îndeplinește, se pare, criteriile științifice de acceptabilitate pentru o definiție. Dar în această definiție găsim cel puțin trei sensuri pe care poate să le ia vagabondajul : activitate de părăsire (a unui anume spațiu- din păcate este lăsată afară posibilitatea ca vagabondajul să nu fie în primul rând o activitate de părăsire, ci una de căutare), caracteristică psihică (ce poate lua chiar forme psihopatologice destul de severe-porionania) ce constă într-un fel de imposibilitate de împăcare a individului cu sine însuși și cu mediul imediat înconjurător (dar poate că franjurare decentrată a personalității înseamnă altceva). Oricum ar fi și oricâte sensuri am atribui acestui concept, deocamdată tot ce e demn de remarcat este ambiguitatea care nu lipsește nici dintr-o definiție științifică. E adevărat că polisemia nu e același lucru cu ambiguitatea, dar polisemia e o caracteristică lingvistică care cu greu poate fi justificată într-un discurs științific. Se poate răspunde că nu e neapărat vorba de polisemie în această definiție, ci că e vorba de unul și același fenomen văzut din perspective diferite: comportamentală, psihică și psiho-patologică, socială și chiar juridică.⁵

Tot o sursă autorizată o constituie părerile unor specialiști care s-au ocupat cu studierea acestui fenomen generator de plăgi sociale – vagabondajul.

Istoricul Adrian Majuru, în *Bucureștiul subteran. Cerșetorie, delincvență, vagabondaj*, include un articol al dr. Nicolae Minovici care aduce în discuție ideea că diverși cercetători ai epocii sale au studiat

vagabondajul ca stare patologică încercând să găsească pentru aceasta o metodă terapeutică. Printre aceștia, Baileul definește vagabondajul ca *acțiunea sau mai degrabă atitudinea socială a unui om care rătăcește la întâmplare, în lipsa unei locuințe unde să găsească adăpost cotidian*: în majoritatea cazurilor, la bază stă o infirmitate mentală. De asemenea, Minovici face unele reflecții personale ce denotă o atitudine represivă: *vagabonzii sunt oameni fără o ocupație: trăiesc ca paraziții, fără să muncească, cerșetoria, lenea împingându-i adesea la comiterea unor infracțiuni penale și sociale: vagabondajul este destul de des punctul de plecare al criminalității, nu doar al delincvenței*. Vagabondul este prototipul ideal al celui care se rostogolește, adică cel care își schimbă veșnic condiția, nu va ajunge niciodată să se integreze în ritmul vieții sociale. Vagabondul nu este capabil să consolideze locul de care trebuie să se lege.⁶

Scurt istoric

Chestiunea sau mai degrabă problema vagabondajului, deși foarte veche și probabil de-o vârstă cu omul, rămâne nerezolvată până în prezent și va fi, fără îndoială, întotdeauna, una dintre problemele stringente și de actualitate.

Homer, în al VI-lea Cânt din *Odiseea*, la fel ca și Hesiod, poetul lucrării *Munci și zile*, relatau deja de atunci existența unor paraziți sociali, ca vagabonzii. Se recomanda - 1000 de ani î.Hr. – ospitalitatea publică pentru această categorie de nefericiți. Mai târziu, mila s-a transformat în ostilitate, în răzbunare, iar legile chiar condamnavă la moarte indivizii care rătăceau în afara tribului.⁷ Dreptul penal a considerat vagabondajul ca fiind un delict penal. Însă pedepsele aplicate pentru acest delict au variat după epocă.

Dezvoltarea dreptului s-a făcut în 4 perioade: până în Evul Mediu; din Evul Mediu până la Renaștere; de

la Renaștere până în secolul al XIX-lea; perioada contemporană.

Până în Evul Mediu nu existau dispoziții prea clare împotriva vagabondajului.

În a doua perioadă existau pedepse, însă acestea nu erau prea rigurose aplicate.

În cea de-a treia perioadă se considera delictul în sine, omul fiind privit ca o ființă care gândește și acționează: criminalitatea însă crește, în loc să scadă.

În fine, ultima perioadă, cea a zilelor noastre, perioada contemporană, se caracterizează prin două școli: una antropologică și una sociologică.

Școala antropologică nu admite delictul fără delincvenți, în timp ce școala sociologică leagă delincvențul de mediul colectiv.⁸ Din an în an, cerșetorii și vagabonzii sunt pedepsiți din ce în ce mai sever, noi edicte apar, dar, în ciuda tuturor măsurilor, numărul acestora crește.

În general, toate țările au luat măsuri severe împotriva vagabonzilor. În Germania, vagabonzii sunt condamnați la muncă forțată; în Anglia, aceștia sunt obligați să muncească în așa-numitele "Work house"; hoinarii sunt pedepsiți cu închisoarea de la o lună la 12 luni; în Norvegia și Suedia, vagabondul nu este condamnat decât dacă își câștigă existența într-un mod condamnat; în Portugalia, vagabondul este condamnat la șase luni de închisoare corecțională și apoi este pus la dispoziția autorităților; în Rusia, vagabonzii sunt internați într-o casă de forță; în Egipt vagabonzii sunt exilați pentru un an ș.a.m.d.

În România, noul *Cod Penal* se ocupă de vagabondaj în articolele 338-347, pedepsind-ul cu închisoare de la o lună la șase luni.⁹

Din toate aceste fapte se poate trage concluzia că, până acum, nu a fost posibil să se găsească o soluție pentru această gravă problemă.

Nici violența... nici condamnarea... nici pedepsirea prin lege...

nici exilul... nici tortura... nici pușcări... nici una dintre aceste încercări nu au reușit să învingă plaga socială (cerșetorii, dar, mai ales, vagabonzii).

Etiologia vagabondajului

Ca în orice alt domeniu de cunoaștere umană, este indispensabilă o analiză, mai mult sau mai puțin elaborată, a cauzelor care preced și generează vagabondajul.

Alexandre Vexliard a dezbătut într-o manieră originală acest fenomen. Întreaga activitate de cercetare a autorului s-a orientat asupra vagabondajului și lucrările acestuia se întemeiază pe un studiu observațional participant de durată (în primă fază: cinci ani).

Vexliard tratează cauzalitatea vagabondajului modern din mai multe perspective. În vagabondajul de origine socială, sunt surprinse o serie de situații sociale tipice care acționează ca presiuni externe în geneza mutilațiilor sociale: cazuri profesionale (muncitorii sezonieri, ocazionali), economice (șomeri), biologice (bătrâni, bolnavi, infirmi), juridice (prizonieri eliberați) ori politice (refugiați). În cercetările de teren ale lui Vexliard, instabilitatea profesională și pierderea familiei sunt cele mai întâlnite conjuncturi predispozante spre vagabondaj. Sunt subliniate ca mecanisme etiologice și disfuncționalitățile de tip familial (educative, incidente dramatice ca divorț, abandon, deces).

Din perspectiva determinării individual-psiologice, sunt puse în lumină anumite structuri comportamentale particulare. Autorul face referire la niște caracteristici tipice marginale ale personalității vagabondului, situate la limitele vieții normale: lenevie, eșec nevrotic, trăsătură de parazit, instabilitate și însușirea de obsedat. În procesul descriptiv al vagabondului, ele sunt doar câteva puncte de reper. Aici se adaugă unele tulburări psihologice, semnalate prin incidența semnificativă a lor sub diverse

forme: nevroze, psihoze, acte de disperare, paranoia, idei și acte suicidare. În acest context, se face referire la frecvența cazurilor de alcoolism, acesta constituind o modalitate de rezolvare a frustrărilor eșecului. De altfel, eșecului i se acordă o importanță crescută în explicarea genezei vagabondajului, el având atât conotații psihologice, cât și sociale. În termeni psihologici, eșecul este înțeles ca instabilitate, iar din punct de vedere social, este o formă manifestă a inadapării. Mucchielli desprinde din lucrările lui Vexliard ideea existenței unei granițe firave între succes și insucces, graniță ușor perimabilă la acțiunea unor agenți ce pot grav destabiliza individul cu fragilitate psihologică.

Sunt aduse în discuție și aspecte psihiatrice ale vagabonzilor. Unii dintre ei au experimentat contacte cu spitale specializate. Însă, cifra reală a maladiilor mentale este ridicată datelor statistice, putând constitui un pericol social. De asemenea, printre exponenții vagabondajului sunt frecvente cazurile de întârziere mentală. Izolat, s-au înregistrat anumite tendințe schizoide ale indivizilor vagabonzi. Vexliard denumeste acest ultim context psihopatologic drept boală a indiferenței în care sunt suprimate sensul moralității, al obligațiilor și al atașamentelor sociale (de exemplu gustul de a munci).¹⁰

Evenimente generatoare de plăgi sociale

În plină modernitate europeană, lumea moldo-valahă trăia încă într-o sălbăticie care speria străinii. Thouvele, la 1840, nu știe bine în ce categorie să-i plaseze pe țărani valahi: «În aceste bordeie vegetează niște ființe în așa hal degradate din pricina mizeriei, că nici nu par a mai aparține umanității». Ulysse de Marseillac trece la 1870 prin aceleași sate valahe «în zdrențe, cu cocioabe din lut acoperite cu

paie», unde «oamenii îmbrăcați sau chiar dezbrăcați ies din aceste vizuini și-i privesc pe călători». ¹¹

În 1821-1822, scurta ocupație turcească accentuase sărăcia – care reprezintă una dintre cauzele principale, incriminate de patogeniza și etiologia tuturor sindroamelor de patologie socială. În plină foamete, bucurăstencele se dădeau ostașilor turci pe un blid de mâncare: «nici o clasă nu a fost scutită, și nu e rar să vezi mame de familie părăsindu-și bărbatul și copiii pentru a se da turcilor. Unele au îmbrăcat chiar religia mahomedană, au împins până acolo delirul sau spiritul de răzbunare împotriva familiilor lor, încât și-au asasinat bărbatii sau frații prin protectorii lor. [...] Cele mai multe [...] au sfârșit tragic. La lași, cadavrele a peste o sută de femei, dintre acelea care trăiseră cu turcii, au fost găsite la cantine, aruncate în puțuri. [...] În grajdurile palatului domnesc din București, evacuat de turci s-au găsit cadavrele a 17 femei asasinate. Un boier întors de la Brașov a descoperit în puțul casei sale trei sau patru cadavre de femei. Multe cadavre au fost scoase din Dâmbovița.»¹²

În 1854, ofițerul austriac Johann Koradin scria despre «principiul demoralizator al birocrăției române, în toate ramurile afacerilor sale», fiindcă «populația bucureșteană, față de boieri, chiar cu bani, nu găsește dreptate. [...] Mi s-a povestit despre funcționarii români în genere că sunt mândri, indolenți și nu se rușinează să spună că din salariile lor, care nu's tocmai neînsemnate, le este imposibil să-și ducă existența de toate zilele, și nu fac nici un secret din aceea că luxul pe care îl poartă numai ei și-l procură nu tocmai onest, prin veniturile pe sub mână». Nu era deci de mirare că «demoralizarea este vizibilă în toate treptele populației bucureștene. Caractere oneste se găsesc rar, noțiunea de a căuta să înșele este înlocuită cu șiretenie».¹³

Lucrurile nu stau nici astăzi mai bine: în continuare conducătorii noștrii fură cu nesimțire mai mult decât pot duce, având tupeul de a face publică dorința lor de combatere a vagabondajului – cea mai dureroasă rană a societății – când ei înșiși sunt căpeteniile vagabonzilor, deci adevărate flageluri sociale, încurajând prin atitudinea lor acest sindrom de patologie socială.

Remarcabilă este permisivitatea, toleranța socială la falsele ierarhii, la falsa egalitate, la atotputernicul expedient și la nesimțirea crasă a celor ce conduc.

Dacă unele catastrofe naturale au putut fi preîntâmpinate și efectele altora au fost diminuate prin acțiuni raționale, cele mai devastatoare pentru mentalul colectiv au rămas, pe termen lung, mizeria, sărăcia, subnutriția cauzată de războaie.

Războaiele – multe din ele alimentate de orgolii meschine din diverse fracțiuni boierești – au devastat periodic societatea moldo-valahă timp de mai bine de 500 de ani. Dacă în perioada 1500-1700 conflictele erau dese dar de scurtă durată, după 1700 conflictele se răresc dar durata lor este mai mare, ca și spațiul pe care se întind, iar impactul colectiv afectează cel puțin o generație. ¹⁴

Războaiele constituie o adevărată perturbare în viața fiecărui individ. Ele distrug familii, lasă oameni pe drumuri, fără azil, invalizi incapabili să mai muncească și copii fără părinți, care, pentru a se menține, ajung vagabonzi.

Tehnologizarea și industrializarea au avut ca efect procesul de urbanizare masivă a populației rurale. Aceiași tehnologizare a făcut ca numărul de muncitori necesari în industrie să scadă foarte mult, ceea ce a făcut din cei rămăși fără loc de muncă după ce își părăsiseră stilul de viață rural, niște dezrădăcinați social, tocmai buni pentru vagabondaj și care nu aveau alt mijloc de supraviețuire decât

mila publică, adică cerșetoria. Șomajul tehnologic era negat de majoritatea economiștilor care preferau să acuze milioanele de șomeri de lene.

Șomajul unul dintre cei mai importanți factori ai vagabondajului în perioada timpurie a industrialismului și nu numai, adică influența lui, deși minimalizată, datorită însăși minimalizării fenomenului, poate fi întotdeauna pusă într-o relație directă cu vagabondajul. «Cei fără muncă furnizează, din nefericire, o mare parte din contingentul de vagabonzi din necesitate».¹⁵

În 1966 s-a introdus decretul care interzicea și sancționa aspru avortarea. Acest obiectiv legislativ s-a concretizat, însă, printr-o explozie demografică, fapt ce a determinat degradarea treptată a condițiilor social-economice în care se dezvoltau copii, mai ales în familiile numeroase. În cosecință, a apărut o întreagă generație de copii nedoriți, unii dintre ei fiind abandonați instituțiilor de îngrijire a copilului existente la acea vreme. Teclici face o referire la termenul „avortoni” atribuit cazurilor de abandon ce au constituit obiectul avorturilor eșuate și care, din această cauză, prezintă tulburări psihice congenitale. Altă repercursiune înregistrată în masă a fost rata ridicată a mortalității materne ca urmare a tentativelor nenumărate de avorturi empirice. În multe din cazurile rezultate de situațiile amintite, s-a recurs la instituționalizarea copiilor. Aceasta a fost o practică uzuală a acelei epoci, ducând la o creștere semnificativă a numărului de copii instituționalizați.

Odată cu schimbarea regimului comunist, când controlul social a scăzut simțitor, aceștia au părăsit masiv vechiile rezidențe, optând pentru viața stradală. Strada capătă, astfel, conotații negative, ea fiind percepută ca sediu al dezumanizării indivizilor.¹⁶

Profilaxia vagabondajului

Mijloacele de luptă împotriva acestui flagel social trebuie să ne orienteze încă de la început în două direcții: *pe de o parte, trebuie făcută o profilaxie individuală, adică redresarea condițiilor de viață psiho-fizică a viitorului vagabond, și trebuie să ne gândim, pe de altă parte, la o profilaxie socială, adică la eliminarea tuturor cauzelor exterioare care intervin în determinismul acestei maladii sau al infirmității dezvoltate într-un mediu colectiv ori din cauza acestuia.*

Sarcina cea mai grea le revine, desigur, institutorilor, educatorilor și mai ales medicilor, care trebuie cu orice preț să transforme defectele organo-psihoice în aptitudini și în calități individuale, în scopul exclusiv de a pregăti adevărate valori sociale.

La baza vagabondajului fiind întotdeauna o stare de degenerescență somato-psihică, trebuie să ne gândim mai întâi la tratarea tuturor maladiilor care aduc cu sine o inferioritate sau o infirmitate organică, pentru a putea astfel redresa și consolida starea mintală a individului.

O etapă importantă în procesul de redresare a vagabondului este stabilirea *retardării*.

Odată stabilită retardarea, prin noile metode de investigație psihologică, trebuie să ne gândim să determinăm gradul de arierare, pentru a ne putea da seama de „profilul și de nivelul mintal” al școlarului, pentru a proceda metodic la redresarea acestuia. După o serie lungă de observații și de examene medico-pedagogice, atent desfășurate, trebuie stabilite „aptitudinile particulare” în scopul unei „orientări profesionale”. Trebuie, de asemenea, găsite cauzele probabile ale retardării psiho-fizice, care ar putea, de altfel, după părerea lui Claparède, să fie următoarele:

Neglijența părinților, inferioritatea mediului social;

Stigmatul de degenerescență fizică și care antrenează tulburări sau anomalii senzitive sau senzoriale;

Stigmatul de degenerescență psihică – anomalii ale creierului, afecțiuni nervoase, tulburări endocrine;

Dezvoltarea lentă fără vreo cauză patologică.

Primul lucru pe care trebuie să-l facem în lupta împotriva vagabondajului, este, ca de alt fel în toate maladiile fie mintale, fie sociale, să se pună un diagnostic, să se instituie un tratament, să se stabilească un pronostic, să se înceapă, prin urmare, o terapie medico-socială.¹⁷

Investigarea vagabondului și punerea în practică a terapiei medico-sociale, în scopul vindecării plăgilor sociale, trebuie efectuate în centre speciale de reeducare și combatere de către specialiști.

Prin urmare din punct de vedere al mijloacelor de luptă împotriva vagabondajului, putem trage concluzia că acest sindrom de patologie colectivă necesită în primul rând, în mod absolut, ajutorul Asistenței Publice, al așezămintelor speciale, al instituțiilor medico-pedagogice sau al azilurilor pentru vagabonzi.

În trecut a existat un astfel de așezământ benefic vindecării flagelurilor sociale – în speță vagabondajul- pe lângă București, la Bălăceanca.

O colonie disciplinară a Prefecturii Poliției, creată în 1914, a fost pusă sub conducerea prefectului Poliției și sub direcția lui M.I. Rafail, inspector șef la Securitatea Generală.

Era o instituție de educație-corecție a minorilor foarte bună. Situată destul de departe de București, avea ca scop să corecteze, prin muncă organizată și printr-o disciplină morală dintre cele mai severe, minorii între 8 și 18 ani.

Vizând o educație profesională, această instituție, după ce i-a învățat pe toți o meserie, încerca să le faciliteze elevilor plasarea într-un loc de muncă, supraveghindu-le comportamentul, activitatea, dar mai ales conduita morală.

Din nefericire, războiul care a de-

molat totul a distrus și această instituție, dintre cele mai sociale, dintre cele mai umane.¹⁸

Iată, deci că problema vagabondajului ar putea fi diminuată sau ștearsă de pe fața pământului nu prin pedepsirea vagabonzilor – care în majoritatea cazurilor fac parte din categoria arierăților, a degenerațiilor din toate punctele de vedere, a infirmilor, a celor ce nu conștientizează gravitatea faptelor lor nesăbuite, a paranoicilor, a epilepticilor etc. – ci prin reeducarea, instruirea, ajutarea acestora să se integreze în rândul societății.

București și-ai săi vagabonzi și oropsiți de soartă.

Mahalaua Calicilor sau periferia flagelurilor sociale

Mahalaua Calicească, teritoriu misterios și exotic, se regăsește în proiecțiile imaginarului medieval și premodern, cu bagajul său de personaje și drame anonime. Spațiul aflat undeva în afara orașului, dincolo de ziduri, resimțit ca în afara lumii «normale», ordonate și civilizate, a sfârșit însă prin a se structura după reperele acesteia. În teritoriul interzis «normalilor» și accesibil doar celor loviți de soartă locuiau sau se retrăgeau marginalizații: toți cei respinși de societate din pricina handicapului fizic sau psihic, foști oșteni cu răni ce nu puteau fi vindecate, oameni suferind de boli contagioase etc.

Orice spațiu preurban a avut grupul său social marginalizat și plasat în afara lumii acceptate. Bucureștii nu fac nici ei excepție, dar studiile istorice par să ocolească tema, pe cât de pitorească, pe atât de delicată. Câțiva autori s-au ocupat de aspectele ei colaterale, mai ales de arterele stradale care străbat spațiul în epoca modernă sau de punctele de reper utile pentru a delimita vechea mahală a Calicilor. Nu aflăm însă mai nimic despre oamenii locului, despre obiceiurile sau liderii lor, despre viața cotidiană din mahală – lucru explicabil

în parte prin «desființarea» acestui univers la finele secolului al XVII-lea de către Constantin Brâncoveanu. Cele mai numeroase documente referitoare la evoluția acestui habitat urban se diversifică abia după 1830.¹⁹

Până spre mijlocul veacului al XVII-lea Bucureștii aveau ca limită de sud și sud-vest râul Dâmbovița. Dincolo de apă, pe domeniul domnesc se vor așeza încă din Evul Mediu timpuriu cei loviți de soartă, mutilați și bolnavi, precum și pelerini săraci. Poporul îi numea «calici». *Kalik* vine din slavonă unde are sensul de «neîntreg, estropiat, beteag trupește, lipsit de un membru, ochi, gură și altele». Termenul «calic» este similar cu «mișel», de origine latină (*miser, misellus*), având înțelesul de nefericit, nepuținios, cu incapacitate fizică.²⁰

George Ionescu-Gion este de părere că «românii din secolul al XVI-lea îl numeau pe sărac mișel – pl. *mișăi* – de la latinescul *misellus*, diminutivul lui *miser*, adică nefericit, bolnav, cufundat în sărăcie lucie, într-un cuvânt, bătut de Dumnezeu în toate felurile. Acesta este mișelul». Calicul îl desemna pe estropiat, ciuntit, neîntreg, nenorocit și vagabond, dar «însemna absolut același lucru ca și mișel».²¹ Sunt deci percepți relativ distinct cei care au devenit nenorociți din vrere proprie – mișei - și cei ajunși la marginea societății de pe urma unui accident sau a unei slăbiciuni – ciunțiții, betegii, nebunii – calicii. Deosebirea dispăre însă odată ce sunt adunați cu toții în același spațiu.

Nu știm cu certitudine când apare Mahalaua Calicească.

Unii istorici consideră că Mahalaua Calicilor a fost la început o așezare rurală. Un sat al calicilor în afara orașului este atestat din secolul al XV-lea, dar există și mențiuni mai vechi despre o așezare calicească din secolele XIV-XV – lucru posibil, știind că a existat în secolul al XVI-lea un sat cu o vatră deja constituită.

Calicii se aflau – trebuie subliniat – pe de altă parte, sub protecția domnului. Or, această protecție se putea aplica cu toate rigorile doar pe domeile aflate sub stăpânire domnească. Curtea domnească se apropia de marginile orașului doar înspre Dâmbovița – prin urmare calicii domnești au fost așezați lângă ea. Această vecinătate le-a fost fatală la sfârșitul secolului al XVII-lea, când domnitorul Constantin Brâncoveanu i-a mutat de pe domeniile domnești pentru a le împărți pe acestea boierilor săi.²²

Mahalaua Calicilor era tot mai împinsă spre vest, iar calicii «erau tot mai strânși de mitropolie, de Mihai Vodă, de Domnie și boierii Rudeni». Astfel încât calicii «vor fi siliți să se suie din ce în ce mai sus, spre deal».²³

După 1697 și în deosebi pe parcursul secolului al XVIII-lea calicii «din locurile ce avea din vechime dincolo de Livadea Gospod și până în Gura Văii, spre drumul Mehedinților, s-au depărtat din ce în ce mai mult, până când s-au pierdut în vile și în Țigănia Mitropoliei, spre stânga, spre drumul Giurgiului și pe lângă eleșteul lui Șerban Vodă».²⁴

Recăderea în periferie

Periferia bucureșteană invazivă de astăzi crește din datele prezente încă de la apariția Tîrgului medieval și produce mai departe o umanitate care acumulează traume.

Deprimarea molipsitoare și moleșitoare, lipsa perspectivelor sociale și exhibarea inimității în cartierele-dormitor pun sub semnul întrebării europenitatea Capitalei.

Pentru un călător cultivat și inspirat precum Claudio Magris, Lipsca nii s-au transformat în scurt timp dintr-un „*passage* parizian într-un *souk*, într-o piață orientală”, în care „stilul nobil și elegant devine tot mai echivoc, ca un chip acoperit de farduri vulgare, dar capătă în același timp umanitatea oricărei încarnări [...]»²⁵

Arhitectura Bucureștilor împarte orașul „în două părți profund inegale. Arhitectura de arhitect, de autor e responsabilă pentru o mică insulă din centru «Europa insulară». În jurul ei se întinde mitocul vast, mediocru în cel mai bun caz, boem eventual, degradat de cele mai multe ori, violent din ce în ce mai des.” Încet-încet, „dughenizarea” cuprinde „centrelor orașelor”, iar „intrările municipale sunt acaparate de palate cu turnuri și turnulețe – *epitom megakitsch* pentru bogăția ilicită, eventual analfabetă.”²⁶

Cum de s-a ajuns la această jalnică versiune, cu detaliile ei de periferie mizeră diseminate pînă în centrul Capitalei? Toate târgurile valahe, Bucureștiul îndeosebi, devenite cu timpul orașele care au adoptat la iuțeală modelul citadin european, au fost hrănite demografic cu țărani liberi, mai ales clăcași. Aceștia, în ciuda deceniilor petrecute în periferiile Bucureștilor, nu s-au desprins mental și comportamental de satul de baștină. Prima generație de coloniști s-a familiarizat doar cu rutina și accesoriile pe care le presupune viața urbană, dar nu și-a putut însuși și caracterul ei. S-au conservat obiceiurile rurale, dar ele au fost adaptate treptat vieții de la oraș. Iar formele bastarde s-au perpetuat, cu mici modificări, prin generații. Astfel, un grup de doua-trei blocuri are propria sa viață, distinctă oarecum de vecinătatea altor doua-trei blocuri.

Mahalagii de astăzi sunt în majoritate țărani veniți spre Capitală către 1960, apoi între 1980-1989.²⁷

Odată cu migrarea țărănilor în oraș are loc și pătrunderea grupului social marginalizat și plasat în afara lumii acceptate – în speță a calicilor, mișeilor, deci a vagabonzilor și a cerșetorilor – care la fel ca și țărani își păstrează vechile obiceiuri, însă fără a încerca măcar a le masca cu masca citadină, așa cum cei proveniți din mediul rural încearcă.

Dacă urbanizarea țăranilor este lentă, dar totuși existentă, flagelele sociale nu se lasă pradă urbanizării nici până astăzi. Aceiași indivizi pe care societatea a reușit o perioadă să-i păstreze departe de ea, la periferia orașului, dar care în cele din urmă penetrează în rândul societății, reprezintă în cadrul acesteia cea mai adâncă și incurabilă plagă, plagă ce rămâne deschisă în istorie de atunci până acum.

Concluzie

Vagabondajul e un sindrom de patologie medico-socială. Această problemă trebuie privită mai ales din punct vedere social, reprezentând o cangrenă contra căreia trebuie să luptăm pe termen practic. Vagabondul reprezintă o amenințare permanentă a societății, căci poate evolua oricând în infractor.

Dacă cerșetorul nu poate constitui, prin atitudinea sa, un pericol real pentru colectivitate, nu este mai puțin adevărat că vagabondul este, în mod incontestabil, o amenințare permanentă și persistentă pentru mediul social, pentru că atitudinea sa se poate traduce în orice moment printr-o infracțiune, iar aceasta din motive pe care le

consider foarte juste, căci numărul vagabonzilor care devin cerșetori este prea mic comparativ cu acela al vagabonzilor care devin delinvenți de tot soiul și chiar criminali.²⁸

Majoritatea vagabonzilor este caracterizată fără îndoială la o încontestabilă insuficiență mintală: lacunele psihismului lor le umplu prin fabulații, astfel că vagabonzii, aceste ființe pline de fabulații, trăiesc adevărate romane de aventuri. Nu încapă îndoială că vagabonzii sunt veritabili bolnavi mintal, cu nervii și din punct de vedere social: vagabondajul lor mintal este consecința instabilității lor organice și psihice.

Veșnic schimbători și mobili vagabonzii manifestă lumea intelectoala a adulților și dispoziția și plăcerea pentru joc a copiilor.²⁹

De-a lungul timpului societatea a încercat prin diverse metode să-și vindece rana constituită din multitudinea plăgilor sociale, deci a vagabonzilor:

A grupat inhibitorii societății – vagabonzii, calicii, mizerii etc. – într-un grup social marginalizat și plasat în afara lumii acceptate, în mahalale izolate cum a fost Mahalaua Calicilor;

A utilizat legea și pedeapsa;

A încercat să interneze flagelurile sociale în ospicii și mănăstiri – pușcării mascate (această metodă ar fi fost perfectă dacă nu se comiteau două mari greșeli: lipsa personalului calificat, a specialiștilor și lipsa condițiilor).

Din păcate nici una dintre aceste încercări nu a reușit să învingă acest sindrom, deci, până acum, nu a fost posibil să se găsească o soluție pentru această gravă problemă. Nesoluționarea acestei probleme atât de vechi ar trebui să ne ridice un mare semn de întrebare.

Din punctul meu de vedere problema vagabondajului ar putea fi diminuată sau ștearsă de pe fața pământului nu prin pedepsirea vagabonzilor – care în majoritatea cazurilor fac parte din categoria arierațiilor, a degenerațiilor din toate punctele de vedere, a infirmilor, a celor ce nu conștientizează gravitatea faptelor lor nesăbuite, a paranoicilor, a epilepticilor etc. – ci prin reeducarea, instruirea, ajutarea acestora să se integreze în rândul societății și să înțeleagă necesitatea și importanța muncii.

NOTE

¹ Adrian Majoru (coord.), *Bucureștiul subteran. Cerșătorie, delinvență, vagabondaj*, Editura PARALELA 45, Pitești, 2006, p.111

² Cătălin Ionete, *Vagabondajul autentic*, Editura Lumen, Iași, 2006, p. 10

³ Cătălin Ionete, *op. cit.*, p. 11

⁴ Ursula Schiopu (coord.), *Dictionarul Enciclopedic de Psihologie*, Editura Babel, București, 1997, p. 112.

⁵ Cătălin Ionete, *op. cit.*, p. 11

⁶ Dică, Diana, *Lucrare de diplomă: Vagabondajul și dependența stradală*, Universitatea din București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, p. 6

⁷ Adrian Majoru (coord.), *Bucureștiul subteran...*, p.127.

⁸ *Ibidem*, p.166.

⁹ *Ibidem*, p.170.

¹⁰ Diana Dică, *op. cit.*, p.31-32.

¹¹ Adrian Majoru, *București mahalalelor sau periferia ca mod de existență*, Editura Compania, București, 2003, p.193.

¹² Andrei Oțetea, *Regimul Fanariot*, Balcania, IV, București, 1931, p. 332-333.

¹³ Adrian Majoru, *București mahalalelor ...* p.194.

¹⁴ *Ibidem*.212.

¹⁵ Cătălin Ionete, *op. cit.*, p. 13.

¹⁶ Diana Dică, *op. cit.*, p.35.

¹⁷ Adrian Majoru, *București mahalalelor ...* p154-156.

¹⁸ *Ibidem*, p. 158-159.

¹⁹ Adrian Majoru, *București mahalalelor ...* p.66

²⁰ Mihai Tatarâm, *La margine de București*, Editura Sport-turism, București, 1983, p. 3.

²¹ George Ionescu-Gion, *Calea Rahovei*, Tipografia Epoca, București, 1897, p.12.

²² Adrian Majoru, *București mahalalelor...*p.68-69

²³ George Ionescu-Gion, *op. cit.*, p.24.

²⁴ *Ibidem*, p.32-33.

²⁵ Claudio Magris, *Danube*, Editura Gallimart „Folio”, Paris, ed.2001, p. 507.

²⁶ Adrian Majoru, *București mahalalelor ...* p.236.

²⁷ *Ibidem*, p.237.

²⁸ Adrian Majoru, *Bucureștiul subteran...*, p.111-112.

²⁹ *Ibidem*, p.185-186.

„Les trois glorieuses“ în *Memorii* de Adele de Boigne

----- Elev Geani-Mihai Lupu, Liceul Teoretic „Carol I” Fetești
Profesor coordonator Mihai Iorga

Printre izvoarele istorice, memorialistica a jucat dintotdeauna un rol bine definit în reconstituirea trecutului istoric. Martori ai evenimentelor direct implicați ori simpli spectatori, autorii ne oferă informații cu atât mai valoroase cu cât poziția lor este mult mai obiectivă. Discursul autobiografic face parte, cum se știe, dintre genurile literare marginale, prin disponibilitățile sale expresive ce se plasează la limita dintre ficțional și nonficțional, dar și prin libertatea relativă pe care o posedă, față de celelalte tipuri și genuri ale literaturii de factură istorică. Mizând, în mod cu totul firesc, pe resursele autospecularității, memorialistica are o tectonică bipolară: pe de o parte, ea își asumă riscul de a înregistra mișcările, mai mult sau mai puțin aparente ale eului creator în regimul unei sincerități, fie spontane,

fie trucate, iar pe de alta, își arogă și privilegiul de a consemna datele realității exterioare, de a surprinde siluetele contemporanilor, de a reda gesturi, întâmplări, scene la care autorul a fost martor și participant. Din acest registru bipolar al mecanismelor ce dau viață discursului autobiografic reiese, fără îndoială, și polimorfismul genului, cu limite conceptuale fluctuante și cu repere ale cunoașterii extrem de mobile.

Pe de altă parte, atitudinea partizană impune discernământ în folosirea informațiilor. Din acest punct de vedere, memoriile Adelei de Boigne au, după cum vom vedea, o valoare istorică deosebită în reconstituirea evenimentelor istorice din Franța în perioada 1815-1848. Din multitudinea informațiilor pe care ni le pune la îndemână autoarea, ne-am îndreptat atenția asupra

domniei regelui Carol al X-lea și îndeosebi a revoluției de la 1830.

Adele de Boigne, pe numele de fată Adele de Osmond, s-a născut în 1781 la Versailles, unde mama sa era domnișoara de onoare a prințesei Adelaide, "una dintre patru fete ale lui Ludovic al XV-lea". În timpul revoluției din 1789 pleacă la Londra, unde se căsătorește cu generalul de Boigne, mai mare cu treizeci de ani decât ea și departe de frumusețea, spiritul fermecător și inteligența tinerei sale soții. A fost o căsătorie nu prea reușită, întărind reflecția stăreței de Remiremont, sora bunicii sale, care mărturisea la un moment dat: **"Domnișoarele de Osmond au obiceiul de a contracta căsătorii mult prea proaste"**.¹

După anii de autoexil, revine în Franța și asistă la încoronarea lui Napoleon, dar refuză să facă parte din comitetul domnișoarelor de onoare al Josephinei. Asistă cu strângere de inimă la intrarea aliaților în capitală, iar după cum relatează ea însăși, pașii patrulelor străine care se auzeau în noapte **"au fost primul zgomot ciudat care m-au făcut să-mi dau seama că am o inima franceză"**.²

În timpul Restaurației, cunoaște foarte mulți oameni, având prilejul să observe moravuri și obiceiuri, să analizeze caractere, să examineze cu minuțiozitate oameni despre care până atunci avea altă părere. Având acces în lumea bună, saloanele familiilor regale îi sunt ușor recognoscibile și întreținea relații strânse cu persoane de rang înalt, precum ducesa de Berry, ducesa d'Orleans, Mademoiselle. Le descrie calitățile, dar cu sinceritate le arată și cusururile. Din cercul de cunoștințe pe un singur om îl menajează, fiind părținitoare atunci când îl caracterizează, luându-i apărarea, în timp ce mulți îi contestau caracteristicile pozitive.³ Este vorba de ducele de Ruguse (mareșalul Marmont), care jucase un rol nefast în abdicarea lui Napoleon, rol pe care îl va juca și în zilele de 27, 28 și 29 iulie 1830. Fără îndoială, afecțiunea pe care i-o poartă mareșalului a determinat-o să vadă în el **"eroul**

providență". După 1830, devine prietenă intimă cu cancelarul Etienne Pasquier.

A murit la 81 de ani, în anul 1866, fiind martora multor evenimente care au zguduit Franța la sfârșitul secolului al XVIII-lea și prima jumătate a secolului al XIX-lea. Adele de Boigne îi cunoaște îndeaproape pe ușuratică Marie Antoinete și pe placidul Ludovic al XVI-lea, pe impetuosul Napoleon Bonaparte și pe cele două soții ale sale, pe posacul Ludovic al XVIII-lea și pe dezământatul Carol al X-lea. Traversează împreună cu întreaga Franță momentele dramatice ale revoluției din 1789, 1830, 1848, îndură umilințele emigrației, apoi umilințele și mai crâncene din timpul Restaurației.

În limba română, memoriile au fost traduse pentru prima dată în 1982 sub titlul **"Memorii (povestirile unei mătuși)"** - traducere, selecție și note de Teodora Popa. Aceeași autoare o va reedita în 1993 sub titlul **"Un secol de zădărnicie"**. În afară de aceste memorii, Adele de Boigne mai scria încă două romane „O pasiune în lumea mare” și „Mareșala de Aubemer”.

Începe să redacteze memoriile în anul 1862. Dacă stăm să gândim scrie la o vârstă la care experiența de viață să-i permită analiza pertinentă a fenomenelor. Memoriile sunt structurate pe opt cărți, fiecare având un titlu sugestiv reportat la

evenimentele pe care le descrie. Cartea a șaptea se referă la anii 1820-1830 și constituie obiectul atenției noastre. Este de fapt și cea mai elaborată.

Cartea dezvăluie finețea observației, profunzimea și logica gândirii. Minte acută, spiritul de pătrundere și puterea de observație fac din Adele nu numai o subtilă scriitoare, ci și un martor îndrăzneț. Înzestrată cu asemenea haruri, Adele va excela în portrete și mai ales în caractere, motiv pentru care a fost numită Goya al secolului al XIX-lea.

Chateaubriand îi intuiește primul talentul literar. În schimb, Adele îl sfichiue adesea cu biciul usturător al ironiei sale, demascându-i dorința de parvenire, egois-

mul feroce și pasiunea pentru femei, recunoscând în același timp că este un „om inteligent, instruit de o mare capacitate intelectuală.”⁴

Doamna de Stäel îi laudă calitățile morale, doamna de Recamier îi admira inteligența. Demnă de remarcat este aprecierea lui Tocqueville, care pune preț pe observațiile sale mai mult decât pe ale oricărui contemporan. Marcel Proust o ia drept model pentru Doamna de Ville Eparisis din romanul său „În căutarea timpului pierdut”. Henri Bordeaux, autorul cărții „Portrete de femei și copii” (apărută în 1913) scria „Evenimentele din 1830-1840 vor fi privite ca paginile cele mai valoroase și cele mai captivante ale memoriilor. Ea acumulează aici detalii, fapte mărunte, lucrurile văzute redându-ne reflexul acelor evenimente atât pe străzi, cât și în saloane. Ochii săi nu se mulțumesc numai să placă, ea vede clar, dar mai mult de aproape decât de departe. De aproape, nu omite nici un amănunt al niciunui caracter.”⁵

După cum mărturisește la un moment dat Adele, „Am regretat că nu am descris și evenimentele din 1814.”⁶ Se referea, fără îndoială, la intrarea trupelor aliate în Paris și la abdicarea lui Napoleon. Dar tot ea recunoaște că „în 1814, că eram prea tânără, fie că faptul se datora atmosferei în care fusese crescută aveam mai mult entuziasm”⁷. Își dă seama că scriind

în aceste circumstanțe ar fi fost lipsită de obiectivitate.

Este animată de dorința de a reda evenimentele cât mai aproape de realitatea evenimentelor și o spune deschis „n-am jucat nici un rol în memoriabilele zile din iulie 1830. N-am fost frământată de nicio patimă. Voi relata simplu, doar ceea ce am văzut cu ochii mei și am auzit cu urechile mele”⁸. Avantajul pe care îl recunoaște clar „am trăit în mijlocul evenimentelor, am fost o simplă spectatoare, dar bine plasată datorită relațiilor mele amicale cu cei mai mulți dintre actorii acelor mari drame”⁹.

Este foarte sinceră cu ea însăși când prezintă întâmplările din iunie-iulie 1830, că evenimentele au prins-o între două partide „ținând cu inima la unul, cu judecata la celălalt, nutriend aceiași afecțiuni pentru amândouă”¹⁰. Pe de o parte este vorba de partidul Ultraregaliștilor, care predomină în rândul clerului și nobilimii și se bucură de protecția lui Carol al X-lea și spre care se îndrepta inima autoarei, având în vedere clasa din carea făcea parte. Pe de altă parte este vorba de partidul liberal, ce se bucură de sprijinul lui Ludovic Filip d’Orleans, alături de care era judecată Adele. Fără îndoială, detesta puterea absolută, ceea ce îi determină pe cei din clasa lor socială să o socotească „o stângistă periculoasă.”¹¹

Cultă, bine educată, rafinată, inteligentă este o fină

observatoare a fenomenelor, reușind să discearnă cauze și efecte profunde atunci când afirma „**patimile, ambițiile și interesele personale au reușit să impună și să distrugă tot ceea ce pana atunci făcuse să bată cele mai alese inimi.**”¹² Se referea la comportamentul regelui Carol al X-lea, la cei din jurul său, care l-au sfătuit și l-au sprijinit, în acțiunile sale ce l-au dus la o pierzanie și nu în ultimul rând la turnura pe care au luat-o evenimentele după „cele trei glorioase”. Ea anticipează cu mai bine de un secol, ceea ce Albert Soboul spunea, atunci când analiza evenimentele „Revoluției franceze”: „**nu este suficient să studiezi Revoluția, trebuie să o înțelegi**”.¹³

După cum vom vedea, ea nu se mulțumește în a relata evenimente, pătrunde adânc în procesele și fenomenele istorice pe care le prezintă, ceea ce dovedește că le înțelege. Prezentând în continuare comparativ analizele Adelei cu cele ale istoricilor francezi, care s-au preocupat de aceste întâmplări, nu mare este surpriza când vom descoperi că judecățile autoarei vor fi preluate cu idei valoroase de istoricii citați.

Personalitatea lui Carol al X-lea este prin ea însăși bogată în semnificații. Idol al tineretului de la curtea lui Ludovic al XVIII-lea, „**era un nobil sceptic și desfrânat**”¹⁴, „**frivol și bogat**”¹⁵, „**lipsit de clarviziune politică**”¹⁶, „**mult mai seducător decât Ludovic al XVIII-lea, dar mai puțin prevăzător și mai puțin abil decât fratele său**”¹⁷. Ludovic al XVIII-lea, dincolo de afecțiunea pentru fratele său, nu a crezut niciodată în inteligența sa¹⁸ și îl judeca destul de drastic: „**vă plângeți că aveți un rege fără picioare, ce o să spuneți când o să aveți un rege fără cap**”¹⁹. Adele de Boigne considera că „**era foarte încăpățânat pentru că pricepea greu lucrurile și pentru că era slab din fire**”.²⁰

După moartea lui Ludovic al XVIII-lea, Carol al X-lea este primit bine de populația din Paris, care umple străzile cu entuziasmul ei, deși ploua cu găleata. Acest lucru îi dă senzația că se va bucura de popularitate și este stăpân pe situație. Ultraregalișii, susținuți cu fermitate de rege par mai puternici ca oricând și cred că a sosit momentul să pună în aplicare programul lor. Era vorba de o completă reconstrucție a societății în spiritul ideilor acestora. Referindu-se la această intenție, Adele spune: „**Mi-ar fi plăcut să-mi fac iluzii, închipuindu-mi că greutatea coroanei îl făcuse să-și schimbe ideile, dar îl cunoșteam mult prea bine pentru a îndrăzni să sper un astfel de lucru**”²¹. Și avea perfectă dreptate. Este ceasul imprudențelor fatale ce vor compromite și vor duce la râpă Restaurarea în mai puțin de 6 ani. Imediat după urcarea la tron își manifestă atașamentul față de Vechiul Regim, cerând să fie uns la Reims. Berangere prezintă acest eveniment foarte simplu „**ungerea lui Carol cel Simplu**”²². Adele de Boigne este mult mai tranșantă și prezintă încoronarea ca o „**mascaradă clericală și feudală**”,

care a iscat pur și simplu râsul și „**în loc să-l înalțe, dimpotrivă, îl micșorase în ochii lumii**”²³. Hotărât, regele nu a fost inspirat, ceea ce o determină pe autoare să conchidă „**tactul consta în a discerne lucrurile, spiritul de a le înțelege**”²⁴. După această gafă, regele este primit cu multă răceală în Paris, deși vremea era minunată, departe de entuziasmul cu care fusese primit câteva luni mai înainte, pe o ploaie torențială.

Carol al X-lea își începuse domnia ca prim-ministru pe Villele, rămas în fruntea guvernului până în 1828. Reacționar din fire, intrigant veritabil „**habar n-avea de nicio problemă politică, dar încetul cu încetul le pricepea. Nu se pricepea la finanțe și era lemn în materie de diplomatie. Nu numai că nu avea nici cele mai elementare noțiuni despre raporturile dintre state... n-avea habar nici de istorie**”.²⁵

Numai că în ochii suveranului toate acestea nu constituiau un păcat. Carol al X-lea avea nevoie de un astfel de ministru care să asculte și să execute ce-i poruncește suveranul. Villele practica o politică reacționară „**o adevărată dictatură**”²⁶ spune Lamartine. Datorită votului dublu care dădea proprietarilor funciari dreptul de a vota de două ori, ministrul se credea „**sigur pe țara legală**”²⁷. Aceasta l-a determinat să semneze noi măsuri reacționare impuse după cum precizează Adele de Boigne de către Congregație, o asociație dominată de iezuiți și ultraregaliști. Acestea sunt: Legea sacrilegiului, Legea de primogenitură și Legea miliardului. Potrivit autoarei, legea sacrilegiului a fost „**o lege care a revoltat pe toată lumea**”. Legea emigranților „**putea să fie o măsură justă, dar nu înseamnă că era și populară**”. Cât privește legea de primogenitură, după Adele nu era decât „**fatalitatea care părea să impună numai lucruri menite s-o îndepărteze de popor**”.²⁸

Alte măsuri, printre care suprimarea libertății presei au avut darul să regrupeze opoziția pentru a face față ofensivei aristocrației. Introducerea cenzurii a făcut ca Villele „**să cadă din lac în puț, căci ori de câte ori cenzorul șterge câte un cuvânt, o frază sau chiar mai multe, locul rămâne gol și imaginația cititorului umplea cu lucruri și mai grave rândurile tăiate de oamenii lui Villele**”²⁹. În noiembrie 1827 Villele dizolva Camera. În urma alegerilor, opoziția a ieșit biruitoare, luând 250 de mandate din 450. Regele încredințează puterea moderațiilor, conduși de Martignac. În paginile Memoriilor noua guvernare este considerată ca una „**ce călca pe urmele guvernului Richelieu, singurul care fusese în stare să mențină Restaurarea, dar pe care regele nu putuse să-l sufere. Camerele se străduiseră să-l susțină cu toate împotrivițiile suveranului**”.

Însă poziția lui Martignac nu este confortabilă. În timp ce regele era în călătorie în Alsacia, la Paris guvernul abia izbutea să mențină căci trebuia să facă față opo-

ziției de stânga, opoziției de dreapta, alcătuită din partidul ultra, congregaționiștilor, curtenilor, ba chiar și regelui. Istoricul J. Bainville prezintă poziția lui Martignac astfel: **”Foarte aspru combătut de extrem dreapta care îl trata drept revoluționar, precum și la stânga pentru care nu era decât un reacționar”**.³⁰

În acest context, Martignac sfârși prin a pleca în august 1829. Căderea sa a fost grăbită de răspunsul pe care el l-a dat unui discurs violent, la adresa guvernului și Ordonanțelor din iunie, prezentat de un pair nou. Regele nu a agreat intervenția lui Martignac deoarece nu vroia să se pună rău cu Congregația. Carol al X-lea, socotind că a găsit dovada popularității lui personale în urma călătoriei din Alsacia a format un guvern sub președinția Jules de Polignac. Dând dovadă de **„inconștiența sa obișnuită”**, guvernarea lui Polignac s-a bucurat de reprobarea generală.

Guvernul Polignac s-a dovedit incapabil și în interior și în exterior. Revenind la politica externă a lui Chateaubriand, socotea că unele succese militare și diplomatice i-ar da mână liberă pe plan intern. Franța era dornică de glorie și era stăpânită de ideea de a șterge cât mai mult cu puțință urmele **„acelor tratate și a reda mărimea și gloria Franței”**³¹. Polignac și regele credeau că numai realizând acest lucru monarhia eliberată de o acuzație nedreaptă, dar tot mai vie, va fi destul de populară și numai un succes putea să înapoieze puterea regelui și să îndeparteze pericolul unei revoluții.

Referindu-se la această inițiativă, Adele de Boigne o considera neinspirată și constată că atât Polignac, cât și regele **„nu au învățat nimic”**. Se referea atât la învățămintele pe care trebuiau să le tragă din experiența revoluției, a emigrației, cât și din istoria Franței de acum două secole³². Franța redeschide conflictul pentru Algeria, concomitent cu această acțiune militară având loc și alegerile pentru Cameră. La 5 iunie, trupele franceze sunt stăpâne pe Alger și se spera la o răsturnare de situație în favoarea regelui, dar alegătorii au fost insensibili la această veste. Rezultatul scrutinului este un succes al opoziției, cei 221 de deputați ai acesteia devenind 274. În schimb, regele și Polignac se simt destul de puternici încât dizolvă Camera și guvernează conform articolului 14 din Charta, prin ordonanțe, pentru a salva statul. Neținând seama de agitațiile care începuseră la Paris, cei doi determină Consiliul să semneze acele nefaste Ordonanțe **„pe care îndrumătorii oculte ai regelui le cereau de multă vreme și pe care regele Carol al X-lea le dorea cu toată perseverența sa încăpățănare”**. Reflectând la acest episod, Adele de Boigne relatează: **„regele n-a învățat nimic, dar nici nu a uitat nimic”**³³. Preluând expresia autoarei, J. Madaule îl caracterizează pe Polignac ca fiind **„asemenea regelui, unul din acei care nu au uitat nimic și nu a învățat**

nimic”.³⁴

Următorul pasaj din *Memorii* redă destul de sugestiv atmosfera în care au fost semnate Ordonanțele. **”La ultimul Consiliu, ținut duminica, acele hârtii fi-rești, despre care se discutaseră miercuri dacă să mai fie ținute sau dacă să li se dea drumul, se aflau pe masă. Dar când să le semneze, toate mâinile celor de față paralizaseră. În sfârșit, regele își depuse iscălitura. Impacientat de ezitățile miniștrilor săi, ieși din cabinet. Atunci Polignac, care a avut întotdeauna mai multă inimă decât minte, luă pana și se iscăli, sub numele regelui.**

- Acum domnilor, le spuse el miniștrilor, iscălitura regelui a fost legalizată. A dumneavoastră nu mai este necesară. Dacă vreți să semnați, semnați-o, dacă nu, nu! În ceea ce mă privește îmi asum răspunderea actelor mele!

După aceste vorbe toți miniștri se înghesuieră să semneze.” Este de prisos un comentariu al acestui text. Însă, consider imperios necesar să menționez ce cuprindeau cele patru Ordonanțe: suprimarea libertății presei, dizolvarea Camerei, care nici nu apucase să fie cunoscută, o nouă lege electorală (defavorabilă burgheziei) și convocarea alegătorilor pentru un nou scrutin în octombrie. Dacă dizolvarea Camerei și convocarea unor noi alegeri erau în conformitate cu prerogativele regelui, prevăzute de Charta, celelalte care modificau legea electorală și regimul presei depășeau puterile constituționale ale regelui. Apelul regelui la articolul 14 al Chartei a fost considerat de opoziție o lovitură de stat³⁵. Opoziția se reunește la bancherul Casimir Perier fără a lua o rezoluție imediată. La 27 iulie, ziarele, în ciuda interdicției regale, reapar. Opoziția se dezlanțuie, fiind condusă de liberali precum La Fayette, dar mai ales de ducele de Orleans situat în spatele ziarului „Național”, care sugerează **„să păstrăm regimul, dar să schimbăm regele”**³⁶. Nici regele și nici primul său ministru nu anticipează urmările și nu se înnarmeză ca pentru o luptă serioasă de care ar fi trebuit să țină seama.³⁷

În *Memorii* sunt redată pe larg atât comportamentul regelui în acest moment, cât și starea de spirit din jurul său. Încrăzător în efectul practic al ordonanțelor (consolidarea puterii sale), atunci când primește un exemplar din Monitor nici nu catadisește să-l citească și-l transmite fără să-l deschidă ducesei de Berry (nora regelui care a avut o influență nefastă asupra sa). După ce îl citește, ducesa returnează Monitorul regelui și îi spune: **”În sfârșit acum domnești cu adevărat. Fiul meu vă datorează coroana”**. Regele o îmbrățișează, pune gazeta în buzunar și pleacă încrăzător la vânătoare. Sunt cuvinte și comportamente evidente ce demonstrează obtuzitatea politică și lipsa de clarviziune asupra momentului. Autoarea completează aceste stări de lucruri spunând: **”Omul acesta nu cunoaște**

nici țara, nici timpurile.Trăiește în afara lumii și a secolului”.³⁸

Aceeași poziție o manifestă și primul ministru.Polignac este „foarte hotărât dar nici el nu știe la ce”³⁹.În schimb, era încântat de ordonanțe.În opinia lui, totul mergea de minune și nu pricepea ce anume ar putea da naștere la vreo nemulțumire.Când ambasadorii Rusiei, Austriei și Piemontului au încercat să afle părerea primului ministru asupra situației explozive provocată de ordonanțe, Polignac a căutat să-i liniștească pe aceștia declarându-le că „**Franța este pregătită să accepte orice lucru cu care o va binecuvânta regele**”. La câteva ore după ce declarase acestea, Polignac avea să cunoască direct realitatea evenimentelor. Seara, câțiva trecători au aruncat cu pietre în trăsura sa, rănindu-l ușor pe vizitiu.

Contesa de Boigne completează informația că opoziția față de politica lui Carol al X-lea cuprinsese și pe unii membrii ai familiei regale, printre care și sora sa Mademoiselle.Într-o discuție cu ducesa, acesta recunoscuse că ordonanțele aveau să ducă la o adevărată catastrofă și că regele se aruncase orbește într-o asemenea prăpastie.

Regele și primul său ministru credeau în continuare că prin măsurile adoptate au răspuns intereselor Franței și se consolau cu ideea de a fi susținut în acea „pioasa întreprindere” de o mare parte a țării, față de care un pumn de răzvrățiți ce se opuneau, n-ar fi cutezat să-și arate resentimentele.⁴⁰ S-a dovedit că nu era vorba de un pumn de răzvrățiți, ci de întreaga țară. Nemulțumirile s-au transformat într-o veritabilă revoluție.

În opt capitole, contesa de Boigne redă atmosfera din Paris în zilele de 27, 28 și 29 iulie, numite „**cele trei glorioase**”. Din multitudinea informațiilor vom prezenta pe cele considerate mai sugestive. Potrivit celor prezentate de autoare, liniștea din seara zilei de 27 iulie nu prevestea explozia din noaptea ce va urma. Era ferm convinsă că nu va fi vorba de niciun fel de rezistență din partea populației.Aici s-a înșelat, o recunoaște și ea. La câteva ore după lăsarea serii, au fost ridicate baricade pe strada L'Echelle, care a fost distrusă imediat de soldații din garda regală. A curs sânge și în Piața palatului regal.Mulți sperau ca populația, înspăimântată fiind să se potolească. Piețele Ludovic al XIV-lea, Vendome și Carussel erau pline de artilerie, fitilele fiind gata să fie aprinse.Barciadele se ridicau în cartierele din centru și est:fobourgul Saint-Marceau, Saint Antoine, poarta Saint Denis și Saint Martin.

În strada Maturin, toate felinarele fuseseră sparte zăcând pe caldarâm.Însemnele regale au fost smulse și oamenii au luat cu asalt prăvăliile armurierilor pe care le-au prădat. Proprietarii nu numai că nu au protestat, ba chiar le-au dat o mână de ajutor.Este actualizată ideea de a fi reînființate gărzile naționale.La

palatul regal se discuta ca mareșalul Marmont(ducele de Ruguse) să fie numit șeful întregii operațiuni militare de înăbușire a răzvrătiților. Adele de Boigne crede „**că încă mai avea vreme să joace un rol frumos, de mediator(...)** Retragerea miniștrilor, lăsându-l singurul stăpân peste Paris, trebuie să proclame de îndată amnistia asupra a tot ceea ce se petrecuse până atunci, să-i pună regelui unele condiții și să-l salveze fără voia lui, trecând cu întreaga armată de partea poporului.” Iluzii deșarte ale contesei. Alegerea fusese dezastruoasă din cauze impopularității mareșalului.

Starea de spirit a devenit încinsă. După mărturiile autoarei, generalul Favrier, general și comandant al Parisului, prezenta sugestiv această stare: „**Până acum populația nu și-a spus cuvântul, dar de acum înainte fiecare grup ca avea în frunte un șef inteligent, poate chiar un ofițer, iar acest lucru se va observa.Cu poporul nu-i de glumit, iar când intră în joc, face acest lucru cu violență și reușește mai întotdeauna, pentru că lupta lui dreaptă nu se datorează nici unei conspirații**”.⁴¹

Constatările sale aveau să se confirme. Moartea unui căruțaș pe strada Surene a îndârjit pe locuitorii din cartierul unde locuia contesa. Până atunci stătuseră liniștiți, la uși ori la ferestre.Începând din acea clipă, casele fură părăsite, oamenii se adunau în grupuri pe stradă și toți cei care erau zdraveni se pregătiră de apărare. Au fost atacuri simultane în douăsprezece locuri din oraș.Un timp bubuitul tunurilor s-a mai rărit. Însă, pe neașteptate, a început din nou. Armata a fost izgonită de la Primărie, întreg Parisul devenind o singură ființă, un singur gând, o singură faptură, care nu știa decât să lupte. Un grup de parizieni au pus mâna pe un magazin care vindea praf de pușcă, din care femeile făceau cartușe în văzul tuturor.

Autoarea este impresionată de spiritul solidar ce cuprinsese Parisul. A auzit un bărbat, strigând vecinului său:”**Am două cartușe! Când voi face rost de șase,voi pleca la luptă.** Nu după mult timp, l-am văzut în stradă cu pușca la umăr.În câteva minute vecinul său îl ajunsese din urmă. După o discuție foarte scurtă, vecinul său intră din nou în casă,apoi ieși, înarmat cu o sabie și cu un pistol cu țeava lungă. Amândoi porniră în aceeași direcție. **Toți acei bărbați erau capi de familie, așezați și liniștiți.Acum parcă-i îmboldea cineva cu fierul roșu:toți luau parte activă la evenimente, iar câte unii, cu o energie, un curaj și un devotament, pur și simplu uluitoare.**”⁴²

În ziua de miercuri, străzile Parisului nu mai erau sigure.Incendiile apăreau în diferite colțuri ale capitalei.Noaptea de miercuri spre joi(28-29 iulie) a fost mai liniștită. Joi dimineață la ora șase domnea liniștea. Străzile erau pline de elevii de la Școala Politehnică. La baricade sunt aduse alimente și praf de pușcă.Ră-

niții erau adăpostiți și îngrijiți în case. Autoarea memoriilor relatează și comportamentul parizienilor față de soldați. Pe cei răniți îi îngrijeau, dar când îi vedeau cu arma trăgeau în ei fără niciun regret. În această atmosferă tensionată, ducele de Polignac face încă o gafă, declarând: **"Daca oastea va pactiza cu poporul atunci vom trage și asupra ei"**⁴³. El încă mai crede în reușita guvernului, mergând din greșeală în greșeală. O delegație a parizienilor formată din Laffitte, Casimir Perier, contele Labau, generalul Gerard și domnul Mauguin, care veniseră să încerce o conciliere a fost refuzată de primul ministru, declarându-și în același timp nemulțumirea față de mareșalul Marmont pentru că refuzase să-i ia ca ostatici pe deputați.

Carol al X-lea continuă să trateze evenimentele cu dezinteres. După confesiunile autoarei, în timp ce Parisul fierbea, regele la Rambouillet își făcea partida de whist. **"Bubuitul tunurilor și împușcăturile se auzeau foarte clar. La fiecare explozie regele dădea câte un bobârnac în postavul care acoperea masa. Acesta a fost singurul mod în care regele a participat la evenimentele atât de grave ce se petreceau în capitală."**⁴⁴ Cei din jur vegheau cu grijă ca nu cumva martorii oculari ai evenimentelor din capitală să scoată vreo vorbă despre ce se petrecea acolo. Când contele de Broglie îi relatează speriat despre ceea ce auzise și văzuse în capitală, regele convins că totul merge bine, după informațiile lui Polignac, îi spuse acestuia că Sfânta Fecioară i-a prezis ministrului că totul se va isprăvi cu bine! Această constatare a regelui l-a făcut pe conte să rămână consternat și era aproape să cadă grămadă.⁴⁵

Pe data de 29 iulie Luvrul și Tuilleries cad în mâinile răsculaților. În ziua următoare situația în Paris s-a calmă. Au rămas la posturi doar oamenii care apărau baricadele. **"Erau cu pușca la umăr și cu câte o pâine la subsioară. Câte unii vrând să pară mai milităroși își înfigeau pâinea în vârful baionetei. Femeile aflate pe baricade avea coșurile pline cu cocarde tricolore pe care le împărțeau trecătorilor"**. La sfârșitul celor **"trei glorioase"** poporul este stăpânul capitalei. Însă ce va face cu victoria câștigată? Regele este încă la Saint Cloud, neștiind ce să facă. Adele de Boigne consideră că regele putea să salveze dinastia de Bourbon prin abdicarea în favoarea nepotului său.

Laffitte, Perier, La Fayette lansează ideea unei monarhii constituționale care să fie exercitată de ducele d'Orleans. Apare un manifest afișat pe străzile Parisului care pregătește poporul pentru schimbarea dinastiei.⁴⁶ Șaizeci de deputați reuniți la Palatul Bourbon au hotărât să ofere locotenența generală a regatului ducelui d'Orleans, cu rugămintea de a instaura culorile naționale. Ducele acceptă locotenența generală și lansează o proclamație. Este vorba de proclamația pe care Adele de Boigne o aude citită de un crainic în

Piața Beauvau. **"Carta-spune ducele de Orleans-va fi de acum încolo un lucru real."**⁴⁷

Carol a fost depășit de evenimente și cu toate concesiile: retragerea ordonanțelor, a lui Polignac, numirea ducelui de Orleans ca locotenent general al regatului, în fine, propria sa abdicare la 2 august în favoarea nepotului său, ducele de Bordeaux, au fost tardive și ineficiente. Aproape 8 000-10 000 de insurgenți se îndreaptă la 3 august în marș spre Rambouillet. A fost o explozie de patimi pe care regele Carol al X-lea voise să le potolească printr-o diversiune ridicolă pentru un popor totdeauna ghidat de dogme cutumiare. Ideea republicană și bonapartistă se amesteca la un loc cu ura contra tratatelor de la 1815.⁴⁸

Ideea schimbării regelui prinde contur. La Fayette, în balconul Primăriei îl prezintă pe ducele de Orleans mulțimii. Aclamat, ducele devine regele francezilor și nu regele Franței, realizând ceea ce s-a numit mai târziu **"naționalizarea monarhiei"**⁴⁹. Contesa de Boigne încheie prezentarea acestor evenimente în modul următor: "Atunci Franța se ridicase ca un singur om și devenind uriașă prin voința și unitatea sa s-a scuturat de pigmeii care pretindeau că o slujesc. Mulțumită de acel rezultat, ar fi reintrat în calmul său normal și în mândra ei tihnă dacă o mână de ambițioși și câteva sute de neisprăviți n-ar fi continuat să tulbure acel minunat popor ce ne oferă cu puțin înainte un spectacol demn de toată stima. Dar nădăjduiesc că posteritatea își va spune cuvântul. **De altfel, sunt ferm convinsă că acele zile numite acum în bătaie de joc „glorioase” își vor păstra cu cinste numele, în veacurile ce vor veni"**⁵⁰

În concluzie, **Memoriile** Adelei de Boigne constituie o meritoasă tentativă de a aduce în mintea urmașilor complexitatea faptelor care au frământat Franța în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Complexitatea era determinată de natura epocii, o luptă continuă între modernism și conservatorism, între reacțiune și revoluție. Demersul contesei de Boigne este cu atât mai importantă cu cât ea reușește, în această epocă puternic frământată să dea dovadă dacă nu de imparțialitate absolută, cel puțin de o sinceritate deplină. Dorind să nu fie părtinitoare, recunoaște că **"treaba a fost destul de anevoioasă. Dacă n-am reușit pe deplin vă asigur că cel puțin am avut intenția de a face acest lucru"**⁵¹. Însă noi considerăm că a reușit.

Informațiile dense și nuanțate, bazate de o fină observație, constituie o sursă de primă mână pentru cel care se apleacă spre studiul istoriei acelor timpuri. Trăite și asimilate, evenimentele au găsit în Adele de Boigne un teren fertil, reușind să ofere concluzii valoroase pentru istoricii posterității. Cartea este valoroasă nu numai prin maniera de prezentare a evenimentelor, ci și printr-o serie de observații referitoare la aspecte importante. Deosebit de interesante sunt caracteriză-

rile pe care le realizează autoarea celor pe care i-a cunoscut. În afara complexității abordării fenomenelor prezentate, Adele de Boigne mai are o mare cali-

tate: diversitatea informațiilor. Toate analizele se bazează pe o profundă observație, ele reprezentând astfel, un instrument de lucru foarte eficace.

NOTE:

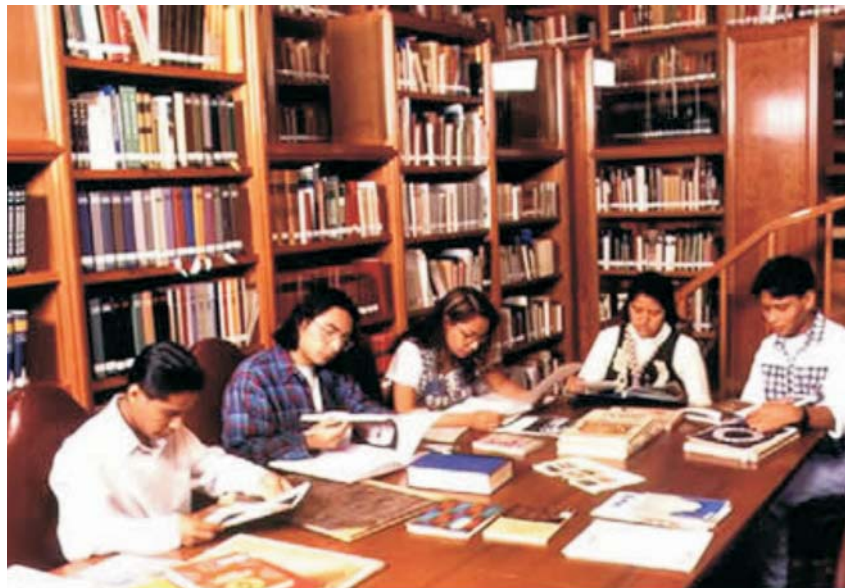
- ¹ Adele de Boigne - *Un secol de zădărnicie*, Vol. I, Ed. Constelația, București, 1993, p.11
- ² Idem - *Memorii*, Ed. Minerva, București, 1991, Vol. I, Tabel cronologic
- ³ Adele de Boigne - *Memorii*, Vol. I, Cartea a IV-a, Capitolul III
- ⁴ *Ibidem*, Vol III, p. 159
- ⁵ *Ibidem* - Aprecierile de pe copertă
- ⁶ *Ibidem*, Vol III, p. 207
- ⁷ *Ibidem*
- ⁸ *Ibidem*, p. 208
- ⁹ *Ibidem*
- ¹⁰ *Ibidem*
- ¹¹ *Ibidem*
- ¹² *Ibidem*, p. 208
- ¹³ Albert Soboul, *Comprendre la revolution. Problemes politiques de la revolution francaise*. Recenzie de Mihai Manea-Revista de istorie 37, 6 iunie 1984, p.596
- ¹⁴ Serge Berstein, Pierre Milza-*Istoria Europei*, Institutul European 1998, Vol.III,p.38
- ¹⁵ Albert Bayet - *Istoria Franței*, Ed. Forum, 1946, p. 227
- ¹⁶ Fernand Nathan - *Histoire de la revolution au monde d'aujourd'hui*, Colection Milza-Berstein, p 100
- ¹⁷ J.Bainville-*Istoria Franței*, Ed. Națională a Ciornei, 1939, p.193
- ¹⁸ J. Carpentier-*Istoria Europei*, Ed. Humanitas, București, 1992, p.282
- ¹⁹ Lamartine - *Histoire de la Restauration, Livre quarante-quatrieme*, p. 304
- ²⁰ Serge Berstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p 38
- ²¹ Adele de Boigne - *Memorii*, p 204
- ²² *Ibidem*, p.124
- ²³ J Madaule-*Istoria Franței*, Ed. Politica, București 1973, Vol. II, p. 242 și N. Chiachir - *Europa între anii 1815-1831, Reacțiune și Revoluție* în revista de istorie 12, 33, 1980, p 2348
- ²⁴ Serge Berstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p. 38
- ²⁵ Adele de Boigne - *Memorii*
- ²⁶ *Ibidem*, p. 130-133
- ²⁷ *Ibidem*, p 30
- ²⁸ Lamartine, *op. cit.*, p.306
- ²⁹ J.Madaule, *op. cit.*, p.53
- ³⁰ Adele de Boigne - *Memorii*, p 113, 126, 144
- ³¹ *Ibidem*, p 113
- ³² *Ibidem*
- ³³ J.Bainville, *op.cit.*, p. 183
- ³⁴ *Ibidem*, p. 197 și J Madaule, *op.cit.*, p 225-256
- ³⁵ Franța deși victorioasă în războiul de 30 de ani, monarhia nu a fost pusă la adăpost de complicațiile interne cunoscute sub numele de Fronde-J Madaule, *op.cit.*, p 195
- ³⁶ Adele de Boigne - *Memorii*, p.204
- ³⁷ J.Madaule, *op.cit.*, p 254
- ³⁸ G. Duby, *op.cit.*, p.598
- ³⁹ Serge Bertstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p.40
- ⁴⁰ Adele de Boigne-*Memorii*, p. 206
- ⁴¹ *Ibidem* p.209
- ⁴² Serge Berstein, Pierre Milza, *op. cit.*, p.40
- ⁴³ Adele de Boigne - *Memorii*, p 210 despre acest lucru vezi și G.Duby *op.cit.*, p. 598
- ⁴⁴ Adele de Boigne- *Memorii*, p. 206
- ⁴⁴ *Ibidem*, p. 211
- ⁴⁵ *Ibidem*, p. 220
- ⁴⁶ *Ibidem*, p. 225
- ⁴⁷ *Ibidem*, p. 233
- ⁴⁸ Serge Berstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p 41
- ⁴⁹ Adele de Boigne - *Memorii*, p.241
- ⁵⁰ *Ibidem*

Sensul lecturii în lumea postmodernă

----- Locotenent Alexandru Cristian

Am intrat într-o nouă eră, era informațională. Fluxul masiv de informații domină lumea. Factorul K (*cunoașterea*) este, în viziunea lui Alvin Toffler, elementul central al lumii actuale. Fără cunoaștere nu poți evolua, fără evoluție ești marginalizat de jocul istoriei.

Lumea postmodernă este o lume a păcii, conflictele distrugătoare și hecatombele întâmplătoare sunt de domeniul arhivei. Arhetipul acestei noi lumi este tehnologia. Ernest Sábato spunea că lumea a intrat într-un delir tehnologic. Motorul acestui fenomen este computerul împreună cu toate funcțiile sale, iar modul de exprimare al acestei maladii este internetul. *Minune a tehnologiei sau dezastru al omenirii?* internetul este invenția tehnoinformațională cea mai contestată a istoriei. De-a lungul vremii toate invențiile au fost contestate, trenul era considerat un vehicul periculos și aducător de moarte, chiar dacă rula cu viteze foarte mici. La începutul secolului al-XIX-lea, unii medici au declarat că omul nu poate respira la o viteză de 40 km/h, o iuțeală care multora, în prezent, li se pare una de melc. Internetul este un depozit informațional unic în istoria lumii. Toate bibliotecile lumii, de la Marea Bibliotecă a Alexandriei la cea a Marilor Moguli din India și până în zilele noastre la Biblioteca Congresului sunt cuprinse în această uriașă magazie virtuală. Rolul internetului este din ce în ce mai pregnant, lumea se raportează la acesta ca la un oracol. Oracolele lumii antice au fost înlocuite cu **Oracolul Google**. Veridicitatea

presupusă a internetului este dată de o singură caracteristică, uriașa masă informațională. Cantitatea covârșitoare topește calitatea și distruge toate elementele veridice. Oamenii au ajuns să se trateze sau să se roage virtual.

Nu contest puterea noii invenții sau calitatea sa. Acesta ar trebui să fie folosit ca un dicționar sau un compendiu, acesta va să fie un *auxiliar*. Internetul nu e menit să înlocuiască procesul continuu de acumulare de cunoștințe sau, mai grav, să devină procesul fundamentării educației socio-culturale. Baza trebuie luată din cărți, iar cu ajutorul acestui compendiu virtual să ne clarificăm anumite lucruri. De ce susțin că internetul nu este veridic? Pentru că este creat de om, iar acesta este imperfect din naștere. În natură singurele lucruri veridice sunt natura însăși, existența umană și a lui Dumnezeu.

A citi este o datorie a omului față de mediul înconjurător. Primul efect pe care lectura o are asupra unui om este dobândirea de cunoștințe, pe scurt, cunoaștere. O cunoștință se deosebește de informație prin faptul că aceasta a trecut prin mai multe filtre, înainte de a fi cimentată pe o foaie. De exemplu, o teoremă matematică a fost verificată, o lege a fizicii este testată, un roman trece prin multiplele filtre de conștiință ale autorului dar și ale editorului său. O informație este ceva brut, nefiltrat și, de multe ori, fără o bază solidă. De pildă, cineva îmi spune că mâine va ploua, această informație se poate adevăra sau nu. În schimb, o altă persoană îmi spune importanța legii gravitației, acest fenomen fizic știu că este prezent pe Terra de la apariția acesteia și mai știu că a fost demonstrat prin legi, teorii și diverse axiome.

Lectura este fundamentală pentru

desăvârșirea unui om. Nu spun acest lucru cu regretul că nimeni nu mai citește, ci spun cu speranța că cei care citesc vor citi în continuare. În noua lume cartea trebuie să aibă o misiune civilizatoare. Prin lectură omul intră în istorie, devine temporal. Primul om care a scris, a consemnat un fapt sau un eveniment, primul care a citit, a luat cunoștință de acest lucru. Amândoi au participat la nașterea unui eveniment istoric. Istoria este o parte a timpului, insul o parte a istoriei, lectura ajută la construirea istoriei și la cunoașterea ei. Putem vorbi despre o istorie dacă nu o cunoștem? Bineînțeles că nu, pentru că aceea istorie nu există pentru noi; dacă o descoperim ea există și intrăm într-un șir al evenimentelor. Cunoașterea istoriei este revelarea mediului în care trăim și în care strămoșii noștri au trăit. Ecoul istoriei se aude mereu în prezent, acesta nu așteaptă decât să-l percepem.

Scriitorul peruan Mario Vargas Llosa, în noul său eseu "Civilizația spectacolului" (*La civilización del espectáculo*) prevede destrămarea

culturii, amurgul intelectualilor. Eseul ne amintește de Amurgul Idolilor (*die Götzendämmerung*) al lui Nietzsche. Viziunea descurajatoare a marelui scriitor este, din păcate, reală. Sper ca această viziune să nu se adeverească niciodată și că Umberto Eco avea dreptate când spunea că lumea va citi până la sfârșitul ei. Disoluția, implozia și moartea culturii a fost profetită de mulți gânditori mari, să nu uităm că, din Evul Mediu în-

coace, civilizația occidentală este în declin, după unele păreri. Cred că profețiile sumbre își îndeplinesc rolul până la un anumit moment. Nu cred că omul se va cufunda în oceanul tehnologic și va uita orginea sa. Nu poate pierde contactul cu natura sau cu biblioteca, deoarece se va **demagnetiza cultural**, cultura este un magnet pentru om. Pierderea acestei caracteristici va duce la suspendarea omului în necunoscut iar după necunoscut urmează sfârșitul.

În viitor, lectura va avea o misiune civilizatoare prin excelență; mă repet aici pentru a sublinia că baza trebuie să fie întotdeauna mai solidă decât ceea ce este deasupra ei, astfel totul se năruie ca un frumos și efemer castel de nisip. Noul secol și noua lume va fi zguduită de cei care nu vor uita cărțile și care vor crede în continuare în progresul livresc al omenirii, cartea a adus progresul tot aceasta îl poate stopa. Fără carte lumea va fi mai săracă și mai vulnerabilă. Profeta mea este că în viitor sensul lecturii în această lume postmodernă va fi unul bine conturat, puternic și că va fi apanajul unei elite intelectuale. Cartea nu va mai fi de masă, va fi de birou, accesul la aceasta îl vor avea toți dar o vor deschide numai câțiva.

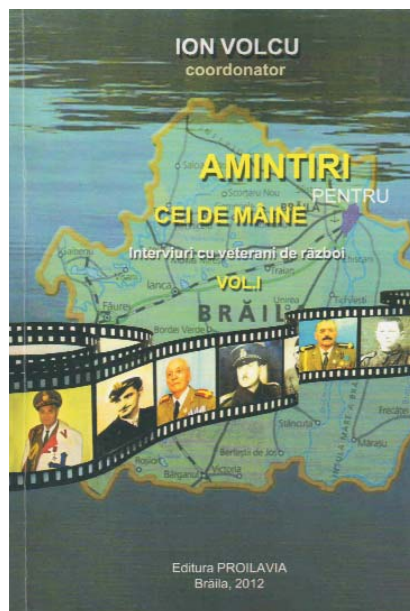
RAFTUL CU CĂRȚI

Memorii de război

Din inițiativa Bibliotecii Județene „Panait Istrati” din Brăila, conjugată cu Serviciul Județean al Arhivelor Naționale și Consiliul Județean, și sprijinul Asociației Veteranilor de Război s-a editat, sub coordonarea lui Ion Volcu, o culegere de „documente mărturisitoare”, în două volume, „Amintiri pentru cei de mâine. Memorii de război” (Editura „Proilavia”, 2012, 190 p.; 352 p.).

Primul volum este alcătuit, în ideea, tot mai vehiculată, după 1990, de „istorie orală”- o abordare formală și complementară față de istoria scrisă, însumând patruzeci de interviuri recolate în special, a militarilor din unitățile brăilene (Regimentul 3 Artilerie „Franța”, Regimentul 5 Grăniceri, Regimentul 38 infanterie) dar și a combatanților din acest județ recrutați în alte regimente din țară, asupra contribuției la cea de-a doua conflagrație mondială, pe ambele fronturi: Est și Vest.

Spațiul de acoperire al acestor experiențe de război este imens, de la Stalingrad, Kuban și Odessa, către răsărit, până în Cehoslovacia și Germania, spre occident. Faptul de viață imediat, cu amănunte, pe care istoria „en titre”, bazată pe jurnale de operații, ordine de zi etc., le ignoră, trecut prin filtrele unor memorii, peste care au trecut cincizeci și mai bine de ani. În pofida unor prezumtive și probabile lapsusuri, relatările au o direcție și o savoare aparte. Nu este vorba de farmecul de limbaj și aerul legendar al poveștilor de viață depănate la vreun sadovenian „han al Ancuței”, ci, de cele mai multe ori, de întâmplări aflate sub semnul riscului, în proximitatea sacrificiului de sine, înclăștări pentru victorie și, alteori pentru supraviețuire (decizii de luptă eronate, confruntări cu un

inamic superior numeric și tehnic, lagăre de prizonieri ș.a.m.d. Oralitatea dă, și ea, chiar prin stângăciunile ei inerente, legitimarea experienței directe, a evenimentului văzut nu de pe hărți de campanie, ci „la firul ierbii”, acolo unde se aplică, în final, deciziile statelor majore. Colectivul de redacție a încercat, după cum ne încredințează coordonatorul, să nu cosmetizeze nimic, intervenind arareori („Am lăsat relatarea să curgă”, încercând ca întrebările să fie „personalizate, concrete și să reflecte specificul regimentului din care făcea parte și locul pe care îl ocupa în unitate”).

Semnalăm, în cuprinsul acestui prim volum, însumând „amintiri” ale combatanților ultimei conflagrații mondiale, patriotismul local creează unele obligații, și prezența câtorva buzoieni.

Budacu Gheorghe, născut la Nehoiu, în 20 aprilie 1923, a servit în Regimentul 38 Infanterie Brăila, participând la bătălia de pe Mureș, unde, ca represalii pentru fosta alianță cu germanii, sovieticii au ordonat un atac ce a costat armata română aproximativ 11.000 de victime; a continuat campania în

Ungaria și Cehoslovacia, fiind rănit și evacuat, cu o ambulanță ru-sească (un semn de respect față de sacrificiul militarilor noștri în Vest?) la Spitalul Brâncovenesc din București.

Ovidiu Cristescu, născut în 1919, la Colți, în județul Buzău, absolvent al liceului din Buzău și al Școlii de Ofițeri (Politehnica, secția militară), va ajunge pe front la Odessa, în 1941, făcând parte din Regimentul 6 Artilerie Antiaeriană Galați (fiind, succesiv, sublocotenent, locotenent și căpitan). E detașat apoi la Stalingrad, la Kamensk și Tacenskaia, unde erau aproape 70 de unități și subunități antiaeriene, pentru paza unui aerodrom de aproximativ 60 ha, pe care se aflau vreo 5000 de avioane nemțești și românești (500 pilotate de români), „miezul” forțelor aeriene de pe tot Frontul de Est. După „întoarcerea armelor”, în august 1944, va participa la luptele din Transilvania, Ungaria, unde generalul rus Malinovski, sub comanda căruia se aflau, le-a cerut românilor, care intraseră și ei în Budapesta, să avanseze spre Cehoslovacia, pentru ca eliberarea capitalei maghiare să revină numai Armatei Roșii); pentru faptele de arme a primit „Coroana României” în grad de cavaler și „Steaua României” în grad de comandor; din 1945, renunță la cariera militară.

De multe ori, renumitul „spirit de orientare” național, o disponibilitate de mlădiere și negociere se manifesta până la nivel de trupă; Gheorghe Stan, din Regimentul 38 infanterie, combatant în Basarabia și Crimeea, apoi la Stalingrad, este rănit și evacuat, întâi la Simferopol, apoi, cu avionul, la Ploiești și apoi la Buzău (Bobocu); de aici începe o „poveste” picarescă; vând un braț de pături rușilor, învățați de un fruntaș, împart banii între ei și apoi ies în oraș. „Am întâlnit trei nemți, am vorbit cu ei și ne-am dus la un

restaurant. Am mâncat și am rămas acolo peste noapte. Dimineața am plecat pe jos la aerodrom. În spatele nostru veneau trei nemți cu mașina și ne-au luat cu ei. Am plecat cu militarii nemți spre Brăila cu trenul, dar nu am ajuns la Brăila. La Buzău, când să trecem podul, ne-a oprit patrula: erau români. M-am dat jos din tren și m-am dus cu ei, cu mașina, până la Urleasca. Le-am dat în schimb pistolul meu cu cartușele” (p.108).

Fiecare cu tacticile lui. Soldatul Zamfir Gheorghe, din Regimentul 22 Vânători de Munte spune că, după înfrângerea din nordul Moldovei, în retragere, chiar și după 23 august 1944, rușii „au luat prizonieri până la Buzău”(p.179), iar Staicu Șerban, subofițer în Regimentul 6 Grăniceri Bacău, relatează că erau și situații paradoxale, tot pe atunci: „Ca să aibă activitate (jafuri, beții, siluiri, n.m.) unii dintre ruși erau dezertori, prindeau câte un neamț sau câte un român și-l luau prizonier, ziceau că au luptat și au luat un prizonier”.

Cel de al doilea volum, ceva mai compozit, cuprinde memoriile de război ale lui Alexandru Serescu, întinse pe perioada 1907-1918, agrementat cu un detaliat arbore de familie, unde militarii sunt destul de prezenți. Își va efectua stagiul militar, ca terist, la Regimentul 2 Infanterie Râmnicu Sărat, apoi (1912) va fi trimis la Școala Militară de Ofițeri de Rezervă. Cu infanteriștii râmniceni participă și la al doilea război balcanic, campania din Bulgaria (1913), ajungând până lângă Sofia. Trec Dunărea pe la Corabia și, la capătul podului de pontoane, „în uniformă militară l-am văzut pe marele istoric Nicolae Iorga alături de diferiți oameni politici printre care l-am remarcat și pe Nicolae Filipescu. Aceștia ne adresau cuvinte de îmbărbătare: <-Să fim mândri și capabili de orice sacrificii, avem cea mai mare misiune a Europei, de a face pace în Balcani!>”.

Din carantina în care era regi-

mentul, se declanșase holera, merge la Plevna, unde se afla, în Regimentul 49 Infanterie Râmnicu Sărat (format din rezerviști), fratele său, George. Vede fortificațiile otomane, de la 1877, și, în centrul orașului, muzeul, al cărui gard împrejmuitor „era făcut din arme cu baionete”. La războiul întregirii va participa, în cadrul Regimentului 35 Infanterie Siliștra. la parte la luptele din Dobrogea. Este rănit, evacuat la un spital de la Balta Albă, apoi, în retragere, la alt spital militar din Tecuci. Participă la bătălia de la Mărășești, cu Batalionul 13 Pionieri, care avea sector între Divizia 5 Artilerie și Regimentele 49 Infanterie Râmnicu Sărat și 48 Infanterie Buzău. De notat ce „lume bună” era în batalion: „Am avut în companie plutonieri din care amintesc: Alexandru Budurovici – inginer de mine, Măcelaru – profesor cu studii de filosofie în străinătate, Topârceanu (George, n.m.) – scriitor, Stan Eftimise – învățător și sergenti, soldați din toată țara și, în special, din județele Râmnicu Sărat, Putna, Brăila, Tecuci și Corvului.” Este evocat eroul căpitan Grigore Ignat, din Regimentul 51/52 Infanterie, în lupta de la Răzoarele, înmormântat, împreună cu militarii din compania sa de mitraliere, în colțul viei Negro Ponte.

Pentru istoria militară buzoiană este de o mare importanță capitolul II, „Războiul Întregirii Neamului. Jurnalul de front al Regimentului nr. 8 Infanterie Buzău. 1916-1918” (secțiune îngrijită de bibliotecarul și scriitorul brăilean Aurel Furtună), important în economia acestui al doilea volum de memorii militare (p. 89-202). Rând pe rând sunt punctate participările regimentului în 1916: campania din Transilvania (Tabla Buții, victoria de la Vama Buzăului - unde, numai batalionul I, a făcut prizonieri, opt ofițeri germani, împreună cu comandantul, 500 ostași din trupă – , Prejmer), apoi pe frontul din Dobrogea (bătăliile desfășurate la Para-Kioi, Caciamac-Orman Bair, Amzacea

Pervely și Cobadin, la sfârșitul cărora – 8 octombrie – regimentul rămăsese cu 650 de oameni). Certificarea virtuților combatante ale buzoienilor se face și prin ordinul de mulțumire semnat de generalul rus Freiman, care transmitea comandantului Brigăzii a 10-a infanterie române: „Bravul Regiment 8 din brigada dvs. A luptat cu regimentele din divizia mea (115) în timpul zilelor de 8, 9 și 10 octombrie 1916 la Caciamac-Cobadin-Biulbiul și Endec-Carachioi. Trupele dumneavoastră au arătat un eroism demn de părinții lor, care au luptat ca și ai noștri la Plevna și au respins inamicul în tot timpul cât le-a fost ordonat, cu toate că au pierdut două treimi din efectivul lor.”

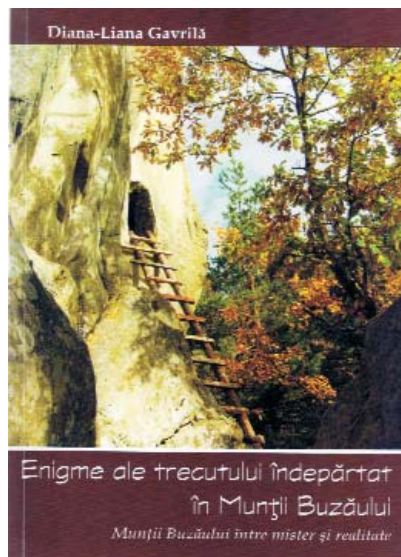
Vor trece Dunărea și, în tabăra de la lanca, se va organiza, prin comasare Regimentul 8/9, cu un efectiv de 3072 oameni (fiecare dintre regimente cu câte șase companii). Această unitate acționează, în cadrul Diviziei 2/5, la Olt, unde va încerca să stopeze inamicul, apoi va participa, cu prețul unor marșuri istovitoare, de aproximativ 50 km zilnic, la marea bătălie de pe Argeș și Neajlov, în urma căreia, din tot regimentul, nu au rămas decât 300 de oameni care au format un batalion. În refacere, în iarna 1916-1917, primește, din partea misiunii franceze drept consilier pe locotenentul Henry Vernay; tifosul bântuie cu sălbăticie, secerând viețile a numeroși militari. Refăcut, în iunie, Regimentul 8, sub comanda Diviziei 5, se imbarcă spre Nămolosa. În cadrul Bătăliei de la Mărășești, participă la bătălia de la Doaga-Pădurea Străjescu, în înclăștarea din 24-25 iunie, având 564 morți, 114 răniți și 217 dispăruți. În contraatacul pentru luarea satului Doaga (28-29) are 320 morți și 90 de răniți. La 1 august, luptă spre podul de la Cosmești și, din 1400 de oameni, câți avea dimineața, cad prizonieri 320, răniți și scoși din minți de gazele de luptă, și cam 500 de eroi necunoscuți. La traversarea Siretului,

căpitanul Verney, lovit de o schijă, își pierde viața. Drapelul Regimentului 8 Infanterie Buzău va fi decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul”.

Cel de al treilea capitol conține memoriile de prizonierat ale lt. (r.) Gheorghe Ioan Munteanu, din Regimentul 13 Artilerie Constanța, luat prizonier în 24 decembrie 1942, la Cotul Donului, împreună cu peste 2000 de români, italieni și germani. A trecut prin lagărele de la Patma, Suzdal, Oranky, Mânâstârka, a suferit de frig și foame, a rezistat tentațiilor echipei condusă de Ana Pauker de a se înscrie în Divizia „Tudor Vladimirescu” și a fost eliberat în iunie 1946. Plutonul memorialiștilor este încheiat de maiorul (r.) Avram Vasile, din Batalionul 8 Vânători de Munte, pe care sfârșitul războiului îl află în munții din Cehoslovacia.

Vestigii rupestre și implanturi extraterestre

O anumită miză și orizont de așteptare, pentru lectorii buzoieni și de altunde, a avut cartea Diane-Liana Gavrilă, „Enigme ale trecutului îndepărtat în Munții Buzăului. Munții Buzăului între mister și realitate” (Buzău, Editura „Alpha MDN”, 2012, 258 p. cu ilustrații), deși titlul și subtitlul, cu „enigme” și „mister”, antecedând „realitatea”, în cam tautologică vecinătate, forțau, totuși, un anume senzaționalism, propriu mai degrabă romanelor polițiste și de aventuri. Volumul e structurat în două capitole: „Sihăstriile rupestre din Munții Buzăului”, „Munții Buzăului, un misterios tărâm” și un adaos, „Urme ale unei posibile culturi presumeriene în Munții Buzăului” (p. 219-231, text semnat de prof. Dumitru Nica, consilier științific al lucrării și localnic din Colți) și își propune să arunce un nou spot de lumină asupra triumphiului de gresie Aluniș-Nucu-Ruginoasa, zonă care, după vizita lui Al. Odobescu

și a pictorului însoțitor, H. Trenk (1871), a mai primit și alți călători, unii de o scrupuloasă formație istorică dar și traciști, protocroniști, securiști și, parcă, „agenți psihotronici”, evantai pe cât de divers, pe atât de contrariant.

Într-un preambul, „Creștinismul în regiunea râului Mousaios-Buzău”, autoarea, anticipează, forând spre o spiritualitate precreeștină, avertizând că vestigiile arealului pomenit „confirmă dacismul și tracismul buzoienilor, iluminat în timp de atâți coloși ai spiritului, ai iubirii de Dumnezeu, în frunte cu zeul lor cel fără seamăn, marele Zalmoxis și cu Soarele de-a pururi strălucitor pe cerul acestei lumi” ; că unele dintre lăcașurile din stâncă atestă o locuire mai veche decât creștinismul, gloria lor a făcut-o, totuși, această ultimă religie, motiv pentru care zona a și fost numită, cum menționează, „Athosul Românesc”.

În tendința de a adăuga o perlă coroanei martirice a locului (între toponime se află și Martiria) se găsește de cuviință a se înfia și patronul spiritual al orașului, Sfântul Sava, zis și Sava Gotul, deși tocmai de goți a fost ucis, prin înec, în Buzău, la 372, care propovăduia, cu un preot, Sansala, într-unul din sate: „nimeni nu a stabilit cu exactitate care ar fi acela. Luând în considerație cele spuse

mai sus, ținând cont de importanța spirituală a acestor locuri și de faptul că Alunișul apare mult mai devreme decât perioada secolului al XIII-lea, credem că biserica săpată în piatră de la Aluniș ar fi fost locul unde Sava își desăvârșea credința sub oblăduirea preotului Sansala.” Exaltarea anexionistă provine și din lacune de informație; Sava Bogasiu (pseudonimul părintelui Mihai Milea) în „Sansalas” (Editura „Omega”, 2008), localizează eparhia acestui preot apropiat Sfântului Sava pe undeva pe la Berca.

Călătoria inițiată în care ne ademenește, pe post de ghid, autoarea are cu certitudine puncte de real interes (abordate, în timp, și de Pavel Chihaia, Corneliu Ștefan, Emil Lupu, Ilie Mândricel și alții) aici, însă, deși pe manșeta copertei a patra aflăm despre o anume acoperire, cu acte, a pasiunii („Anul 2011 mi-a adus și diploma de absolvire a Facultății de Istorie”), tonul este exaltat, urmărește persuadarea cititorului, are aerul că devine un pașaport către un tărâm atât de mirabil, încât nu merită, în ruptul capului, ratat. Ștefan Davidescu, menționat drept coordonator, într-un cuvânt de salut, remarcă: „Toate acestea sunt descrise într-o limbă plină de poezie și metafore...” Ori tocmai supralicitarea liricizantă produce erodarea credibilității, efectul secundar pe care îl au peșitoarele prea insistente în laudarea miresei. Spicuim, din mult prea numeroasele infuzii de această natură: „Frenetic o luăm agale (sic!) pe drum în urcare...”; „cuprins de o inegalabilă emoție...”; „pierzându-ne de atâta admirație”; „contempli în extaz”; „ți se taie respirația”; „feeria lacului Hânsaru”; „priveliștea ne tăia respirația”; „muți de uimire”; „noianul amintirilor ce se îmbulzesc de peste tot spre inima noastră și muți de admirație...”; „ținutul paridiziac” (sic!). Cât despre formulările mai articulate, ele au un umor involuntar apreciabil: „o trupă-ntreagă de cur-

cani nervoși încep a se rățoi”; grota Fundul Peșterii „atinge valoare mondială prin arta parietală rupestră (...), unicat pe plan internațional”; la peștera lui Dionisie Torcătorul este un menhir, ce ar putea simboliza o „sculptură falică”, reprezentând cultul lui Dionisos, zeul vinului, încurajator de orgii, „descriind (deschizând?, n.m.) calea către desfrânare, homosexualitatea devenind și ea o tendință a acelor vremi”, iar în „imediate apropiere Fundul Peșterii cu aspect vulvar, sugerând <cultul fertilității>, par piesele pierdute și regăsite ale pazalului” (puzzle-lui, n.m.). Între închinătorii celor două culte se brodeau „comuniuni sexuale cu tentă divină”. Vezi unde de se leagă, ar zice Caragiale.

Oamenii de arme își fac și ei simțită prezența, prin fosta ctitorie a lui Mihai Viteazul, schitul „Sf. Gheorghe”(1594-1596), care pe la jumătatea secolului al XIX-lea atrăgea și militarii de la punctul grăniceresc Bratocea: „după nenumărate vizite, locotenentul Nicu Stamatopol ajunge să fie acționat în instanță de stareța Agripina, pentru răpirea unei fete, sora Antita”. Nu era un pionier în domeniu, adăugăm, cu vreo treizeci de ani înainte, Anton Pann, fugise, la Brașov, cu nepoata stareței de la Mănăstirea dintr-un Lemn.

În ce privește legenda argonauților veniți după blana berbecului de aur, se ignoră o sursă locală expresivă: D. Serbescu-Lopătari, scriitor, traducător, sociolog, cu „Penteleu. Povestiri și legende”(1944, reeditată, de Biblioteca Județeană V. Voiculescu, în 1996), unde este vorba și de Iason dar și de „Țara lui Aiete”, despre care și Diana Gavrilă face vorbire. Din bibliografie și lecturi lipsește, tot astfel, poetul buzoian Ion Gheorghe, pasionat al istoriei străvechi, cu studii despre „Cultul Zburătorului”, trovanți din zona Pietroasele, dar și volumul, de acum câțiva ani, despre Ko-

gaioane. În schimb, e citat Radu Cinamar, ce, în lucrarea „Viitor cu cap de mort”, spune că, din Bucegi, pleacă mai multe tuneluri cale „leagă mai multe puncte de interes din lume” (Munții Buzăului, Egipt, Tibet, Bagdad, etc.). Hyperboreii, giganzii, „tătarii”, adică titanii ar fi lăsat oseminte și urme în perimetrul analizat. Argumentele conduc la o parafrază a piesei lui Tudor Mușatescu: Titanic Fals. Zonă misterioasă, enigmatică aici se manifestă „falii temporale”, „nopti de evoluție ozenistică”. energii și fenomene ciudate, portaturi, ca la Piatra Îngăurită, unde doi localnici, veniți cu carul după lemne, și-au băgat „doar puțin nasul în peșteră (..) și s-au trezit la Târgoviște. Au fost nevoiți să cerșească bani, spre a se întoarce în satul lor. Dar carul și boii nici până astăzi nu au fost găsite”. Nu găsiți? Ar fi de încercat pe la Caracal, unde, o altă legendă, spune că s-a rupt un car/căruță cu o prețioasă povară. Pe urmele lui N. Densușianu, autoarea se lansează în tot soiul de derivații toponimice: de la zeița Cybele, prin preoteasa sa, Sibyla, ar deriva pârâul Sibiciu și numele câtorva sate (ori, zonă de mare infiltrație a populației transilvane, pare mai plauzibil să fi fost transportat de dincolo de munți, precum satele Calvinii, Săsenii, Ungurii, Tohani etc.).

Prezența Țării lui Aiete e probată și prin un eseu al scriitorului Titi Damian, om al locului, ce divulgă: „Puțini știu, nici Densușianu nu știa, că țărani din Colți încă își mai răspund, când se cheamă unii pe alții, peste văi și dealuri, cu <aia> sau <aua>”. Țară mare, dacă vedem. În „Hăulita de la Gorj” aceleași onomatopee. Atacul extraterestrilor asupra tărâmului Luanei (Luana vine de la Anu, creatorul zeilor), interesul lui Ilie Ceaușescu și aflusul securiștilor în areal (în satul Stroeasca, după confesiunea târzie a ofițerului Dragnea, ar fi galerii subterane de 8 km. „pătrați”, de 6000 de ani

vechime, unde sub piatră e un planșeu de metal), dau senzația de S.F. pe înțelesul tuturor. Un șpagat riscant între o erudiție ce permite dezlegarea unor integrame, ezoterism, secretomanie securistică și fantezie fără acoperire creează vertij și impresia de lucrare haagiografică sadea. În aceste condiții, nici experiența directă a doamnei Gavrilă nu mai poate convinge eventualii pacienți, când este vorba de „apa vie”, nu aceea a Loredanei Groza: „mâncasem carne de porc, și fără să mai fi avut probleme în sensul acesta, am suferit o criză biliară”; câțiva pumni de apă de izvor, i-au luat durerile instant, „cu mâna”. Lucrarea s-ar fi putut opri, cu unele revizuri, deliteraturizări și defantasmagorizări, după primul capitol.

Indubitabil interesul istoric și „peisagistic” al Athosului autohton este de pus în valoare, cu adecvare de mijloace și o promovare lipsită de artificii facile. Faptul este probat de imaginile fotografice, unele cu totul excepționale, trădând un ochi și o intuiție de artist, fără ca acei care au realizat acest semialbum să fie, după uzanță, menționați (pentru unele din imagini avansăm chiar o posibilă paternitate – profesorul Mihai Măncu, de la Colegiul Național „B.P. Hasdeu”); cele pe care le-a comandat autoarea sunt recognoscibile, ca fiică a locurilor, se află în cadru, adică integrată peisajului, în calitate de ghid sau solitară.

Demersul de a pune, încă o dată, în valoare istoria, spiritualitatea, legendele (cele deja statutate sau inedite, dar plauzibile) și pitorescul locurilor din triunghiul Aluniș-Nucu-Ruginoasa reprezintă un scop nobil, mijloacele nu îl servesc cu loialitatea necesară; un repertoriu de toponime, care încheie lucrarea, prin scrupul și adecvare, denotă că, pe fragment, sobrietatea nu dăunează grav informației.

Bibliotecar

Un căpitan veteran, în preajma centenarului

----- interviu cu domnul căpitan (rtr.) Nicolae Ioniță

- *Domnule căpitan Nicolae Ioniță, sunteți la un pas de centenar, prilej cu care revista noastră și Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” vă felicită și vă urează să-l faceți cel puțin la fel de hotărât ca în tinerețe, atunci când ați pornit în marș către Basarabia. Spuneți-ne cum era, acum aproape un secol, să te naști în Câmpia Română, într-o familie de agricultori, cum am înțeles că vi s-a întâmplat dumneavoastră?*

- Am venit pe lume, la 9 august 1914, în comuna Boldești, județul Buzău (8 Km. sud de Mizil, care, pe atunci era în plasa Tohani și era, de pe la 1840, parte a fostului județ Saac, Săcuieni, împărțit între Buzău și Prahova). Părinții mei aveau ceva pământ, a mai primit și tata câte ceva, după războiul întregirii naționale, ca veteran de război; a fost în Regimentul 72, făcut din rezerviștii Regimentului 32 „Mircea” (când a plecat pe front aveam doi ani, când a revenit, mai crescusem pe atâta). Am avut un frate și o soră, ea a fost mai grăbită decât mine, a luat-o Dumnezeu la 80 de ani.

- *Cum au fost anii dumneavoastră de „instrucție” școlară, și ce amintiri păstrați din acest semnificativ, și, de multe ori, hotărâtor segment al biografiei.*

- Am făcut cinci clase la școala primară din comună și alte patru la Liceul „Tase Dumitrescu” din Mizil, între anii 1927-1931.

- *La Mizil a fost profesor, cam pe atunci, și un destul de mare scriitor și memorialist, Ioachim Botez, autorul a două volume, „botezate” „Însemnările unui belfer”, apărute în prestigioasa Editură a Fundațiilor Regale pentru Literatură și Artă, în care este vorba și despre colegii de cancelarie mizileni; I-ați cunoscut?*

- Nu, liceul era opera unui filantrop, mare negustor al Mizilului, și, se auzea, nu totdeauna foarte cinstit, dar important este că a avut, totuși, cugetul și intuiția că o facere de bine către comunitate, cum a fost aceasta, va dăinui mai mult decât un cavou de marmură. Și n-a greșit. Dintre profesorii pe care i-am avut, mi-au rămas în minte părintele Mihai Preoteșcu (care ne preda și româna), directorul Ciuncanu, Constantin Popescu, profesor de geografie și domnișoara Dulesciscaia, o basarabeancă. Taxele erau destul de

scumpe, chiar și pentru tata, care, o vreme, a fost primar în Boldești, a făcut politică liberală. Uitați aici, o fotografie, din 18 mai 1933, la Buzău, unde erau adunați la o conferință pe linie de administrație. Printre cei din imagine se află și Pompiliu Ioanițescu, gazetar al epocii și Nicolae Anghel, prefect de Buzău, un bun orator. Astfel că, în 1931, de Sfântul Ilie, eram acasă, ajutându-mi familia la lucrul pământului. Mai apoi, în 1936, am fost încorporat la Batalionul 5 Jandarmi din Mizil.

- *Unde aveau cazarma, din schița lui Caragiale, „O zi solemnă”, știm cum s-a zbatut celebrul primar al Mizilului, Leonida Condeescu, să aibă în comuna sa urbană, dacă nu mitropolie și port la Dunăre, măcar reședința de garnizoană a Regimentului 32 „Mircea”, care, după ce a avut, acolo un stagiul de vreo doi ani, i-a fost furat de către Ploiești.*

- Regimentul nu s-a mai întors, dar jandarmii aveau cazarma într-o clădire ridicată în scopul de a fi locație

militară, ridicată, în 1902, de către Condeescu, pe strada care duce la gară. Eram, cu ofițeri și instructori, vreo 800 de oameni, care, până în decembrie, făceam „muștrul”, instrucția militară, și studierea Codului penal și a Codului jandarmilor (1 și 2), după care eram repartizați pe comune, ajutoare ale posturilor jandarmerești. Țin minte că pe 30 mai 1936, puțin după încorporare, am primit inspecția domnului general Barbu Pârâianu, care ne-a avertizat că „nori negri au apărut deasupra Europei”, eram la trei ani de izbucnirea celui de Al Doilea Război Mondial, și ne-a recomandat să păzim ordinea publică, legea, dar să avem grijă și de noi, să ne trăim cum se cuvine bucuriile vârstei, că nu se știe, în atari condiții, cât vom putea să fim deasupra pământului și nu în el.

Eu am rămas în cazarma din Mizil, asimilat între instructorii noilor leaturi, iar, între 1 iulie și decembrie 1938, am absolvit școala de agenți de poliție judiciară de la Focșani. În acest timp, prin rotație, asiguram și garda exterioară a penitenciarului din Râmnicu Sărat, unde, se știe, erau închiși căpetenii ale mișcării legionare; într-unul din aceste servicii, un încarcerat m-a ispitit: „- Domnule elev sergent, înlesniți-mi evadarea și vă fac colonel.” Mi se părea că este mai bine să rămân sergent, dar în libertate și viață, oferta era prea generoasă și, tocmai de aceea, nerealizabilă. Un timp, am avut reședința la Târgu Ocna, unde făceam instrucție, am și niște fotografii, pe dealurile din preajmă, între care unul avea cota 517.

- După război și instaurarea Republicii Populare Române, penitenciarul Râmnicu Sărat a redevenit închisoare politică, unde între alții, au fost închiși, cu un crunt regim de izolare fostul ministru de război Constantin Pantazi, conducătorii țărăniști Ion Mihalache și Corneliu Coposu (primii doi au sucombat, în deceniul

al șaselea, în detenție). *Supraviețuitorul, Corneliu Coposu, într-un volum de convorbiri cu Vartan Arachelian, după 1990, când devenise șef al țărăniștilor, vorbește despre o altă garnitură de gardieni ai închisorii, asigurată de Armata Roșie, având în vedere gradul de risc al pușcăriașilor, niște tipi mongoloizi, care, fără să știe o boabă românește, făceau, uneori descinderi în celule, și băteau, ca să nu-și iasă din mână, până la pierderea cunoștinței, pe „dușmanii poporului muncitor”.*

- În 1938, când a fost lovitura de stat a lui Carol al II-lea, de a desființat partidele istorice și a nășit unul singur, la dispoziția lui „Frontul Renașterii Naționale”, eram la Focșani, la cursul de care v-am spus; orașul era plin de armată: infanterie, artilerie, cavalerie; la Teatrul „Pastia”, făcut tot de un ofițer, după Independență, a fost organizată o ceremonie de către generalul Leoveanu.

După război, tot poporul român a fost bătut, într-un fel sau altul, de nenorociri, dar de unde să știm noi, pe atunci, de război. În aprilie 1939, mi-am terminat stagiul serviciului militar și am revenit la Boldești. Peste doi ani, în iunie 1941, se împlinise sorocul de care ne vorbește generalul Pârâianu, se decretează mobilizarea generală; am fost repartizat la același batalion de jandarmi, dislocat la Tecuci. În război am intrat ca ariergardă a Armatei a 4-a, condusă de generalul Nicolae Ciupercă, rămnicean, mort și el prin pușcăriile comuniste. Am plecat de la Huși și am trecut Prutul, la apelul mareșalului Antonescu. Două zile după eliberarea Chișinăului, parcă pe 18 iulie, am fost repartizat, în capitala Basarabiei, să asigurăm paza Marelui Cartier General, instalat în casele generalului Voiculescu (erau două posturi de zi și trei de noapte de care răspundea Batalionul 5 jandarmi). Aghiotantul lui Antonescu, pe atunci, era colonelul Davidescu, cel care a „recrutat” și personal de serviciu pentru Conducător, tot de la noi, un bucătar și un frizer, care, imediat, au fost echipați cu efecte de la „ștoc”; țin minte că mareșalul avea un regim alimentar destul de sobru, dar, musai, în una din zilele săptămânii, ținea să aibă la masă fasole păstăi cu aripă de pasăre. Slab de înger, frizerul, care era și bălbăit, ne-a spus, după întâlnirea cu „Câinele roșu”, cum era poreclit Antonescu: „Și-n bocanci am transpirat.”

După eliberarea Basarabiei și Bucovinei, generalul Nicolae Ciupercă a scos sabia, a înfipt-o în malul drept al Nistrului și a zis: „Până aici este pământ românesc!”

- Nu era singurul dintre comandanți care a avut divergențe cu Antonescu asupra continuării războiului în afara granițelor naționale, dar anumite principii ale războiului (inamicul trebuie dus spre capitulare) și un accentuat cod al onoarei și loialității față de aliații germani, a făcut ca armata română să meargă mai departe. Campania pentru eliberarea provinciei românești dintre Prut și Nistru a fost urmărită și de un

gazetar, George Pâslaru, directorul ziarului „Acțiunea Buzăului”, corespondent al ziarului condus de Grigore Gafencu (care a fost cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul” în campania 1916-1918), conducea publicația bucureșteană de mare tiraj „Timpul”; a însoțit Regiment 9 Dorobanți Râmnicu Sărat și, rod al experienței de război, a scos volumul „Drumuri de sânge în Basarabia”, apărut, chiar atunci, în două ediții.

- Am avut-o și eu, nu știu, cine, mai târziu, mi-a furat-o. Pe Pâslaru îl cunoșteam, era fiul dirigintei poștei din Mizil, mai mare cu cinci ani ca mine, era, pentru noi, „dom elev” și frecventase și el liceul „Tase Dumitrescu”.

Pe 17 august 1941, am trecut și noi Nistrul. Țin minte că sublocotenentul Paraschiv Bălan, comandantul plutonului 1, fost orfan de război din primul mondial, tatăl fusese ucis de nemți, care ne erau acum camarazi de campanie, îmi zicea: „Ce ne trebuie nouă asta, măi Ioniță?”. Răspunsul a venit mai târziu, după bătăliile de la Stalingrad și Cotul Donului. Din Batalionul 5 jandarmi, plutoanele 1, 3 și 5 au instalat posturi în Transnistria; șeful nostru, în această provincie era generalul Emil Broșteanu și, cum în acea zonă erau, poate, 80% români, ne-a avertizat: „- Nu uitați că sunteți apostolii neamului. Purtați-vă cu populația civilă așa cum, ați dori, dacă, Doamne ferește, s-ar întâmpla ca ei să se poarte cu familiile voaste de acasă. Gândiți-vă că sunt asupriți de sute de ani.”

Compania mea, a 3-a, avea sediul în orașul Balta. Pentru mine era un mare noroc. Curieratul aerian avea două curse ce veneau din București: una la Odessa și una la Balta. Eram mai aproape de informație. Tata, ca țărănist, avea abonamente de presă, și eu citeam, de la 12 ani, ziarele „Dreptatea” și „Timpul” lui Grigore Gafencu. Acum, se aduceau, cu avionul, încă de dimineață, „Unirea” și „Timpul”. Le cumpăram. Mi-aduc aminte de comandantul nostru, colonelul Ștefan Gabut, un om cumsecade dar zgârcit, săracul, care-mi cerea să dea și el un ochi prin ele.

- Cum era pe acolo, unde comunismul avusese două decenii și ceva de activitate? Știu, din memoriile altor combatanți de pe Frontul de Est, că se atacase, cu predilecție, temelia morală a populației: credința.

- Multe biserici fuseseră demolate, altele deturnate de la rostul lor: grajduri, depozite, și alte destinații, cum s-ar zice, utilitare, înjositoare. La Balta, catedrala era frumoasă, asemănătoare cu „Sfântul Elefterie” din Cotroceni; din septembrie 1941, până la 12 iunie 1942, s-a evacuat bazarul ce fusese instalat de bolșevici între zidurile lăcașului și am încercat să-i redăm ceva din demnitățile unui altar al Domnului. Pe 12 iunie, Antonescu vizitează orașul Balta. S-a întâmplat să fiu de santinelă la intrarea în biserică și să-i dau onorul. Erau douăsprezece trepte. Erau două șiruri de școlari, pe de o parte români, ceilalți ucrainieni, dar care învățaseră și ei niște cuvinte de salut în

românește. A fost întâmpinat de un sobor de preoți ortodocși, în frunte cu episcopul, care a rostit un cuvânt de întâmpinare. Antonescu, care, de armă, fusese cavalerist, purta o cravașă, pe care, pe timpul discursului episcopal, la sfârșitul fiecărei perioade oratorice, o lovea de cizmă și zicea: „Da!”, ca și cum ar fi ascultat un raport, cu care era de acord. Evanghelia care o purta în brațe mai marele clerului avea copertile de argint cam înnegrite și Antonescu s-a interesat de starea ei de conservare după ce aflase că, pentru a nu fi distrusă, fusese, mult timp, îngropată. Ucrainențele au cântat, pe limba lor, ceva cu „Gospodi” și „Bodje”, cântece ortodoxe, pe patru voci. Era emoționant. Pe atunci s-a revenit la riturile creștine, multă vreme prohibite și, chiar și noi, am fost nași de cununie și de botez.

- Bănuiesc, totuși, că serviciul dumneavoastră, acolo, n-a fost o cumetrie perpetuă; care era realitatea mai brutală ce vă avea în vedere?

- Partizanii. Erau, de obicei, bine îmbrăcați, în uniforme românești sau nemțești și asta le permitea să treacă, deseori, neobservați, mai ales că, unii dintre ei erau români sau știau limba română; peste două decenii de îndoctrinare comunistă, poziții sociale dobândite și altele, îi făcuseră să țină cu Stalin. La 1 noiembrie 1943, un detașament de partizani a atacat postul de jandarmi de la Bondarova și au lăsat în urmă 14 morți; un alt post de-al nostru a fost, la fel, covârșit de numărul atacatorilor, dar acolo s-a putut întâmpla o învoială, comandantul lor probabil că

era român sau, cumva credincios: s-a angajat că, dacă predau armele, vor fi lăsați în viață. Și-a ținut vorba. Țin să vă spun că, pe alocuri, datorită populației majoritate, și arhivele primăriilor erau scrise în română. A trebuit să curățim zona și trei posturi de jandarmi, aproximativ 40 de oameni, ne-am pus pe urma partizanilor. I-am găsit, într-o pădure seculară, greu de străbătut, pe malul Bugului, într-o casă silvică. Cam petreceau, rușii se pricep destul de bine la asta, aveau și tovarășe femei. La început, au ripostat destul de bine, au reușit să omoare servanții (trei) ai unei mitraliere Scwartzeloze, erau peste o sută. Un jandarm a reușit să se apropie, furios, și să pună foc cabanei: au murit aproape toți, cam o sută, sub tirul nostru încrucișat.

Tot în sarcina noastră mai cădea culegerea de informații; în Balta, exista și o comunitate evreiască de

vreo douăzeci de familii, care știau românește. Unul dintre vârstnicii ei, avea vreo optzeci de ani, de o măiestrie deosebită, într-un sfert de oră reușea, sub ochii tăi, să meșterească orice fel de ștampilă oficială, ne mai sprijinea cu unele informații, ei nu prea avuseseră, în afară de cei convertiți în slujbași ai statului, comisari, prea multe de primit de la ruși. El avea un fix, zicea că evreii au o misiune sfântă, pentru a-și răscumpăra uciderea lui Iisus, trebuie să ajungă la stăpânirea lumii, să o facă mai bună, sub sovietici lucrul acesta nu se poate realiza, dar lupta continuă.

De la 15 martie 1944, am început marșul de repatriere, guvernator al Transnistriei fusese Alexandru Alexianu, și am ajuns la București prin mai.

Am fost repartizat, cu niște camarazi, să asigurăm ordinea în comuna Vârteju, pe undeva pe lângă Bragadiru. Bucureștenii, de frica bombardamentelor, se mai pribegeau prin localități rurale, care nu erau în vizorul aviației, și, ca în vremuri tulburi, tâlharii dădeau iama prin locuințele părăsite în grabă. Era treaba noastră ca acestea să fie oprite. Uneori, reușeam. Mai grav a fost după ce au ajuns rușii la în Capitală. Prin februarie 1945, aveam în supraveghere, pe undeva pe la marginea orașului, casa doamnei Angela Mornand, fiica fostului ambasador al Franței la București, care, pasionat de cai, de curse, finanțase unele lucrări de la hipodromul de la Băneasa. Pe la nouă seara, s-a primit un telefon de la doamna, cum că niște soldați sovietici vor cu toată îndârjirea să se cazeze la ea, întrucât au un general rănit pe frontul de vest, pe la Budapesta. Am ajuns destul de repede, cu un comisar de poliție, care nu prea se băga, războiul era pe sfârșite și, o fi știut el ceva, rușii nu prea aveau de gând să plece acasă, era pe la capătul tramvaiului 5, la cap de linie, către Floreasca. „Generalul” era un țigan romanizat și însoțitorii lui erau tot niște bandiți de-ai noștri, care voiau să dea o lovitură, cam fără primejdii, profitând de confuzie și de credulitatea doamnei. Când au văzut că s-ar putea lăsa cu glonț, au fost destul de prudenți să se care.

Ne-a invitat în casă, unde se vorbea franțuzește, ne-au servit cu șampanie de Bordeaux, și ne-a dat fiecăruia câte 10.000 de lei.

- *I-ați cheltuit repede, căci inflația era galopantă? Cât însemna la piața de atunci?*

- Nu mai știu, oricum, mai mult decât un bilet de tramvai.

- *Ce s-a întâmplat mai apoi, una dintre lozincile epocii era: „Stalin și soldatul rus libertatea ne-a adus!”*

- Am fost demobilizați, m-am întors acasă, la Boldești. Pe urmă, știți, au fost alegerile truate din '46 – nici n-am votat, dar tot aia a fost -, când votul pentru partidele istorice a fost convertit ca fiind al comuniștilor și invers, bruma lor de alegători erau, chipurile, „ai noștri”. Unul din primele colhozuri, după model sovietic, s-a înființat, pe aici, pe lângă Mizil, în localitatea

Baba Ana, prin 1949. Activiști frunțași. Un an mai târziu, ne-a venit și nouă rândul să ne băgăm în colectivă. Dacă nu, te omorau cu cotele către stat, de nu-ți ajungea recolta pentru plată, trebuia, ca să achiți, să te mai împrumuți. Eram și eu un fel de chiabur, aveam, partea mea, două hectare și jumătate de la tata și tot atât dota nevastei mele. Nu se mai putea, am cedat, dar le-am spus că nu-l pot sili pe tata să se înscrie și el.

- *Cum a decurs, pentru dumneavoastră, istoria de după așa-zisa „Eliberare”? Ne reîntorsesem, altfel, la telegramele lui Caragiale, care esențializau: „cuțit os”?*

- Eram un element destul de suspect. Fiindcă făcusem, ca jandarm, de câteva ori, gardă și la palatul regal și fusesem și în Transnistria, fusesem, deja, chemat la un fel de tribunal, care cerceta abuzurile mili-

litarilor români în U.R.S.S., al cărui tartor era Sever Bunaciu, om aservit comuniștilor, unde dădusem declarații în fața unui grefier boțos. Pe la noi, făcea noua lege unul, Măciucă, colector, de pământ din Limpeziș, de urlau și câinii după el. În 1954, mai aveam o cămașă și un cal, restul, covoare, mașină de cusut și câte mai aveam și noi pe acolo, s-au dus la percepție, pe cote. Nu mai era de întors. La noi, am venit, în 1954, la S.M.T.-ul din Mihăilești. Am devenit normator, la două

brigăzi de tractoare care lucrau la Glodeanu Sărat. Mai târziu, din 1956, am avut funcția de administrator; și, cum era pe atunci, funcția de asesor popular, adică un fel de judecătorie de pace, cu ce îmi rămăsese, dar nu se punea, din dreptul învățat la jandarmerie. Am încercat să fiu un om cumsecade, unii îmi ziceau „dom’ procoror”. Am ieșit la pensie în 1974.

- *După 1989, ce surprize v-a mai procurat istoria?*

- Urmând linia lui tata, am intrat și eu în Partidul Național Țărănesc, mai apoi și creștin, l-am cunoscut pe Corneliu Coposu, Am fost, succesiv, înaintat, în rezervă la diferite grade, până la cel de colonel. Ultimele grade pe care ar fi să-l adun, ar fi acela de centenar.

- *Domnule Nicolae Ioniță, vi-l dorim cu toții, militari și civili, și prin dumneavoastră, cu jandarmii de altădată, s-a scris o pagină din istoria națională.*

A consemnat E. N.

Conceptul de aeromobilitate, o necesitate și pentru Forțele Terestre ale României

Colonel dr. Vasile Cerbu, Divizia 2 Infanterie „Getica”

Perfecționarea continuă a armamentului și tehnicii de luptă, îmbunătățirea structurilor organizatorice a forțelor terestre, precum și învățămintele desprinse din conflictele militare recente determină mutații în concepțiile de desfășurare a acțiunilor militare.

O atenție deosebită se acordă în continuare modernizării armamentului și structurilor militare, destinate cu preponderență desfășurării acțiunilor cu caracter ofensiv, convențional și asimetric creșterii mobilității marilor unități și unităților și, respectiv a aeromobilității trupelor.

Conceptul de aeromobilitate definește mobilitatea structurilor militare care utilizează pentru deplasarea în câmpul tactic spațiul aerian. Prin mobilitatea aeriană se elimină servituțiile impuse îndeosebi de particularitățile terenului și starea vremii, fapt ce determină creșterea capacității de manevră a trupelor, a posibilităților de acțiune la distanțe mari în timp scurt, pe toată adâncimea dispozitivului de luptă la nivel tactic și operativ.

Specialiștii militari străini apreciază că aeromobilitatea conduce la realizarea integrală a principiilor luptei moderne și creează condiții structurilor militare să îndeplinească o gamă largă de misiuni, în raioane și zone, inaccesibile forțelor terestre obișnuite. După părerea acestor specialiști, acțiunile militare în conflictele moderne sunt de neconceput fără întrebuițarea pe scară largă a structurilor de desant aerian/ aeromobile, a elementelor ISTAR și forțelor speciale care dispun de un înalt grad de mobilitate în spațiul de luptă¹.

În această idee, în cele mai multe armate, se acționează pentru crearea unor structuri aeromobile (cu compunere și dimensiuni variabile) și dezvoltarea mijloacelor aeriene de transport necesare aplicării conceptului de aeromobilitate pentru forțele terestre.

Aeromobilitatea are un conținut mai larg implicând aspecte legate de: asigurarea informațiilor și mijloacelor de comunicații între forțele angajate în luptă și

cele de sprijin; asigurarea capacităților de transport și sprijin aerian; dezvoltarea capacității aeronavelor de transport de a folosi piste improvizate sau deteriorate, precum și existența unor sisteme mobile pentru dirijarea zborurilor; asigurarea logistică a structurilor angajate (aprovizionare-evacuare) etc.

Una dintre condițiile fundamentale ale acțiunii (reacției, intervenției) rapide este deci aeromobilitatea². Această caracteristică se asociază în mod necesar la dimensiunea complexă a acestui tip de acțiune, îndeosebi la cea aeriană. Armatele și-au creat, încă înainte de cel de al doilea război mondial, structuri capabile să pună în operă conceptul de manevră pe verticală, precum și mijloacele necesare și doctrinele de întrebuițare a lor. Este vorba, în principal, de avioane de transport de mare capacitate care să asigure transportul tactic și strategic în zonele de interes.

Doctrina de întrebuițare a avioanelor de transport tactic și strategic se sprijină, în general, pe următoarele componente:

- acțiunea (operația) aeropurtată/ aeromobilă;
- podul aerian;
- evacuarea refugiaților (cetățenilor);
- acțiunea umanitară și acțiunea specifică.

Riscurile unor astfel de acțiuni depind de situația

concretă de la fața locului și diferă de la un caz la altul. O acțiune aeropurtată/ aeromobilă, care vizează intervenția într-o zonă seismică, pentru salvarea supraviețuitorilor și acordarea de asistență umanitară, diferă de o acțiune care vizează extracția unor personalități, a unor forțe, structuri etc., oprirea unui conflict, înlăturarea de la putere a unui regim dictatorial sau separarea forțelor aflate în război. În Statele Unite ale Americii și în Europa, problema transportului, în general, a proiecției forței, a fost și este în permanență studiată și analizată cu multă grijă. O astfel de acțiune necesită întrebuintarea diferențiată a forțelor, astfel încât efectul să fie maxim. Spre exemplu, în cazul unei acțiuni rapide de dezamorsare a unei crize, prevenirea extinderii conflictului și separarea prin forță a părților aflate în conflict, pot fi întreprinse mai multe categorii de acțiuni dintre care nu lipsesc:

- folosirea forțelor speciale/ a elementelor de cercetare în adâncime/ HUMINT pentru verificarea informațiilor, dirijarea loviturilor aeriene și crearea unor condiții pentru distrugerea centrelor vitale ale inamicului și dezamorsarea focarelor de criză;

- folosirea parașutiștilor/elementelor aeromobile pentru lovirea unor obiective vitale sau crearea condițiilor pentru întrebuintarea unor forțe mai numeroase;

- lovitura aeriană;

- folosirea combinată a structurilor terestre și aeromobile pentru interpunere, etc.

Pentru astfel de acțiuni sunt necesare forțe și mijloace numeroase și diversificate, începând cu o rețea de senzori de informație care să transmită date, imagini și informații în timp real și continuând cu structurile de comandă și control C2, cu forțe parașutate/ debarcate precursoare, cu forțe care să extindă perimetrul de securitate, cu forțe aeromobile propriu-zise și cu structuri logistice adecvate.

Pentru astfel de acțiuni sunt necesare numeroase avioane de transport și elicoptere, plus alte forțe de siguranță și securitate. Toate aceste forțe trebuie să fie instruite în mod special pentru astfel de misiuni, să fie interoperabile și flexibile. În primele două faze ale unei asemenea acțiuni/ operații, sunt necesare avioane de bombardament și de transport, elicoptere de atac și de transport, care să securizeze zonele de parașutare/ debarcare.

Misiunile forțelor terestre impun creșterea mobilității, flexibilității și capacității de reacție a acestora.

În principiu, înalta mobilitate trebuie să fie o caracteristică a nucleului forțelor terestre, adică a structurilor, dotate cu tancuri și mașini de luptă ale infanteriei transportoare blindate etc. Însă o îmbunătățire calitativă a acestui factor este dificil de realizat prin posibilitățile tehnice actuale. Pentru a realiza o creștere a valorii/ importanței acestui factor apreciez că trebuie acționat la o altă dimensiune, respectiv la cea a trupelor aeromobile, care sunt în măsură să execute cu preponderență misiuni de sprijin în domeniile: luptă împotriva tancurilor; transportul trupelor, materialelor și răniților; ISTAR; comunicații, etc.

Care este locul trupelor aeromobile astăzi și ce rol li se rezervă pentru viitor ?

Pentru a înțelege mai bine o asemenea „determinare de loc”, trebuie adusă în memorie istoria înființării trupelor aeromobile/ desant aerian, ca fiind cel mai nou gen de armă a forțelor terestre.

Însemnătatea forțelor și mijloacelor aeromobile de desant aerian pentru forțele terestre române a fost recunoscută încă din Al Doilea Război Mondial.

Acestea au cunoscut o dezvoltare mare după al doilea război mondial prin constituirea regimentelor de parașutiști și de cercetare în adâncime.

Aplicarea conceptului de aeromobilitate a atins dezvoltarea maximă în anii '90 când au fost constituite brigăzile de parașutiști având în organică batalioane de parașutiști, de misiuni speciale și structuri de sprijin și suport logistic. În ultimii ani, de acest concept s-a vorbit puțin sau aproape deloc. S-a manifestat doar sub forma întrebuintării forțelor speciale sau a unor structuri ISTAR (de informații și de cercetare).

În urma schimbărilor survenite în mediul de securitate internațional și în special în cel regional, apreciez că sunt necesare noi concepții privind îndeplinirea misiunilor de către trupele aeromobile, în conformitate cu noua situație. Analizându-se cei trei factori militari

clasici: Forțe-Timp-Spațiu, la nivelul conducerii forțelor terestre trebuie să se țină seama de următoarele concluzii:

- forțele terestre actuale ale României sunt reduse;
- necesitatea de a fi gata de intervenție cu forțe de reacție rapidă în cazuri de criză-îndeosebi în cazul obligațiilor internaționale-crează probleme deosebite privind disponibilitatea și starea de instruire pentru intervenție;

- România se află la flancul de est al NATO și UE;
- s-au diversificat factorii de risc, simetrici și asimetrici

De aceea, apreciez că o mobilitate mai ridicată va fi în viitorul apropiat de o însemnătate hotărâtoare. Trupele aeromobile –modernizate corespunzător- reprezintă forțele principale care definesc noua dimensiune a mobilității aeriene. Prin realizarea flexibilității și mobilității în ceea de-a treia dimensiune (verticală), prin extinderea noțiunii „câmpului de luptă” în cea de „spațiu de luptă”, forțele terestre își ridică capacitatea de luptă pentru a-și îndeplini viitoarele misiuni de luptă.

Noii structuri de comandă a Armatei României îi revine, mai întâi misiunea de a crea și optimiza forțele aeromobile în cadrul acestui spațiu de acțiune sub forma unei brigăzi aeromobile având în organică trei batalioane aeromobile și de desant aerian și structuri de sprijin de luptă.

Preocupările existente în cele mai multe armate moderne de a asigura structurilor (mari unități și unități terestre) o cât mai mare mobilitate are tendința, în prezent, să ducă la o schimbare conceptuală în ceea ce

privește însăși structura organizatorică a forțelor terestre.

Deoarece, din punct de vedere tehnic, mijloacele de transport ale forțelor terestre nu vor putea să realizeze, în următorii ani, performanțe noi în direcția sporirii vitezei și posibilităților de deplasare în terenuri puternic accidentate, este necesar și constituirea unor structuri aeromobile capabile să fie transportate, împreună cu mijloacele din înzestrare, cu ajutorul avioanelor sau elicopterelor.

Aceste structuri au o organizare flexibilă și o înzestrare adecvată care permite folosirea lor pentru executarea celor mai diverse misiuni, independent sau în cooperare, în medii și zone inaccesibile structurilor mecanizate și de tancuri.

Această acțiune, se dovedește totuși, deosebit de dificilă, mai ales, datorită unor aspecte, cum sunt:

- necesitatea unor cheltuieli mari pentru asigurarea mijloacelor aeriene de transport (elicoptere sau avioane) și de protecție a acestora;

- structura organizatorică și înzestrarea actuală a unităților destinate pentru a fi transportate pe calea aerului, deși oferă acestora o mare flexibilitate și mobilitate, nu le asigură totuși, puterea de foc necesară și posibilități de a duce acțiuni de luptă independente un timp îndelungat, dacă nu sunt aprovizionate și sprijinite de aviație și sisteme de arme cu bătaie mare.

În concepția unor specialiști militari străini, câmpul de luptă al viitorului, extins la dimensiunile întregului teatru de acțiuni militare va fi dominat de operațiile ae-

romobile desfășurate în scopuri tactice și operative, de manevre rapide de forțe și mijloace executate pe calea aerului ceea ce va da noi dimensiuni conceptului de aeromobilitate.

Așa cum se menționează în unele lucrări de specialitate, operațiile aeromobile, îndeosebi la nivel tactic, ridică numeroase dificultăți atât pentru cei care le planifică cât și pentru participanții direcți la executarea lor.

De cele mai multe ori nu se va dispune de prea mult timp pentru planificarea unor asemenea acțiuni, iar numărul elementelor ce trebuie luate în calcul în procesul de planificare crește direct proporțional cu durata și amploarea acțiunilor. Cu cât distanța la care se execută aceste misiuni este mai mare și cu cât este mai mare durata acestora, cu atât cresc pericolele unor accidente și necesitatea, obținerii unor informații cât mai complete despre obiectivul misiunii/ spațiul de acțiune.

Printre elementele de care trebuie să se țină seama la planificarea operațiilor aeromobile se au în vedere: obiectivele misiunii, pericolele și obstacolele cunoscute și posibile – atât naturale cât și artificiale (condiții de climă, aviația și instalațiile de apărare antiaeriană ale inamicului, mijloacele de luptă electronică etc.), numărul și tipurile de avioane și tehnică de luptă necesare pentru realizarea misiunii, echipajele și profilul de zbor, procedeele folosite pentru ajungerea în zona obiectivului, contramăsurile electronice, sistemele de control și comunicații, protecția forțelor, metode de instruire, procedee de salvare în caz de urgență.

Fiecare misiune este concepută în mod individual. Profilul de zbor este ales în funcție de tipul aeronavei care participă la misiune, de condițiile meteorologice predominante, precum și de informațiile disponibile în legătură cu factorii de risc din zona de acțiune și de pe itinerarul de zbor, stațiile radar și instalațiile antiaeriene ale inamicului etc.

Numărul, tipurile și combinațiile de aeronave utilizate, tehnica de luptă cu care sunt echipate și mijloacele de luptă electronică și contramăsurile electronice utilizate trebuie să asigure îndeplinirea misiunilor și protecția forțelor.

Din punct de vedere tehnic, aeronavele participante trebuie să reziste unor condiții dificile de zbor, de aterizare și decolare, să dispună de combustibilul necesar ajungerii și înapoierii de la obiectiv pe traiecte de zbor diferite.

Pentru cazurile în care unele aeronave sunt obligate să aterizeze forțat în locuri improprii, echipajul și personalul aflat la bord trebuie să fie instruit să supraviețuiască până la primirea sprijinului.

În perspectiva imediată este necesară crearea în forțele terestre române a unor structuri cu o înaltă mobilitate, având un spectru larg de acțiuni și o înaltă flexibilitate, care să poată desfășura acțiuni în mod independent, în cooperare cu structurile mecanizate.

Este de actualitate opțiunea constituirii și concentrării trupelor aeromobile sub comandă unică (structură tip brigadă).

Totodată este necesar să fie făcute studii pentru a stabili misiunile brigăzii aeromobile precum și definirea domeniilor de întrebuintare.

Caracteristica tipică a viitoarelor forțe aeromobile rămâne folosirea mobilității și câștigarea inițiativei prin concentrarea focului executat rapid în punctele principale ale luptei. Lovirea inamicului se va executa de pe poziții schimbătoare, luându-l mereu prin surprindere, inclusiv în adâncimea dispozitivului acestuia, silindu-l să reacționeze și să-și schimbe planurile.

Apreciez că organizarea cu rapiditate a unor raioane principale și deplasarea repetată a focului sunt semnele distinctive ale desfășurării operațiilor de către trupele aeromobile. Simpla constituire a unei brigăzi aeromobile nu va conferi de la sine noua calitate refe-

ritoare de eficacitatea în luptă. Aceasta se poate obține, de fapt, printr-o altfel de concentrare, o optimizare a multora dintre procedeele de cooperare, iar timpul necesar pentru planificarea unei acțiuni aeromobile se poate reduce la jumătate, însă o creștere esențială a eficienței se va obține, firește, numai printr-o îmbunătățire a înzestrării cu echipamente majore.

Forțele aeromobile au nevoie, pentru a avea o întrebuintare eficientă, de un sistem C2 ISTAR și de armament de înaltă tehnicitate.

Pentru viitor, apreciez că trebuie înființată o brigadă aeromobilă care să poată îndeplini misiuni în toate domeniile de intervenție imaginabile. În realizarea structurilor și a planificării înzestrării brigăzii aeromobile, consider că următoarele domenii sunt foarte importante:

- este necesar un concept logistic propriu pentru trupele aeromobile, care să fie parte componentă a conceptului logistic al forțelor terestre, pentru a realiza

acțiuni pe zone îndepărtate folosind înalta mobilitate și flexibilitate;

- forțele aeromobile sunt importante datorită mobilității deosebite pe spații întinse și capacității lor de a lovi țintele rapid și cu mutarea în timp scurt a punctelor principale de acțiune, și de a coopera cu aviația;

- ordinea din spațiul aerian are o mare influență asupra flexibilității forțelor aeromobile; responsabilitatea pentru spațiul aerian de la mică înălțime cade preponderent în competența forțelor terestre.

Întrucât resursele sunt reduse va fi decisivă decizia privind acordarea priorității pentru organizarea și înzestrarea trupelor aeromobile, față de alte componente ale forțelor terestre.

Armata României se află într-un proces de reformă și restructurare, de valorificare a capabilităților potrivit exigențelor NATO și posibilităților concrete ale țării³. Principalele coordonate ale acestui amplu și destul de îndelungat proces sunt determinate de opțiunile poli-

tice ale țării, de noul concept de securitate euro-atlantică, de integrarea României în NATO și în Uniunea Europeană, de riscurile, amenințările și vulnerabilitățile specifice acestei perioade de tranziție și de alți factori care configurează geostrategia spațiului euroatlantic, eurasiatic și a zonei Mării Negre.

Armata Română dispune de o experiență destul de bogată în constituirea unei forțe aeromobile, fundamentată teoretic prin studii, lucrări și prin numeroase exerciții și experimentări ale unor structuri destinate acestui scop.

Între determinările de care ar fi bine să se țină seama în continuare în implementarea conceptelor *acțiune (reacție) rapidă* și, respectiv, *acțiune (reacție) adecvată*, considerăm că ar putea fi avute în vedere următoarele:

- existența unor structuri de acțiune (reacție, intervenție) rapidă în toate armatele moderne din lume,

precum și în alte structuri militare sau civile care au competențe în construcția și stabilitatea mediului de securitate;

- crearea unor noi structuri de reacție rapidă în Uniunea Europeană (Forța de reacție rapidă europeană - FRRE) și în cadrul NATO (NRF) la care România s-a angajat să contribuie cu forțe și mijloace;

- crearea unor structuri cu care Armata Română să participe la războiul împotriva terorismului, elaborarea și însușirea conceptului corespunzător privind *acțiunea rapidă și reacția specifică* într-o astfel de angajare;

- cerința de a participa, cu forțe rapide și foarte bine instruite, transportabile în teatru, la misiuni articol 5 și non-articol 5, acolo unde este nevoie;

- nevoia de flexibilitate în constituirea modulelor și structurilor de acțiune și de reacție⁴.

Realitățile existente, la ora actuală, în România arată că:

- există structuri de acțiune (reacție) rapidă în cadrul Armatei Române, la Ministerul Administrației și Interne și chiar la alte instituții;

- aceste forțe nu sunt coordonate unitar, întrucât misiunile lor par a fi diversificate și specifice, deși aproape toate se integrează în aria misiunilor tip Petersberg;

- nu există o filozofie a *acțiunii și reacției rapide* (aeromobilă în special) și cu atât mai puțin a *acțiunii și reacției adecvate* și, din acest motiv (și din multe altele), cooperarea dintre aceste forțe este greoaie sau lipsește cu desăvârșire, întrucât lipsește interoperabilitatea și conducerea unitară;

- unele dintre aceste forțe au fost create pentru că așa a rezultat din analiza strategică a tendințelor în evoluția structurilor militare, altele au fost impuse efectiv de cerințele de reacție rapidă îndeosebi pentru protecția obiectivelor, combaterea rețelelor de traficanti și a crimei organizate, îndeplinirea unor misiuni în cadrul forțelor de menținere a păcii etc.

De asemenea, din analiza altor structuri și doctrine de reacție rapidă existente în lume și din cerințele efective ale mediului intern și regional de securitate, la construcția căruia participă și țara noastră, rezultă că, în cadrul viitorului război – care, pentru România, va fi un Război bazat pe Rețea, este necesar să se aibă în vedere un model ceva mai complex de acțiune (reacție, intervenție) rapidă, realizabil în etape și funcțional. Acest model ar putea viza cel puțin două variante structurale:

1. Forțe la dispoziția NATO și UE, care pot fi în general aceleași, constituite pe principiul complementarității misiunilor.

În cadrul Alianței Nord-Atlantice, prezența noastră poate fi solicitată în structurile NRF, atunci când se va

planifica generarea forței în cadrul Corpurilor de Desfășurare Rapidă, în special al celui de dislocare rapidă turc.

Pentru UE, se impune să participăm la constituirea pachetului de forțe al FRRE cel puțin cu forțele puse la dispoziția NRF.

2. Începerea acțiunii de constituire a unei forțe aeromobile (de reacție rapidă) pe teritoriul național, alta decât cea pusă la dispoziția NATO și UE, constituită din forțe dislocabile, cu nivelul cel mai înalt de „readiness”.

La baza acestora trebuie să stea, structurile de cercetare în dispozitivul inamicului, forțele speciale, parașutiștii (și module aeroterestre și aero-navale de transport și lovire corespunzătoare), inclusiv facilități și abilități necesare pentru autosusținere în teatru.

BIBLIOGRAFIE:

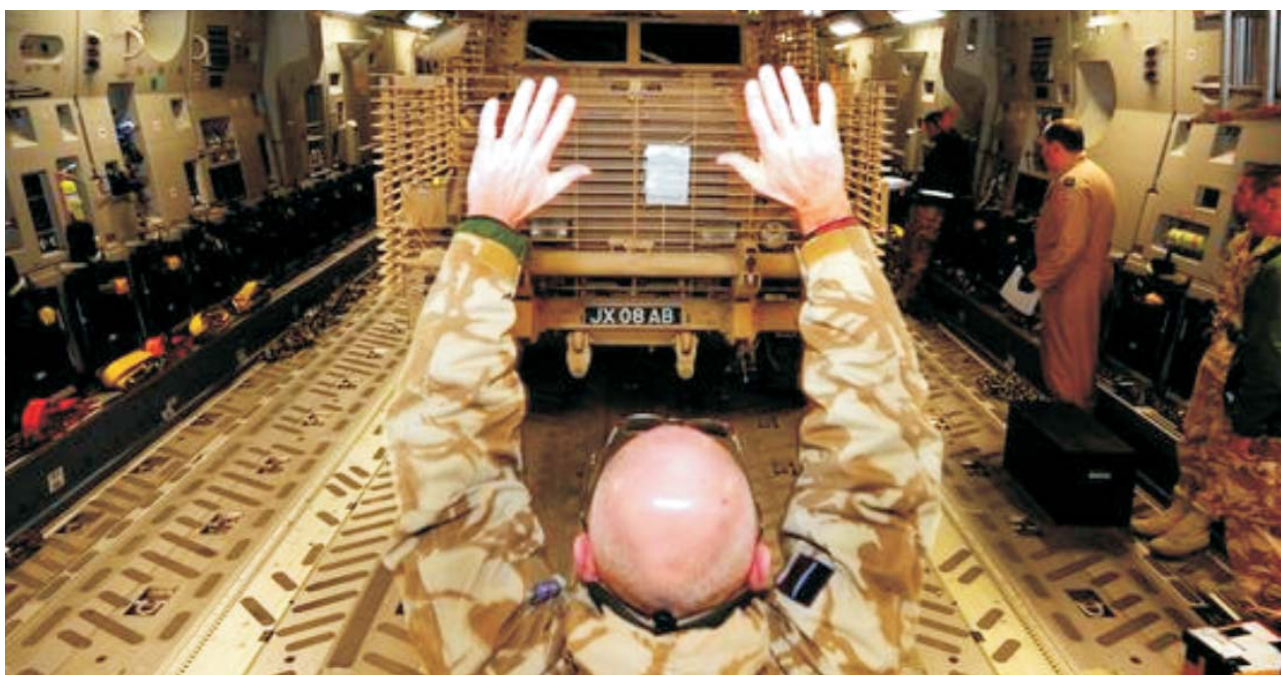
- ◆ Colectiv, REACȚIA RAPIDĂ ÎN OPERAȚIA MILITARĂ, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.
- ◆ Mircea Mureșan, Gheorghe Toma, PROVOCĂRILE ÎN-CEPUTULUI DE MILENIU, Editura Universității Naționale de Apărare, 2003.
- ◆ Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, RĂZBOIUL BAZAT PE REȚEA, studiu, București, 2003.
- ◆ Gheorghe Văduva, STRATEGIE MILITARĂ PENTRU VIITOR, Editura Paideia, 2003.
- ◆ Centrul de Studii Strategice de Securitate, TERORISMUL. DIMENSIUNE GEOPOLITICĂ ȘI GEOSTRATEGICĂ. RĂZBOIUL TERORIST. RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA TERORISMULUI, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002.
- ◆ www.stratisc.org, Edward Luttwak, LA RENAISSANCE

DE LA PUISSANCE AÉRIENNE STRATÉGIQUE

- ◆ <http://www.college.interarmees.defense.gouv.fr/03pub/memoire/ficharticle/verdierre.pdf>, cdt Verdierre, *L'opération aéroportée au XXI siècle – mythe ou réalité?*
- ◆ Owen Pengelly, *Rapid Reaction Forces: More Questions than Answers*, Basic Publications nr. 25, ianuarie 2003.
- ◆ General de brigadă (r) dr. Gheorghe Văduva, STRATEGIA ACȚIUNILOR RAPIDE, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002.
- ◆ Emil Străinu, RĂZBOIUL GEOFIZIC, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002.
- ◆ <http://fpfre.peopledaily.com>.
- ◆ www.infoguerre.com, 13-01-2004, François-Bernard Huyghe, *Quatrième guerre mondiale ou guerre de quatrième génération*.
- ◆ Greg Wilcox, Gary Wilson, *Military response to Fourth Generation Warfare in Afghanistan*, conferința din 5 mai 2002.

NOTE:

- ¹Cf. Colectiv, REACȚIA RAPIDĂ ÎN OPERAȚIA MILITARĂ, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, pp 10-11
- ² Cf. Colectiv, REACȚIA RAPIDĂ ÎN OPERAȚIA MILITARĂ, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, pp 10-11.
- ³ Cf. Colectiv, REACȚIA RAPIDĂ ÎN OPERAȚIA MILITARĂ, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, p 40
- ⁴ Cf. Colectiv, REACȚIA RAPIDĂ ÎN OPERAȚIA MILITARĂ, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, pp 41-42

Forțele speciale, armă de elită a Forțelor Terestre

----- Locotenent-colonel Alexandru Teodorescu, locotenent-colonel Dragoș Axinia
Centrul de Instruire pentru Operații Speciale „General-maior Grigore Baștan”

Caracterul surprinzător al actualului context geos-trategic, caracterizat de escaladarea *micilor conflicte regionale* în grave confruntări militare majore, i-a determinat pe planficatorii militari să se orienteze spre „Războiul de mică intensitate” și *Forțele pentru operații speciale*, „războinicii de nișă ai zilei de mâine”, de fapt spre un alt tip de „*forță militară, uniformă și o altă manieră complet diferită de instruire*”.

Dintre toate unitățile armatelor moderne, *Forțele pentru operații speciale* sunt cele mai capabile să ducă un alt fel de război „*dependent de factorii intangibili ai luptei - inteligența, motivația, încrederea, bogăția resurselor, devotamentul emoțional, moralul și inițiativa individuală*”, în care „*inteligența să lupte cu inteligența*”, permițând luptătorului să evolueze de la „*un simplu catâr de muniție și scuipător de gloanțe*” la un adevărat „*doctor docent cu rucsac*”.

Eficiența *Forțelor pentru operații speciale* este dată de *capabilitățile speciale de operare* - o combinație letală dintre clasic și neconvențional - care le permite să organizeze și să execute operații de mare complexitate, mult peste media acceptată și acolo unde forțele convenționale își declină responsabilitățile, nefiind structurate, dotate și mai ales instruite să opereze. Deloc paradoxal, *capabilitățile speciale ale Forțelor pentru operații speciale* sunt realizate prin *instruire specială*, care completează fundamentele operaționale convenționale, cu *valențele acționale de nișă*, care le definesc, de altfel, personalitatea.

Forțele pentru operații speciale sunt recunoscute și acceptate ca *elită militară*, susținătorii lor argumentând că sunt o „*armă rafinată care se poate folosi preventiv - pentru a decapita un conflict mai amplu, a sufoca războaiele mici, a neutraliza armele de distrugere în masă și multe alte scopuri benefice*”, iar operațiile executate - *operații speciale* - pot influența decisiv contextul operațional convențional și „*pot genera o sumă de efecte pozitive în situația militară a zonei în care sunt întrebuințate*”.

Nu sunt multe statele care se pot mândri cu existența în cadrul armatelor naționale a *Forțelor pentru operații speciale* și în această idee Statul Român a înțeles

necesitatea constituirii și operaționalizării rapide a acestui *gen aparte, select, de forțe*. Astfel, elaborarea rapidă a unui *sistem de reguli clare*, care să definească și să reglementeze accesul în cariera militară în *domeniul special* era mai mult decât evidentă și cu atât mai mult, necesară.

În România, istoria forțelor destinate executării unor misiuni speciale este legată, până la un anumit moment, de trupele de parașutiști. Acestea după ce au fost desființate, reînființate și redimensionate după considerente care țineau mai mult de sistemul de alianțe la care România era parte, sau *de o fericită întâmplare*, au evoluat de la un batalion, la patru regiamente în anii 70 și la trei brigăzi imediat după revoluția din decembrie 1989. Ulterior, după anul 2000, au fost redimensionate la două batalioane subordonate recent *Brigăzii 6 Operații speciale*.

Respectând adevărul istoric trebuie să evidențiez faptul că, după modelul Spețnaz-ului sovietic, în anii 70, au fost create, pentru cercetarea în adâncimea dispozitivului inamicului și executarea acțiunilor cu caracter deosebit, la fiecare armată, o companie de cercetare, care ulterior s-a transformat în batalion,

iar pentru deservirea nivelului strategic, inițial în cadrul regimentului de parașutiști de la Buzău, apoi independent, în subordinea Direcției Informații din Marele Stat Major/Statul Major General, Batalionul 404 Cercetare în Dispozitiv, „*unitate fanion a domeniului special*”, care a reprezentat modelul pe care l-au urmat și celelalte batalioane de cercetare și nu numai.

Perioada anilor 2002-2003, marcată de inițierea primelor măsuri de constituire a structurilor FOS, s-a înscris firesc în procesul de modernizare a armatei, mai ales după ieșirea brutală pe scena geopolitică a fenomenului terorist din septembrie 2001, amplificarea și diversificarea amenințărilor asimetrice în regiunile limitrofe spațiului național și euro-atlantic.

În termeni de securitate națională, o țară care se vrea parte importantă a comunității internaționale, capabilă să se angajeze în inițiativele care vizează asigurarea stabilității regionale și mondiale, trebuie să-și creeze *unități de elită* de tipul FOS. Acestea, folosite cu pricepere, pot reprezenta, la nevoie, *asul din mânecă* și pot face oricând diferența între succes și eșec, chiar și în contextul operațiilor convenționale.

Toate structurile similare din lume și-au creat și operează permanent cu un sistem riguros de selecție și pregătire a personalului FOS, care filtrează materialul uman și, în același timp, realizează progresiv, profilul luptătorului și specialistului necesar acestui domeniu al excelenței.

Există o legătură indisolubilă între mediul operațional, doctrina, structurile de comandă, operaționale și de sprijin, dotarea cu echipamente militare, misiunile, tehnicile, tacticile și procedurile de executare a acestora.

Identificat ca sumă a investițiilor făcute de sistemul militar de-a lungul întregii cariere militare pentru pregătirea generală, de specialitate și mai ales, pentru specializarea în *domenii de nișă* ale sistemului militar, luptătorul FOS este beneficiarul select al unui adevărat *complex instructiv-educativ*, polispecializat, multidisciplinar și dinamic, orientat permanent spre o excelentă eficiență acțională.

Asupra *personalității sistemului de instruire al FOS*, pot interveni o multitudine de factori, care-i vor influența starea, funcționarea și evoluția, datorită faptului că „...*pentru forțele speciale nu există pauză operațională*”.

Forțele pentru operații speciale sunt exponențiale pentru înțelegerea, construcția și dezvoltarea unei filozofii proprii privind *modul neconvențional* de purtare a războiului modern. Implicit, valențele *instruirii neconvenționale* a acestora le califică, fără tăgadă, ca promotoare și susținătoare ale acestui gen aparte de operații, *operațiile speciale neconvenționale*, cerute din ce în ce mai mult pe panoplia acțională modernă a Forțelor Terestre.

În practica militară a sfârșitului secolului XX, s-a manifestat tendința de a corela, completa și susține operațiile convenționale, prin planificarea și executarea unor *operații speciale neconvenționale*, ca o condiție *sine qua non* de succes, precum și nevoia din ce în ce mai mare de a stabili misiuni de *război neconvențional* în sarcina forțelor convenționale, ca un mijloc important de a genera efecte strategice majore și de a spori interesul acestora pentru însușirea și utilizarea tacticilor, tehnicilor și procedurilor de operare specifice *operațiilor speciale* în general și *neconvenționale*, în special.

Toată filozofia FOS este construită în jurul structurii acționale de bază a acestora – detașamentul operațional Alfa/Gp.Op.Sp., deoarece acesta influențează concepțiile de întrebuințare, dotarea, tacticile, tehnicile și procedurile acționale, procedurile standard de operare, manualele de luptă, de instrucție și sistemul de selecție, formare inițială și dezvoltare profesională a personalului.

Forțele pentru operații speciale și-au câștigat prestigiul, celebritatea și numele demonstrând că prin capacitățile de care dispun și marea adaptabilitate operațională la solicitările și amenințările noilor tipuri de conflicte, pot schimba într-o mare măsură, atât fața cât și deznodământul războiului.

Acestea au devenit, așa cum se apreciază din ce în ce mai des, o alternativă la uriașele și greoaiele armate de masă și un instrument de putere mult mai eficient și descurajant decât armele nucleare, care a preluat progresiv, o serie de misiuni strategice, vitale cum ar fi: asistența în pregătirea trupelor indigene, salvarea prin luptă, recunoașterea și supravegherea, raidurile și sabotajele. Operațiile lor - adevărate *lovituri chirurgicale* - pe lângă faptul că generează efecte deosebite în situația strategică a zonei, limitează la minimum numărul victimelor colaterale din rândul populației civile.

Această nevoie de a aborda de o manieră complet diferită conflictul actual, a generat schimbări majore în plan conceptual (alt tip de doctrină), în plan acțional (alt tip de structură) și mai ales, în planul instructiv-educativ (alt tip de luptător și alte metode de instruire).

Mai ales acum, în timp de sărbătoare, trebuie subliniat efortul Forțelor Terestre în domeniul menținerii, chiar și în condițiile actualelor constrângeri bugetare, a unei opțiuni de susținere fermă de dezvoltare a FOS, de menținere a unui pachet motivațional diversificat și atrăgător, de păstrarea unei consecvențe acționale a tuturor factorilor implicați și mai ales **RESPECT PENTRU CEEA CE SUNT ȘI CE FAC.**

Nevoia de specialiști topogeodezi militari

----- Locotenent colonel Dorian Luparu, Unitatea de Instrucție și Asigurare Topogeodezică

Unitatea de Instrucție și Asigurare Topogeodezică „General de divizie Constantin I. Brătianu” a luat ființă în anul 1961, cu sediul în garnizoana Buzău, după o serie de reformulări și restructurări care au condus în cele din urmă la un mod de organizare eficient, elastic și potrivit pentru atingerea obiectivelor unității. Astfel, pe lângă birourile de specialitate constituite pe activități specifice de topogeodezie – triangulație, nivelment, aparatură electrono-optică – existau și efective însemnate de soldați pregătiți și instruiți de cadre militare din domeniu. În sezonul rece se stabileau misiunile, se efectua o pregătire consistentă pentru toate categoriile de personal, se formau echipele, se făceau recunoașteri în viitoarele cantonamente unde se punctau toate detaliile de campare, hrănire și relaționare. Erau o serie de activități bine planificate, atent urmărite și controlate deoarece în sezonul cald urma efectiv relocarea unității în mai multe zone.

Unitatea a asigurat de-a lungul timpului îndeplinirea unei palete largi de misiuni încredințate și, fără teama de a epata, de fiecare dată a reușit să le îndeplinească chiar dacă de cele mai multe ori au apărut obstacole dintre cele mai diverse, greutăți care trebuiau depășite chiar dacă erau previzibile, dificultăți inerente pe care trebuiau să le înfrunte toți, de la șefi la soldați. Pentru personalul productiv toate acestea au avut ca rezultat o coeziune deosebită a colectivului, perfecționarea printr-o practică efectuată în mari proiecte cu specialiștii seniori de la care se putea învăța meserie, dar și multe lecții de viață

precum și șansa de „a scrie istorie” într-un domeniu în care o mână de oameni culege și crează informații pentru întreaga armată. Și nu numai, mulți specialiști și-au înscris numele în realizarea unor mari proiecte de importanță națională cum ar fi Canalul Dunăre-Marea Neagră, Transfăgărășanul, mai toate hidrocentralele, Centrala nuclear-electrică de la Cernavodă, proiecte de hidro-ameliorații în multe zone ale țării, aplicarea Legii fondului funciar și multe, multe altele.

Dincolo de emoția parcurgerii realizărilor dar mai ales a personalităților și colectivului care au fost angrenate de-a lungul timpului, se poate naște cu gravitate o întrebare de esență care să spulbere presupusa subiectivitate în autoevaluarea performanțelor: era nevoie de specialitatea militară topogeodezie, de specialiști topogeodezi?

Dacă nu noi, atunci cine?

Înființarea serviciului topografic militar a fost generată de necesitate în vremuri mult mai dificile, de război, iar rezultatele acestuia au fost spectaculoase realizând hărți și planuri de precizie, foarte prețioase conducerii trupelor.

Certificarea necesității acestei specialități a fost concretizată prin crearea unei structuri care să gestioneze informația geografică militară, ce a evoluat treptat până la înființarea Direcției Topografice Militare, în anul 1951, axată pe fazele principale ale proceselor tehnologice de realizare a hărții.

Din punct de vedere al doctrinei militare din perioada 1951-1989, bazată pe apărare a teritoriului națio-

nal, era evident că o structură militară trebuie să se ocupe exclusiv de domeniul asigurării topogeodezice a armatei, dar nimeni nu cred că a prevăzut că va deveni un far pentru întreaga comunitate de geodezi din țară. Era o adevărată competiție pentru studenții facultății de geodezie să facă practică sau să primească repartiție la unitatea noastră; aici se puneau cu adevărat în valoare ceea ce învățaseră în ani grei de studiu, puteau face geodezie la scară mare. Majoritatea studenților civili urmau să facă doar topografie sau cadastru, adică pe înțelesul tuturor ramuri inferioare geodeziei, aplicate pe suprafețe mai mici. O diferență de la compensări în rețea la... ruletă.

Totuși, erau dispuși cei pregătiți în instituțiile civile de învățământ să facă față tuturor aspectelor colaterale geodeziei, să lucreze mai mereu în condiții dificile, poate precare, să-și lase familiile acasă o mare parte din an, să doarmă uneori în aer liber două săptămâni, în sacul de dormit, doar pentru a prinde zece minute de vizibilitate în triunghiuri de zeci de kilometri, să facă instrucție și pregătire militară pentru a aplica specialitatea în condiții extreme, eventual de conflict armat?

Majoritatea lucrărilor efectuate de unitatea noastră au fost și sunt la un nivel tehnic superior, care gestionează întreg teritoriul național, rezultând caracterul strategic al misiunilor noastre. Rețeaua geodezică națională, creată de noi pe toate ordinele de la 1 la 5, este baza matematică care a fost timp îndelungat fundamentul tuturor lucrărilor civile de topografie și cadastru. Dar puțini

cunosc efortul implementării acestora de la fazele de proiectare până la plantarea acestora la teren. Piramidele care protejează și semnalizează punctele geodezice din întreaga rețea sunt inovația tehnicienilor noștri și ne simțim mândri și onorați când le întâlnim, ridicate semeț, prin toată țara. Colegii noștri din instituțiile civile le folosesc și ne mulțumesc de câte ori au ocazia pentru existența lor și pentru precizia coordonatelor și măsurătorilor în rețea. Încercările acestora de a reproduce aceste piramide au fost timide și au abandonat întreprinderea în favoarea produselor noastre.

Până la marile restructurări din armată din anii 90 unitatea a dispus mereu de mari efective atât de cadre militare cât și de soldați, dimensionate pe tehnica și procedura din acele timpuri. Chiar dacă aparatul a fost întotdeauna de calitate și vârf de gamă, lucrările de topogeodezie implicau mulți specialiști iar fiecare campanie topografică necesita o susținere logistică și financiară consistentă. Mai mult prelucrarea măsurătorilor și obținerea produselor solicitau o perioadă destul de îndelungată, deoarece mult timp s-au utilizat pentru calcule tabelele trigonometrice și calculatoarele... mecanice. Se pot viziona la muzeul unității!

Exista temerea că reducându-se drastic efectivul de specialiști ai unității, aceasta va merge spre desființare. Au plecat seniorii care au ridicat unitatea pe culmile performanței, care au depus eforturi imense pentru a crea o bază solidă de informații geografice, dar dinamica proceselor de reformare au condus spre o eficientizare scontată. Chiar dacă numărul de specialiști rămași reprezintă sub 10% din efectivul anilor 90, nu s-a pierdut nimic din productivitate și eficiență. Este adevărat că tehnica, materialele și procedeele au fost înlocuite în totalitate, modernismul, actualitatea, regăsindu-se evident în activitatea noastră. Astfel, rețeaua națională de puncte geodezice a cedat poziția de întâietate aparatului care folosește sistemele de navigație cu sateliți, deci unei rețele spa-

țiale, teodolitele stau cuminți în muzeul unității lăsând stațiile totale să facă treaba lor, cu o eficiență de neînchipuit acum 20 de ani. Concret, o lucrare de ridicare topografică care necesita trei luni se poate realiza în maxim trei zile! Iar cu tehnica de calcul actuală... un click echivalează zile întregi de efort din trecut.

Dar de toate acestea dispun și majoritatea firmelor de profil deci, teoretic putem fi înlocuiți, măcar într-o oarecare măsură?

Pentru a evita o lungă teoretizare încerc să fiu edificator prin câteva caracteristici esențiale, potrivite atât în prezent cât și de-a lungul timpului:

Standardizare – Informațiile geografice au fost și sunt elaborate în concordanță cu standardele statelor cu care am fost aliați. Până în anii 90 hărțile noastre au fost întocmite într-o altă proiecție și alt sistem de referință, Gauss-Kruger decât în prezent când folosim standardele NATO. Ambele sunt diferite de cele utilizate de instituțiile civile.

Clasificarea informațiilor – Dincolo de evidența acestui deziderat, trebuie specificat că gestionarea, arhivarea, transmiterea acestora au cazut ca responsabilitate logică unui organism militar.

Amplierea proiectelor – Nu există instituție civilă de profil care să fie angrenată în proiecte și lucrări cu acoperire națională! Chiar dacă un institut coordonează activitățile la nivel de județe, unitatea noastră, fiind singura de profil din țară, are responsabilitate pe întreg teritoriul național, ca atare întreaga activitate trebuie să suporte toate etapele de planificare, execuție și control la cele mai înalte standarde necesare acoperirii mai multor cerințe decât cele solicitate pentru lucrări locale sau regionale.

Profesionalism – Specialiștii topogeodezi provin din școli cu reputație și au reușit să-și creeze, de-a lungul timpului, un renume greu de egalat sau de contestat. Astfel, produsele noastre sunt modele pentru alții și nu invers. Ca exemplu, în prezent unitatea noastră este angrenată într-un proiect de ampliere, realizarea ortofotoplanului pentru teritoriul

național, la solicitarea unui minister; am fost preferați și datorită faptului că realizările precedente a unor firme civile au comportat erori destul de mari, de zeci de metri, acolo unde noi reușim precizii de centimetri.

O altă sarcină importantă care a revenit unității noastre a fost activitatea de întabulare a imobilelor aparținând Ministerului Apărării Naționale: la ora actuală este aproape finalizată, specialiștii noștri întocmind documentații în toată țara, dar când s-a încercat cooptarea unor firme civile rezultatele nu au fost cele așteptate.

Mare capacitate de efort – Este mult de spus aici, dar îmi revin în minte mirarea multor persoane sau colegi întâlniți prin toată țara, care ne vedeau că plecăm la măsurători înainte de răsăritul soarelui și ne înapoiem după asfințitul acestuia, că urcăm pe cele mai nebătute cărări montane sau că suportăm ploaia, vântul sau canicula pentru îndeplinirea misiunii. Este dificil să lași familia acasă și să iei în piept drumurile țării, schimbând aproape zilnic cantonamentul care implică o căutare continuă de cazare, hrană și relaționare, toate constrânse de reguli financiare stricte și austere.

Neîndoindu-ne că nimeni nu este de neînlocuit, dar noi suntem acum și aici pregătiți să facem față tuturor sarcinilor care ne revin. Este firesc și natural să predăm ștafeta celor mai tineri, dar unitatea trebuie să-și urmeze destinul, parcă mereu ascendent, conducerea și colectivul reușind de fiecare dată să se regroupeze în situații dificile, să se adapteze la variate conjuncturi, să primească și să asimileze cu nerăbdare tot ce este nou în domeniu și să dovedească întotdeauna că poate oferi rezultatele așteptate la o calitate ridicată.

Născută din necesitate în sistemul militar, specialitatea topogeodezie a performat dezvoltând dependența față de ea. Unitatea se comportă ca un organism care se autoreglează păstrându-și operativitatea, eficiența și performanța răspunzând neîndoindu-ne, intrinsec: da, este nevoie de noi. Mare nevoie!

Istorie și artă pe Valea Nișcovului

Mănăstirea Ciolanu

Locotenent colonel Romeo Feraru, Divizia 2 Infanterie „Getica”

Continuăm periplul nostru pe drumuri buzoiene, îndreptându-ne pașii, de această dată pe un traseu pitoresc, frecventat de mulți turiști.

Din Buzău, se ia pe DN 10 spre Brașov, iar la 10 km. de la ieșire din Vernești, conform indicatoarelor, trecem calea ferată care merge la Nehoiășu, spre stânga, la Haleș-Ciolanu, pe Valea Nișcovului.

Trecem prin sate cu case îngrijite și gospodării frumos aranjate, iar, în localitatea Mierea, putem observa un cartier de vile luxoase. Ajunși în centrul satului Haleș, facem stânga, iar la nici 2000 de metri, pe parte stângă, se află mănăstirea cetate Bradu. Impresionează aspectul impunător de fortăreață, zidurile exterioare dând, și astăzi, senzația de inexpugnabil. Biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie”, a fost construită de familiile boierilor Cândescu, apoi refăcută de Doamna Neaga, soția lui Mihnea Turcitul, de aceea mai este cunoscută drept „Mănăstirea Doamnei Neaga”.

Mihai Viteazul, în 1597, aflând că tătarii urmează să invadeze țara, își face tabăra la Buzău, pe apa Nișcovului; în 1600 în fața invaziei polone se îndreaptă spre Valea Nișcovului, unde putea folosi vâlcetele râpoase și da lupta cu invadatorul la Năeni. Radu Șerban, demn urmaș al voievodului unificator,

va înfrânge, în august 1601, oastea lui Simion Movilă, în Gura Nișcovului.

Constantin Brâncoveanu, în iarna anului 1698 când Țara Românească era amenințată de austriecii conduși de generalul Hesler, își trimite doamna și curtea la adăpostul zidurilor cetății de la Bradu.

În chiliile acestei mănăstiri, din anul 1872 până în anul 1905, a funcționat o școală primară. În biserică se țin slujbe și astăzi, fiind parohie a satului Haleș.

Ne întoarcem, pe același drum, virăm stânga pe drumul spre Ciolanu, unde sunt amenajate de autorități, la marginea pădurii, locuri pentru picnic, depășim tabăra pentru elevi „Poiana Pinului” și un complex hotelier de trei stele, urcăm serpentine printr-o frumoasă pădure și ajungem la vestita mănăstire.

În orice zi, în parcare de la intrare putem vedea autoturisme din toată țara și chiar din străinătate.

Unele surse istorice indică ca primi ctitori pe boierii Dumitru Ciolanu din Transilvania, Radu și Dragomir Sorescu din Vernești, la 1568, pe baza documentelor legate de biserica veche, una de dimensiuni modeste, considerată, puțin probabil, a fi o ctitorie domnească.

Mai târziu, între 1586 și 1589, Doamna Neaga, ridică o biserică din zid, închinată Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de Biruință care s-ar fi sfințit la 1590.

Părăsită, timp de 30 de ani, din cauza vitregiei vremurilor, mănăstirea este repopulată, în anul 1766, din inițiativa cuviosului stareț Vasile de la Poiana Mărului, care a trimis aici 12 călugări. De atunci și până astăzi, viața monahală nu a mai încetat la Ciolanu, drept pentru care Sfântul Vasile de la Poiana Mărului este pomenit și el ctitor al mănăstirii.

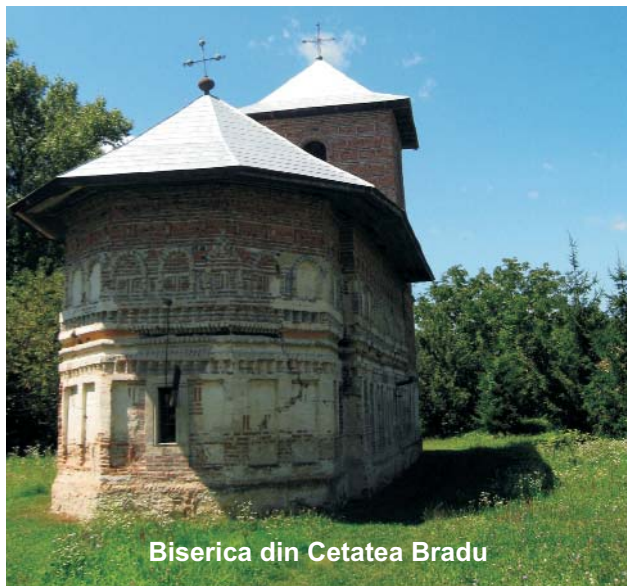
Între anii 1825 și 1828, cu osârdia și cu cheltuiala marelui episcop Chesarie al Buzăului, s-a construit biserica mare, închinată sfinților apostoli Petru și Pavel. Biserica este pictată de zugravul Nicolae Teodorescu Pitarul, conducătorul școlii de pictură bisericească de la Buzău. Pentru acestea, episcopul Chesarie este considerat între ctitori.

Biserica principală a fost reconstruită în 1862, după ce, în 1855, a fost distrusă de un incendiu. Importante lucrări de restaurare a bisericii și a picturii, amenajarea muzeului mănăstirii, înființarea unui seminar monahal, s-au făcut prin purtarea de grijă a episcopului Epifanie Norocel al Buzăului și Vrancei. La Mănăstirea Ciolanu se găsesc multe dintre icoanele ieșite de sub penelul lui Gheorghe Tattarescu, nepot al lui Nicolae Teodorescu Pitarul.

Ne îndreptăm spre Tabăra de sculptură aflată în imediata apropiere a așezământului monastic.

Tabăra de sculptură Măgura a fost organizată în perioada 1970 – 1985, la inițiativa sculptorului Gheorghe Coman, sprijinit de Uniunea Artiștilor Plastici din România, pentru a marca 16 secole de la prima atestare documentară a orașului Buzău. Programul prevedea ca, vreme de 16 ani, câte 16 sculptori, în fiecare an, în majoritate, alții, să vină la Ciolanu, unde, timp de două luni (august și septembrie), să creeze o sculptură, pe o temă la alegere, într-un bloc de piatră pe care îl primea prin tragere la sorți.

În cei 16 ani, la Măgura, au lucrat 163 de sculptori, în urma cărora au rămas 256 de lucrări în piatră, donate județului de către creatori, reprezentând cel mai mare ansamblu național de sculptură în aer liber din țară. Din păcate, sculpturile nu sunt marcate decât arareori pentru a cunoaște autorul și titlul lucrării.

Biserica din Cetatea Bradu

Terenul de 21 ha, pe care se află lucrările de artă, aparține Mănăstirii Ciolanu, dar acum este în administrarea Muzeului Județean Buzău, care plătește chirie stăreției. Numele care i s-a dat taberei se datorează faptului că piatra folosită a fost procurată din comuna Măgura, amplasamentul ținând, de fapt, de comuna Tisău, vecină cu Măgura.

După ce vizităm cele două largi poieni cu sculpturi, putem urma, la pas, indicatoarele și, după aproximativ o oră de mers prin pădure, ajungem la Schitul Cetățuia, care cuprinde două biserici, veche și nouă, chiliile măicuțelor și clopotnița. Biserica veche a fost ridicată, între anii 1854-1862, din pietre mari de Măgura, are hramul Schimbarea la Față, ctitor fiind protosinghelul Iosif de la Ciolanu, ajutat de ucenicii săi, Eftimie ieromonah și Isodor ieromonah, având și sprijinul episcopului Filotei al Buzăului. Lăcașul a fost zugrăvit, în anul 1868, prin grija domnitorului Carol I. În anul 1898, biserica a fost reparată, fiind și rezugrăvită, prin grija Smarandei și a lui Ioan Pencovici din București, pictura fiind realizată de către ieromonahul Eftimie Georgescu.

De aici, de pe înalta culme pe care sălăjuieste schitul, se pot admira Valea Buzăului și Valea Nișcovului, iar în zilele senine vârfurile munților Buzăului și Vrancei.

Revenind în parcare, ne continuăm traseul către Măgura, printr-o pădure de foioase, unde se văd pe alocuri, pe marginea șoselei, recent asfaltată, urme ale picnicurilor de la sfârșit de săptămână.

Rulând pe serpentinele, unde, odinioară, se organizau competiții ciclistice sau chiar raliuri automobilistice, trecem pe lângă spitalul de boli psihice, cu denumirea Nifon, numele ierodiaconului care a înființat, în 1811, aici un schit. După câțiva kilometri, ajungem la Drumul Național 10, la Fântâna lui Mihai Viteazul, de unde putem reveni la Buzău, sau urca, pe Valea Buzăului, spre Brașov.

Tradiția și adevărul ca nobile povară

Generalul parașutist Grigore Baștan (23.01.1922 – 08.02.1983)

Centrul de Instruire pentru Operații Speciale și Fundația „General Grigore Baștan” au înnobilit povara numelui celebrului general parașutist. Parașutiștii României au descoperit resursele necesare comemorării întemeietorului parașutismului militar modern organizând la data de 23 ianuarie, la Cercul Militar Național din București o întâlnire a personalităților pentru care numele Baștan provoacă o vibrație lăuntrică. Au răspuns invitației reprezentanți ai Statului Major General, Statului Major al Forțelor Terestre, Statului Major al Forțelor Aeriene, Centrului de Instrucție pentru Operații Speciale, Statului Major al Forțelor Navale, Federației Militarilor din România, Asociației Naționale a Parașutiștilor din România, Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii, Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere, ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război, Fabricii de Parașute și Confecții Speciale „Condor” și ai Fundației „Erou Căpitan Aviator Alexandru Șerbănescu”. Au fost prezenți doi veterani de război, camarazi ai ilustrului general parașutist.

După salutul adresat asistenței, după păstrarea momentului de reculegere, după ascultarea vocii comandantului cântând "... golul nu ne înspăimântă / Parașuta va-nfrunța / Noi ne-încredem cu toții-n ea" - cu obișnuita precizie militară, acest simpozion aniversar „91 de ani de la nașterea generalului Grigore Baștan – 23 ianuarie 1922” a continuat cu atribuirea Certificatelor de "Membru de Onoare al Fundației" – pentru activitatea remarcabilă, pentru contribuția deosebită la dezvoltarea parașutismului românesc. Aceste certificate purtau semnătura doamnei Valentina Baștan – președinte a Fundației, fiica a generalului și semnătura domnului Alexandru Petroșanu – vicepreședinte și nepot al generalului. Au rostit alocuțiuni privind personalitatea celui comemorat următoarele personalități: generalul locotenent Sorin

Ioan, generalul Iosif Rus, generalul Constantin Mereu, cosmonautul Dumitru Prunariu, generalul de brigadă Lucian Foca, colonelul Mircea Tănase, colonelul Doru Enache, comandorul Ion Iordanoaie, colonelul Gheorghe Iancu, locotenent colonelul Dragoș Axinia, Ionuț Riteș și Grigore Cartianu - redactor șef la cotidianul Adevărul, despre care puțini știam că este un veritabil parașutist militar cu stagiu la Mecca noastră din Crângul Buzăului. Cuvinte frumoase privind personalitatea generalului Grigore Baștan a avut și nepoata Smarandei Brăescu, doamna Ana Maria Sireteanu. Comandorul Mihai Iacob - comandant al aeronavei din care în anul 1970 generalul Grigore Baștan a executat lansarea record ce dăinuie și astăzi – a evocat plin de vervă fazele lansării record și a expus elemente de picanterie. Ropotele de aplauze au consemnat succesul expunerii.

La data de 8 februarie 2013, în Cimitirul Militar Ghencea a avut loc ceremonialul militar și religios menit comemorării generalului parașutist Grigore Baștan la 30 de ani de la „saltul său spre nemurire”. Numeroși parașutiști militari și civili au venit să-l omagieze pe legendarul om care a fost Grigore Baștan, depunând coroane și jerbe de flori.

Puiu Vulpoiu
Locotenent colonel Dragoș Axinia

Întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Ciprian

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Mitropolitul Munteniei și Dobrogei l-a întronizat, duminică, 10 martie 2013, pe Înaltpreasfințitul Părinte Ciprian în demnitatea de Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei.

După oficierea Sfintei Liturghii în Catedrala arhiepiscopală din Buzău, înconjurat de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a oficiat ceremonia de întronizare a noului Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei, Înaltpreasfințitul Părinte Ciprian.

Mai întâi a fost citită Gramata mitropolitană de către Înaltpreasfințitul Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, după care Preafericitul Părinte Patriarh Daniel i-a oferit Înaltpreasfințitului Ciprian însemnele rangului arhiepiscopal: crucea și engolpionul, camilafca și mantia arhierescă, i-a înmănat cărja arhipăstorească, apoi l-a condus pe noul arhiepiscop în tronul arhieresc.

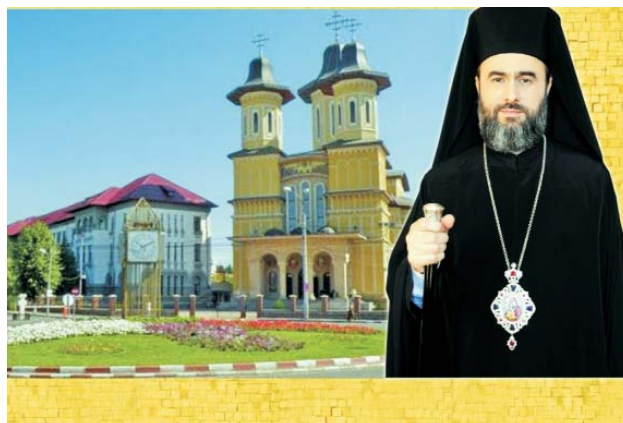
Apoi, Patriarhul României i-a dăruit Înaltpreasfințitului Ciprian o Sfântă Evanghelie realizată la Atelierele Patriarhiei Române.

Noului Arhipăstor i-au fost transmise mesaje de felicitare atât din partea președintelui României, cât și din partea Premierului.

Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei are o semnificație aparte pentru ortodoxia românească, fiind una dintre cele mai vechi eparhii din România, atestată istoric în anul 1502, în timpul domnitorului Radu cel Mare al Țării Românești. De-a lungul timpului, identitatea acestei eparhii - ridicată la rang de Arhiepiscopie în 2009, prin grija Preafericitului Sale, Părintele Patriarh Daniel - a fost modelată de prezența unor sfinți părinți, cărturari și ierarhi care au îmbogățit patrimoniul spiritual și cultural al acestui loc. Tot în această eparhie au funcționat seminariile și școlile de cântăreți, care au pregătit generații de teologi valoroși. Toate acestea reprezintă contribuții la binele comun, pe care Biserica Ortodoxă continuă să le cultive în societate, prin educație, prin activitatea filantropică și prin transmiterea înaltelor valori pe care le reprezintă.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Ciprian a rostit un cuvânt cu ocazia instalării în demnitatea de Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei.

„Dau mai întâi slavă Preasfintei Treimi, Dumnezeu îndurătorilor și al iubirii de oameni că m-a învrednicit să pun un nou început slujirii mele arhieresti după zece ani și jumătate de activitate administrativă, culturală, social-filantropică, pastoral-misionară și liturgică, desfășurată ca episcop-vicar patriarhal la Patriarhia Română și în

Arhiepiscopia Bucureștilor sub îndrumarea și povățuirea a doi Patriarhi înțelepți ai Bisericii noastre: vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist și Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Totodată, doresc să exprim profundă recunoștință tuturor ierarhilor Bisericii noastre pentru votul de încredere pe care mi l-au acordat în data de 28 februarie, anul mântuirii 2013, când m-au ales în demnitatea de Arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii a Buzăului și Vrancei rămasă vacantă în urma trecerii la cele veșnice a vrednicului vlădică Epifanie Norocel în data de 7 ianuarie 2013. Fără îndoială emoțiile pe care le trăiește un ierarh în astfel de clipe sunt copleșitoare. Multe și felurite sunt gândurile ce trec prin minte pe măsură ce concretizează responsabilitățile uriașe pe care și le asumă față de comunitatea credincioșilor ce îi este încredințată spre păstorie începând chiar cu această duminică binecuvântată, când la Sfânta Liturghie am ascultat cu toții cutremurătoarele cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos referitoare la Înfricoșătoarea Judecată ce va avea loc la sfârșitul veacurilor când Fiul Omului va să vină cu slavă și cu putere multă înconjurat de sfinții Săi îngeri ca să răsplătească fiecăruia după faptele sale”, a spus Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Ciprian, după cum informează TRINITAS TV.

Noul Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei a arătat care vor fi principalele priorități în noua sa misiune.

Noul ierarh al locului a fost prezentat celor prezenți, enoriași, oficialități locale, după ceremonia de întronizare, de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

Întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Ciprian s-a petrecut chiar în ziua de pomenire a Sfântului Ciprian din Corint, pe care ierarhul îl va cinsti de acum înainte ca ocrotitor.

Un sfârșit ce reprezintă un început

Ultima zi cu statut de sublocotenenți-cursanți pentru Promoția „Neogoe Basarab 500” și emoția începerii unei noi etape din viață, cea de cadru militar a reprezentat-o data de 29 martie 2013, când a avut loc repartiția tinerilor sublocotenenți. Încrăzători în propriile forțe, absolvenți ai Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, aceștia au urmat cursul pentru formarea cadrelor militare pentru prima funcție în specialitățile: aviație nenaviganți, rachete și artilerie antiaeriană, radiolocație și război electronic.

La festivitatea, organizată de Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu”, a participat din partea conducerii Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul maior dr. Victor Strîmbeanu, ale cărui cuvinte de încurajare pentru tânăra generație au fost: „în ranița fiecărui soldat se află un baston de mareșal”.

Comandantul școlii, comandorul Marius Mihai Oatu, în discursul său, consideră că maxima latină „Per Aspera Ad Astra” caracterizează această promoție care a dat dovadă de maturitate și înțelepciune. Cu spirit întărit și ambiție, promoția de ofițeri își începe cariera cu o dorință cât mai mare de afirmare personală și profesională în domeniul apărării naționale.

Șefii de promoție la cele trei arme și specialități și-au exprimat impresiile despre cursul absolvit:

Slt. Moisincu Maria – șef promoție specialitatea radiolocație și război electronic.

Cu deosebită cinste și respect pentru cariera armelor am onoarea să fac parte din promoția “Neogoe Basarab 500”, ca șefă de promoție la arma Radiolocație. În urma absolvirii cursului de formare pentru prima funcție din Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene “Aurel Vlaicu”, pot spune cu mândrie că mi-am atins scopul stabilit și anume cel de a învăța. În ciuda faptului că promoții de radiolocație pe filiera directă nu au mai fost de câțiva ani, consider că seria de radiolocație din cadrul promoției 2012 are un rol important deoarece asigură continuitatea misiunii de supraveghere aeriană.

În noua unitate în care voi merge pentru desfășurarea activității de ofițer de radiolocație, în urma repartiției, îmi doresc să întâlnesc un colectiv unit și să am parte de susținerea acestora. Sper ca viitorii colegi să-mi înțeleagă lipsa de experiență și să mă ajute să fac față cerințelor postului.

Categoric da! Este un vis împlinit, și în plus mă deținește! Nu pot nega faptul că este o meserie apreciată

în societate și îmi oferă satisfacții și totodată, beneficii. A avut un rol, foarte important în formarea mea ca și persoană, acest lucru începând încă din liceul militar.

Slt. Ifrim Paul Antonio – șef promoție specialitatea aviație nenaviganți.

După tot amalgamul de materii făcute în Academie și multe incertitudini cu privire la specializarea noastră (promoția de aviație nenaviganți), acest curs ne-a direcționat înspre ce înseamnă cu adevărat munca de stat major.

Cursul ne-a format o impresie a ceea ce înseamnă viitoarea profesie. Desigur, titulatura viitoarelor funcții sună promițător, încă nu am profesat, dar am certitudinea că alegerea făcută este cea mai bună.

It. Avram Lorena – șef promoție specialitatea rachete și artilerie antiaeriană.

Meseria pe care am ales-o valorifică meticulozitatea specific feminină, de aceea sunt bucuroasă să activez într-un domeniu ca acesta. Motivația alegerii carierei militare a fost dată de stabilitatea locului de muncă strâns legat de independența financiară și de asemenea de posibilitatea de a contribui la îndeplinirea misiunii de apărare a țării noastre. Port cu respect uniforma militară și sunt onorată că am îmbrățișat o astfel de carieră.

Le dorim colegilor noștri Succes în carieră!

Locotenent Marinescu Daniela

Sărbătoarea geniștilor

La 1 aprilie 2013 s-au împlinit 105 ani de la înființarea Batalionului 3 Pionieri, ale căror tradiții sunt continuate de către Batalionul 3 Geniu „General Constantin Poenaru”.

Data de 1 aprilie 1908 a avut o importantă semnificație în devenirea batalionului, fiind momentul de la care începe adevărata și eroica istorie a slujitorilor acestuia, care, nu peste mult timp, în august 1916, intră în focul luptelor pentru Reîntregirea Națională, săvârșind, sub deviza „Pe aici nu se trece”, mărețe fapte de arme la Mărășești și Oituz precum și în campaniile ulterioare din Moldova, până la încheierea păcii.

Parcursul eroic al înaintașilor se continuă cu itinerarul deosebit de impresionant și plin de jertfe al campaniilor din est și vest ale celui de-Al Doilea Război Mondial, consfințind dăruirea, până la sacrificiul suprem al eroilor geniști.

În istoria sa, Batalionul 3 Geniu, de la înființare și până în prezent, se înscrie în coordonatele definițiilor ale evoluției trupelor de geniu ca parte componentă a forțelor terestre, iar misiunile din teatrele de operații din Angola, Afganistan, Bosnia&Herțegovina și Irak au consolidat importanța batalionului în cadrul Armatei Românie.

În anul 2005, în urma prăbușirii podului din localitatea Mărăcineni, Batalionul 3 Geniu a participat cu efective și tehnică militară la construcția podurilor militare peste râul Buzău, care au asigurat continuitatea comunicației ce leagă Muntenia de Moldova.

Sărbătorirea a 105 ani de la înființarea batalionului a reprezentat un eveniment important în viața personalului structurii, cu implicații sentimentale în promovarea tradițiilor militare la nivelul garnizoanei Buzău.

Manifestarea a cuprins un ceremonial militar și religios la care au participat: contraamiral Nicolae

Vâlsan - loțiitorul pentru resurse al șefului Statului Major General, general de brigadă dr. Mihai Popescu – șeful resurselor din Statul Major al Forțelor Terestre, general de brigadă dr. Mihai Tofan – loțiitorul comandantului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, foștii comandanți ai unității, col.(r) Gheorghe Iosub, col.(r) Fănel Popoiu, col. Arian Iloiu, oficialități ale administrației publice, militari activi și în rezervă.

Au fost citite mesajele transmise de șefii eşaloanelor superioare, colonelul Gruia Necoară, comandantul batalionului a înmănat oaspeților diplome și plachete, iar efectivele batalionului au dat onorul celor prezenți.

Festivitatea s-a încheiat cu vizitarea expoziției de tehnică militară aflată în dotarea unității și a Grupului 4 EOD.

Și cu acest prilej, geniștii buzoieni au avut ocazia să se bucure de sărbătoarea lor, iar cuvintele frumoase ce le-au fost adresate îi obligă să-și îndeplinească în continuare cu profesionalism și responsabilitate misiunile încredințate.

Căpitan Fănel Iancu

Școala altfel

Anul acesta, în perioada 1-5 aprilie s-a desfășurat programul național **Școala altfel**, având ca temă „Să știi mai multe, să fii mai bun!”. Acesta a fost dedicat activităților educative extracurriculare și extrașcolare, toți elevii fiind implicați timp de o săptămână în mai multe acțiuni ce s-au desfășurat conform unui calendar stabilit de Ministerul Educației. Au fost incluse în program activități culturale, tehnico-științifice, sportive, de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umanitare, de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos, de educație ecologică și de protecție a mediului, de educație rutieră, PSI, educație pentru reacții corecte în situații de urgență.

La acest eveniment s-au raliat și militarii buzoieni iar Divizia 2 Infanterie „Getica”, în colaborare cu Biroul de Informare și Recrutare și Inspectoratul Școlar Județean, organizând activități cu scopul de a-i atrage pe tineri spre o carieră militară. Astfel, elevii ai Liceului Tehnologic „Dimitrie Filipescu” și ai Seminarului Teologic Ortodox „Chesarie Episcopul” din Buzău, au fost, pentru câteva ore, oaspeții militarilor Diviziei 2 Infanterie „Getica”, care le-a organizat o expoziție de tehnică militară, cuprinzând echipamente folosite în teatrele de operații. Astfel, acestora le-a fost prezentată o instalație performantă de purificare a apei, aparatura performantă de comunicații și, punctul de atracție, robotul special folosit pentru ridicarea coletelor ori bagajelor suspecte sau chiar pentru dezamorsarea dispozitivelor explozive. Elevilor

le-a mai fost prezentat și modul de funcționare al diferitelor detectoare, precum și echipamentul complet, în greutate de peste 25 de kilograme, al unui genist ce are misiunea de a dezamorsa o bombă.

În continuare elevii au vizitat muzeul unității și s-au întâlnit cu generalul de brigadă dr. Nicolae Ciucă, comandantul Diviziei 2 Infanterie „Getica”, care le-a făcut o scurtă prezentare a istoriei unității, a misiunilor specifice, precum și a unui exercițiu aplicativ-militar la nivel divizie.

În cadrul aceluiași proiect, Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu” din Boboc a primit vizita elevilor Colegiului Militar Liceal „Mihai Viteazul” din Alba Iulia și a celor din Colegiul Național „B.P. Hasdeu” din Buzău, de la Școlile Generale din Piatra Neamț și Găiseanca-Brăila și copii de la Grădinița Râmnicu Sărat. Acestora, aviatorii buzoieni le-au oferit oportunitatea de a intra în contact tot ceea ce înseamnă spiritul aviatorilor. Le-a fost prezentată tehnica militară folosită de forțele aeriene, activități specifice, precum și oferta educațională pentru instituțiile de învățământ militar.

În premieră, la Congresul Național de Istorie a Presei

Publicistica militarilor

În perioada 18-20 aprilie a.c., Asociația Română de Istorie a Presei, în colaborare cu Ministerul Apărării Naționale, Universitatea București, Muzeul Național al Literaturii Române și Societatea Scriitorilor Militari, a organizat, la Cercul Militar Național, cea de a VI-a ediție a Congresului Național de Istorie a Presei, cu tema „*Elita culturală și Presa*”.

Conferința inaugurală a fost susținută de acad. Dan Berindei, cu tema „*Presa și făurirea României moderne*”. Au mai luat cuvântul: acad. Eugen Simion, prof. univ. dr. Ilie Rad, președinte al A.R.I.P., prof. univ. dr. Lucian Chișu, director al Muzeului Național al Literaturii Române, gl. bg. conf. univ. dr. Radu Bălbăie, col. (r) Liviu Vișan, președinte al Societății Scriitorilor Militari ș.a.

Scopul Congresului a fost cel de a stimula interesul comunității științifice în privința istoriei presei, de a încuraja cooperarea și crearea unei rețele de cercetare în acest domeniu, precum și de a asigura un cadru de dezbatere academică privind problemele cu care se confruntă acesta.

La acest congres, județul Buzău a fost reprezentat de publicistul

Viorel Frîncu, de la Biblioteca Județeană „V. Voiculescu”, cu comunicarea *Parașutiștii - Buletinul Comandamentului Trupelor de Parașutiști*, și Dorin Ivan Delapetra, corespondent AGERPRESS, cu studiul *Presa, a patra putere în stat, în viziunea lui Corneliu Ștefan* și col. dr. Mircea Tănase, redactor șef al revistei „*Gândirea militară românească*”, care a susținut lucrarea „*Revista România Militară - între rigoarea științei militare și savoarea cronicii cazone*”.

La secțiunea „Publicistica militarilor”, al cărei moderator a fost lt.col. dr. Florin Șperlea, realizatorul primului cotidian online al armatei, a susținut comunicarea cu titlul „*Revista de Istorie Militară, 1990 - schimbare de paradigmă în istorio-*

grafia militară?” și gl. bg. conf. univ. dr. Radu Bălbăie a evocat în lucrarea „*Felicia Antip (1927-2013): portret biografic*”, „o personalitate de excepție a breslei”, soția generalului Constantin Antip, gazetar militar, la rândul său și istoric al presei române.

La această secțiune au mai susținut comunicări: Radu Petrescu, „*Portret: Amiralul Dan Zaharia (1878-1943)*” și Irina-Mihaela Nedelcu, „*Mass media și armata română în teatrele de operații*”.

În cea de a treia zi a congresului, la Muzeul Național al Literaturii Române au fost prezentate o serie de cărți ale participanților la manifestare, printre acestea fiind înscrise și volumele semnate de Viorel Frîncu - *Consemnări publicistice. Articole, comunicări, studii* și Dorin Ivan - *Gazetarii mor în picioare. Dialoguri cu Corneliu Ștefan*.

Pe baza comunicărilor prezentate la congres, organizatorii au editat, pe suport electronic, sub egida Editurii Militare, volumul „*Elita culturală și presa*”, avându-i drept coordonatori pe gl. bg. dr. Radu Bălbăie și Mihaela Teodor, iar ca redactor pe lt. col. dr. Florin Șperlea.

Viorel Frîncu

Ziua Veteranilor la Buzău

„Am luptat la nemurire - Am luptat pentru pacea tinerilor de astăzi”

Veteranii de război sunt o castă aparte. Aparența la un corp de elită le dă un sentiment de mândrie, de împlinire că au servit patria cu credință, se simt încă legați de uniforma militară care le-a adus atâtea satisfacții.

Patriotismul în România nu mai înseamnă aproape nimic astăzi, constată veteranii de război rămași. De la an la an tot mai puțini se adună la comemorări: schimbă onoruri, deapănă amintiri de război și apoi se întorc în casele lor unde printră fotografii și decorații așteaptă nerăbdători să-și spună povestea. Fața lor ascunde o tristețe de neînțeles iar vorbele despre

trecut, dar și despre prezent, le aduce o lacrimă care se prelinge pe obrazul ars de vreme ... Sunt multe amintiri din război pe care veteranul nu le va putea uita niciodată pentru că i-au marcat viața. Tinerii din ziua de astăzi nu pot să conceapă că ar putea să izbucnească oricând un război. Ei trăiesc în liniște și pace dar nu se gândesc că ei - veteranii de război - au luptat pentru pacea lor, pentru ca să le fie lor bine.

După discuția cu oricare veteran de război primești o adevărată lecție de viață și înțelegi că prezentul îl trăim așa cum este datorită acestor oameni.

Fiecare ocazie de a se întâlni cu cei din activitate constituie pentru fiecare dintre ei un motiv de reală bucurie. Aniversările organizate cu ocazia Zilei Veteranilor de Război au constituit întotdeauna ocazii dintre cele mai fericite pentru a se întâlni, măcar și pentru câteva ore, generațiile de ieri și de azi ale Armatei României.

Pe 29 aprilie 2013, militarii Garnizoanei Buzău, în colaborare cu Asociația Națională a Veteranilor de Război, filiala Buzău și autoritățile administrației publice locale, au sărbătorit „Ziua Veteranilor de Război” prin organizarea unei ceremonii militare și religioase de depunere de jerbe și coroane de flori la Monumentul Eroilor din Războiul de Întregire Națională din Cimitirul Eroilor Buzău.

După ceremonia militară și defilarea gărzii de onoare, pe platoul comandamentului Diviziei 2 Infanterie „Getica”, veteranilor le-a fost prezentat un exercițiu de *drill team* și demonstrativ, o aplicație de geniu a unei subunități specializate din organica diviziei. Momentul de suflet al activității l-a constituit întâlnirea tinerei generații de ofițeri cu veteranii prezenți la activitate. În semn de apreciere față de contribuția veteranilor și atașamentului nestrămutat față de valorile neamului, precum și în

semn de recunoaștere a meritelor veteranilor de război pe câmpurile de luptă pentru apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și a intereselor României, Divizia 2 Infanterie „Getica” a inaugurat Cartea de onoare a veteranilor de război, carte care conține alături de fotografia de grup a veteranilor și semnăturile în original a celor care cu mândrie și cinste îi sărbătorim astăzi.

... Ei Sunt Veteranii de Război ... sunt cei care au lăsat în pragul casei familia cu lacrimi în ochi, rostind „Doamne-ajută!” și cu semnul mare al crucii au pornit la lupta pentru apărarea destinului țării. Ei au considerat că datoria, vitejia și chiar sacrificiul suprem nu pot fi contestate ...

ONOARE și RESPECT pentru cei care

NU i-au acordat vieții poziția „Pe Loc Repaus”! ...

Locotenent colonel Toni Ene

Noaptea muzeelor

De la piatră la praful de pușcă. Armele de-a lungul timpului

Expoziția, organizată de Muzeul Județean Buzău în perioada 18-21 mai în foaierea Sălii de spectacole a Consiliului Județean, a reunit peste 135 piese din colecțiile instituției de cultură, urmărind să prezinte publicului, evoluția armelor de-a lungul timpului. Această evoluție poate fi urmărită pe parcursul a cca. 6000 de ani, între 4000 î. Hr. și secolul XX. Vizitatorii vor putea admira arme utilizate în preistorie, Antichitate, Evul Mediu precum și în Revoluția de la 1848, Războiul de Independență și cele două conflagrații mondiale, arme cum ar fi: vârfuri de săgeți, topoare, pumnale, săbii, vârfuri de sulită, halebarde, arme de foc (pistoale, puști, revolve) și muniție de război (cartușe, proiectile, obuze).

Armele din preistorie, antichitate și evul mediu provin exclusiv din cercetările arheologice întreprinse de colectivul științific al Muzeului Județean Buzău la Pietroasele, Cârloânești, Pietroasa Mică, Coțatcu, Năeni, Gherăseni, Balta Albă, Târcov ș.a. iar armele de foc au intrat de-a lungul timpului în colecțiile Muzeului Județean Buzău prin donații și achiziții.

Expoziția a fost vernisată în data de 18 mai 2013, și s-a bucurat de prezența multor buzoieni, de toate vârstele, de la elevi, până la pensionari.

Acordați 2% din impozitul anual pe venit
Fundăției „Mareșal Alexandru Averescu”
pentru a reda patrimoniului național o clădire istorică
CERCUL MILITAR BUZĂU

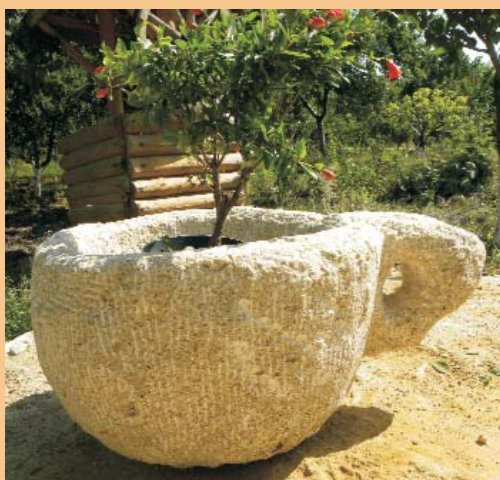

Detalii de completare și trimitere a formularului 230 pe site-ul
www.fundatia-averescu.ro

Constam
Construim împreună

Decorațiuni Piatră
pentru curte și grădină

www.decoratiunipiatra.ro

Calcar de Năieni

NETDATA
online solutions

Aquator®

Filtre de purificare a apei

Apă bună - viață lungă!

apă bună de băut

apă sigură pentru bale

apă purificată pentru gătit sănătos

apă proaspătă pentru florile din apartament și animalele de casă

apă curată pentru protejarea electrocasnicilor și a instalațiilor

apă ieftină fără efort

"Peste 80% din bolile corpului omenesc se datorează apei!"

Dr. Louis PASTEUR

DISTRIBUȚIE BUZĂU:

Sediul GRUP ROMET - Șos. Brăilei nr. 15

Magazin METALO - CHIMICE - Unirii Nord (vis a vis de sediul BCR)

Magazin METALO - CHIMICE - Unirii Sud (vis a vis de Piața Sud)

Produs de S.C. AQUATOR S.A. Buzău, membră

Șos. Brăilei nr. 15, Buzău - 120118, România

Tel: 0238 - 710 301; 0338 - 101 140; Fax: 0238 - 710 300

www.grupromet.ro www.aquator.ro

1928

editgraph

editura - tipar offset - tipar digital

Produse:

1. Chlorine Tanks
2. Flarepans
3. Expansion Tanks
4. Cells
5. Pressure Vessels
6. Decompression Chambers

SC BETA SA
 Phone: +40 238 710 555
 Fax: +40 238 710 999
 Website: <http://www.betasasa.ro>
 99, Banțarului Street,
 120108

CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu”
Buzău, Bulevardul Unirii nr. 140
www.fundatia-averescu.ro